Легендата за храма

GA 93

Рудолф Щайнер

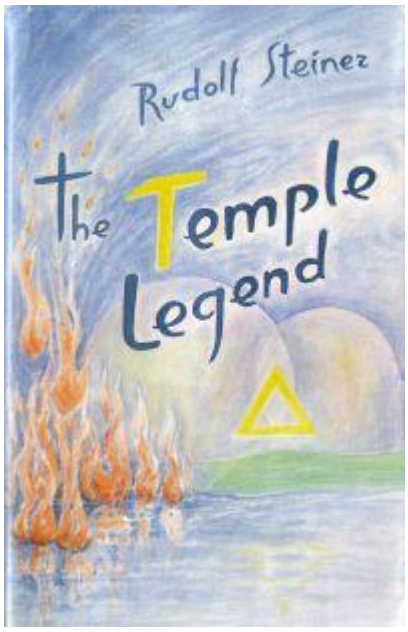

Тези лекции са част от ученията на първата Езотерична школа на Щайнер, съществувала от 1904 до 1914 г. Тук Щайнер изяснява езотеричното съдържание на символичните образи, открити в митове, саги и легенди, като се фокусира по-специално върху Легендата за храма и Златната легенда. За съвременното съзнание, казва той, правилният ефект зависи от това да проникнем в езика на образите с концептуално съдържание като предварителна стъпка към въображаемо мислене. Макар и съставени от непълни бележки, тези дълбоко езотерични лекции представляват уникална и незаменима част от пълните съчинения на Щайнер.

Тези двадесет лекции, преведени от немски от Джон М. Ууд, са изнесени в Берлин от май 1904 г. до януари 1906 г. В събраното издание на съчиненията на Рудолф Щайнер, томът, съдържащ немските текстове, е озаглавен: „ *Храмовото пришествие и Златната легенда като символичен печат, разпространяващ и актуален развойен смисъл на хората. От съдържанието на Езотеричното училище“* .

Бележки от редактора на немското издание

I. **Петдесетница — Празник на освобождението на човешкия дух** **23 май 1904 г.**

Петдесетница и връзката ѝ със световната еволюция, според ръкопис във Ватиканската библиотека и такъв, притежание на граф Сен Жермен. Двете велики световни философии на петата коренна раса: египетско-индо-южноевропейският мироглед, зависещ от интуицията на девите; персийско-германският мироглед, свързан с интуицията на асурите. Контрастът между тези две течения. Началото на човешкото прераждане по време на Лемурия и събитията, свързани с него. Падението на човека като предпоставка за търсещото свобода човечество. Прометей като представител на стремежа на човека към свобода. Препратката към мистерията на Петдесетница в Евангелието от Йоан. Петдесетница като символ на стремежа на човека към свобода.

II. **Контрастът между Каин и Авел** **10 юни 1904 г.**

Окултното ядро в Моисеевата история за Адам и Ева и техните потомци: безполово и полово размножаване. Полово размножаване само от времето на Сет. Преходът от Адам към Сет: Каин и Авел. Контраст между Каин (мъжки дух) и Авел (женски дух): Принципът, свързан с интелекта, и принципът на вдъхновението. Раждането на егоизма чрез интелекта. Борбата срещу окултните врагове на човечеството; расата на ракшасите. Изпълнението на пророчеството на Нострадамус чрез основаването на Теософското общество и възстановяването на първоначалните мистерии. Доктрината за прераждането и кармата.

III. **Мистериите на друидите и „дротите“** **30 септември 1904 г.**

Дроти или друиди, древните германски посветени. Трите етапа на посвещението. Еда като описание на това, което всъщност се е случило в древните дротични мистерии. Друидският жрец като архитект на човешката раса; бледо копие на това във вярванията на масоните.

IV. **Сагата за Прометей** **7 октомври 1904 г.**

Екзотеричното, алегоричното и окултното тълкуване на сагите. Сагата за Прометей. Нейното тълкуване като мистериозен разказ за историята на пост-атлантския период. Лемурийското, атлантското и пост-атлантското време. Откриването на огъня и Прометей като представител на пост-атлантското време. Контрастът между кама-манасичното мислене на Епиметей и манасичното мислене на Прометей, посветеният водач, в мъдрост и дело, на пост-атлантското човечество.

B. **Мистерията, позната на розенкройцерите** **4 ноември 1904 г.**

Митът за Каин и Авел и за Хирам и Соломон (Храмовата легенда), даден от Кристиан Розенкройц на Розенкройцерското братство през петнадесети век. Легендата като символично представяне на съдбата на

третата, четвъртата и петата подраса на петата коренна раса във връзка с развитието на християнството. Християнският принцип за равенство на човека пред Бога и неговото приложение в светски смисъл по време на Френската революция. Граф Сен Жермен и Френската революция. Християнството на Разпнатия и бъдещото християнство на Розата и Кръста. Тайната на Разтопеното море и Златния триъгълник.

VI. **Манихейство** **11 ноември 1904 г.**

Духовното течение на манихейството. Животът на неговия основател Мани. Великият противник на манихейството: Августин. Легендата за манихейството и манихейското тълкуване на злото. Злото като неподходящо добро и манихейският принцип за собствено духовно просветление (Фауст) в противовес на принципа на външната власт (Августин и Лутер). Взаимодействието на доброто и злото във връзка с принципа на живота и формата. Живот и форма в еволюцията на християнството. Победата над злото чрез кротост като задача на манихейското духовно течение. Противостоянието на Августин на Фауст и битката на йезуитизма срещу масонството.

VII. **Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука I** **2 декември 1904 г.**

Легендата за храма като основа на масонството. Церемонии по посвещение в занаятчийското масонство („синьо“ масонство). Майсторската степен и легендата за храма. Символичните действия като образ на окултни събития на астралния план. Масоните всъщност са били практикуващи зидари в древността. Архитектурата във връзка с познанието за вселената. Масонството е надраснало истинската си задача; оправданото си съществуване по време на четвъртата подраса.

VIII. **Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука II** **9 декември 1904 г.**

Масонство, външна обвивка, лишена от собственото си съдържание. Гьоте и масонството. Свещената кралска арка. Оперативно масонство и архитектура. Висшите степени. Манифестът на Великия Ориент на масонството в Мемфис и Мисраим в Германия. Значението на Легендата за храма, на оперативното масонство; интуитивно знание, което е трябвало да изчезне. Нашата епоха (пета подраса) като истинска епоха на човешкото разбиране. Трансмутацията на минералния свят чрез човешката духовност като значението на Разтопеното море. Речта на английския министър-председател, лорд Балфур, за значението на електричеството: препратка към повратна точка в човешкото мислене. Много древният произход на масонските институции.

IX. **Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука III** **16 декември 1904 г.**

Масонство на висшите степени. Комбинираният ритуал на Мемфис и Мисраим. Калиостро и висшите степени. Философският камък (безсмъртието) и мистичната пентаграма в учението на Калиостро.

Френската революция и граф Сен Жермен. Разликата между поетапното посвещение във висшите степени и демократичното администриране на знанието в занаятчийското масонство. Четирите метода на преподаване на ритуалите на Мемфис и Мисраим. Реалността на окултните установявания: значението на външните форми. Новите знания за атома и бъдещите знания за връзката между атома, електричеството и човешката мисъл.

X. **Еволюция и инволюция, както са интерпретирани от окултните общества** **23 декември 1904 г.**

Значението на окултното знание за насърчаване на съзнателното удължаване на живота, безсмъртието. Универсалният закон за развитието на съзнанието. Задачата на нашата епоха да проникне минералния свят с човешки дух. Одухотворени природни царства като бъдещо душевно съдържание на човека, почиващо на закона за еволюцията и инволюцията. Бъдещо проникване на човешкия дух в атома. Връзката между атома, мисълта и електричеството. Унищожаването на петата коренна раса чрез войната на всички срещу всички. Значението на формите във връзка с бъдещите етапи на развитие. Тяхното съответствие с висшите степени на масонството. Петата подраса като епоха на чистия интелект, като епоха на егоизма и неговото необходимо поражение.

Тези лекции са част от ученията на първата Езотерична школа на Щайнер, съществувала от 1904 до 1914 г. Тук Щайнер изяснява езотеричното съдържание на символичните образи, открити в митове, саги и легенди, като се фокусира по-специално върху Легендата за храма и Златната легенда. За съвременното съзнание, казва той, правилният ефект зависи от това да проникнем в езика на образите с концептуално съдържание като предварителна стъпка към въображаемо мислене. Макар и съставени от непълни бележки, тези дълбоко езотерични лекции представляват уникална и незаменима част от пълните съчинения на Щайнер.

Тези двадесет лекции, преведени от немски от Джон М. Уд, са изнесени в Берлин от май 1904 г. до януари 1906 г. В събраното издание на съчиненията на Рудолф Щайнер, томът, съдържащ немските текстове, е озаглавен: „ *Храмовото пришествие и Златната легенда*

Част II

Единадесети. **Относно изгубения храм и как той трябва да бъде възстановен I** **15 май 1905 г.**

Теософия и практически живот (пример; изграждане на тунели). Познаване на законите на човешкото сътрудничество като предпоставка за изграждането на човешкото общество. Заместването на старата жреческа култура със светската мъдра култура на четвъртата подраса. Троянската война. Основаването на Рим. Първите седем римски царе като представяне на седемте етапа на четвъртата културна епоха. Тяхната връзка със седмочленния човек. Легендата за Храма и връзката ѝ с Изгубения Храм, нуждаещ се от възстановяване.

XII. **Относно изгубения храм и как той ще бъде възстановен II** **22 май 1905 г.**

Соломоновият храм като символ, че човекът е обиталище на Божественото. Ноевият ковчег, Соломоновият храм и размерите на човешкото тяло. Интериорът на Соломоновия храм. Концепцията за Соломоновия храм. Рицарите тамплиери и техните учения. Две течения в началото на човешката раса: децата на този свят (Синове на Каин) и децата на Бог (Синове на Авел-Сет). Целта на розенкройцерите, като продължител на Ордена на рицарите тамплиери, не се различаваше от тази на теософията; изграждането на великия Храм на човечеството.

XIII. **Относно изгубения храм и как той ще бъде възстановен III** **29 май 1905 г.**

Легендата за Истинския кръст и световноисторическото значение на Соломоновия храм. Контрастът на двете течения в човечеството: Божиите синове (потомци на Авел-Сет) и Човешките синове (потомци на Каин). Обединяването на двете течения в Христос Исус. Изграждането на тристепенния Световен храм (съответстващ на физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло на човека) през времето на Стария завет от Синовете на Каин, слугите на света. Работа, извършена в служба на Божествения Световен ред от Божиите синове, слугите на Ковчега на Завета. Соломоновият храм, външен израз на това, в което трябва да се превърне Ковчегът на Завета. Земната еволюция на човека във връзка със символа на Кръста. Павловото разграничение между закон и благодат. Връзката между закон и грях в Стария завет и закон и любов в Новия завет.

XIV. **Относно изгубения храм и как той ще бъде възстановен IV** **5 юни 1905 г.**

Изгубеното слово, което ще бъде преоткрито — алегория, свързана с празника Петдесетница. Петдесетница, празникът на свободата на човечеството. Свобода на избор между добро и зло. Падението на човека. Еволюцията на света през еоните: Кръгове, Глобуси и Раси или Епохи. Седемте царе на Соломоновата династия през седемте епохи на Астралния Глобус. Изграждането на макрокосмоса от Духа, Сина и Отца; вътрешното действие на човека от Духа, чрез Сина, към Отца. Постатлантската култура до времето на Христовото събитие във връзка с принципите: Отец, Син и Дух. Пробуждането на Вътрешното Слово, възкресението на етерното тяло като тайната на празника Петдесетница.

XV. **Атомите и Логосът в светлината на окултизма** **21 октомври 1905 г.**

Задачата за бъдещето на теософското световно течение. Планът за ръководство на човечеството от Учителите на Бялата Ложа. Логос, земна еволюция и атоми.

Част III

XVI. **Връзката на окултизма с теософското движение** **22 октомври 1905 г.**

Същността на окултните общества е тяхната йерархична структура; същността на Теософското общество е неговата демократична основа. Връзката между тези две се крие във факта, че Теософското общество е замислено като център за изразяване на окултни истини. Задачата на истинския окултизъм е вътрешно обучение; в рамките на теософското движение целта е да се популяризира окултното знание. Задачата на Теософското общество е да насърчава окултните учения и окултния живот чрез разбиране. Рязък контраст между окултното течение и Организацията в рамките на Теософското общество.

XVII. **Масонство и човешка еволюция** (само за мъже) **23 октомври 1905 г.**

Физическо разделяне на бисексуалното на мъжко и женско по време на Лемурийската епоха. Един вид преразказ на това на духовно ниво по време на постатлантската епоха: разделяне на знанието на мъдрост, насочена към мъжкото начало, и мъдрост, показваща афинитет с женското начало. Каин и Авел като представители на това древно мистериозно учение и Легендата за храма на Свободното зидарство като символичен израз на това. Масонската интерпретация на бъдещите раждащи сили, съсредоточени в Словото. Едностранчиви начинания в Свободното зидарство и йезуитизма. Завладяването на древната мъдрост чрез новата мъдрост на теософията, която произлиза от превъзходната асексуалност.

VIII. **Масонство и човешка еволюция** (само за жени) **23 октомври 1905 г.**

Физическо разделяне на бисексуалното на мъжко и женско по време на Лемурийската епоха. Един вид преразказ на това на духовно ниво по време на постатлантската епоха: разделяне на знанието на мъдрост, насочена към мъжкото начало, и мъдрост, показваща афинитет с женското начало. Каин и Авел като представители на това древно мистериозно учение и Легендата за храма на Свободното зидарство като символичен израз на това. Масонската интерпретация на бъдещите раждащи сили, съсредоточени в Словото. Едностранчиви начинания в Свободното зидарство и йезуитизма. Завладяването на древната мъдрост чрез новата мъдрост на теософията, която произлиза от превъзходната асексуалност.

XIX . **Връзката между окултното знание и ежедневието** **23 октомври 1905 г.**

Участието на окултната информация в живота на нашето непосредствено обкръжение. Астрално тяло на човека. Значение на образованието. „Междинна“ астрална субстанция. Трансформацията на астралната субстанция чрез чувства, понятия и волеви решения. Астрални мисловни форми. Индивидуални астрални тела и астрална субстанция на цели народи. Изразяване на национални задачи на астралния план. Темпераментът и характерът на цели народи. Славянските и американските народи, започващи да се вдъхновяват от мисълта за своята националност. Духовност на националното вдъхновение на изток (славяните), психическо вдъхновение на запад (американците). Тяхната близост — на изток с монголския елемент, на запад с негрския елемент.

XX. **Кралското изкуство в нова форма** **2 януари 1906 г.**

Недоразумения и грешки на масонството. Измамата с Таксил. Произход на името „Масонство“. Трите сфери или стълба на културата: Мъдрост, Красота и Сила. Разглеждане на дванадесети век и Сагата за Светия Граал според масонското тълкуване. Контраст между мъжко-масонските и женско-жреческите принципи; господство над неживата природа и приемане на дадени от Бога живи сили. Знакът на Кръста. Светият Граал като символ на господството над силите на живота, което ще бъде постигнато в бъдеще: Царското изкуство в нова форма.

Гьоте и връзката му с розенкройцерството

Приложение I: Бележки относно потенциалните източници за лекция III

Приложение II: Специална бележка относно лекция XV

> *като символичен печат, разпространяващ и актуален развойен смисъл на хората. От съдържанието на Езотеричното училище“* .

Бележки от редактора на немското издание

Лекциите, събрани в тази поредица, са част от учението на Езотеричната школа на Рудолф Щайнер, доколкото в тях е трябвало да се подготви форма на езотерично обучение.[1]Основното съдържание на инструкциите от първия раздел вече е публикувано в книгата „ *Ръководство за езотерично обучение“* , издателство „Рудолф Щайнер“, 1972 г.

Подготовката за втория и третия раздел беше направена чрез изясняване на езотеричното съдържание на образния език на митове, саги и легенди. По-специално, по отношение на Легендата за храма и Легендата за Истинския кръст (обикновено наричана от Рудолф Щайнер Златната легенда), трябваше да се създаде основа за насърчаване на един вид култов символизъм. Всичко, което е в природата на култ, „но не само външната форма на култа, а разбирането на света чрез картини“, медитацията в картини, може да доведе до истинско разбиране на себе си и света (от лекция, изнесена в Дорнах, 27.4.1924 г. Кармични ***връзки, том 2***). Защото всичко е създадено в образна форма за въображаемо мислене. „Картините са истинският произход на нещата, картините са в основата на всичко, което ни заобикаля, именно тези картини се имат предвид от всички, които говорят за духовни причини“ (Лекция, изнесена в Берлин, 6.7.1915 г.). Тези картини са били облечени в митове и легенди от мъдреците на древността. За съвременното съзнание правилният ефект зависи от проникването на образния език с концептуално съдържание.

Тъй като изображенията, принадлежащи към Легендата за храма и Златната легенда, са неразделна част от раздела, посветен на култа и символизма, настоящата поредица от лекции се занимава главно с тяхното тълкуване. Рудолф Щайнер смятал за необходима предварителна подготовка за работа с изображения – тоест със символи – човек първо трябва да се запознае с тяхното езотерично съдържание. Това включвало розенкройцерското обучение, както го е дал, първата стъпка от което е изучаването, а едва втората е въображаемото мислене.

Що се отнася до забележките за масонството, едно нещо трябва да се отбележи специално: по това време Рудолф Щайнер е бил на път да открие втория раздел на своята Езотерична школа, занимаваща се с култ и символика. Тъй като в Школата е трябвало да бъде представена нова форма на „Царското изкуство“, създадена от собственото му духовно изследване, подготвителните лекции са се занимавали с изясняване на нейната история и природа и с посочване, че човечеството стои на прага на нова фаза на еволюцията, посочвайки какво ще бъде нейното бъдещо съдържание.

Когато в по-късни години той говореше в някои от лекциите си за случилото се във връзка с масонството, това беше защото винаги строго осъждаше смесването на окултизма и стремежа към власт, където и да се случваше това.[2]Избухването на

Първата световна война му е доказало, че „определени знания“ са били злоупотребени от определени окултни братства на Запада, „за да се раздвижи необходимата политическа атмосфера, благоприятстваща предизвикването на световна катастрофа и повлияването на световните събития“. По този начин Рудолф Щайнер се е счел задължен да обърне внимание на факта, че едно първоначално добро и необходимо нещо, което е било предназначено да служи „на цялото човечество без разлика на раса или лични интереси“, непременно трябва да се превърне в нещо лошо, когато се използва „като средство за власт в ръцете на изолирани групи хора“ (от неподписан предговор към „ *Съглашение-свободна война и световна война“ на Карл Хайзе, Базел* 1918).
Относно връзката, която Рудолф Щайнер е направил в съвсем определена външна форма със Символично-култовия раздел на Мисраимско-Мемфисското масонство на Джон Яркър, често умишлено погрешно тълкувана от враговете му, вижте „ ***Автобиография на Рудолф Щайнер“*** **, Глава 36** , както и предстоящо издание за историята на Езотеричната школа, съдържащо писма, циркуляри и други документи.
Тъй като Рудолф Щайнер все още е преподавал в Теософското общество, когато са били изнасяни тези лекции, той е използвал обичайната терминология от онова време. По исторически причини се въздържаме от заместването на израза „теософия“ с „антропософия“, както обикновено се е правело по изрично искане на Рудолф Щайнер, след като немската секция на Теософското общество се е преформирала под името Антропософско общество. Читателят обаче трябва да е наясно, че теософията, преподавана от Рудолф Щайнер – както е представена в неговата фундаментална книга „ ***Теософия, въведение в свръхсетивното познание на света“*** – винаги е била идентична с това, което той по-късно нарича само „антропософия“ или „антропософски ориентирана духовна наука“.
Що се отнася до текстовете, трябва да се подчертае, че подобно на повечето ранни преписи, където не са били използвани професионални стенографи, те са забележимо непълни, понякога съществуват само под формата на бележки. Следователно стилистичните и логическите несъвършенства не бива да се приписват на Рудолф Щайнер. Но въпреки че не винаги си имаме работа с препис дума по дума, съдържанието, такова каквото ни е предадено, представлява уникална и неразделна част от пълните съчинения на Рудолф Щайнер. За да се гарантира, доколкото е възможно, текст без грешки, всички източници са тествани и сравнени, а където съществуват стенографски бележки, те също са използвани за проверка. В бележките в края на книгата източниците са дадени за всяка лекция поотделно. Думите и фразите в текста, оградени в квадратни скоби, са вмъкнати от редактора (а в някои случаи и от преводача на английското издание), докато тези, оградени в обикновени скоби, са оригинални за текста. Обилните бележки са предназначени да компенсират, доколкото е възможно, недостатъците на текста.

Подходящи книги от собствената библиотека на Рудолф Щайнер са били основният използван изходен материал.
—Хела Вийзбергер

1. Петдесетница — Празник на освобождението на човешкия дух

Това беше очаквано[1]че днес тук ще се събере само малка компания. Въпреки това реших да проведа срещата си тази вечер, за да поговорим с присъстващите за нещо, свързано с Петдесетница.

Преди да започна, бих искал да ви съобщя за един резултат от последното ми посещение в Лондон, а именно, че по всяка вероятност г-жа Безант ще ни посети тук.[2]през есента. Тогава ще имаме възможността да чуем отново една от личностите, принадлежащи към най-мощните духовни влияния на нашето време. Следващите две публични лекции[3]ще се проведе в Архитектенхаус – за спиритизма след седмица и за сомнамбулизма и хипнозата следващата седмица. След това обичайните събития за понеделник ще се провеждат отново редовно. В следващите четвъртъци[4]Ще говоря за теософската космология, за теософските идеи относно сътворението на вселената. Тези от вас, които се интересуват от подобни неща, могат да чуят много неща, които не са известни от обичайната теософска литература. Бих искал да отложа за по-късна дата лекциите върху основите на теософията.[5]

Това, за което искам да говоря днес, произлиза от една стара окултна традиция. Разбира се, темата не може да бъде разгледана изчерпателно днес. Част от нея може да изглежда невероятна. Затова бих помолил днешната лекция да се третира като епизод, в който нищо не трябва да се доказва, а само неща, свързани с нея. Хората празнуват своите празници днес, без да имат и най-малка представа какво означават те. Във вестниците, които представляват основния източник на образование и просвета за повечето от нашите съвременници, човек може да прочете много и различни статии, разглеждащи подобни празници, чиито автори нямат и най-малка представа за значението на такъв празник. Но за теософите е необходимо да се вгледат отново в техния вътрешен смисъл. И затова днес искам да насоча вниманието ви към произхода на такъв вековен празник: източника на празника Петдесетница.

Петдесетница е един от най-важните празници и един от най-трудните за разбиране. За християнското съзнание той отбелязва идването на Светия Дух. Това събитие е описано като чудо: Светият Дух е излян върху апостолите, така че те започват да говорят на всякакви езици. Това означава, че те могат да влязат във всяко сърце и да говорят според разбирането на всеки. Това е *едно* от тълкуванията на Петдесетница. Ако искаме да постигнем по-фундаментално разбиране за него, трябва да се задълбочим още повече в въпроса. Петдесетница – като символичен празник – е свързана с най-дълбоките мистерии, с най-святите духовни качества на човечеството – ето защо е толкова трудно да се говори за нея. Днес бих искал поне да се спра само на няколко неща.

Това, което символизира празникът Петдесетница, основният принцип, от който той получава дълбокото си вътрешно значение, е запазено в един единствен ръкописен екземпляр[6]който се намира във Ватиканската библиотека, където се пази с най-голяма грижа. Разбира се, в този ръкопис не се споменава Петдесетница, но със сигурност се разказва за това, за което Петдесетница е само външен символ. Едва ли някой е виждал този ръкопис, освен ако не е бил посветен в най-дълбоките тайни на Католическата църква или не е успял да го прочете в астрална светлина.[7]Едно копие е притежание на личност, която е била много неразбрана в света, но която започва да интересува днешните историци. Мога също толкова добре да кажа „беше притежание“ вместо „е притежание“, но това би довело до неяснота. Затова казвам отново: копие *е* притежание на граф Сен Жермен,[8]кой е единственият съществуващ източник на информация за това.
Бих искал да дам няколко насоки за това от теософска гледна точка. По този начин ще бъдем отведени до нещо тясно свързано с еволюцията на човечеството по време на петата коренна раса. Човекът е приел сегашната си форма по време на третата коренна раса, времето на древна Лемурия, развил я е по-нататък по време на четвъртата коренна раса, времето на древна Атлантида, и след това е напреднал към петата коренна раса с това, което е придобил по този начин. Който е чул моите лекции за Атлантида...[9]ще си спомня, че сред гърците все още е съществувал ярък спомен от онези времена.
За да се ориентираме,[10]Трябва да добием малко представа за две течения, принадлежащи към нашата пета Коренна Раса, които са активни като скрити сили в душите на хората и често са в конфликт помежду си. Едното течение е най-ясно и най-добре представено от това, което наричаме египетски, индийски и южноевропейски възглед за живота. Всичко, принадлежащо по-късно към юдаизма и дори към християнството, съдържа малко от това. Но в нашата европейска култура, от друга страна, това е смесено с другото течение, което може да се открие в древна Персия и - ако пренебрегнем казаното от антрополозите и етимолозите и се задълбочим в въпроса - откриваме, че то отново се простира на запад от Персия до областите на тевтоните.
От тези две течения[11]Бих твърдял, че в основата им стоят две могъщи и важни духовни интуиции. Едната е била най-добре разбрана от древните Риши. На тях е била разкрита интуицията на същества от по-висш порядък, така наречените Деви.[12]Този, който е преминал окултно обучение и може да провежда изследвания по тези въпроси, ще знае какво представляват Девите. Тези чисто духовни същества от Астралния или Менталния план имат двойна вътрешна природа, докато човешката природа е тройна. Защото човекът се състои от тяло, душа и дух, но природата на Девата – доколкото може да бъде изследвана – се състои само от душа и дух. Тя може да притежава и други членове, но ние не можем да ги открием, дори с окултни средства. Девата е одушевеният дух. Импулсите, емоциите,

желанията и мечтите, които живеят невидимо в човека, но се виждат като светлинни ефекти от виждащия, тези душевни сили, това душевно тяло, което представлява вътрешното същество на човека, поддържано от физическото тяло, е най-нисшето тяло, което Девите притежават. Можем да го разглеждаме като тяхно тяло. Интуитивният капацитет на индиеца се е занимавал главно с почитането на тези Деви. Индийският човек вижда тези Деви навсякъде. Той ги вижда като създаващи сили, когато проникне през завесата на външния вид. Тази интуиция е фундаментална за възгледа за живота на народите от Южната зона! Това е изразено най-силно в египетската представа за света.
Другата интуиция е основата, върху която е основан древноперсийският мистицизъм, и това води до почитането на същества, които също са двойствени по своята природа: асурите. Те също притежават това, което наричаме душа, но душевният орган е затворен във физическо тяло, развито по възвишен и титаничен начин. Индийският светоглед, който се е придържал към поклонението пред Дева, е гледал на асурите като на нещо по-нисше; докато тези, които са се придържали към гледната точка на северните народи, са се придържали към асурите,[13]

към физическата природа. Така в Северната зона се е развил по-специално импулсът за контролиране на нещата от сетивния свят по материален начин, за подреждане на света на реалностите чрез най-висок технически напредък, чрез физически изкуства и т.н. В днешно време няма никой, който все още да упорства в поклонението пред Асура, но сред нас има много хора, които все още носят нещо от това в себе си. Оттук идва склонността към материалистичната страна на живота и това е основната склонност на северните народи. Всеки, който признава чисто материалистически принципи, може да бъде сигурен, че има нещо от Асурите в природата си.
Сред последователите на асурите тогава се развива странен подтекст на чувство. Той се проявява за първи път в духовния живот на Персия. Персите развиват един вид страх от природата на Дева. Те изпитват страх, тревога и ужас пред това, което е от чисто душевно-духовна природа. Това е причината за големия контраст, който сега наблюдаваме между персийското и индийското отношение. В персийското отношение често са били почитани онези неща, които за индийците са били лоши и низши, и точно онези неща са били избягвани от персите, които индийците са почитали. Персийският опит за света е бил пропит с настроение на душата, която се е страхувала и е избягвала същество от природата на Дева. Накратко, образът на Сатана е възникнал в този възглед за света. Луцифер, съществото на Духа и Душата, се превръща в обект на страх и ужас. Там трябва да търсим произхода на вярата в Дявола. Това настроение на душата е абсорбирано и в съвременния възглед за света; Луцифер се превръща в много страховита и избягвана фигура през Средновековието. Луцифер определено беше отбягван.

Научаваме подробности за това[14]във вече споменатия ръкопис. Ако проследим в него хода на земната еволюция, ще открием, че в средата на третата Коренна Раса, Лемурийската Епоха, човечеството е било облечено във физическа материя. Погрешно схващане е, когато теософите вярват, че прераждането няма начало и няма да има край. Прераждането е започнало в Лемурийската Епоха и ще престане отново в началото на шестата Коренна Раса или Епоха. Това е само определен период от време в земната еволюция, през който човечеството се преражда. То е предшествано от изключително духовно състояние, което изключва всякаква необходимост от прераждане, и ще последва отново духовно състояние, което по същия начин ще премахне необходимостта от прераждане.
Едновременно с първото си въплъщение в Лемурийската епоха, неопетненият човешки дух, състоящ се от Атма-Будхи-Манас, търсеше своето първично физическо въплъщение. Физическото развитие на земята с нейните животноподобни същества не беше еволюирало толкова напред по това време, целият този животно-човешки организъм не беше толкова напреднал тогава, че да може да включи човешкия дух. Но част от него, определена група животноподобни същества, се беше развила толкова напред, че семето на човешкия дух можеше да слезе в него, за да придаде форма на човешкото тяло.
Някои от индивидуалностите, които се въплътили по това време, образували малкото ядро от онези, които по-късно се разпространили по цялата земя като така наречените Адепти. Те били първоначалните Адепти, а не тези, които днес наричаме посветени. Тези, които днес наричаме посветени, не са преминали през въплъщение по това време. Не всички, въплътени по това време, които биха могли да намерят човешко-животински тела, само някои от тях. Други се противопоставяли на процеса на въплъщение по определена причина. Те отложили това до времето на Четвъртата епоха. Библията намеква за това по скрит и дълбок начин: „Синовете Божии видяха дъщерите човешки“[15]че са били красиви и са си вземали за жени всички, които са си избрали.“
Тоест, въплъщението на онези, които са чакали, е започнало по-късно. Наричаме тази група „Синове на Мъдростта“ и изглежда сякаш в тях е имало някаква арогантност, някаква гордост. Ще направим изключение за малката група Адепти. Ако и тези други се бяха въплътили в по-ранния период, човечеството никога нямаше да може да постигне яснотата на съзнанието, която притежава днес. То щеше да бъде здраво задържано в тъпо, подобно на транс състояние на съзнанието. Щеше да развие онзи вид съзнание, което се среща при хора, които са били хипнотизирани, сомнамбуланти и други подобни. Накратко, човекът щеше да остане в някакво съноподобно състояние. Но тогава едно нещо щеше да липсва – едно нещо от голяма важност, ако не и от изключителна важност – щеше да му липсва чувство за свобода, способност да упражнява индивидуалното си разграничение по

отношение на доброто и злото посредством собственото си съзнание, собственото си човешко его.
Това отлагане на въплъщението – във формата, която то прие вследствие на чувството на страх от Девите, което характеризирах – е наречено в книгата Битие „Падането на човека“. Девите отложиха въплъщението си и слязоха на земята, за да завладеят физически тела, едва когато човечеството достигна по-напреднал етап в своето развитие. Чрез това те успяха да развият по-зряла форма на съзнание, отколкото би било по-рано.
И така, виждате ли, цената на човешката свобода е била влошаването на неговата природа, чрез изчакване на въплъщението му, докато той може да се спусне в по-плътни физически условия. Дълбоко разбиране за това е запазено в гръцката митология. Ако човекът беше слязъл по-рано във въплъщение - така се казва в гръцкия мит - тогава щеше да се случи това, което Зевс искаше, когато човекът все още живееше в Рая. Той искаше да направи човека щастлив - но като несъзнателно същество. Ясното съзнание щяха да притежават единствено боговете и човекът щеше да бъде без чувство за свобода. Бунтът на Духа на Луцифер, Духа на Дева в човечеството, който желаеше да слезе, за да се издигне отново от собствената си свобода, е символизиран от сагата за Прометей![16]Но Прометей трябваше да страда заради начинанията си, като орел - символ на прекомерно желание - гризеше черния му дроб и му причиняваше смъртоносна болка.
Така човекът се е спуснал по-дълбоко и сега е трябвало да постигне чрез собствената си свободна съзнателна дейност това, което би постигнал чрез магически изкуства и сили. Но тъй като е слязъл по-дълбоко, той е трябвало да страда от болки и мъки. Това е посочено и в Библията с думите: „В скръб ще раждаш деца.“[17]„С пот на лицето си ще ядеш хляб“ и т.н. Това не означава нищо по-малко от това да се каже: човечеството трябва да се издигне отново с помощта на културата. Чрез фигурата на Прометей, гръцката митология символизира свободното човечество, борещо се за култура. Той е представител на страдащото човечество, но същевременно и дарител на свободата. Този, който освобождава Прометей, е Херакъл, за когото се казва, че е претърпял посвещение в Елевзинските мистерии. Всеки, който е слязъл в подземния свят, е бил посветен, защото слизането в подземния свят е технически термин, обозначаващ посвещение. Това пътуване до подземния свят се приписва на Херакъл, Одисей и на всички посветени, които желаят да водят човека от неговата епоха към източника на първичната мъдрост, към живот на духа.
Ако човечеството беше запазило отношението от лемурийските времена, днес щяхме да сме мечтатели. Чрез своята Дева природа, човечеството оплоди своята нисша природа. От своето самосъзнание, от своето осъзнаване за свобода, човекът сега трябва да събуди отново онази искра на осъзнаване, която е донесъл от небето в основателна презумпция; той трябва да събуди отново онова духовно знание,

което е получил без собствени усилия, когато е бил все още несвободен. В самата човешка природа се крие онзи сатанински бунт, който обаче под формата на луциферически стремеж е единствената защита на нашата свобода. И от тази свобода ние отново ще изтръгнем духовен живот. Той ще бъде събуден отново в човека от петата Коренна Раса, нашата настояща епоха. Тази форма на съзнание отново ще бъде предадена чрез посветените. Тя няма да бъде мечтателно, а ясно съзнание. Именно хераклейските духове, посветените, ще помогнат на човечеството да напредне и ще му разкрият неговата Дева природа, неговото знание за духа. Това е било и стремежът на всички велики основатели на религията - да възстановят на човечеството познанието за духа, което е било изгубено във физиологичното съществуване. Петата епоха все още съдържа голяма част от материалния живот в себе си. Тази материалистична култура на настоящето ни показва доколко човекът е вкоренен в чисто физико-физиологичната природа, както Прометей е бил оплетен във веригите си. Но е също толкова сигурно, че лешоядът, символът на похотта и жаждата, гризещ черния ни дроб, ще бъде избутан настрана от духовните хора. Това е целта, към която посветените биха довели човечеството чрез осъзнаване на себе си, посредством движения като теософското движение, за да може то да се издигне в пълна свобода.
Моментът, който трябва да разглеждаме като този, в който духовен живот се е излял в самосъзнателното човешко същество, е посочен именно в Новия Завет. За него се загатва в най-дълбокото от Евангелията, това, което е погрешно разбрано от днешните богослови, Евангелието от Йоан, когато се говори за Празника на Шатроразпъването, на който е присъствал Исус. Основателят на християнството там говори за изливането на духовен живот, с който човечеството е трябвало да бъде надарено. Това е забележителен пасаж. За Празника на Шатроразпъването хората е трябвало да посетят извор, от който е текла вода. Следвал празник, който подсказвал на човека, че трябва да си спомни отново за своята духовна природа, своята Дева и духовните си стремежи. Водата, която течала там, е трябвало да му напомня за душата и духовния свят. След многократни откази Исус най-накрая се възкачил на празника. Следното се случило в последния ден на празника (Йоан 7:37): „В последния ден, великия ден на празника, Исус застана и извика, казвайки: Ако някой е жаден, нека дойде при Мене и да пие.“ Тези, които пиеха, празнуваха празник, на който се припомняше духовният живот. Но Исус свърза нещо друго с това, както може да се види в следните думи от Евангелието на св. Йоан: „Който вярва в Мен, както е казано в Писанието, реки от жива вода ще потекат от утробата му. (А това каза за Духа, когото вярващите в Него трябваше да приемат; защото Светият Дух още не беше даден, понеже Исус още не беше прославен)“.
Тук е посочена мистерията на Петдесетница. Намеква се, че човек трябва да чака идването на Светия Дух. Когато настъпи моментът, в който човекът е способен да запали искрата на духовния живот в себе си, когато физиологичната природа на

човека е способна да се опита да се издигне чрез собствените си сили, тогава Светият Дух ще слезе върху него и времето на духовното пробуждане ще настъпи. Човекът е слязъл чак до физическото тяло и затова, за разлика от природата на Девите, той е изграден от три принципа: Дух, Душа и Тяло. Девите са на по-висш етап от човека, но не е нужно да превъзхождат физическата природа, както прави човекът. Тази физическа природа трябва да бъде преобразена, за да може да поеме живота на духа. Съзнанието на човека в тялото, неговото физиологично съзнание днес, само по себе си ще може да разпали искрата на духовното съществуване в свобода.

Христовата жертва е пример, който показва, че човекът ще може да разгърне по-висша форма на съзнание от живота си на физически план. Неговата по-нисша индивидуалност живее във физическото тяло, но тя трябва да бъде разпалена, за да може да се развие по-висшата личност. Само тогава „реките от жива вода“ могат да потекат от „корема“ на човека. Тогава Светият Дух може да се появи и да се излее върху човечеството. Човекът, като его същество, трябва да бъде сякаш мъртъв за физиологичното съществуване.

В това се крие истински християнското и то въплъщава по-дълбоката мистерия, съдържаща се в празника Петдесетница. Човек живее предимно в по-нисшия си организъм, в съзнанието си, изпълнено с желания. Правилно е, че е така, защото само това съзнание може да му даде осъзнаване за истинската му цел - да постигне свобода. Той обаче не бива да остава там, а трябва да издигне егото си до природата на Дева. Той трябва да развие Дева в себе си, да го доведе до раждане, така че да се превърне в дух на изцеление - Свети Дух. За тази цел той трябва съзнателно да пожертва земното си тяло, трябва да преживее това „умиране и ставане“, за да не остане „мрачен гост“.[18]

на тази тъмна земя.

Така Великденската мистерия се разкрива в своята пълнота само когато се разглежда заедно с мистерията на Петдесетница. Виждаме човешкото его, илюстрирано в неговия Божествен Представител, да се освобождава от нисшето его и да умира, за да бъде напълно преобразено във физическата си природа и отново принесено в жертва на Божеството. Възнесението е символ на това. Когато човек се преобрази във физическото си тяло, отново го принесе в жертва на Духа, той ще бъде узрял да приеме изливането на духовния живот, да преживее това, което се нарича „идването на Светия Дух“ според обяснението на Единия, Който е най-великият Представител на човечеството. Затова се казва още: „И трима са, които свидетелстват на земята,[19]

Духът, водата и кръвта.“ Петдесетница е изливането на Духа в човека.
Най-висшата цел на човечеството е символично изразена чрез празника Петдесетница; тоест, човечеството трябва отново да премине от интелектуален към духовен живот, точно както Прометей е бил освободен от страданието си от Херакъл, така и човечеството ще бъде освободено от силата на Духа. Слизайки в материята, човечеството е постигнало самосъзнание. Чрез факта, че се възнася отново, то ще стане самоосъзнаващ се Дева. Онези, които са почитали асурите и са смятали Девите за същества със сатанинска природа, които не са желали да се спуснат в най-съкровените дълбини, са смятали това спускане за нещо дяволско.
Това също се споменава в гръцката митология. Този, чието състояние на съзнанието не е свободно – съзерцателят – този, който не желае да постигне изкупление в пълна свобода и следователно е противник на Прометей – е Епиметей. Зевс му дава кутията на Пандора, чието съдържание – страдания и бедствия – се стоварват върху човечеството, когато тя бъде отворена. Единственият дар, който остава, е надеждата; надеждата, че един ден, в бъдещо състояние, той също ще напредне към това по-висше, ясно съзнание. Остава му надеждата, че ще бъде освободен.
Прометей го съветва да не приема този съмнителен дар от бог Зевс. Епиметей не слуша брат си, но приема дара. Дарът, който Епиметей получава, не струва толкова, колкото този, принадлежащ на брат му Прометей.
Така виждаме, че пред хората са отворени два начина на живот. Някои от тях се придържат към чувството за свобода и – макар че е опасно да се развива духовност – въпреки това я търсят в свободата. Другите са тези, които намират удовлетворение в скучния кръговрат на живота и в сляпата вяра и подозират опасност в луциферическите начинания на своите събратя. Основателите на външната доктрина на Църквата са изопачили по-дълбокия смисъл на луциферическия стремеж. Древните учения по темата се съдържат в скрити ръкописи.[20]на неразкрити места, където почти никой не ги е виждал. Те са достъпни за малцина хора, които са способни да ги видят в астралната светлина, а иначе само за малцина посветени. Пътят е изпълнен с опасности, но е единственият, който води до възвишената цел на духовната свобода.
Духът на човека трябва да бъде свободен, а не скучен. Това е и целта на християнството. Здравето и изцелението са свързани със святостта. Святият дух е способен да лекува, той освобождава хората от страдания и мъки. Здрав и свободен е човекът, който е освободен от робството на своето физиологично състояние. Защото само свободният дух е здравият, чието тяло вече не е гризано от орел.
По този начин Петдесетница може да се разглежда като символ на освобождаването на човешкия дух, като велик символ на борбата на човечеството за свобода, за съзнание за собствената му свобода.

Ако Великденският празник е празникът на възкресението в природата, тогава Петдесетница е символ на осъзнаването на човешкия дух, празникът на онези, които знаят и разбират и – проникнати от това – търсят свободата.
Тези духовни движения на съвремието, които водят до възприемане на духовния свят в ясно дневно съзнание – не в транс или под хипноза – са тези, които водят до разбиране на такива важни символи като този. Ясното съзнание, което само духът може да освободи, е това, което ни обединява в Теософското общество. Не само думата, но духът ѝ придава значение. Духът, който произлиза от великите Учители, който протича само през малцина хора, способни да кажат: „Знам, че те са там, великите Адепти, които са основателите на нашето духовно движение – не на нашето общество.“[21] — този дух се влива в нашата настояща цивилизация и ѝ дава импулса за бъдещето.
Нека искра от разбиране за този Свети Дух се влее отново в погрешно разбрания празник Петдесетница, тогава той ще се съживи и ще придобие отново смисъл. Искаме да живеем в свят, който има смисъл. Който празнува празници, без да им спести мисъл, е последовател на Епиметей. Човекът трябва да види какво го свързва с обкръжението му, а също и с това, което е невидимо в природата. Трябва да знаем къде се намираме. Защото ние, хората, не сме ограничени до скучно, мечтателно, полусъществуване, ние сме предопределени да развием свободно, напълно съзнателно разгръщане на цялото си същество.

2. Контрастът между Каин и Авел

Вече споменах[1]последния път казах, че в историята на Каин и Авел са скрити голям брой окултни тайни. Днес искам да посоча някои неща, но още в началото бих подчертал, че връзката между Каин и Авел – разбира се, що се отнася до по-дълбокия ѝ аспект – е алегория за много дълбоки мистерии.[2]което ще можем да разкрием само отчасти въз основа на представите, които поддържаме.

Ако разгледаме петте книги на Петокнижието, ще открием в тях много неща, които показват развитието на човечеството от Лемурийската епоха насам. Историята на Адам и Ева и техните потомци не бива да се приема буквално, по наивен начин. Бих ви помолил да вземете предвид, че в Петокнижието, в Енох,[3]В Псалмите и някои важни глави в Евангелията, в Посланието до евреите и някои послания на Павел, както и в Апокалипсиса, ние се занимаваме изцяло с работата на посветените, така че в тези писания ни е уместно да търсим окултен смисъл. Ако Библията не се чете просто безразсъдно – безразсъдно в по-висш смисъл – много неща ще станат очевидни. И бих искал да насоча вниманието ви към нещо, което лесно може да бъде пренебрегнато, но трябва да се приема съвсем буквално, ако искаме да видим, че нищо в Библията не е безсмислено и че е доста лесно това значение да ни убягне.

Вземете първото изречение от пета глава на Битие:[4]„Това е книгата на човешките родове. В дните, когато Бог създаде човека, по Божие подобие го създаде; мъж и жена го създаде; и го благослови, и го нарече Адам, в деня, когато беше създаден. И Адам живя сто и тридесет години и роди син по свое подобие, по свой образ; и го нарече Сит.“

Човек трябва да приеме буквалния превод. Самият Адам е бил наречен просто мъж. Той го е създал като мъж и жена; все още не е определен полов, асексуален. И как е бил създаден? По подобие Божие.

И освен това, във второто изречение „След толкова и толкова години“ – което показва дълъг период от време – „Адам роди син Сет, по *негово* подобие“. В началото на времето на Адам имаме хора по подобие Божие; в края на времето на Адам по подобие на Адам, по човешко подобие. По-рано човекът е създаден по подобие Божие: по-късно – по подобие на Адам.

Така, като начало, имаме човешки същества, които са си сходни на външен вид и всички са създадени по Божи образ. Те са се размножавали безполово. Трябва да сме наясно с факта, че всички те са запазили същата форма, която са имали в началото, така че бащата е изглеждал като син, а внукът също е изглеждал като син. Какво е причинило първоначалната промяна, диференциация на човечеството? По какъв начин се е променило това? Чрез факта, че двама са участвали в размножаването. Синът или дъщерята са приличали на бащата, от една страна, и на майката, от друга.

Сега си представете, че имате раса от хора, които първоначално са били подобни на Бог по външен вид и са се размножавали не по полов път, а безполово: потомците са подобни на външния вид на своите предци. Няма смесване на расите. Разграничението за първи път се е случило по време на периода на Сет. Но между времената на Адам и Сет се е случило нещо друго. А именно, преди прехода от Адам към Сет са се родили двама други, които са били важни представители: Каин и Авел. Те са се появили между преходния етап и представляват него. Те не са родени във време, когато размножаването вече е придобило силно изразен характер на сексуалност. Можем да заключим това от значението на имената Каин и Авел. Авел е същото като „пневма“ на гръцки,[5] което означава „дух“ и ако го погледнем от гледна точка на сексуалността, то обозначава категорично женски характер. Каин, от друга страна, означава почти буквално „мъжкият“, така че в Каин и Авел мъжкият и женският принцип се противопоставят един на друг. Все още не на органично ниво: те са склонни да се диференцират на духовно ниво.
Сега бих ви помолил да запомните това. Първоначално човечеството е било мъжко-женско. По-късно е било разделено на мъжки и женски пол. Мъжкият, по-материалният род, е бил представен в Каин, а женският, по-духовният, в Авел-Сет. Настъпило е разграничение. Това е символизирано с думите: „Авел беше пастир на овце, а Каин беше земеделец.“ (Битие 4:2)
„Земя“ (Boden) има значението на „физически план“ във всички древни езици, а трите съвкупни условия на физическия план са: твърдата земя, водата и въздухът. „Каин беше земеделец“ в първоначалния си смисъл означава: той се научи да живее на физически план, той стана мъж на физически план. Това беше мъжката характеристика. Тя се състоеше в това да бъдеш силен и здрав, за да обработваш почвата и след това да се оттеглиш отново от физическия план към по-висшите планове.
„Авел беше пастир на овце.“ Като пастир човек приема живота такъв, какъвто го е представил Създателят. Човек не обработва стадата, а ги пази. Следователно Авел е представител на пола, който не достига духовност чрез собственото си индивидуално усилие за разбиране, а я приема само като откровение за Божеството и след това просто се грижи за нея. Пазителят на стадата, пазителят на това, което е поставено на земята, това е Авел. Този, който създава неща за себе си, това е Каин. Каин полага основите на свирене на цитра и други изкуства (Битие 4:21 – 22).
Сега идва контрастът в отношението им към Божеството. Авел получава от духа и принася най-добрите, най-висшите плодове на духа. Бог гледа на приноса на Авел със задоволство – разбира се, защото това е, което самият Той е дарил на земята. Каин прави различно твърдение. Той се обръща към Бога с продуктите на собствената си интелигентност. Това е нещо съвсем чуждо на природата на Бога, защото е нещо, което човекът е постигнал от собствената си свобода.

Каин е човек, който се стреми към изкуствата и науките. Това няма нищо общо с божеството по принцип. Тук е изразена дълбока истина. Този, който има окултен опит, знае, че изкуствата и науките, въпреки че са направили човека свободен, не го водят към духа. По-скоро те са нещата, които го отдалечават от това, което е истински духовно. Изкуствата са изникнали от вътрешното същество на човека, които имат корените си в земния план. Това няма непосредствена привлекателност за божеството. То поражда конфликта, който възниква, когато димът от жертвата на Авел, духът, вложен в земята от самия Бог, е приет от божествените светове, но димът от жертвата на Каин е отхвърлен и остава на земята. Това, което е произведено независимо, остава на земята, подобно на жертвата на Каин.
Това също е същото като контраста между мъжко и женско начало. Женското е вдъхновено от това, което е получено директно от Бога. „Пнеума“ се постига чрез зачеване. Това, което Каин може да предложи, е човешка работа на самия физически план. Това е контрастът между женския и мъжкия дух. Тук тези двата са фундаментално противоположни един на друг.
Човекът е не само физическо същество, но е духовно едновременно мъж и жена: той е едновременно този, който получава и позволява да бъде вдъхновен, и този, който работи върху вдъхновенията и ги комбинира чрез интелекта си. Тези две функции сега бяха разделени – отсега нататък можем да разглеждаме мъжкото и женското просто като символ – отсега нататък принципът на вдъхновението беше прехвърлен върху онези, които бяха като Авел, които останаха пастири и свещеници. Той не беше прехвърлен върху останалите. Те се посветиха на светските неща на науката и изкуствата и се ограничиха единствено до земни дейности.
Това не би могло да се случи без промяна, настъпила в човешкото същество. Докато човекът все още е бил мъжко-женско същество, за него е било невъзможно да раздели духовната мъдрост от научното знание. Само чрез окончателно разделяне на двата пола е можело мозъкът на човека да бъде доведен до нивото, при което да може да функционира. Мозъкът е станал мъжки,[6]по-дълбоката природа стана женска. Човечеството може да бъде продуктивно само чрез своята физическа природа. Чрез нея то произвежда нещо – а именно потомство. Но духът, доколкото е свързан с мозъка, е мъжки и е ограничен до продуктивност на физически план. Следователно Каин и Авел са представителните типове на тези два вида мислене. Чрез това разделяне се стигна дотам, че при размножаването на човешкия вид потомството престана да бъде просто идентични копия на родителите си и се диференцира. Бих ви помолил да си представите следното. Колкото по-голямо значение се придава на пола, толкова по-голяма е диференциацията, която се получава. Ако се занимавахме с чисто безполово размножаване, тогава новото поколение би изглеждало точно като предишното. Нямаше да има вариация в последователността на поколенията. Вариация възниква само когато се случи

смесване. И как е станало възможно това смесване? Чрез факта, че мъжкият елемент се е посветил на земята. Каин беше този, който стана земеделец и я преобрази. Тази външна разлика в поколенията не би се появила у човека, ако част от човечеството не беше слязла на физическия план. То вече не беше такова, каквото беше преди, когато размножаването се беше спуснало върху човечеството от по-висшите планове. Сега нещо беше въведено в състава на човека, защото той беше извлякъл нещо от физическата земя. Сега човекът приема подобието на това, което е спечелил за себе си на физическия план, и го отнася със себе си на по-висши планове. Физическото е белегът на Каин. Физическият план и ефектът, който той оказва върху човека, е белегът, поставен върху Каин.
Сега човекът е напълно обединен със земята, така че има контраст между Каин и Авел, контраст между Божиите синове и синовете на физическия план, между поколението Авел-Сет, които са Божиите синове, и поколението Каин, синовете на физическия план.
Сега ще разберете как епизодът с Каин и Авел попада в периода между Адам и Сет. В човечеството е навлязъл нов принцип, принципът на наследствеността, първородният грях, състоящ се в това да бъдеш несходен с предишното поколение. Но все още остават някои Божии Синове. Не всички от рода на Авел са били унищожени. И сега виждаме какво се е случило, когато на въпроса: „Къде е Авел, брат ти?“, Каин е отговорил: „Пазител ли съм аз на брат си?“ Никой човек не би казал това преди. Това може да се каже само чрез разбиране, което реагира сякаш акустично [?] на духовното. Сега към принципа на любовта се добавя принципът на борбата, на противопоставянето; сега се ражда егоизмът: „Пазител ли съм аз на брат си?“
Тези, които все още бяха останали от рода на Авел, бяха Божии синове, те останаха сродни на божественото. Но сега те трябваше да се пазят от навлизане в земната сфера. И от това произтичаше това, което щеше да се превърне в принцип на аскетизъм сред онези, които посветиха живота си на служба на Бога. За такъв посветен човек ставаше грях да има нещо общо с онези, които се бяха посветили на земните дела. Беше грях, когато „Божите синове“[7]видяха дъщерите човешки, че са красиви, и си взеха жени; взеха си жени от дъщерите на Каин.
От този съюз произлязла човешка раса[8]което едва ли се споменава в публикуваните книги на Стария завет, а само се загатва за него; това е раса, която не е възприемаема за физическите очи. На окултен език се нарича „Ракшаси“[9]

и е подобен на „асурите“ на индийците. Състои се от демонични същества, които наистина са съществували някога и са действали съблазнително върху човешката раса и са причинили нейния падение. Този флирт на Божиите синове с дъщерите човешки е създал раса, която е действала особено съблазнително върху туранци, членовете на четвъртата подраса на атлантите, и е довел до унищожението на

човечеството. Някои неща са били запазени и пренесени в новия свят. Потопът е наводнението, което е унищожило Атлантида. Мъжете, съблазнени от ракшасите, са изчезнали постепенно.
А сега трябва да ви кажа нещо, което във всеки случай ще ви се стори необикновено, което е особено важно. То е било окултна мистерия за външния свят в продължение на много векове и ще изглежда невероятно за повечето хора, но въпреки това е истина. Мога да ви уверя, че всеки окултист често се е убеждавал в нейната истинност чрез това, което се нарича Акашова хроника. Но е така.
Тези Ракшаси бяха реални същества, те наистина съществуваха – активно и ефективно – като съблазнители на човечеството. Те продължиха да влияят на човешките желания до времето, когато Христос се въплъти в Исус от Назарет и самият принцип Будхи стана присъстващ на земята в човешко тяло. Сега, можете да го вярвате или не: това е нещо с космическо значение, значение, което се простира отвъд земния план. Неслучайно Библията го изразява така:[10] „Христос слезе в преддверията на Ада.“ Там Той не срещна човешки същества, а духовни същества. По този начин съществата Ракшаса бяха доведени до състояние на парализа и летаргия![11]

В същото време те бяха държани под контрол, така че станаха неспособни да се движат. Те можеха да бъдат осакатени по този начин само защото бяха противопоставени от две страни. Това не би било възможно, ако в Исус от Назарет не бяха съчетани две природи: от една страна, старата природа на Чела, дълбоко свързана с физическия план, която можеше да работи ефективно и на физическия план и чрез своята сила можеше да го държи в равновесие; от друга страна, беше самият Христос, който беше чисто духовно същество. Това е космическият проблем, който е фундаментален за християнството. Нещо се случи по това време в окултните сфери; това беше прогонването на враговете на човечеството, което има своя отзвук в сагата за Антихриста, който беше окован във вериги, но ще се появи отново, ако не му се противопостави отново християнският принцип в неговата първична сила.
Целият окултен стремеж на Средновековието е бил насочен към неутрализиране на ефекта на Ракшасите. Тези, чието виждане се простира до по-висшите планове, отдавна са предвидили, че моментът, в който това може да се случи, може да бъде в края на деветнадесети век, при прехода от деветнадесети към двадесети век. Нострадамус,[12] който работеше от кула, отворена към небесата, който донесе помощ по време на Голямата чума, можеше да предсказва бъдещето. Той написа редица пророчески стихове, в които можете да прочетете за войната от 1870 г., и няколко пророчества за Мария-Антоанета[13] които вече са се изпълнили. В тези „Вентери“ на Нострадамус (Вентериум 10, 75) може да се намери следното пророчество: В края на деветнадесети век един Брат Хермес ще дойде от Азия и ще донесе единство на

човечеството. Теософското общество не е нищо друго освен изпълнение на това пророчество на Нострадамус. Анулирането на Ракшасите и възстановяването на първичните мистерии е цел на Теософското общество.
Знаете, че Исус Христос остана на земята десет години след смъртта Си.[14] *Пистис София*[15]

съдържа най-дълбоките теософски учения, то е много по-задълбочено от *„Езотеричен будизъм“* на Синет .[16]Исус се е въплъщавал отново и отново. Неговата задача е била да обнови мъдростта на мистериите. Това не е просто факт от културен или исторически интерес, а фактът, който ви описах, който е добре известен на всички окултисти, а именно борбата срещу ракшасите. Виждате ли, че в това се крие дълбока и важна окултна тайна.
Може би ще попитате: Защо това е казано в алегорична форма, а не е заявено открито? Тук трябва да ви напомня, че великите учители на човечеството като Мойсей, индийските Риши, Хермес, Христос, първите християнски учители, всички са се придържали към прераждането. И този алегоричен начин за предаване на мъдрост е имал основателна причина. Когато например жрецът друид е говорил за „Нифелхайм“ или „Имир Гигантът“[17]и така нататък, това, разбира се, не беше просто поетично фолклорно предание. По-скоро беше, защото той знаеше, че това, което тогава предаваше на ученика си под формата на приказка, когато този дух се прероди, щеше да го подготви да разбере истината в по-пълна форма. Не вярата, а знанието е вдъхновило тези приказки, тоест преживяването на прераждането. Дори отричането на реалността на прераждането – от трети век нататък – е било направено въз основа на предпоставките за прераждането, защото намерението е било да се включат[18]така че на практика целият му духовен живот е бил погълнат от въплъщението. Поради тази причина християнството не е имало познания за прераждането в продължение на 1500 години. Ако отричаме на човека познанието за прераждането още веднъж, бихме му отказвали това знание за втори път. Това обаче би било голям грях, грях срещу човечеството. Но да му се отрече това знание за първи път беше необходимо, защото трябваше да се признае ценността на *единствения живот между раждането и смъртта.*

3. Мистериите на друидите и „дротите“

Всички наши средновековни истории – „Парсифал“, „Кръглата маса“, „Хартман фон Ауе“ – разкриват мистични истини в езотерична форма, въпреки че обикновено се разбират само във външния им аспект. Къде да търсим техния произход? Трябва да погледнем към времето преди разпространението на християнството. В християнството е било смесено това, което е живяло в Ирландия, Шотландия... [Пауза в бележките.] Водени сме към определен център, откъдето е бил разпространен този духовен живот. Духовният живот [на Европа] е произлизал от майчина ложа в Скандинавия, ложа „Дротес“. Друиди = Дъб. Поради тази причина се е казвало, че германските народи са получавали своите инструкции под дъбови дървета.

„Дротите“ или друидите са били древни германски посветени. Те са съществували в Англия до елизабетинската епоха. Всичко, което четем в Еда или можем да намерим в древните германски саги, се отнася до храмовете на „дротите“ или друидите. Авторът на тези разкази винаги е бил посветен. Сагите имат не само символично или алегорично значение, но и нещо друго.

Пример: Знаем сагата за Балдур. Знаем, че той е надеждата на боговете, че е убит от бог Локи с клонка имел. Богът на светлината е убит. Цялата тази история има дълбоко мистериозно съдържание, което всички, преминали през посвещение, не само е трябвало да научат, но и да преживеят.

Мистериите. Посвещение: първото дело се е наричало търсене на тялото на Балдур. Предполагало се е, че Балдур е винаги жив. Търсенето се е състояло от пълно просветление за природата на човека. Защото Балдур е бил човекът, който се е отклонил от пътя. Някога човекът не е бил такъв, какъвто е днес, той е бил недиференциран, не е бил преклонен от страстни преживявания, а е бил съставен от по-фина ефимерна субстанция. Балдур, сияйният човек. Когато бъдат истински разбрани, всички неща, които ни се появяват под формата на символи, трябва да бъдат разбрани в по-висш смисъл. Този човек, който не се е спуснал в това, което днес наричаме материя, е Балдур. Той живее във всеки един от нас. Друидският жрец е трябвало да търси висшия аз в себе си. Той е трябвало да си изясни къде се случва това разграничение, между висшето и нисшето... [Пропаст]

Тайната на всяко посвещение е да родиш висшето човешко същество в себе си. Това, което жрецът постига по-бързо, останалата част от човечеството трябва да премине през дълги етапи на развитие. За да станат водачи на останалата част от човечеството, друидите е трябвало да получат това посвещение.

Човекът, който се е спуснал по-дълбоко, сега е трябвало да преодолее материята и да си възвърне предишното по-висше ниво. Това раждане на висшето човешко същество се случва във всички Мистерии по подобен начин. Човекът, който е бил потопен в материята, е трябвало да бъде пробуден. Човек е трябвало да преживее

поредица от преживявания – реални преживявания – които са различни от всички сетивни преживявания, които човек може да има на физическия план.
Етапите. Първата стъпка беше човек да бъде отведен пред „Трона на Необходимостта“. Човек стоеше пред бездната: наистина преживяваше чрез собственото си тяло това, което живее в нисшите царства на природата. Човекът е едновременно минерал и растение, но днешният човек не е в състояние да преживее това, което претърпяват елементарните вещества, и въпреки това трайните, ограничаващите неща в света се дължат на факта, че ние също сме минерални и растителни по природа.
Следващата стъпка отвеждаше човека към всичко, което живееше в животинското царство. Всичко, което съществуваше под формата на страсти и желания, се виждаше във вихрушка и преплитащо се движение - всичко това трябваше да бъде наблюдавано от кандидата за посвещение, за да се отворят очите му за това, което се крие зад завесата на сетивата. Човекът не осъзнава, че това, което се вихри в астралното пространство, е скрито зад физическата обвивка. Завесата на мая всъщност е обвивка, която трябва да бъде проникната от този, който ще бъде посветен - обвивките падат, човекът вижда ясно. Това е много специален момент: жрецът осъзнава, че обвивките са задържали импулсите, които биха били ужасни, ако бяха освободени.
Третата стъпка доведе до видение на елементарните природни сили. Това е стъпка, която човек трудно разбира без предварителна подготовка. Фактът, че мощни окултни сили пребивават в тези природни сили и чрез тях изразяват елементарни страсти, е нещо, което кара човека да осъзнае, че съществуват сили, съвсем извън обхвата на всичко, което той може да преживее като собствено страдание.
Следващото изпитание е наречено от йерофанта „Предаването на Змията“. Може да се обясни само чрез ефектите, които предизвиква. То е изяснено в сагата за Тантал. Привилегията да бъдеш позволен да участваш в Съвета на боговете може да бъде злоупотребена. Това означава реалност, която със сигурност издига човека над самия него, но е съпътствана от опасности, които не са преувеличени в историята за проклятието на Тантал. Като правило човек казва, че е безсилен пред законите на природата. Това са мисли. С такъв вид мислене, което е само сенчесто мозъчно мислене, нищо не може да се постигне. В творческото мислене, което изгражда и конструира нещата от света, което е продуктивно и плодотворно, пасивният вид мислене се заменя с мислене, проникнато от духовна сила. Раздуханата кожа на гъсеницата е празната обвивка на гъсеницата; когато е изпълнена с [продуктивно] мислене, това е живата гъсеница. В обвивката-мисли се излива жива активна сила, така че жрецът е способен не само да вижда света във видение, но и да работи в него чрез магия. Опасността е, че тази власт може да бъде злоупотребена. Той може... [Пропаст]

На този етап окултистът придобива определена сила, чрез която е способен да заблуждава дори висшите същества. Той не само трябва да повтаря истини, но и да ги преживява и да решава дали нещо е истина или лъжа. Това се нарича „Предаване на змията от Йерофанта“. [Това означава същото на духовно ниво, което рудиментарните етапи във формирането на гръбначния мозък означават на физическо ниво. В животинското царство преминаваме през рибите, земноводните и така нататък, докато стигнем до мозъка на гръбначните и човека. Вижте бележките.] Ние също имаме духовен гръбнак, който определя дали ще развием духовен мозък. Човекът преминава през този процес на този етап от своето развитие. Той е издигнат от Кама (чувства, страсти, желания) и е надарен с духовен гръбнак, за да може да бъде издигнат в спиралата на духовния мозък. На духовно ниво, извивките на лабиринта са същите като извивките на мозъка на физическо ниво. Човек получава достъп до лабиринта, до извивките в духовното царство.
След това той трябваше да положи клетва за мълчание. Представили му гол меч и той бил задължен да се закълне в най-обвързващата клетва. Тя била, че отсега нататък ще мълчи за преживяванията си, когато те засягат хора, които не са били посветени като него. Абсолютно невъзможно е да се разкрие истинското съдържание на тези тайни без подготовка. Той [посветеният] обаче можел да създаде тези саги, така че те да станат израз на вечното. Този, който можел да изкаже нещата по този начин, разбира се, имал голяма власт над своите ближни. Създателят на сага от този вид е отпечатал нещо в човешкия дух. Това, което се говори по този начин, след това се забравя и само най-малката следа от него оцелява след смъртта. Вечните истини остават най-дълго след смъртта. От по-малко издигнатата научна мисъл почти нищо не остава. Вечното го прави и се появява отново в ново въплъщение.
Друидският жрец говореше от по-висш план. Думите му, макар и прости, бидейки израз на висши истини, потъваха в душите на слушателите му. Той говореше на прости хора, но истината потъваше в душите им и в тях се включваше нещо, което щеше да се прероди в ново въплъщение. По онова време хората преживяваха истината чрез приказките; така днес нашите духовни тела са подготвени и ако сме способни да схванем висши истини днес, това е защото сме били подготвени.
Така това време, което приключи през 60 г. сл. Хр. , подготви духовния живот на Европа, осигури почвата, върху която християнството може да се гради. Тези учения са запазени и който търси, ще може да намери достъп до това, което е било преподавано в тези ложи.
След като той [Друидът] беше дал клетва върху меча, той трябваше да изпие определена глътка – и това направи от човешки череп. Значението на това беше, че той е надхвърлил човешкото. Това беше чувството, което друидският жрец трябваше да развие по отношение на нисшата си телесна природа. Той трябваше да гледа на всичко, което живее в тялото му, със същото обективно, хладнокръвно

отношение, каквото изпитваше към съд, в който се намира. След това беше посветен във висшите тайни и му беше показан пътят към висшите светове. Балдур... [Пролука] Той беше отведен в огромен дворец, покрит с блестящи щитове. Той срещна мъж, който хвърли седем цветя. Космическо Пространство, Херувими, Деми-ург [Създателят на Света]. Така той стана истински Жрец на Слънцето.
Много хора четат Еда и не осъзнават, че тя е разказ за това, което наистина се е случило в древните мистерии на „Дротите“. На разположение на древните жреци на „Дротите“ е била огромна сила, власт над живота и смъртта. Вярно е, че всичко се покварява с времето. Някога е било най-висшето, най-святото нещо. По времето, когато християнството се е разпространявало, много неща са се деградирали и е имало много черни магьосници, така че християнството е дошло като изкупление. Само изучаването на тези стари истини е в състояние да даде почти пълна представа за целия окултизъм.
За разлика от сегашната ни практика, нито един камък върху друг не е бил положен при построяването на друидски храм без използването на точни астрономически измервания. Вратите са били построени според астрономическите измервания. Друидските жреци са били строителите на човечеството. Слабо отражение на това е запазено и днес във възгледите, които масоните поддържат.

Да се научим да проникваме в астралната субстанция, наблюдавайки слънцето в полунощ: Първо посвещение.
Предаване на Змията от Йерофанта: Второ Посвещение.
Пътуването в Лабиринта: Трето Посвещение.

4. Сагата за Прометей

Последния път се опитах да ви покажа как е протичало посвещението в древните ложи на друидите. Днес бих искал да говоря по една свързана тема, но която може да ви се стори малко отдалечена. Но ще видим как разбирането ни за човешкото развитие ще става все по-задълбочено.

Със сигурност сте научили от петъчните лекции[1]че сагите на различните народи имат много дълбоко съдържание и че митовете са израз на дълбоки езотерични истини. Днес бих искал да говоря за една от най-интересните саги, която е свързана с цялостното развитие на нашата пета Велика епоха. В същото време ще видите как ученикът на духовната наука преминава през три етапа в разбирането на сагите. Като начало, сагите живеят в определен народ и се разбират екзотерично във външно буквално значение. След това се появява недоверие по отношение на тяхното тълкуване и учените правят опит да стигнат до символично значение. Зад тези две тълкувания обаче могат да се открият пет други, защото всяка сага може да се тълкува по седем начина. Третото е това, което може да се приеме отново буквално до определен момент. Но със сигурност първо човек трябва да се научи да разбира езика на сагите. Днес искам да говоря за една сага, която не е лесна за разбиране; това е сагата за Прометей.

Ще намерите нещо по темата в една глава от втория том на *„Тайната доктрина“* на Е. П. Блаватска и от това ще заключите какъв дълбок смисъл се крие в нея. Въпреки това, не винаги е възможно да се пише за крайни истини в нещо, което ще бъде публикувано. Днес ние сме в състояние да задълбочим темата малко повече, отколкото направи Е. П. Блаватска в „ *Тайната доктрина“* .

Прометей принадлежи към света на гръцките саги. Той и брат му Епиметей са синове на един от титаните, наречен Япет. А самите титани са синове на най-стария от гръцките богове, на Уран и съпругата му Гея. Превод на думата Уран би бил „небесата“, а на Гея – „земята“. Бих подчертал специално, че Уран на гърците е същото като Варуна от Индия. Следователно Прометей е един от титаните и потомък на синовете на Уран и Гея, както и брат му Епиметей. Най-младият от титаните, Хронос или „Времето“, узурпира трона от баща си Уран и самият той е детрониран от сина си Зевс и заедно с другите титани е хвърлен в Тартар или Хадес. Само двамата братя, Прометей и Епиметей, остават верни на Зевс. Те се обединяват около Зевс и се борят срещу другите титани.

Зевс обаче искал да унищожи човешката раса, която се била нахъскала. Прометей станал протагонист на човека. Той размишлявал как да даде на човека нещо, което би му позволило да се спаси и да стане независим от помощта на Зевс. Така, както се казва, Прометей дал на човека писмеността и другите изкуства и, по-специално, го научил как да използва огъня. Чрез това обаче той навлечел гнева на Зевс върху

себе си и поради гнева на Зевс бил окован във вериги за Кавказ и принуден да се мъчи там дълго време в големи мъки.
По-нататък се разказва как боговете, начело със Зевс, накарали Хефест, небесният ковач, да изработи женска статуя. Тази женска статуя била надарена с всички външни качества на човека от петата велика епоха. Тази женска статуя била Пандора. От нея се изисквало да донесе дарове на човечеството, но на първо място на Епиметей, братът на Прометей. Всъщност Прометей предупредил брат си да не приема даровете, но Епиметей се оставил да бъде убеден и приел предложените дарове. Всички дарове били обсипани върху човечеството; само едно нещо било запазено: надеждата. Даровете се състояли предимно от бедствия и страдания за човечеството; само надеждата била запазена в кутията на Пандора.
Затова Прометей бил окован за Кавказ и лешояд непрестанно гризел черния му дроб. Там той се мъчил. Той обаче съзнавал нещо, което било залог за неговото избавление. Знаел тайна, непозната дори на самия Зевс и която Зевс искал да научи. Той обаче не искал да я разкрие, въпреки че Зевс изпратил при него пратеника на боговете, Хермес.
В хода на разказа се разказва за неговото странно освобождение. Казва се, че Прометей може да бъде освободен само чрез намесата на посветен. И такъв посветен е бил гръцкият Херакъл; Херакъл, който е извършил дванадесетте подвизи. Извършването на тези подвизи е постижение на посветения. Те са символично представяне на дванадесетте изпитания, които трябва да бъдат изпълнени от някой, който е подложен на посвещение. Освен това се казва, че Херакъл е преминал посвещение в Елевзинските мистерии. Той успял да спаси Прометей. Някой друг обаче трябвало да се пожертва и кентавърът Хирон направил това за Прометей. Той страдал от нелечима болест. Той бил наполовина звяр, наполовина човек. Той претърпял смърт и по този начин освободил Прометей. Това е външната форма на сагата за Прометей.
В тази сага се крие цялата история на Петата Велика Епоха и в нея се разкрива истинска мистериозна мъдрост. Това всъщност е било разказано като сага в Гърция. Но също така в мистериите е било изобразено така, че кандидатът за посвещение е бил действително изправен пред съдбата на Прометей. И в тази съдба той е бил способен да визуализира цялото минало и бъдеще на Петата Велика Епоха. Разбирането на това е възможно само когато се вземе предвид едно нещо.
Едва в средата на Лемурийската епоха се е случило това, което се описва като човешко въплъщение; въплъщение в смисъла, в който хората се раждат на земята днес. Човечеството от онова време е било под ръководството на велики учители и водачи, които наричаме „Синове на Огнената Мъгла“. В момента човечеството от Петата Велика Епоха също е водено от велики посветени, но нашите посветени днес са от различен вид от водачите от онова време.

Сега трябва да ви стане съвсем ясно какво представлява тази разлика. Има огромна разлика между водачите на двете предишни Коренни Раси и водачите на нашата настояща пета Коренна Раса. Водачите на тези предишни Коренни Раси също бяха обединени в Бяло Братство. Неговите членове обаче не бяха претърпели предишното си развитие на нашата Земя, а на други планети. Те слязоха на Земята вече в състояние на по-високо развити, зрели човешки същества, за да обучават останалата част от човечеството, все още в начален стадий на развитие, на първичните изкуства, от които то се нуждаеше. Това време на обучение продължи през третата, четвъртата и дори петата епоха.

Тази пета Велика Епоха започнала от шепа мъже, отсеяни от предишната Велика Епоха. Те били събрани и подготвени в пустинята Гоби и оттам се разпространили по целия свят. Първият от тези водачи, който бил основателят на този импулс в развитието на човечеството, бил един от така наречените Ману – Ману[2]на петата Коренна Раса. Този Ману все още беше един от онази група водачи, слезли на земята по времето на третата Коренна Раса – той беше един от водачите, които претърпяха развитие не само на земята, но и дойдоха на земята с напълно развита зрялост.

Едва по време на петата коренна раса започва развитието на такива Ману, които са сродни на нас; които са се издигнали, така да се каже, от редиците на човечеството. Следователно имаме хора, които вече са велики майстори и напреднали лидери на човечеството, и имаме такива, които се стремят да станат такива. В петата коренна раса имаме Чела и майстори, които са преживели всичко, което човешките същества могат да преживеят едва от средата на Лемурийската епоха. Един от тези велики майстори, които са лидери на петата коренна раса, е предопределен да поеме ръководството на шестата коренна раса. Шестата коренна раса ще бъде първата велика епоха, която ще има за свой Ману някой, който е брат на земния човек. По-ранните майстори, Ману от други светове, предават ръководството си на друг човек.

Развитието в сферата на изкуствата съвпада със зората на петата Коренна Раса. Човекът от атлантската епоха е имал съвсем различен начин на живот. Той не е правил изобретения или открития, както ние. Той е работил по съвсем различен начин. Едва по време на петата Коренна Раса се е случило всичко, свързано с техническата наука и изкуствата, в нашия смисъл на думата. Най-важното откритие е използването на огъня. Бъдете ясни по този въпрос. Просто си припомнете всички неща в технологиите, индустрията и изкуството, чието съществуване зависи от използването на огъня. Мисля, че един инженер би бил склонен да се съгласи с мен, когато кажа, че без използването на огъня нищо от всички наши съвременни технологии не би било възможно; така че можем да кажем, че откритието за използването на огъня е основното откритие, което е дало импулс за всички по-късни открития.

Към това трябва да добавите, че по времето, когато е възникнала сагата за Прометей, огънят е бил разбиран като включващ всичко, свързано с топлината. Причините за мълниите и всички други природни явления, свързани с топлината, също са били включени в това заглавие. Съзнанието за факта, че самият човек от петата Коренна Раса е стоял под Огнения знак[3]намери израз в сагата за Прометей. Самият Прометей не е нищо друго освен представител на цялата пета Велика епоха. Братът на Прометей е Епиметей. Първо нека преведем тези две думи: Прометей може да се тълкува като този, който мисли предварително, Епиметей като този, който мисли за нещата, след като те са се случили. Тук сте изразили съвсем ясно двете дейности на човешкото мислене в предвидливостта и ретроспекцията на тези две човешки същества. Този с ретроспекция е този, който позволява на нещата от този свят да действат върху него и след това мисли за тях. Такъв вид мислене е „кама-манасично“ мислене (земно съзнание или интелектуална дейност на душата). Разглеждано от определена гледна точка, ето какво представлява този вид мислене: да оставиш света да действа върху теб и да мислиш за него след това. Човекът от петата коренна раса мисли главно по начина на Епиметей.
Но доколкото човек не просто позволява на нещата от заобикалящата го среда да работят върху него, а създава нещо за бъдещето, той е изобретател и откривател, дотолкова е той Прометей, този, който мисли напред. Никога нямаше да има изобретения, ако всички хора бяха като Епиметей. Изобретението се случва, защото човекът е способен да създаде нещо, което не е било там преди. Първо, мисълта е там и след това мисълта се превръща в реалност. Това е Прометеево мислене. Прометеево мислене е „Манас“ мисленето на петата Коренна Раса (мисленето на духовни мисли). Земното мислене и духовното мислене протичат едно до друго в петата Коренна Раса. Постепенно духовното мислене ще става все по-широко разпространено.
Това „Манас“ мислене на петата Коренна Раса има една специфична черта, която ще разберем, ако погледнем назад към Атлантската епоха. По това време мисленето е било по-инстинктивно и все още е било свързано с жизнените сили. Хората от Атлантската епоха все още са били способни да трансформират силата, присъща на семената, в движеща сила. Точно както човекът днес има един вид резервоар от енергия, съхранен във въглищните пластове, който може да произвежда пара за задвижване на локомотиви и преместване на товари, така и атлантският човек е имал огромни складове от растителни семена, съдържащи сила, която може да се използва за задвижване на превозни средства, както е описано от Скот-Елиът.[4]в брошурата си за Атлантида. Това изкуство е изгубено за човечеството. Духовната сила на атлантите е можела да контролира живата природа и да използва латентната сила в семената. Духовните сили на петата Коренна Раса са достатъчни само за да контролират силите на неорганичния свят на минералите. По този начин Манасът на петата Велика Епоха е свързан с минералните сили по същия

начин, както човекът от атлантските времена е бил свързан с жизнените сили. Всички Прометееви сили са оковани към скалата, към твърдата земя. Поради тази причина апостол Петър е „скалата“, върху която Христос е основал Своята Църква. Тя е същата като скалата на Кавказ. Човекът, принадлежащ към петата епоха, трябва да търси съдбата си единствено на физически план. Той е свързан с неорганичните минерални сили.

Само се опитайте да си представите какво се има предвид, когато се говори за технологията на петата епоха. За какво е тя там? Ако сте способни да си съставите цялостна представа за нея, ще видите, че колкото и велик и впечатляващ да е резултатът, когато силите на интелекта и Манаса се приложат към неорганичния минерален свят, въпреки това, в общи линии, единственият личен интерес и егоизъм са мотивът зад прилагането на всички тези сили на откритията и изобретенията.

Започнете с първите открития и изобретения и продължете мислите си към най-модерните изобретения на телефона и т.н. Ще видите колко велики и могъщи са силите, които са ни предоставени, разбира се - но с каква цел? Какво ни се доставя от далечни страни чрез железопътни линии и параходи? Превозваме хранителни продукти; поръчваме хранителни продукти по телефона. В общи линии човешката алчност и същността на нашите желания и мечти създават търсене на всички тези изобретения и открития през петата епоха. Именно това трябва да ни стане скъпо от обективна гледна точка. Тогава ще разберем как висшето човешко същество, което е поставено във физическо съществуване, всъщност е оковано към материята през петата епоха, чрез факта, че астралното тяло на човека търси своето удовлетворение в сферата на материята.

Ако разгледате принципите на човешката природа от езотерична гледна точка, ще видите, че те са в определена връзка с определени телесни органи. Ще разгледам тази тема още по-подробно, но днес ще посоча само онези специфични органи, с които са свързани нашите седем принципа.[5]

са свързани.

Преди всичко имаме така наречения физически принцип. Той е в окултна връзка с горната част на човешкото лице, с корена на носа. Физическата структура на човека – човекът първоначално е бил само астрален и след това е бил включен във физическото – е започнала от тази точка. Физическата организация се е

разпростряла и е образувала първо основата на носа, така че окултистът приписва минерално-физическото на тази част от анатомията.
Вторият принцип е Прана, етерното паралелно тяло. То се приписва на черния дроб, с който е в окултна връзка. Следва астралното тяло, Кама, което е развило своята дейност в изграждането на храносмилателните органи, чието седалище е в стомаха. Ако астралното тяло не беше носило този специфичен характер, който има в човека, тогава човешките храносмилателни органи и стомах нямаше да имат специалната форма, която имат днес.
Ако погледнете човешкото същество, първо по отношение на неговото физическо тяло, след това по отношение на неговото етерно тяло и трето по отношение на неговото астрално тяло, ще откриете основата за това, което, както виждате, е оковано от минералните окови в Петата Велика Епоха.
Чрез своите висши тела човекът отново се освобождава от тези окови и се издига до висши светове. Кама-Манас, в който егото е активно, отново си проправя път нагоре. Човекът отново се освобождава от чисто физическата основа, дадена от природата. Поради тази причина съществува окултна връзка между този принцип и това, което издига човека отново от физическото, чрез което човекът е отделен, така да се каже, от физическата основа, дадена от природата. Тази окултна връзка е това, което съществува между този принцип в човека и неговата пъпна връв. Ако този принцип в човека не беше развит, ембрионът никога нямаше да бъде отделен от тялото на майка си по начина, по който е.
След това, ако продължим към Висшия Манас, или Духовното Аз, това е свързано по подобен начин със сърцето и кръвообращението. Будхи, или Жизненият Дух, има окултна връзка с ларинкса, с ларинкса и хранопровода. Атма, или Духът-Човек, има окултна връзка с нещо, което се простира през цялото човешко същество, а именно Акаша, или безсмъртната част от човешкото същество.
Това са седемте окултни взаимоотношения. Ако им обърнете внимание, ще откриете, че най-важните за нашата епоха са взаимоотношенията с етерните и астралните принципи. И ако добавите към това казаното от мен преди за контрола на атланта върху жизнените сили – жизнените сили са онези сили, които се вплитат в етерното паралелно тяло – тогава ще можете да разберете, че по някакъв начин атлантският човек е бил на по-ниско ниво от нас. Неговото етерно паралелно тяло все още е запазило първоначалната си връзка с етерните сили около него и той е контролирал със собственото си етерно тяло Праната, или етерните сили на външния свят. Чрез факта, че човекът е напреднал с едно ниво по-високо, полето на неговата дейност е с едно ниво по-ниско. Това е окултен закон: когато, от една страна, се осъществява прогрес, от друга страна, той е съпътстван от ретроградна стъпка. Докато преди човекът е работил на астралния план от своите етерни сили, сега той има задачата да работи на физическия план от своите астрални сили.

Сега ще разберете колко дълбоко са символизирани тези окултни връзки в сагата за Прометей. Лешояд гризе черния дроб на Прометей. Астралността е символизирана от лешояда, който наистина поглъща силите на петата епоха. Лешоядът гризе черния дроб на човека, основата на неговото съществуване и по този начин тази енергия, принадлежаща на петата Коренна Раса, наистина гризе жизнените сили на човечеството, защото човекът е прикован към минералната природа, към Петровата скала, Кавказ. Чрез това човекът трябва да плати за своята близост с Прометей. И по този начин човекът е длъжен да стане господар на собствената си природа, така че да не е нужно повече да остава прикован към минералния свят, към Кавказ.
Само онези, които са посветени като човешки същества от петата епоха, могат да донесат освобождение на окованото човечество. Херакъл, който е бил човешки посветен от този вид, е трябвало самият той да се пробие до Кавказ, за да освободи Прометей. Но така посветените издигат човека от оковите му и всичко, което е предопределено да погине, трябва да се пожертва.
Човекът, който все още има афинитет към животинската си природа, Кентавърът Хирон, трябва да се пожертва. Човекът от предишни епохи трябва да бъде пожертван. Жертвоприношението на Кентавъра Хирон е също толкова важно за напредъка на петата епоха, колкото и освобождението чрез посветения.
Казват, че в гръцките мистерийни школи бъдещето е било предсказвано на хората. Това не е било неясно, абстрактно описание на това, което ще се случи с човека в бъдеще, а инструкции, които ще го водят по пътя към бъдещето, и му е било показано какво трябва да направи за бъдещото си развитие. А това, което все още е оставало да се разгърне като човешка сила, е било изобразено в могъщата мистериозна драма на Прометей.
Човек трябва да си представи трите раси на боговете, Уран, Кронос и Зевс, като трима последователни велики водачи на човечеството. Уран обозначава небето, Гея - земята. Ако се върнем назад във времето след средата на Лемурийската епоха, не откриваме човека във формата, в която го познаваме днес, а такъв, наречен Адам Кадмон.[6]чрез окултната наука, който все още е асексуален и който никога преди не е принадлежал на земята, който не е развил органи на зрение за физическо наблюдение, но все още е бил част от Уран, от небесата. Чрез съюза на Уран с Гея се е родил човекът, човекът, който е слязъл на земята и едновременно с това се е въвлякъл във времето. Хронос (Времето) е бил водач на втората божествена раса от средата на лемурийската епоха до началото на Атлантида. Тези водещи фигури са били символизирани от гърците, първо под името Уран, след това Хронос, а по-късно и Зевс. Зевс обаче е един от онези водачи, които са преминали обучението си другаде, освен на земята. Той е един от великите безсмъртни, както и всички останали гръцки богове.
Смъртният човек трябва да се научи да стои на собствените си крака по време на петата Велика епоха. Той е представен от Прометей. Човекът е бил основоположник

на изкуствата и най-вече на първичното изкуство за използване на огъня. Зевс му завижда, защото е предопределен да създаде свои собствени посветени, които ще поемат ръководството в шестата епоха. Човечеството обаче първо трябва да плати за това. Ето защо първият велик посветен на човечеството трябва да поеме върху себе си цялото житейско страдание.
Прометей е архетипен посветен на петата епоха, който е претърпял посвещение не само в знанието, но и в делото. Той е този, който е претърпял цялото страдание и ще бъде освободен от робството си от този, който става достатъчно зрял, за да освободи цялото човечество постепенно и да го издигне от минералното царство. Велики космически истини са ни изобразени по този начин в сагите. Ето защо ви казах в началото: който достигне третия етап в своето тълкуване, е способен да приеме значението им буквално още веднъж. ... [Следват няколко неясни изречения][7]В случая със сагата за Прометей човек се сблъсква с картината на лешояда, гризещ черния дроб. Това трябва да се приеме съвсем буквално. Лешоядът наистина гризе черния дроб на хората от петата епоха. Това изобразява борбата, която се води между стомаха и черния дроб. Във всеки един човек от петата епоха тази Прометеева борба се повтаря. Можем да приемем казаното тук в напълно буквален смисъл. Ако тази борба не присъстваше в човека от петата епоха, нашата съдба щеше да бъде съвсем различна в днешно време.
Следователно има три начина за тълкуване на сагите: първо, екзотерично буквално предаване; второ, алегорично - борбата в човешката природа; трето, окултното разбиране, при което отново може да се вземе буквалното значение. От това можете да заключите, че всички саги - поне тези, които носят значение от този вид - произлизат от школите на мистериите и са не по-малко от представяне на това, което се е разиграло в тях като велика драма на човешката съдба. Както успях да ви покажа във връзка с друидските мистерии, че [сагата за] Балдур е не по-малко от изображение на случилото се в мистериите, така и в сагата за Прометей имате изображение на това, което е преживяно от ученика за посвещение във вътрешните светилища на школите на мистериите на Гърция, за да осигури енергия и нова сила за живот в бъдеще.

5. Мистерията, позната на розенкройцерите

Говорихме за различни легенди, които съдържат езотерични истини в картините, които представят. Те са били дадени на човека в тази форма във време, когато той не е бил достатъчно зрял, за да възприеме истините директно. Тези картини са обхванали „причинното“ тяло на човека – онази част от човека, която е носила зародиша на бъдещия му Висш Манас – и по този начин са го подготвили да разбере истините директно в бъдещо въплъщение.
Сега бих искал да ви покажа една такава легенда, която датира само отпреди няколко века и е запазена и до днес в много версии. Тя е следната.
В началото на петнадесети век[1]
в Европа се появи личност, посветена в определени тайни на Изток. Това беше Кристиан Розенкройц.[2]

Докато това въплъщение на Кристиан Розенкройц приключи, той беше посветил около десет други души в такива неща, каквито самият той беше научил чрез посвещение – доколкото това беше възможно сред европейците по това време. Това малко братство се наричаше „Fraternitae Rosae Crucis“, Братството на Розата и Кръста. Тази малка група хора след това даде известна легенда на едно по-голямо, по-екзотерично братство, чрез което то стана общоизвестно на света.
Самият Кристиан Розенкройц беше разкрил някои дълбоки тайни на Мистериите на онези хора, които бяха достатъчно подготвени да ги приемат. Но, както казах, в този малък кръг, състоящ се от посветени розенкройцери, имаше не повече от десет души. Това, което беше преподавано от Кристиан Розенкройц, не можеше да бъде предадено на много хора, но беше въплътено в един вид мит.[3]

Откакто е била дадена за първи път през петнадесети век, тя често е била повтаряна и обяснявана в различните братства. Разказвана е била в по-големи братства, но е била тълкувана само в тесни кръгове.
Това е приблизителното съдържание:
Имало е време, когато един от Елохимите създал човешко същество, което нарекъл Ева. Този Елохим се съединил с Ева и тя родила Каин. След това друг Елохим, на име Яхве, създал Адам. Адам също се съединил с Ева и от този съюз се родил Авел. Така виждаме, че Каин е пряк потомък на боговете, но Авел е потомък на Адам и Ева, които са хора. Сега митът продължава:
Жертвите, които Авел принесе на Яхве, му бяха угодни, но жертвите, принесени от Каин, не му бяха угодни, защото раждането на Каин не беше предопределено от него. В резултат на това Каин извърши братоубийство. Той уби Авел и за това беше отлъчен от общение с Яхве. Той отиде в далечни земи и там основа свой собствен народ.
Адам отново се обединил с Ева и от този съюз произлязъл Сет, също споменат в Библията, който поел ролята на Авел. Така имаме две поколения човечество: расата на Каин, който бил потомък на Ева и един от Елохимите, и другата раса, която имала човешки произход и била създадена по заповед на Яхве.
Сред потомците на Каин са всички онези, които са били създатели на изкуството и науката, като например Матусала, изобретателят на писмеността Тау, и Тувал-Каин, който е учил на употребата и обработката на метални руди и желязо. В тази линия на произход, произлизаща от Елохимите, са всички онези, които са се обучавали в изкуствата и науките.
Хирам също произхожда от расата на Каин и е наследник на всичко, което другите от неговия род бяха научили в областта на технологиите и изкуството. Той е най-значимият архитект, когото можем да си представим.
От рода на Сет произлиза Соломон, който превъзхождал всичко, което идвало от Яхве. Той бил надарен с мъдростта на света и всички качества на спокойна, ясна, обективна мъдрост. Тази мъдрост може да бъде изразена с думи, които отиват директно в човешкото сърце и могат да възвисят човек, но тя не е в състояние да произведе нищо осезаемо от техническо естество, в изкуството или науката. Това е мъдрост, която е директно вдъхновен дар от Бога, а не е постигната отдолу чрез човешки страсти, извиращи от човешката воля – това би била мъдростта, принадлежаща на синовете на Каин, наследство от другите Елохими, а не от Яхве. Те са трудолюбивите, които се стремят да постигнат всичко чрез собствените си усилия.
Соломон решава да построи храм и призовава Хирам, потомъка на Каин, да бъде негов майстор строител. Това се случва по времето, когато Балкис, Савската царица, посещава Йерусалим, защото е чувала за мъдростта на Соломон. И със сигурност е била впечатлена и очарована от възвишената и ясна мъдрост и красота на царя,

когато за първи път пристига, и когато той прави любов с нея, тя се съгласява да бъде негова булка. След това тя чува за храма, който се строи, и желае да се запознае с майстора строител Хирам. Когато го среща за първи път, тя е пленена само от погледа му.
В резултат на това между Хирам и Соломон възникнало известно настроение на ревност и последният искал да направи нещо срещу Хирам, но бил зависим от него за завършването на храма.
Сега се случи следното: Храмът беше почти завършен. Липсваше само едно нещо, което трябваше да бъде шедьоврът на Хирам; това беше Разтопеното море, което трябваше да представлява океана, отлят от бронз, и трябваше да украси храма. Всички необходими смеси от руди бяха приготвени от Хирам по най-чудесен начин, готови за отливане. Сега обаче трима чираци се заеха за работа, които Хирам беше сметнал за толкова неумели, че не успя да ги повиши до майстори. Затова те се заклеха да му отмъстят и искаха да предотвратят отливането на Разтопеното море. Приятел на Хирам, който научил за тези планове, ги доверил на Соломон, за да предотврати осъществяването им. Но Соломон, от завист, не направил нищо, за да ги спре, защото искал да унищожи Хирам. Резултатът бил, че Хирам трябвало да наблюдава как цялата отливка се разпада поради добавянето на грешна съставка в сместа от тримата чираци. Той се опитал да угаси пламъците, като ги излял с вода, но това само влошило нещата. Точно когато беше на ръба на отчаянието си относно завършването на работата, Тубал-Каин, неговият прародител, му се явил и му казал, че не трябва да се колебае да се хвърли в огъня, тъй като е неуязвим за пламъците. Хирам направил както му било посъветвано и стигнал до центъра на земята. Тубал-Каин го отвел при Каин, който там пребивавал в състояние на девствена божественост. Така Хирам бил посветен в Мистерията на огъня и в тайната на леенето на бронз, получавайки от Тубал-Каин чук и Златен триъгълник, които можел да носи със себе си като висулка на врата си. След това се върнал и успял да завърши леенето на Разтопеното море и да подреди всичко отново.
Тогава Савската царица се съгласи да стане булка на Хирам. Той обаче беше нападнат от тримата чираци и убит. Но преди да умре, Хирам успя да хвърли Златния триъгълник в кладенец. Тъй като никой не знаеше къде е изчезнал, беше проведено издирване. Дори Соломон се страхуваше и искаше да разбере какво се е случило. Смяташе се, че древното Майсторско Слово може да бъде предадено от чираците и затова беше измислено друго. Първата дума, която трябваше да бъде изречена, когато Хирам бъде открит, трябваше да бъде новото Майсторско Слово. Накрая Хирам беше намерен и успя да произнесе няколко последни думи. Той каза: „Тубал-Каин ми обеща, че ще имам син, който ще бъде баща на много потомци, които ще населят земята и ще доведат делото ми – построяването на Храма – до завършване.“ След това той посочи мястото, където се намираше Златният триъгълник. След това той беше събран и донесен в Разтопеното море и двете бяха

запазени заедно в Светая Светих. Те могат да бъдат открити само от онези, които могат да разберат значението на легендата за Храма на Соломон и неговия Майстор-строител Хирам.
Сега ще преминем от разказването на самата легенда към нейното тълкуване. Тази легенда изобразява съдбата на третата, четвъртата и петата следатлантска културна епоха. Храмът е Храмът на окултните общества, тоест това, което се изгражда от цялото човечество, принадлежащо към четвъртата и петата културна епоха. А Светая Светих е мястото, където се намират тези окултни общества. Последните са наясно какво се има предвид под Разтопено море и Златния триъгълник.
Следователно, ние си имаме работа с две човешки раси: с тези, които подобно на Соломон притежават божествена мъдрост, и с тези от расата на Каин, които са запознати с огъня и знаят как да го използват. Този огън не е физически огън, а огънят на желанията, копнежите и инстинктите, който гори в астралния свят.
Кои тогава са Синовете на Каин? В смисъла на тази легенда, Синовете на Каин са синовете на онези Елохими, които по време на Лунната епоха са били малко изостанали в ролята си на Елохими. Имаме работа с Кама, астралност, по време на Лунната епоха. Тази Кама, или огън, е била пронизана от мъдрост по това време. Но е имало два вида Елохими. Единият вид Елохими не е останал статичен с единството на мъдростта и огъня; те са отишли по-далеч. И по време на сътворението на човека те вече не са били изпълнени с желания и затова са могли да дарят творението си със спокойна и ясна мъдрост. Това е същностната религия на Яхве – или Йехова – чиято мъдрост е напълно лишена от лично желание. Другите Елохими, тези, в които мъдростта е била съчетана с огъня на Лунната епоха, са създали Синовете на Каин.
Следователно, в случая със Синовете на Сет, откриваме представители на религиозния тип човешко същество с непривързана мъдрост, а в случая със Синовете на Каин, откриваме такива, които притежават импулсивна природа, които са способни да пламнат и да проявяват ентусиазъм за мъдрост. Тези два типа са творчески настроени във всички човешки раси и във всички периоди на историята. От желанията на Синовете на Каин произлизат всички изкуства и науки; от течението на Сет-Авел произлиза цялото непривързано благочестие и мъдрост, лишени от ентусиазъм.
Тези два типа са били винаги налице и са продължили по този начин до четвъртата следатлантска културна епоха.
След това се е основало християнството. Чрез него по-ранното благочестие, дарено на човечеството свише, станало безстрастно и непривързано и се сляло с елемента, дошъл на земята чрез Христос – Христос, който е не само въплъщение на мъдростта, но и самата любов, върховно същество, което е пречистило астралното си тяло или Кама дотолкова, че то се е превърнало в Будхи. Чиста, течаща Кама,

която не търси нищо за себе си, а превръща всяка страст в безкрайна преданост към нещата извън себе си, е обърнатата Кама. Будхи е Кама, която е променена в своята противоположност.
По този начин се подготвя един по-висш вид благочестие сред онези, които са от благочестивия тип, Синовете на Мъдростта. Този нов вид благочестие може също да развие ентусиазъм. Това е християнското благочестие, което е било подготвено през четвъртата следатлантска културна епоха. Цялото това течение обаче все още не е в състояние да се обедини със Синовете на Каин; те остават противници. Ако християнството беше завладяло човешките същества твърде бързо, те със сигурност биха се изпълнили с любов, но отделното човешко сърце нямаше да се включи. Това не би било благочестие, произтичащо от свободата. Христос не би се родил в човека като негов брат, а само като *владетел* . Следователно е необходимо Синовете на Каин да бъдат активни през целия пети следатлантски период. Те са активни в своите посветени, които изграждат храма на цялото човечество, изграден от светското изкуство и светската наука.
Този светски елемент става все по-очевиден в историята на четвъртата и петата културни епохи, като по този начин се проявява цялото развитие на световната история на физическо ниво. И наред с този светски поток на материализъм е замесен и личният елемент на егоизма, който води до войната на всички срещу всички. Въпреки че християнството е дошло на света, то е било в известен смисъл тайна, споделяна от малцина. Но то е накарало хората от четвъртата и петата културни епохи да осъзнаят, че всички са равни пред Бога. Това е основен принцип на християнството, но той не може да бъде напълно разбран от човека на земята, докато е обвит в мрежата на материализма и егоизма.
Френската революция извежда своите заключения от това християнско учение в светски смисъл. Духовната концепция, че всички са равни пред *Бога* , се променя в чисто земното правило, че всички хора са равни тук, на *земята* . Това е изразено с още по-физически термини днес.
Преди избухването на Френската революция на мадам д'Адемар се явила личност,[4]

придворната дама на Мария-Антоанета, която предсказва всички важни събития от предстоящата война, за да предупреди за тях. Това е граф Сен Жермен,[5]същият като онзи, който в предишно въплъщение е основал Розенкройцерския орден. Той е подкрепял възгледа, че човечеството по това време трябва да бъде водено в пълно спокойствие от светски поглед върху живота към истински християнска култура. Светските сили обаче желаят да получат свобода за себе си чрез материални насилствени средства. Кристиан Розенкройц предвижда Френската революция като необходимо следствие от това, но предупреждава срещу нея. Той, Кристиан Розенкройц, в своето въплъщение през осемнадесети век, като пазител на най-съкровените тайни на Разтопеното море и Златния триъгълник, се появява с

предупреждението, че човечеството трябва да се развива бавно. Но той също така вижда какво ще се случи.
Това е курсът, поет от езотерична гледна точка, в който е поела еволюцията на човечеството през четвъртата и петата следатлантска епоха. Храмът на земната култура на човечеството, великият Храм на Соломон, вече е построен, но това, което ще го увенчае, все още трябва да остане тайна. Това би могло да бъде осъществено само от посветен. Този посветен е бил неразбран, предаден, убит. Тайната може би все още не е разкрита. Тя остава притежание на малцина посветени християни. Тя е запечатана в отливането на Разтопеното море и в Златния триъгълник. Тя е същата като тайната на Кристиан Розенкройц, който е присъствал в едно много високо еволюирано прераждане преди раждането на Христос и който е изрекъл забележително изказване по онова време.
Нека опиша с няколко думи как този християнин Розенкройц стигна до повтарянето на една поговорка по време на избухването на Френската революция. Той каза: „Защото те са посели вятъра, а ще пожънат вихрушката.“[6]Това е било казано от него много преди да бъде казано от Осия и записано. Произлиза обаче от Кристиан Розенкройц.
Тази поговорка: „Защото те са посели вятъра, а ще пожънат вихрушката“ е водещата мисъл за четвъртата и петата културни епохи и може да се предаде по следния начин: „Човечеството ще бъде освободено. Въплътеният Будхи ще се обедини с тази ваша свобода и ще ви направи равни в очите на Бога, но духът („вятър“ означава дух = Руах) първо ще се превърне във вихрушка (Войната на Всички срещу Всички).“
Отначало християнството трябваше да се появи като християнство на Кръста, което трябваше да се развие през земната сфера, през физическия план. Но разпятието не беше символ на християнството от самото начало. Именно когато християнството стана политическо, беше представен разпнатият Божи Син, Божият Син, страдащ на Кръста на Световното Тяло.[7]Това е останало така за външния поглед през останалата част от четвъртата епоха и ще продължи да бъде така през цялата пета епоха на нашия настоящ следатлантски цикъл.
Като начало, християнството е свързано с чисто материалистичната култура на четвъртата и петата епоха, а истинското християнство на бъдещето, което притежава тайната на Разтопеното море и Златния триъгълник, съществува само тайно.[8]Това християнство има друг символ – вече не този на разпнатия Божи Син, а Кръстът, обгърнат от рози. Той ще стане символ на новото християнство на шестата следатлантска епоха. От Мистерията на Братството на Розата и Кръста ще възникне християнството на шестата културна епоха, което ще признае значението на Разтопеното море и Златния триъгълник.
Хирам е представител на посветените сред Синовете на Каин, принадлежащи към четвъртата и петата епохи. Савската царица е душата на човечеството – всеки женски персонаж обозначава душата в езотеричната терминология. Тя трябва да

избира между безпристрастното благочестие, което не се занимава със светски завоевания, и майсторската мъдрост, която се постига чрез преодоляване на земните страсти и желания. Тя е представител на истинската човешка душа, заемайки позицията си между Хирам и Соломон и обединявайки се с Хирам в четвъртата и петата епохи, защото той все още е зает с изграждането на Храма. Разтопеното море е това, което се създава, когато се отлеят подходящите количества вода и разтопен метал. Тримата чираци го правят погрешно и отливката се разрушава, но когато мистериите на огъня са разкрити на Хирам от Тубал-Каин, той по този начин получава възможност да обедини водата и огъня по правилния начин. Това създава Разтопеното море. Това е тайната на розенкройцерите. Тя се получава, когато водата на спокойната мъдрост се обедини с огъня на астралния свят, с огъня на страстта и желанието. Трябва да се осъществи съюз, който е „от бронз“, тоест, е траен и издръжлив. Той трябва да издържи в следващата епоха, когато към него се добави тайната на свещения Златен триъгълник; тайната на Атма, Будхи и Манас. Този триъгълник, с всичко, което включва, ще формира съдържанието на обновеното християнство на шестата културна епоха. Това се подготвя от розенкройцерите и тогава това, което е символизирано от Разтопеното море, ще бъде обединено със знанието за прераждането и кармата. Това е новото окултно учение, което ще бъде отново обединено с християнството. Висшият Аз на човека, съставен от Атма, Будхи и Манас, ще стане публична тайна, когато човекът от шестата епоха узрее достатъчно, за да го приеме. Тогава Кристиан Розенкройц вече няма да е длъжен да предупреждава, но всичко, което е означавало конфликт на външния план, ще бъде разрешено мирно чрез Разтопеното море и свещения Златен триъгълник.

Това е курсът, който ще поеме световната история в бъдеще. Това, което Кристиан Розенкройц разпространи в Легендата за храма чрез Братството, розенкройцерите превърнаха в своя задача: да преподават не само религиозно благочестие, но и наука по външен начин; не само познание за външния свят, но и познание *за* духовните сили, и от двете посоки, за да се продължи напред към шестия кръг на еволюцията.

5. Мистерията, позната на розенкройцерите

Говорихме за различни легенди, които съдържат езотерични истини в картините, които представят. Те са били дадени на човека в тази форма във време, когато той не е бил достатъчно зрял, за да възприеме истините директно. Тези картини са обхванали „причинното“ тяло на човека – онази част от човека, която е носила зародиша на бъдещия му Висш Манас – и по този начин са го подготвили да разбере истините директно в бъдещо въплъщение.
Сега бих искал да ви покажа една такава легенда, която датира само отпреди няколко века и е запазена и до днес в много версии. Тя е следната.
В началото на петнадесети век[1]
в Европа се появи личност, посветена в определени тайни на Изток. Това беше Кристиан Розенкройц.[2]

Докато това въплъщение на Кристиан Розенкройц приключи, той беше посветил около десет други души в такива неща, каквито самият той беше научил чрез посвещение – доколкото това беше възможно сред европейците по това време. Това малко братство се наричаше „Fraternitae Rosae Crucis“, Братството на Розата и Кръста. Тази малка група хора след това даде известна легенда на едно по-голямо, по-екзотерично братство, чрез което то стана общоизвестно на света.
Самият Кристиан Розенкройц беше разкрил някои дълбоки тайни на Мистериите на онези хора, които бяха достатъчно подготвени да ги приемат. Но, както казах, в този малък кръг, състоящ се от посветени розенкройцери, имаше не повече от десет души. Това, което беше преподавано от Кристиан Розенкройц, не можеше да бъде предадено на много хора, но беше въплътено в един вид мит.[3]

Откакто е била дадена за първи път през петнадесети век, тя често е била повтаряна и обяснявана в различните братства. Разказвана е била в по-големи братства, но е била тълкувана само в тесни кръгове.
Това е приблизителното съдържание:
Имало е време, когато един от Елохимите създал човешко същество, което нарекъл Ева. Този Елохим се съединил с Ева и тя родила Каин. След това друг Елохим, на име Яхве, създал Адам. Адам също се съединил с Ева и от този съюз се родил Авел. Така виждаме, че Каин е пряк потомък на боговете, но Авел е потомък на Адам и Ева, които са хора. Сега митът продължава:
Жертвите, които Авел принесе на Яхве, му бяха угодни, но жертвите, принесени от Каин, не му бяха угодни, защото раждането на Каин не беше предопределено от него. В резултат на това Каин извърши братоубийство. Той уби Авел и за това беше отлъчен от общение с Яхве. Той отиде в далечни земи и там основа свой собствен народ.
Адам отново се обединил с Ева и от този съюз произлязъл Сет, също споменат в Библията, който поел ролята на Авел. Така имаме две поколения човечество: расата на Каин, който бил потомък на Ева и един от Елохимите, и другата раса, която имала човешки произход и била създадена по заповед на Яхве.
Сред потомците на Каин са всички онези, които са били създатели на изкуството и науката, като например Матусала, изобретателят на писмеността Тау, и Тувал-Каин, който е учил на употребата и обработката на метални руди и желязо. В тази линия на произход, произлизаща от Елохимите, са всички онези, които са се обучавали в изкуствата и науките.
Хирам също произхожда от расата на Каин и е наследник на всичко, което другите от неговия род бяха научили в областта на технологиите и изкуството. Той е най-значимият архитект, когото можем да си представим.
От рода на Сет произлиза Соломон, който превъзхождал всичко, което идвало от Яхве. Той бил надарен с мъдростта на света и всички качества на спокойна, ясна, обективна мъдрост. Тази мъдрост може да бъде изразена с думи, които отиват директно в човешкото сърце и могат да възвисят човек, но тя не е в състояние да произведе нищо осезаемо от техническо естество, в изкуството или науката. Това е мъдрост, която е директно вдъхновен дар от Бога, а не е постигната отдолу чрез човешки страсти, извиращи от човешката воля – това би била мъдростта, принадлежаща на синовете на Каин, наследство от другите Елохими, а не от Яхве. Те са трудолюбивите, които се стремят да постигнат всичко чрез собствените си усилия.
Соломон решава да построи храм и призовава Хирам, потомъка на Каин, да бъде негов майстор строител. Това се случва по времето, когато Балкис, Савската царица, посещава Йерусалим, защото е чувала за мъдростта на Соломон. И със сигурност е била впечатлена и очарована от възвишената и ясна мъдрост и красота на царя,

когато за първи път пристига, и когато той прави любов с нея, тя се съгласява да бъде негова булка. След това тя чува за храма, който се строи, и желае да се запознае с майстора строител Хирам. Когато го среща за първи път, тя е пленена само от погледа му.
В резултат на това между Хирам и Соломон възникнало известно настроение на ревност и последният искал да направи нещо срещу Хирам, но бил зависим от него за завършването на храма.
Сега се случи следното: Храмът беше почти завършен. Липсваше само едно нещо, което трябваше да бъде шедьовърът на Хирам; това беше Разтопеното море, което трябваше да представлява океана, отлят от бронз, и трябваше да украси храма. Всички необходими смеси от руди бяха приготвени от Хирам по най-чудесен начин, готови за отливане. Сега обаче трима чираци се заеха за работа, които Хирам беше сметнал за толкова неумели, че не успя да ги повиши до майстори. Затова те се заклеха да му отмъстят и искаха да предотвратят отливането на Разтопеното море. Приятел на Хирам, който научил за тези планове, ги доверил на Соломон, за да предотврати осъществяването им. Но Соломон, от завист, не направил нищо, за да ги спре, защото искал да унищожи Хирам. Резултатът бил, че Хирам трябвало да наблюдава как цялата отливка се разпада поради добавянето на грешна съставка в сместа от тримата чираци. Той се опитал да угаси пламъците, като ги излял с вода, но това само влошило нещата. Точно когато беше на ръба на отчаянието си относно завършването на работата, Тубал-Каин, неговият прародител, му се явил и му казал, че не трябва да се колебае да се хвърли в огъня, тъй като е неуязвим за пламъците. Хирам направил както му било посъветвано и стигнал до центъра на земята. Тубал-Каин го отвел при Каин, който там пребивавал в състояние на девствена божественост. Така Хирам бил посветен в Мистерията на огъня и в тайната на леенето на бронз, получавайки от Тубал-Каин чук и Златен триъгълник, които можел да носи със себе си като висулка на врата си. След това се върнал и успял да завърши леенето на Разтопеното море и да подреди всичко отново.
Тогава Савската царица се съгласи да стане булка на Хирам. Той обаче беше нападнат от тримата чираци и убит. Но преди да умре, Хирам успя да хвърли Златния триъгълник в кладенец. Тъй като никой не знаеше къде е изчезнал, беше проведено издирване. Дори Соломон се страхуваше и искаше да разбере какво се е случило. Смяташе се, че древното Майсторско Слово може да бъде предадено от чираците и затова беше измислено друго. Първата дума, която трябваше да бъде изречена, когато Хирам бъде открит, трябваше да бъде новото Майсторско Слово. Накрая Хирам беше намерен и успя да произнесе няколко последни думи. Той каза: „Тубал-Каин ми обеща, че ще имам син, който ще бъде баща на много потомци, които ще населят земята и ще доведат делото ми – построяването на Храма – до завършване.“ След това той посочи мястото, където се намираше Златният триъгълник. След това той беше събран и донесен в Разтопеното море и двете бяха

запазени заедно в Светая Светих. Те могат да бъдат открити само от онези, които могат да разберат значението на легендата за Храма на Соломон и неговия Майстор-строител Хирам.
Сега ще преминем от разказването на самата легенда към нейното тълкуване. Тази легенда изобразява съдбата на третата, четвъртата и петата следатлантска културна епоха. Храмът е Храмът на окултните общества, тоест това, което се изгражда от цялото човечество, принадлежащо към четвъртата и петата културна епоха. А Светая Светих е мястото, където се намират тези окултни общества. Последните са наясно какво се има предвид под Разтопено море и Златния триъгълник.
Следователно, ние си имаме работа с две човешки раси: с тези, които подобно на Соломон притежават божествена мъдрост, и с тези от расата на Каин, които са запознати с огъня и знаят как да го използват. Този огън не е физически огън, а огънят на желанията, копнежите и инстинктите, който гори в астралния свят.
Кои тогава са Синовете на Каин? В смисъла на тази легенда, Синовете на Каин са синовете на онези Елохими, които по време на Лунната епоха са били малко изостанали в ролята си на Елохими. Имаме работа с Кама, астралност, по време на Лунната епоха. Тази Кама, или огън, е била пронизана от мъдрост по това време. Но е имало два вида Елохими. Единият вид Елохими не е останал статичен с единството на мъдростта и огъня; те са отишли по-далеч. И по време на сътворението на човека те вече не са били изпълнени с желания и затова са могли да дарят творението си със спокойна и ясна мъдрост. Това е същностната религия на Яхве – или Йехова – чиято мъдрост е напълно лишена от лично желание. Другите Елохими, тези, в които мъдростта е била съчетана с огъня на Лунната епоха, са създали Синовете на Каин.
Следователно, в случая със Синовете на Сет, откриваме представители на религиозния тип човешко същество с непривързана мъдрост, а в случая със Синовете на Каин, откриваме такива, които притежават импулсивна природа, които са способни да пламнат и да проявяват ентусиазъм за мъдрост. Тези два типа са творчески настроени във всички човешки раси и във всички периоди на историята. От желанията на Синовете на Каин произлизат всички изкуства и науки; от течението на Сет-Авел произлиза цялото непривързано благочестие и мъдрост, лишени от ентусиазъм.
Тези два типа са били винаги налице и са продължили по този начин до четвъртата следатлантска културна епоха.
След това се е основало християнството. Чрез него по-ранното благочестие, дарено на човечеството свише, станало безстрастно и непривързано и се сляло с елемента, дошъл на земята чрез Христос – Христос, който е не само въплъщение на мъдростта, но и самата любов, върховно същество, което е пречистило астралното си тяло или Кама дотолкова, че то се е превърнало в Будхи. Чиста, течаща Кама,

която не търси нищо за себе си, а превръща всяка страст в безкрайна преданост към нещата извън себе си, е обърнатата Кама. Будхи е Кама, която е променена в своята противоположност.
По този начин се подготвя един по-висш вид благочестие сред онези, които са от благочестивия тип, Синовете на Мъдростта. Този нов вид благочестие може също да развие ентусиазъм. Това е християнското благочестие, което е било подготвено през четвъртата следатлантска културна епоха. Цялото това течение обаче все още не е в състояние да се обедини със Синовете на Каин; те остават противници. Ако християнството беше завладяло човешките същества твърде бързо, те със сигурност биха се изпълнили с любов, но отделното човешко сърце нямаше да се включи. Това не би било благочестие, произтичащо от свободата. Христос не би се родил в човека като негов брат, а само като *владетел* . Следователно е необходимо Синовете на Каин да бъдат активни през целия пети следатлантски период. Те са активни в своите посветени, които изграждат храма на цялото човечество, изграден от светското изкуство и светската наука.
Този светски елемент става все по-очевиден в историята на четвъртата и петата културни епохи, като по този начин се проявява цялото развитие на световната история на физическо ниво. И наред с този светски поток на материализъм е замесен и личният елемент на егоизма, който води до войната на всички срещу всички. Въпреки че християнството е дошло на света, то е било в известен смисъл тайна, споделяна от малцина. Но то е накарало хората от четвъртата и петата културни епохи да осъзнаят, че всички са равни пред Бога. Това е основен принцип на християнството, но той не може да бъде напълно разбран от човека на земята, докато е обвит в мрежата на материализма и егоизма.
Френската революция извежда своите заключения от това християнско учение в светски смисъл. Духовната концепция, че всички са равни пред *Бога* , се променя в чисто земното правило, че всички хора са равни тук, на *земята* . Това е изразено с още по-физически термини днес.
Преди избухването на Френската революция на мадам д'Адемар се явила личност,[4]

придворната дама на Мария-Антоанета, която предсказва всички важни събития от предстоящата война, за да предупреди за тях. Това е граф Сен Жермен,[5]същият като онзи, който в предишно въплъщение е основал Розенкройцерския орден. Той е подкрепял възгледа, че човечеството по това време трябва да бъде водено в пълно спокойствие от светски поглед върху живота към истински християнска култура. Светските сили обаче желаят да получат свобода за себе си чрез материални насилствени средства. Кристиан Розенкройц предвижда Френската революция като необходимо следствие от това, но предупреждава срещу нея. Той, Кристиан Розенкройц, в своето въплъщение през осемнадесети век, като пазител на най-съкровените тайни на Разтопеното море и Златния триъгълник, се появява с

предупреждението, че човечеството трябва да се развива бавно. Но той също така вижда какво ще се случи.
Това е курсът, поет от езотерична гледна точка, в който е поела еволюцията на човечеството през четвъртата и петата следатлантска епоха. Храмът на земната култура на човечеството, великият Храм на Соломон, вече е построен, но това, което ще го увенчае, все още трябва да остане тайна. Това би могло да бъде осъществено само от посветен. Този посветен е бил неразбран, предаден, убит. Тайната може би все още не е разкрита. Тя остава притежание на малцина посветени християни. Тя е запечатана в отливането на Разтопеното море и в Златния триъгълник. Тя е същата като тайната на Кристиан Розенкройц, който е присъствал в едно много високо еволюирано прераждане преди раждането на Христос и който е изрекъл забележително изказване по онова време.
Нека опиша с няколко думи как този християнин Розенкройц стигна до повтарянето на една поговорка по време на избухването на Френската революция. Той каза: „Защото те са посели вятъра, а ще пожънат вихрушката.“[6]Това е било казано от него много преди да бъде казано от Осия и записано. Произлиза обаче от Кристиан Розенкройц.
Тази поговорка: „Защото те са посели вятъра, а ще пожънат вихрушката“ е водещата мисъл за четвъртата и петата културни епохи и може да се предаде по следния начин: „Човечеството ще бъде освободено. Въплътеният Будхи ще се обедини с тази ваша свобода и ще ви направи равни в очите на Бога, но духът („вятър“ означава дух = Руах) първо ще се превърне във вихрушка (Войната на Всички срещу Всички).“
Отначало християнството трябваше да се появи като християнство на Кръста, което трябваше да се развие през земната сфера, през физическия план. Но разпятието не беше символ на християнството от самото начало. Именно когато християнството стана политическо, беше представен разпнатият Божи Син, Божият Син, страдащ на Кръста на Световното Тяло.[7]Това е останало така за външния поглед през останалата част от четвъртата епоха и ще продължи да бъде така през цялата пета епоха на нашия настоящ следатлантски цикъл.
Като начало, християнството е свързано с чисто материалистичната култура на четвъртата и петата епоха, а истинското християнство на бъдещето, което притежава тайната на Разтопеното море и Златния триъгълник, съществува само тайно.[8]Това християнство има друг символ – вече не този на разпнатия Божи Син, а Кръстът, обгърнат от рози. Той ще стане символ на новото християнство на шестата следатлантска епоха. От Мистерията на Братството на Розата и Кръста ще възникне християнството на шестата културна епоха, което ще признае значението на Разтопеното море и Златния триъгълник.
Хирам е представител на посветените сред Синовете на Каин, принадлежащи към четвъртата и петата епохи. Савската царица е душата на човечеството – всеки женски персонаж обозначава душата в езотеричната терминология. Тя трябва да

избира между безпристрастното благочестие, което не се занимава със светски завоевания, и майсторската мъдрост, която се постига чрез преодоляване на земните страсти и желания. Тя е представител на истинската човешка душа, заемайки позицията си между Хирам и Соломон и обединявайки се с Хирам в четвъртата и петата епохи, защото той все още е зает с изграждането на Храма. Разтопеното море е това, което се създава, когато се отлеят подходящите количества вода и разтопен метал. Трите чираци го правят погрешно и отливката се разрушава, но когато мистериите на огъня са разкрити на Хирам от Тубал-Каин, той по този начин получава възможност да обедини водата и огъня по правилния начин. Това създава Разтопеното море. Това е тайната на розенкройцерите. Тя се получава, когато водата на спокойната мъдрост се обедини с огъня на астралния свят, с огъня на страстта и желанието. Трябва да се осъществи съюз, който е „от бронз“, тоест, е траен и издръжлив. Той трябва да издържи в следващата епоха, когато към него се добави тайната на свещения Златен триъгълник; тайната на Атма, Будхи и Манас. Този триъгълник, с всичко, което включва, ще формира съдържанието на обновеното християнство на шестата културна епоха. Това се подготвя от розенкройцерите и тогава това, което е символизирано от Разтопеното море, ще бъде обединено със знанието за прераждането и кармата. Това е новото окултно учение, което ще бъде отново обединено с християнството. Висшият Аз на човека, съставен от Атма, Будхи и Манас, ще стане публична тайна, когато човекът от шестата епоха узрее достатъчно, за да го приеме. Тогава Кристиан Розенкройц вече няма да е длъжен да предупреждава, но всичко, което е означавало конфликт на външния план, ще бъде разрешено мирно чрез Разтопеното море и свещения Златен триъгълник.

Това е курсът, който ще поеме световната история в бъдеще. Това, което Кристиан Розенкройц разпространи в Легендата за храма чрез Братството, розенкройцерите превърнаха в своя задача: да преподават не само религиозно благочестие, но и наука по външен начин; не само познание за външния свят, но и познание *за* духовните сили, и от двете посоки, за да се продължи напред към шестия кръг на еволюцията.

6. Манихейство

Помолиха ни да кажем нещо за масонството. Това обаче не може да бъде разбрано, докато не разгледаме оригиналните духовни течения, свързани с масонството, които могат да се разглеждат като негови източници. Още по-важно духовно течение от розенкройцерството е било манихейството. Така че първо трябва да поговорим за това много по-важно движение, а след това, по-късно, можем да хвърлим светлина върху масонството.

Това, което имам да кажа по тази тема, е свързано с различни неща, които влияят на духовния живот днес и ще го влияят в бъдеще. И за да илюстрирам как човек, който е активно ангажиран в тази област, постоянно се натъква на нещо – макар и само косвено – бих посочил като въведение, че многократно съм описвал проблема на Фауст[1]като особено важно за съвременния духовен живот. И затова съвременното духовно движение е свързано с проблема за Фауст в първия брой на *„Луцифер“*.[2]Алюзията, която направих към проблема с Фауст в есето си в *„Луцифер“,* не е без определена причина.

За да свържем нещата, с които се занимаваме, помежду си, трябва да започнем от една духовна тенденция, която се проявява за първи път около трети век сл. Хр. Това е духовното движение, чийто голям противник е бил Свети Августин,[3]въпреки че преди да премине на страната на Католическата църква, самият той е бил привърженик на тази вяра. Трябва да говорим за манихейството, основано от човек, наричащ себе си Мани[4]и живял около трети век сл. Хр. Това движение се разпространява от част от света, която тогава е управлявана от царете на Близкия изток; тоест, от регион на Западна Мала Азия. Този Мани е основател на духовно движение, което, макар и първоначално само малка секта, се превръща в могъщо духовно течение. Албигойците, валденсите и катарите[5]

от Средновековието са продължение на това течение, към което принадлежат и рицарите тамплиери, за които ще говорим отделно,[6]и също така – по забележителна верига от обстоятелства – масоните. Масонството наистина принадлежи към това течение, макар че е свързано с други, например с розенкройцерството.[7]

Това, което външната история може да каже за Мани, е много просто.[8]

Разказва се, че някога в Близкия изток живял търговец, който бил много учен. Той съставил четири важни произведения: първо, *„Мистерия“*, второ, *„Капитола“*, трето, *„Евангелие“* и накрая, *„Тезаурус“*. Разказва се още, че след смъртта си той оставил тези писания на вдовицата си, която била персийка. Тази вдовица, от своя страна, ги оставила на роб, чиято свобода била купила и когото освободила. Това бил въпросният Мани, който след това черпил мъдрост от тези писания, макар че бил посветен и в мистериите на Митра.[9]Мани е наричан „Синът на вдовицата“, а неговите последователи са наричани „Синове на вдовицата“. Мани обаче се е наричал „Параклет“.[10]Светият Дух, обещан на човечеството от Христос. Под това трябва да разбираме, че той е виждал себе си като едно въплъщение на Светия Дух; той не е имал предвид, че е единственият. Той е обяснил, че Светият Дух се прераждa и че той е едно такова прераждане.

Учението, което той проповядваше, беше оспорено по най-енергичен начин от Августин, след като той премина в Католическата църква. Августин противопостави католическите си възгледи на манихейското учение, което видя представено в личност, която нарече Фауст.[11]Според Августин, Фауст е противник на християнството. Тук се крие произходът на Гьотевия Фауст и на неговата концепция за злото. Името „Фауст“ води началото си от това старо августиново учение. Обикновено се чува да се казва за манихейското учение, че то се различава от западното християнство по различното си тълкуване на злото. Докато католическото християнство разглежда злото като отклонение от божествения му произход, отстъплението на първоначално добрите духове от Бога, манихейството учи, че злото е също толкова вечно, колкото и доброто; че няма възкресение на тялото и че злото, като такова, ще продължи вечно. Следователно злото няма начало, а извира от същия източник като доброто и няма край.

Ако се запознаете с манихейството в тази му форма, то ще ви се стори радикално нехристиянско и съвсем неразбираемо.

Сега бихме искали да изучим въпроса задълбочено според традициите, за които се предполага, че произхождат от самия Мани, и така да видим за какво става въпрос. Външна подсказка ни е дадена в манихейската легенда; точно такава легенда като Легендата за храма, която ви разказах наскоро. Всички подобни духовни течения, свързани с посвещението, са изразени екзотерично в легендите, но легендата за манихейството е велика космическа легенда,[12]

свръхразумна легенда.
Разказва ни, че по едно време духовете на мрака искали да превземат царството на светлината с щурм. Те действително достигнали границите на царството на светлината и се надявали да го завладеят. Но не успели да постигнат нищо. Сега те трябвало да бъдат наказани – и това е много важна характеристика, която ви моля да вземете предвид – те трябвало да бъдат наказани от царството на светлината. Но в това царство нямало нищо, което да е по някакъв начин зло, имало само добро. Така демоните на мрака можели да бъдат наказани само с нещо добро. И така, какво се случило? Следното: Духовете на светлината взели част от собственото си царство и го смесили с материализираното царство на мрака. Тъй като сега част от царството на светлината била смесена с царството на мрака, в царството на мрака бил внесен квас, фермент, който произвел хаотичен вихров танц, при който то получило нов елемент в себе си; т.е. смърт. Следователно, то непрекъснато се самопоглъща и по този начин носи в себе си зародиша на собственото си унищожение. Освен това се разказва, че именно поради това е създадена човешката раса. Първобитният човек представлява точно това, което е било изпратено от царството на светлината, за да се смеси с царството на тъмнината и да победи чрез смъртта това, което не е трябвало да бъде там; да го победи в собственото си същество.
Дълбоката мисъл, която се крие в това, е, че царството на тъмнината трябва да бъде победено от царството на светлината, не чрез наказание, а чрез мекота; не чрез съпротива срещу злото, а чрез обединение с него, за да се изкупи злото като такова. Тъй като част от светлината влиза в злото, самото зло бива победено.
В основата на това е тълкуването на злото, което често съм обяснявал като това на теософията. Какво е злото? Нищо друго освен неподходящо добро. За да цитирам пример, който често съм цитирал, нека предположим, че имаме работа с виртуозен пианист и отличен пианист, и двамата перфектни в своята област. Първо, техникът трябва да построи пианото и след това да го предаде на пианиста. Ако последният е добър свирач, той ще го използва по подходящ начин и двамата са еднакво добри. Но ако техникът влезе в концертната зала вместо пианиста и започне да свири, тогава ще се окаже на грешното място. Нещо добро би се превърнало в нещо лошо. Така виждаме, че злото не е нищо друго освен неуместно добро.
Когато това, което е особено добро в един или друг момент, се стреми да се запази, да се вкочанява и по този начин да ограничи напредъка на по-нататъшното развитие, тогава, без съмнение, то става зло, защото се противопоставя на доброто. Да предположим, че водещите сили на лунната епоха, макар и съвършени по своя начин и в дейността си, биха продължили да се смесват с еволюцията, въпреки че би трябвало да прекратят дейността си, тогава те биха представлявали нещо зло в земната еволюция. Така злото не е нищо друго освен божественото, защото в онова

друго време това, което е зло, когато идва в неподходящия сезон, тогава е било израз на това, което е съвършено, това, което е божествено.
Трябва да тълкуваме манихейските възгледи в този дълбок смисъл, че доброто и злото са фундаментално едно и също нещо в своя произход и край. Ако го тълкувате по този начин, ще разберете какво всъщност е възнамерявал да постигне Мани. Но от друга страна, все още трябва да обясним защо Мани се е наричал „Син на вдовицата“.[13]и защо неговите последователи са били наричани „Синовете на вдовицата“.
Когато се върнем към най-древните времена, преди нашата настояща Коренна Раса, начинът, по който човечеството е придобивало знания, е бил различен. Ще разберете от моето описание на Атлантида - а също така, когато се появи следващият брой на *Луцифер* , ще видите от моето описание на Лемурия[14]— че по онова време и до известна степен до наши дни цялото знание е било повлияно от това, което е над човечеството. Често съм споменавал, че Ману[15]Този, който ще се появи по време на следващата Коренна Раса, за първи път ще бъде истински брат на своите събратя, докато всички по-ранни Ману са били свръхчовешки, божествени същества от един вид. Едва сега човекът узрява достатъчно, за да има един от своите братя за свой Ману, който е преминал през всички етапи с него от средата на Лемурия. Какво всъщност се случва тогава по време на еволюцията на петата Коренна Раса? Това е, че откровението отгоре, ръководството на душата отгоре, постепенно се оттегля, така че човекът е оставен да върви по свой собствен път и да стане свой собствен водач.
Душата винаги е била известна като „майка“ във всички езотерични (мистични) учения; наставникът е бил „бащата“. Баща и майка, Озирис и Изида, това са двете сили, присъстващи в душата: наставникът, представляващ божественото, което се влива директно в човека, Озирис, този, който е бащата; самата душа, Изида, тази, която зачева, приема божественото, духовното в себе си, тя е майката. По време на петата Коренна Раса бащата се оттегля. Душата овдовява. Човечеството е хвърлено обратно върху себе си. То трябва да намери светлината на истината в собствената си душа, за да действа като свой собствен водач. Всичко от душевна природа винаги е било изразявано по отношение на женското. Следователно женският елемент – който днес съществува само в зародишно състояние и по-късно ще бъде напълно развит – този самонасочващ се женски принцип, който вече не се сблъсква с божествения плодоносител, е наречен от Мани „Вдовица“. И затова той нарича себе си „Син на вдовицата“.
Мани е този, който подготвя онзи етап от развитието на душата на човека, когато той ще търси собствената си духовно-душевна светлина. Всичко, което идва от Мани, е апел към собствената духовна светлина на душата на човека и същевременно е определен бунт срещу всичко, което не идва от собствената душа на човека, от собственото наблюдение на човека върху неговата душа. Красиви

думи са предадени от Мани.[16]

и са били водещата тема на неговите последователи през всички по-късни времена. Чуваме думите: Трябва да оставите настрана всичко, което сте придобили като външно откровение чрез сетивата. Трябва да оставите настрана всички неща, които идват при вас чрез външен авторитет; тогава трябва да узреете, за да погледнете в собствената си душа.
Свети Августин, от друга страна – в разговор, който го превърна в противник на манихейския Фауст – изрази мнението: „Не бих приел ученията на Христос, ако те не са основани на авторитета на Църквата“.[17]Манихейският Фауст е казал,[18]обаче: „Не бива да приемате никакво учение, основано на авторитета; ние искаме само да приемем доктрина в свобода.“ Това илюстрира бунтовната самодостатъчност на духовната светлина, която се изразява толкова красиво в сагата за Фауст.[19]
Срещаме тази конфронтация и в по-късни саги от Средновековието: от една страна сагата за Фауст, от друга, сагата за Лутер.[20]Лутер продължава принципа на авторитета.[21]Фауст, от друга страна, се бунтува, той се доверява на вътрешната духовна светлина. Имаме сагата за Лутер; той хвърля мастилницата в главата на дявола. Това, което му се струва зло, той отхвърля. А от друга страна, имаме договора на Фауст с дявола. Искра от царството на светлината е изпратена в царството на мрака, така че когато тъмнината бъде проникната, тя се изкупва, злото е победено чрез нежност. Ако помислите по този начин, ще видите, че този манихейство се вписва много добре в тълкуването, което дадохме за злото.
Как си представяме взаимодействието на доброто и злото? Трябва да го обясним като хармонизиране на живота с формата.[22]Как животът се променя във форма? Чрез срещане на съпротива, чрез това, че не се проявява наведнъж в една конкретна форма. Обърнете внимание например как животът в едно растение – да речем, в една лилия – преминава бързо от форма във форма. Животът в лилията е оформил, е изработил формата на лилията.
Когато тази форма е създадена, животът я преодолява и преминава в семето, за да се прероди като същия живот в нова форма. И така животът крачи напред от форма във форма. Самият живот е безформен и никога не би могъл осезаемо да прояви своите жизнени сили. Животът на лилията, например, съществува в първата лилия и напредва към втората, третата, четвъртата и така нататък. Навсякъде има един и същ живот, който се появява в ограничена форма, разпростирайки се и преплитайки. Фактът, че се появява в ограничена форма, е ограничение, наложено на този универсален течащ живот. Нямаше да има форма, ако животът не беше ограничен, ако не беше спрян в течащата си сила, която излъчва във всички посоки. Само това, което остава, от по-висок етап изглежда като окова; именно от това формата се развива в големия космос.

Това, което съставлява живота, винаги е поставено в рамките на форма, която е била живот в по-ранно време. Пример: Католическата църква. Животът, който е съществувал в Католическата църква от Свети Августин до петнадесети век, е бил християнският живот. Животът в нея е християнството. Отново и отново този пулсиращ живот се появява отново (мистиците). Откъде идва формата? Тя е не по-малко от живота на старата Римска империя. Това, което все още е било живо в старата Римска империя, е замръзнало във форма. Това, което първоначално е било република, после империя, това, което е живяло външно като Римска държава, е предало живота си, замръзнал във форма, на по-късното християнство; дори неговата столица, Рим, е била преди това столица на Римската империя, а римските провинциални служители имат своето продължение в презвитерите и епископите. Това, което преди е било живот, по-късно се превръща във форма за по-висок етап от живота.

Не е ли същото и с човешките същества? Какво е човешкият живот? Опложданието отгоре (опложданe на Манас), вложено в човека в средата на Лемурийската епоха, днес се е превърнало в негов вътрешен живот. Формата е това, което се пренася като семе от лунната епоха. По онова време, в лунния период, животът на човека се е състоял от развитието на астралното тяло; сега това се е превърнало в обвивката, формата. Винаги животът на една предишна епоха се превръща във форма на по-късна епоха. В хармонизирането на формата и живота се изразява и този друг проблем: проблемът за доброто и злото, чрез факта, че доброто на една предишна епоха се свързва с доброто на по-късна епоха, което по същество не е нищо друго освен хармонизиране на прогреса с нещата, които възпрепятстват прогреса. Това е, което едновременно с това прави възможно материалното съществуване, прави възможно нещата да се проявят във външна форма. Това е нашето човешко съществуване на твърдия минерален план: душевен живот и това, което е останало от живота на по-ранна епоха, втвърдено в ограничителна форма. Това е и учението на манихейството относно злото.

Ако сега поставим въпроса от тази гледна точка: Какви са намеренията на Мани, какво е значението на твърдението му, че той е Параклет, Духът, Синът на вдовицата? Това означава не по-малко от това, че той възнамерява да се подготви за времето, в което хората от шестата Коренна Раса ще бъдат водени от собственото си същество, от светлината на собствената си душа, за да преодолеят външните форми и да ги превърнат в дух.

Намерението на Мани е да създаде духовно течение, което надхвърля розенкройцерското течение,[23] което води по-далеч от розенкройцерството. Това течение на Мани ще се прелее към шестата коренна раса и се подготвя от основаването на християнството. Именно по времето на шестата коренна раса християнството ще се изрази в най-пълната си форма. Неговото време наистина ще е дошло. Вътрешният християнски живот, като такъв, преодолява всяка форма, той

се разпространява от външното християнство и живее във всички форми на различните изповедания. Който търси християнски живот, винаги ще го намери. Той създава форми и разрушава форми в различни религиозни системи. Той не зависи от търсенето на съответствие във външните форми, в които се изразява, а зависи от преживяването на вътрешния жизнен поток, който винаги тече под повърхността. Това, което все още чака да бъде създадено, е форма за живота на шестата коренна раса. Тя трябва да бъде създадена предварително, трябва да е там, за да може християнският живот да се влее в нея. Тази форма трябва да бъде подготвена от човешки същества, които създават Организация, форма, така че истинският християнски живот на шестата коренна раса да може да намери своето място в нея. И тази външна форма на общество трябва да произтича от намерението, което Мани е насърчил, от малката група, която Мани е подготвил. Това трябва да бъде външната форма на Организация, конгрегацията, в която искрата на християнството за първи път ще бъде истински разпалена.
От това ще можете да заключите, че манихейството ще се стреми преди всичко да запази чистотата във външния живот; защото целта му е да създаде човешки същества, които ще осигурят адекватен съд в бъдеще. Ето защо е бил поставен такъв голям акцент върху абсолютната чистота на ума и живота. Катарите са били секта, която се е издигнала като метеор през дванадесети век. Те са се наричали катари, защото „катар“ означава „чист“. Те са се стремели към чистота в начина си на живот и в моралното си отношение. Те е трябвало да търсят катарзис (пречистване) както вътрешно, така и външно, за да формират общност, която би осигурила чист съд. Това е, към което се е стремял манихейството. В манихейството не е ставало дума по-малко за култивирането на вътрешния живот – защото животът ще тече напред по други канали – а по-скоро за култивирането на външната форма на живот.
Нека сега разгледаме какво ще се случи по време на шестата Коренна Раса. Доброто и злото тогава ще се различават по много по-различен начин от днешния. Това, което ще стане очевидно за цялото човечество в петия кръг – че външната физиономия, която всеки човек придобива, ще отразява директно това, което Кармата е създала от него – ще се изрази духовно в шестата Коренна Раса като прелюдия към това събитие.[24]Сред онези, на които Кармата е дари с излишък от зло, това ще стане особено очевидно на духовно ниво. От една страна ще има човешки същества, притежаващи могъщи вътрешни сили на добро, които ще бъдат надарени с голяма любов и доброта; но от друга страна, ще се види и обратното. Злото ще присъства като предразположение без никаква маскировка у много хора, вече няма да е прикрито или скрито от погледа. Злите ще възхваляват злото като нещо особено ценно. Проблясък на това удоволствие от злото и демоничното, принадлежащо към шестата Коренна Раса, вече е видим у някои гениални мъже. „Русата зверушка“ на Ницше,[25]например, е предзнаменование за това.

Непримесеното зло трябва да бъде изхвърлено от потока на световната еволюция като шлака. То ще бъде изпратено в осмата сфера.[26]Днес ние стоим непосредствено на прага на време, в което доброто трябва съзнателно да се справи със злото. Шестата Коренна Раса ще има задачата да привлече злото обратно в продължаващия поток на еволюцията чрез доброта. Тогава ще се е родило духовно течение, което не се противопоставя на злото, дори то да се проявява в света в своята демонична форма. В наследниците на „Синовете на Вдовицата“ ще се е установило съзнанието, че злото трябва да бъде включено отново в еволюцията и да бъде победено не чрез борба, а само чрез благотворителност. Задачата на манихейското духовно течение е енергично да подготви това. Това духовно течение няма да изчезне, то ще се появи в много форми. То се появява във форми, които мнозина могат да си припомнят, но които не е необходимо да се споменават днес. Ако то функционираше само в култивирането на вътрешно настроение на душата, това течение нямаше да постигне това, което трябва да направи. То трябва да се изрази в основаването на общности, които преди всичко ще гледат на мира, любовта и пасивната съпротива срещу злото като на свой стандарт за поведение и ще се стремят да разпространяват този възглед. Защото те трябва да създадат приемник, форма за живота, който ще продължи да съществува дори без тяхното присъствие.

Сега можете да разберете как Августин, водещият дух на Католическата църква, който е развил много прецизно формата на Църквата в своя „ *Божий град“* , който е изработил формата за съвременния живот, е бил по необходимост най-яростният противник на *този* вид форма, която подготвя бъдещето. Две полярни противоположности се изправят една срещу друга, Фауст и Августин: Августин, който основава делото си върху Църквата, върху формата, принадлежаща на неговото време, и Фауст, който се стреми да подготви у човека чувство за формата на бъдещето.

Това е контрастът, който се е развил през трети и четвърти век сл. Хр. Той все още е налице и намира израз в борбата на Католическата църква срещу рицарите тамплиери, розенкройцерите, албигойците, катарите и т.н. Всички те са елиминирани от физическия план, но вътрешният им дух продължава да бъде активен. Този контраст се проявява отново по-късно в модифицирана, но все още насилствена форма в две течения, родени от западната култура, това на йезуитизма (отнасящо се до Августин) и това на масонството (манихейството).[27]Тези, които водят битката от едната страна, всички са наясно какво правят – това са католиците и йезуитите от висшите степени. От тези обаче, които са от другата страна, които водят битката в духа на Мани, само малцина са наясно; само тези, които са начело на движението, са наясно с това.

Така йезуитизмът (принадлежащ на Августин) и масонството (манихейството) се сблъскват едно с друго в по-късните векове. Те са потомци на древни духовни

течения. Ето защо и в двете течения имате продължение на същите церемонии, свързани с посвещението, които откривате в старите течения. Посвещението в йезуитизма има четири степени: *Coadjutores temporales (временни коадютори), Scholares (училищни)* , *Coadjutores spirituales (спиритуални коадютори), Professi (професори)* . Степените на посвещение в истинското окултно масонство са сходни. Двете вървят успоредно едно с друго, но сочат в съвсем различни посоки.[28]

7. Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука I

Днес искам да направя кратък преглед на обредите и ордените на масонството, както се бях съгласил. Разбира се, мога да ви съобщя само основните неща, тъй като цялата тема е толкова обширна и с нея са свързани толкова много несъществени неща.

Основата на цялото масонство може да се намери в Храмовата легенда за Хирам-Абиф или Адонхирам, за когото вече говорих във връзка с Розенкройцерския орден.[1]Всичко, свързано с това, което се нарича тайна на масонството и неговата тенденция, е изразено в тази Легенда за храма.[2]Водени сме към един вид Битие или теория за еволюцията на човешката раса. Затова нека си припомним основните положения на тази Легенда за Храма.

Един от Елохимите се обединил с Ева и от този съюз на божествен творчески дух с Ева се родил Каин. След това друг от Елохимите, Йехова или Адонай, създал Адам, който трябва да се счита за първичния човек на третата Коренна Раса. След това този Адам се обединил с Ева и от този съюз се родил Авел. Така в началото на човешката еволюция има две отправни точки: Каин, прекият потомък на един от Елохимите с Ева, и Авел, който, с помощта на божествено създадено човешко същество, Адам, е истинският представител на Йехова.

Цялата концепция, залегнала в основата на историята за сътворението според Храмовата легенда, се основава на факта, че съществува един вид вражда между Йехова и всичко, което произлиза от другите Елохими и техните потомци, „Синове на огъня“ – това е обозначението на потомците на Каин според Храмовата легенда. Йехова създава вражда между Каин и неговия род, и Авел и неговия род. Резултатът от това е, че Каин уби Авел. Това е най-голямата вражда, която съществува между онези, които получават съществуването си от божествените светове, и онези, които сами изработват всичко за себе си. Фактът, че Авел принася в жертва животно на Йехова, докато Каин носи плодовете на земята, е илюстрация, която Библията дава и на този контраст между рода на Каин и рода на Авел. Каин трябва с тежък труд да изтръгне от земята плодовете, които са необходими за препитанието на човечеството; Авел взема това, което вече е живо, това, което е приготвено за препитание. Родът на Каин създава, така да се каже, живото от безжизненото. Авел поема това, което вече е живо, това, което вече е пропито с дъха на живота. Жертвата на Авел е угодна на Бога, но тази на Каин не е.

Така откриваме два вида човешки същества, характеризирани в Каин и Авел. Единият се състои от тези, които приемат това, което Бог е приготвил за тях. Другите – свободното човечество – са тези, които обработват земята и работят, за да получат живи продукти от безжизненото. Тези, които се смятат за синове на Каин, са тези, които разбират Легендата за Храма и желаят да живеят според нея.

От расата на Каин произлизат всички онези, които са създатели на изкуствата и науките на човечеството: Тувал-Каин, който е първият истински архитект и Бог на ковачите и работните инструменти; а също и Хирам-Абиф, или Адонхирам, който е героят на Легендата за Храма. Този Хирам е изпратен от цар Соломон, известен с мъдростта си, който принадлежи към расата на Авел, онези, които получават мъдростта си от Бога. Така този контраст се появява още веднъж в двора на Соломон – мъдрият Соломон и Хирам, независимият работник, който е постигнал мъдростта си чрез човешки усилия.
Соломон повика в двора си Балкис, Савската царица, и когато тя пристигна, впечатлението ѝ от него беше като от статуя, изработена от злато и скъпоценни камъни; сякаш гледаше паметник, дарен на човечеството от боговете. Докато гледаше с удивление великия храм на Соломон, желанието ѝ беше да се срещне с архитекта на тази прекрасна сграда и желанието ѝ се изпълни. Само с един поглед, който архитектът хвърли към нея, тя успя да оцени истинската му стойност. Соломон веднага беше обзет от някаква ревност към Хирам. Тя нарастваше, когато Балкис поиска всички работници, заети в строежа на Храма, да ѝ бъдат представени. Соломон заяви, че това е невъзможно, но Хирам се съгласи с желанията ѝ. Той се изкачи на едно малко възвишение, направи мистичния знак на Тау и, ето, всички работници се стичаха към него. Волята на царицата беше изпълнена.
Поради това Соломон не е склонен да се противопоставя на враговете на Хирам и да се изправя срещу тях. Сирийски каменоделец, финикийски дърводелец и еврейски миньор са били враждебно настроени към Хирам. На тези трима колеги занаятчии Хирам-Абиф е отказал напълно Майсторското Слово. Майсторското Слово е това, което би им позволило да работят самостоятелно като майстори строители. Майсторското Слово е тайна, която се споделя само на онези, които са постигнали желаната степен. Затова те са взели решение да навредят на Хирам.
Възможността за това се появи, когато Хирам-Абиф се готвеше да завърши своя шедьовър - отливането на Разтопеното море. Движението *на* водите трябваше да бъде задържано здраво във*в Форма* . Бушуващото море трябваше да бъде запазено живо артистично в твърда форма. Това е смисълът. Тримата чираци се наговориха да направят отливката по такъв начин, че вместо да се влива в калъпа, тя да се разлее по околността. Хирам се опита да спре потока на огнената маса, като хвърли вода върху нея, но това накара метала да се пръсне във въздуха и да се спусне отново с голяма сила в огнен дъжд. Хирам беше безсилен да направи каквото и да било. Но изведнъж глас му извика: „Хирам! Хирам! Хирам!“ Гласът му заповяда да се потопи в огненото море. Той направи това и потъна все по-дълбоко, докато достигна центъра на земята, откъдето огънят води началото си. Там срещна две фигури, своя прародител Тубал-Каин и самия Каин. Каин беше облъчен от яркостта на Луцифер, ангела на светлината. Тогава Тубал-Каин дал на Хирам своя чук, който имал магическото свойство да възстановява всички неща в правилния им ред, и му

казал: „Ще родиш син, който ще събере около себе си раса от мъдри хора, и ще бъдеш прародител на онези, които са се родили от огъня, който носи мъдрост и прави човека замислен.“ Разтопеното море било възстановено посредством чука. Хирам и кралица Балкис се срещнали отново извън града. Тя станала негова съпруга, но Хирам не успял да предотврати ревността на Соломон и отмъщението на тримата му събратя занаятчии. Той бил убит от тях. Единственото нещо, което успял да спаси, бил Триъгълникът с гравираното върху него Слово на Господа, което хвърлил в дълбок кладенец. След това Хирам бил погребан и на гроба му била засадена акациева клонка. Акациевата клонка издала местонахождението на гроба на Соломон и Триъгълникът също бил открит. Той бил запечатан и погребан на място, известно само на няколко души - общо двадесет и седем. [Беше договорено] новото Слово на Господа да бъде думата, произнесена за първи път след намирането на трупа - това е думата, която се използва от масоните. Масоните проследяват произхода си, с известно основание, до Легендата за Храма и до старите времена, в които Храмът е бил построен от Соломон като траен паметник на тайната на петата Коренна Раса.

И сега трябва да се научим да разбираме как човечеството може да се възползва от масонството. Това не е толкова лесно. Човек, който се запознае с някои от сложните церемонии по посвещение в масонството, може да се запита: дали това, което се случва в такива церемонии, е много тривиално и дребнаво?

Сега ще ви опиша церемонията по посвещаване на чирак, желаещ да се присъедини към Ордена на занаятчийското зидарство.[3]Само си представете, че някой е решил, че иска да стане член на Занаятчийското масонство. То се състои от три степени: Чирак, Колега-занаятчия и Майстор-масон. След тези три степени идват по-високи степени, които водят кандидата към окултни знания. Сега ще опиша какво се случва с един новак, който е на път да бъде посветен в първа степен,[4]Това е степента на чиракуване. Когато е въведен в сградата на Ложата за първи път, Братът Пазител го отвежда в отдалечена стая и го оставя за няколко минути сам с мислите си. След това го лишават от всички метали, които има около себе си, като злато, сребро и други метали, дрехите му се разкъсват на коляното и петата на лявата му обувка се стъпкава. В това състояние той е отведен сред братята, които са се събрали в друга стая, вече се прехвърля около врата му и меч се насочва към голите му гърди. В това състояние той е изправен пред Достопочтения Майстор, който го пита дали все още е решен да се подложи на посвещение. След това е предупреден много сериозно и по време на по-нататъшните процедури му се обяснява значението на стъпкането на петата и други процедури. Има три неща, от които е длъжен да се откаже. Ако не е в състояние да се отрече от тези три неща, никога няма да бъде приет за Свободен зидар. Казват му: Ако запазите и най-малкото любопитство към нещо, тогава трябва незабавно да напуснете тази къща. Второ, казва му се: Ако се поколебаеш да признаеш всеки свой провал и грешка, тогава трябва незабавно да

напуснеш тази къща. Трето: Ако не си в състояние да се издигнеш духовно над всички неща, които отличават едно човешко същество от друго, тогава трябва незабавно да напуснеш тази къща. Тези три неща са най-строго изисквани от всеки кандидат за посвещение.
След това пред кандидата се поставя нещо като рамка, през която той бива хвърлен, като същевременно се чува неприятен шум, така че той прелита през рамката с най-лоши чувства. В допълнение към това му викат, че е хвърлен в Ада. В същия този момент капак се затваря с трясък и му се създава впечатлението, че се намира в много особена обстановка. Кожата му се одрасква леко, така че потече кръв, а в същото време околните издават гърлен звук, създавайки му впечатлението, че губи много кръв. След това Достопочтеният Майстор нанася три удара с чук. Това, което се казва след това в Ложата, трябва да се пази в най-строга тайна. Ако кандидатът го разкрие, връзката му с масонството ще се промени, точно както се променя и напитката, която му се предлага: сладка от едната страна, горчива от другата. Тази напитка му се подава в изкусно изработен съд, така че напитката е сладка от едната страна, но когато се обърне, се променя на горчива. Това е символ на това как ще се отрази положението на кандидата, ако той издаде тайните.
След тези процедури той е отведен до стълбище в стая, която е много слабо осветена. Това стълбище е конструирано така, че се движи и по този начин създава впечатлението, че човек е слязъл дълго разстояние, докато всъщност е слязъл само на кратко. Същото е и когато кандидатът падне. Когато си мисли, че е паднал в дълбок кладенец, всъщност е паднал само на много кратко разстояние. В този момент му се обяснява, че е пристигнал в решителен момент. В допълнение към това, когато е до стълбището, отново му завързват очите. След това братът-надзирател е попитан: „Брат-старши надзирател, смятате ли ви за кандидат, достоен да станете част от нашето Общество?“ Ако отговорът е „Да“, тогава го питат допълнително: „Какво искате за него?“ Той е длъжен да отговори: „Светлина“. След това превръзката се сваля от очите на кандидата и той се вижда в осветена стая. След това следва основният въпрос: „Разпознавате ли кой е вашият Учител?“ Той отговаря: „Да, това е този, който носи жълто яке и сини панталони.“ Сините панталони се отнасят до ранга, който той притежава. След това той получава трите атрибута на чиракуването: Знак, Стискане и Слово. Знакът е символ от същия вид като окултните символи... [Пролука] Стискането е специален вид ръкостискане, което се използва при ръкуване. Тези ръкостискания са различни в случая на чирак и в случая на Майстор. Словото се променя в зависимост от степента, не ми е позволено да разкривам какви са Думите.
След това заинтересованото лице може да бъде прието за чиракуване. При приемането го питат: „На колко години си?“ Той отговаря: „Още не съм навършил седем години.“ Той трябва да служи седем години като чирак, преди да може да се издигне до калфа.

Когато някой е напреднал дотолкова, че е годен за своята степен Майстор I, церемонията по посвещението е малко по-трудна. Основното обаче е, че това, което се съдържа в Легендата за Храма, всъщност се прилага на практика върху самия кандидат. Този, който желае да достигне степен Майстор, е отведен в една от стаите в сградата на Ложата и трябва да лежи в ковчег и да претърпи същата съдба, каквато е претърпял Майсторът-строител Хирам. Тогава му се разкриват новият Знак, Хватка и Слово. Словото е същото като Майсторското Слово, което е било произнесено при намирането на тялото на Хирам. Знаците, по които се разпознава един Майстор, са изключително сложни. Разпознаването се постига с помощта на много форми и жестове.
Майсторите на масонството наричат себе си „Деца на вдовицата“. По този начин Компанията на Майсторите произлиза пряко от манихейците. Ще говоря още за връзката между манихейството и масонството.[5]
Задачата на масонството е свързана с тази, принадлежаща на цялата пета Коренна Раса. Разбира се, от гледна точка на съвременното рационалистично мислене, бихте могли да отхвърлите всичко, което ви казах за посвещението на чирак и различните церемонии, свързани с него, като просто лудории и театрална игра. Но това не е. Всички неща, които споменах, са външно символично изпълнение на древни окултни практики, които някога са се случвали на астралния план чрез мистериозните школи. Следователно подобни действия, които се случват символично сред масоните, се извършват на астралния план в мистериозните храмове. Посвещението в степента на Майстор, лягането в ковчега и т.н. всъщност е нещо, което се случва на по-високо ниво. В масонството обаче това се случва само символично.
Сега може да се запита: Накъде води всичко това? Свободният зидар трябва да е наясно с факта, че трябва да действа на физически план по начин, който ще поддържа връзка с духовните светове. Има значение дали човек е член на общност, която вярва в символи, помагащи за създаването на по-висша общност, или дали... [Пролука] Свободният зидар не е задължително да има различни мисли от обикновения човек, но чувствата му са съвсем различни. Чувствата са свързани със символични действия и не е безразлично дали се пробужда подобно чувство, защото то съответства на определен ритъм на астралния план.
Смисълът зад първата част на церемонията – отнемането на метални предмети – е кандидатът да не задържа около себе си нищо, което не е създал със собствения си труд. Чувство за това е необходимо за всеки, чието внимание е насочено към значението на символите. Той също така трябва да запази траен спомен за разкъсването на панталона на коляното. Той трябва да мисли за факта, че трябва да се представя в живота така, сякаш изглежда напълно гол в очите на своите събратя. По подобен начин стъпването на петата трябва да действа като постоянно напомняне, че – дори и да е силен що се отнася до масонството – той въпреки това

е уязвим чрез петата си на Ахил. Всички следващи части на церемонията имат основно значение от този вид – особено в случая със зловещото чувство, което се поражда, когато студен, остър меч се допре до гърдите му. Това е чувство, което се запазва дълго време и се фокусира във внушение, което се връща в ума му във важни моменти и му напомня, че трябва да развие един вид хладнокръвно отношение. Хладнокръвието трябва да бъде внушението, което получава. Пълната отговорност за собствените му действия е символизирана от въжето, увито около врата му, което може да се опъне стегнато във всеки един момент. Присъствие на духа се внушава от процедурите, свързани с капаци, движещи се стълбища и т.н. Това са процедури, които се извършват по съвсем различен начин в мистериите, защото се изпълняват на астралния план.

След това кандидатът трябва да положи клетва. Всичко около него е ужасно, тъмно, стаята е осветена само от един или два малки пламъка. Искам да разгледате тази клетва в пълния ѝ смисъл: „С настоящото се заклевам, че с Дума, Знак и Стискане никога няма да разкрия нищо, което отсега нататък ми е разкрито в тази Ложа. Ако издам някоя от тайните, ще позволя на всеки от Братята, който може да узнае за нея, да ми пререже гърлото и да ми изтръгне езика.“ Това е клетвата на чирака. Още по-страшна е клетвата на калфата, който се съгласява да му бъдат разрязани гърдите, а сърцето му изтръгнато и хвърлено на птиците. Клетвата, която Майсторът трябва да положи, е толкова ужасна, че не може да бъде повторена тук.

Тези неща се използват като средство за предизвикване на определен вид ритъм в усещанията на астралното тяло. Резултатът от това е, че духът е повлиян интуитивно. Това повлияване на духа е било основната цел на масонското посвещение в древността – масонството е наистина много древно.

Свободните зидари в древността всъщност са били каменоделци. Те са изпълнявали всички задължения на зидар. Те са били строители на храмове и обществени сгради в Древна Гърция, където са били известни като дионисиаци.[6] Строителните работи са извършени в служба на храма на Дионис. В Египет те са били строителите на пирамидите, в древен Рим - строителите на градове, а през Средновековието са строили катедрали и църкви. След тринадесети век те също започват да строят независимо от властта на Църквата. По това време се използва изразът „свободни зидари“. Преди това те са били под властта на религиозните общности и са били признати архитекти.

Нека започнем с факта, че масоните са строителите на пирамидите, на мистериозните храмове и на църквите. Лесно ще се убедите в това – особено като прочетете Витрувий.[7] — че начинът, по който архитектурата е била изучавана преди, е съвсем различен от нашия настоящ метод. По онова време тя не е била изучавана чрез изчисления, а вместо това са били предавани определени интуиции посредством символи. Ако прочетете в *Луцифер*[8] как лемурийците са развили строителните си способности, ще получите представа за начина, по който това

изкуство е било практикувано тогава. Днес не е възможно да се строи по този начин. С удивление и почуда наблюдаваме сградите на древните китайци, вавилонците и асирийците и знаем, че са били построени без познания за съвременната ни математика. Наблюдаваме чудния инженерен подвиг на езерото Моерис в Египет; езеро, което е било построено, за да събира вода, която може да бъде отклонявана в напоителни канали във време на нужда. То не е било построено с нашата съвременна инженерна техника. Чудесните акустични ефекти, произведени в старите сгради, са били постигнати по начин, който съвременните архитекти все още не са в състояние да имитират. По онова време хората са могли да строят чрез интуитивни способности, а не чрез рационално разбиране.
Цялата тази архитектура е била свързана с познанието за Вселената. Ако вземем например египетските пирамиди, техните размери съответстват на определени измервания в небесното пространство, на разстоянията на звездите в космоса. Цялата конфигурация на звездното пространство е била изобразена в тези сгради. Имало е връзка между отделната сграда и небесния купол. Тайнственият ритъм, който се представя пред погледа ни, когато съзерцаваме звездното небе – не само с външните си сетива, но и с интуитивен поглед, който прониква до по-висши взаимоотношения, до ритмични взаимоотношения – това е, което първоначалните архитекти са включили в своята сграда, защото са строили от Вселената.
Това изкуство на строителството се е преподавало по начин, толкова различен от нашия, колкото преподаването на изкуството на медицината сред някои примитивни племена днес се различава от нашето. Нашето преподаване днес произтича от интелекта. В примитивните племена лекарят не е обучен като нашите лекари, а в него са развити определени окултни сили. Той трябва да премине през телесно обучение, което би било ужасно за всеки с нервен или слаб нрав, живеещ в нашата съвременна култура. Това обучение го учи на безразличие към радостта и болката, а този, който е безразличен към тях, вече притежава окултни сили. Степента, до която астралното тяло първоначално е можело да бъде обучено, е била толкова голяма, че е довела до развитието на сили, които са били обозначени като Царско изкуство, което е изкуство, произлизащо от могъщите символи с небесни размери.
Сега ще имате представа какво е било масонството и ще осъзнаете, че то е трябвало да надрасне истинската си задача. То е било обречено да загуби значението си, когато светът е станал рационалистичен. То е имало значението си, когато четвъртата културна епоха все още се е развивала. Петата епоха е довела до загубата на значението му. Днес масоните вече не са масони. Всеки може да стане член. За окултистите символите имат истинско значение. Символ, който е просто символ, просто копие или изображение, няма значение; има значение само в това, което може да стане реалност, в това, което може да се превърне в жива сила. Ако един символ действа върху духа на човечеството по такъв начин, че интуитивните

сили се освобождават, тогава си имаме работа с истински символ. Днес масоните казват, че имат символи, които означават това или онова. Окултен символ обаче е този, който завладява волята и води в астралното тяло. Доколкото нашата култура се е превърнала в интелектуална култура, масонството е загубило значението си. Относно връзките с манихейството ... [Пропуск][9]И след това идват високите степени, които се простират чак до деветдесетата, всъщност деветдесет и шестата степен и започват от четвъртата степен. Значението на първите три степени постепенно е пренесено към високите степени. Все още има един вид остатък в това, което се нарича „Кралска арка“,[10]което все още е оцеляло в масонството днес. За тези по-светли и някои от по-тъмните страни на масонството ще трябва да поговорим отново.

8. Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука II

Последния път говорих за масонството и днес искам да добавя нещо към това. Бих искал да имате предвид, че по отношение на масонството съм в различна позиция, отколкото по другите теми, за които говорихме или които все още възнамеряваме да обсъждаме, тъй като обикновено говоря само за неща, с които имам личен опит. В настоящия случай бих искал да ви подчертая, че ви говоря като не-масон.[1]и само от теософска гледна точка, докато за да се отдаде пълна справедливост на темата за това какво всъщност представлява масонството, тя трябва да бъде разглеждана от някой, който самият е масон. Той не би направил това, но това е по други причини, които е най-добре да не се обсъждат. В същото време бих ви помолил да се отнасяте с резерва към това, което имам да кажа.

Когато ви казах, че само един масон може да говори за това какво всъщност представлява в най-съкровената си същност, бих ви помолил да вземете предвид, че въпреки това вероятно няма такъв масон в цяла Европа. Това може да ви се стори странно, но е така. От осемнадесети век насам масонството е в много особен етап от своето развитие и бих ви помолил да разглеждате всичко, което ви казах за него последния път, като приложимо към това, какво вероятно би било, ако беше останало такова, каквото беше през шестнадесети или седемнадесети век. Тъй като това не е така, масонството е, така да се каже, само един вид обвивка, лишена от истинското си съдържание. Може да се сравни с вкаменено растение, което вече не е същото като това, което е образувало растението, а е кора или черупка, съставена от нещо друго.

Обикновеното занаятчийско зидарство не се взема предвид, когато става въпрос за нещата, които ще обсъдим, тъй като това занаятчийско зидарство, с неговите три степени - чирак, калфа и майстор, води началото си от Кьолнската харта от 1535 г.[2]Днес това не е нищо повече от съюз за взаимно стимулиране по отношение на висшето образование и училищното образование, съюз с цел взаимна подкрепа и стимулиране между членовете му. Вярно е, че тези първи три степени са, така да се каже, само последните останали остатъци от оригиналните Три степени на Свободното зидарство и ако церемониите се провеждаха както в миналото – което не се случва – тогава чирак, калфа и майстор щяха да бъдат посветени по начина, който описах последния път. Правилата със сигурност са, че те трябва да се провеждат по този начин, но само малцина знаят, че тези правила съществуват, а още по-малко знаят значението на тези неща. Всичко, което ви казах за ефекта на тези церемонии върху астралния план, е нещо, за което занаятчийското зидарство няма ясно разбиране.

Сега както британските, така и ложите „Свети Йоан“ в Германия притежават тези три степени, които назовах. И всъщност всички те са в същото състояние, което току-що

описах. Но съществува възможност, в рамките на тези три степени, чрез самия факт на съществуване на символите, да се проникне през тях до по-дълбоката мъдрост, която е в основата им. Доказателство за това е фактът, че един масон, когото всички вие познавате добре по име, се е обърнал към своите братя масони по такъв начин, че по този начин се разкрива зародишът на неговото теософско осъзнаване; че той е бил способен, в известен смисъл, да говори с теософски термини на публика от масони. Свободният масон, за когото говоря, е Гьоте.[3]

Като теософи, веднага ще откриете нещо много познато, когато ви прочета два стиха от неговата масонска поема[4]което той е предназначил за своите братя от Ложата.

И все пак зовят отвъд
Гласовете на духовете,
Гласовете на господарите:
Не пропускайте да упражнявате
силите на доброто.
Корони тук са изтъкани
В тиха вечност
, Възнаграждавайки с изобилие
Онези, които са активни!
Молим ви, имайте надежда.

Гьоте говори тук за майсторите и говори за тях в рамките на ложата – въпреки факта, че знае, че седящите около него нямат и най-малка представа за дълбочината на думите му – защото е наясно и с факта, че чрез атмосферата, която обгражда ложата на свободните зидари, чрез наличието на символи, се задействат вибрации, които влияят на астралното тяло и по този начин водят до определен резултат. Това е нещо, което едва ли навлиза в съзнанието на свободните зидари, но върху което знаещите могат да градят и днес.

Тези, които са водени отвъд първите три степени към по-висшите степени, притежават значително повече съзнание. Първата от тези по-висши степени е степента на Царската Арка,[5]степента на кралското изкуство. Тази степен се отличава с факта, че нейната „глава“ или „съюз“ има специална организация, която е изпълнена с по-дълбок смисъл. В техните събирания – особено в тези, в които нов член трябва да бъде посветен в тайните – никога не се допускат повече от дванадесет други членове, така че – подобно на окултните братства – те всъщност представляват нещо различно от самите себе си, нещо, което живее сред тях по мистериозен начин. Те не се разглеждат просто като личности, а като олицетворение на определени качества.

Първият, който представлява най-важния в кръга от дванадесет, се нарича Зерубавел.[6]Той е водач, слънцето, от което излъчва светлината, която трябва да освети останалите. Той непременно трябва да е най-умният и да притежава определени познания за същността и значението на тайните науки. Това рядко се

случва със сегашните моди в степента на Кралската Арка. Всъщност говоря за идеална ситуация, която много рядко възниква, когато се окаже, че присъстват подходящи хора.[7]
Следващият служител е Иисус, първосвещеникът;[8]третият, пророк Агей. Заедно със Зоровавел тези трима съставляват Великия съвет. Следват първият и вторият Главен съдия, след това двамата книжници, Ездра и Неемия, и Чистачът или Дърводелецът извън Вратата. След това идват така наречените по-малки сподвижници. Не повече от дванадесет души могат да присъстват едновременно. Тези дванадесет представляват дванадесетте знака на зодиака. Цялото е изображение на преминаването на слънцето през дванадесетте знака на зодиака. Това ни напомня за това, което ви казах за зидарите, които са започнали да възпроизвеждат астрономически закони в определени сгради, в църкви, катедрали и т.н. Разположението на Ложата – макар че това не винаги е така – е голяма квадратна зала със сводест таван,[9]боядисани в синьо и покрити със златни звезди, които представят небесата. Позициите, заети от участниците, са строго предписани от церемонията. Послушниците, които влизат последни, заемат местата си на север, тъй като все още не са в състояние да понасят топлина. На изток стои Зоровавел. На запад е първосвещеникът Иисус и пророк Агей. А тези, които заемат местата си на юг, са вързани заедно с въжета. Всеки от тях е увит с въже три пъти около себе си, свързвайки го с неговите събратя на разстояние от три или четири дециметра.[10]
Този, който е посветен в тази Четвърта степен, първата от висшите степени, която в някои региони все още дава представа за значението на Храмовата легенда, трябва да премине през три завеси.[11]При всяко преминаване на завеса му се съобщава една от тайните. Разказва му се тайното значение на определен стих от Петокнижието. След това му се обяснява тайната на знака Тау и му се дава Светото Слово, Главното Слово, което е думата, чрез която масоните от Четвърта Степен се разпознават. И тогава, преди всичко друго, в първото му обучение му се изяснява колко древно е масонството. Занаятчийските масони обикновено не узнават това или, ако го чуят, нямат и най-малко разбиране по тези въпроси. Историята на масонството е свързана с тях по следния начин: Първият истински масон е бил Адам,[12]първият човек, който е притежавал изключителни познания по геометрия по време на изгонването си от Рая. Той е бил признат за първи масон, защото, бидейки първият човек, е бил пряк потомък на Светлината. Истинският, по-дълбок произход на масонството обаче предшества изцяло човечеството. То се крие в самата Светлина, която е съществувала преди човечеството.
Това е най-дълбоко и разкрива, за онези, които могат да го разберат, какво теософската мъдрост отново е направила публично достояние чрез описанието си на формирането на земята през първите две Коренни Раси и в третата (времето на Лемурия). Който може да схване това чрез масонството, е получил в себе си нещо от огромно значение. Но това се случва само в най-редките случаи, защото

масонството днес е, така да се каже, дегенерирало. Това се е случило, защото от шестнадесети век насам човекът е имал малко разбиране за истинското значение на масонството, а именно, че храмът трябва да бъде построен по такъв начин, че пропорциите му да са отражение на големите космически пропорции, че катедралата трябва да бъде построена по такъв начин, че акустиката ѝ да възпроизвежда нещо от хармонията на сферите, която е източникът на цялата акустика във външния свят.

Познанието за това първоначално прозрение постепенно се губи. Така се стига дотам, че когато Дезагюлие[13]отново обединеното масонство в Англия през първата половина на осемнадесети век, никой не е имал правилно разбиране за факта, че думата „масонство“ трябва да се приема буквално; че тя наистина се отнася до работата на практикуващия зидар и че зидарът е този, който строи църкви, храмове и други велики сгради според космическите закони и влага в тях небесни, а не земни пропорции.

Това първоначално прозрение и неговото отражение в масонството бяха изгубени; вече нямаше съзнателно разбиране за трансформацията, извършена от правилното използване на акустиката в сграда, където думите на говорещия се отблъскват и по този начин се променя ефектът им. Тези, които са построили великите катедрали от Средновековието, са били великите масони. Те са били наясно с важността на факта, че това, което се говори от свещеника, трябва да се отразява обратно от отделните стени и цялото събрание, потопено в море от звук, дишащо и колебаещо се в значителни вибрации, които биха оказали още по-голям ефект върху астралното тяло, отколкото върху физическото ухо. Всичко това е изгубено и беше неизбежно това да се случи в новата епоха. Това имах предвид, когато ви казах, че това, което е останало от масонството, е само люспата на това, което е било в предишни времена.

Освен тези три степени, съществуват и висши степени. Те се притежават в сравнително пълна форма от по-големите общности на Великобритания, Америка, Италия, Египет, а също и от източното масонство – особено това, известно като ориенталско или мемфиско масонство.[14]В Германия, където има клон на Мемфисско-Мисраимското масонство със световни масонски връзки,[15]Висшите степени също функционират. Но в Германия, в рамките на масонството „Свети Йоан“, има толкова малко разбиране за истинското значение на висшите степени, че масоните „Свети Йоан“ там като цяло гледат на висшите степени като на безсмислица. Поради тази причина Великият Ориент на Германия е длъжен просто да позволи на масоните „Свети Йоан“ като цяло да минат правилно като масони.

В това отношение има големи разлики между зидарството, практикувано в Германия, и това в Англия или Великобритания. В британското зидарство е постигнато своеобразно помирение чрез Устава на Съюза от 1813 г. между занаятчийското зидарство с неговите три степени и онези клонове на зидарството,

които признават по-високите степени.[16]По този начин, като чирак в занаятчийското зидарство, човек може да влезе и също така да завърши четвърта, пета и шеста степен, т.е. по-високите степени. Степените, отнасящи се до занаятчийското зидарство, се зачитат в Англия; това не е така в Германия. Германският Велик Ориент на Ордена на Мемфис и Мисраим сам поема работата по трите най-ниски степени. Следователно, масонът на Ордена трябва да е преминал първите три степени още в началото. Освен това той трябва да се ангажира да се издигне поне до осемнадесета степен. Той не може да се успокои, докато не го направи. Следователно, германски масон от Ордена на Свети Йоан никога не се допуска до по-високите степени на ориенталското зидарство [без да е достигнал трите по-ниски степени]. Ориенталското зидарство се състои от поетапно обучение по окултизъм. Както казах последния път, то дава представа за учението, дадено във висшите степени, тези, които следват степента на Кралската арка: те осигуряват вид астрално обучение, което води до осемнадесета или двадесета степен. След това идва това, което осигурява вид умствена подготовка, подготовка, която води до вид живот на умствен план и напредва до шестдесета или седемдесета степен. Накрая идва най-висшата подготовка от всички, най-задълбоченото окултно обучение, което може да бъде проведено във Великия Ориент до деветдесет и шеста степен. В Германия има много малко хора, които са достигнали деветдесет и шеста степен. Но въпреки всичко, има нещо във всичко това, което скоро ще ви докаже колко малко е останало в съвременното масонство от това, което е обхващало преди. Най-интересното е, че тези, които са достигнали деветдесет и шеста степен, не винаги са преминали през масонско обучение и че почти няма някой, който да е завършил целия спектър от обучение. Наистина има малцина, които имат по-високи степени. Те са били облечени в трета, тридесет и трета или деветдесет и шеста степен, но тези, които притежават тези отличия, не са ги придобили чрез масонско обучение, а чрез други окултни институции и са позволили знанията им да бъдат използвани за постигане на изкуплението на масонството. Ако някой е достигнал деветдесет и шеста степен, това не е постигнато чрез масонско обучение. Откровено казано, се смята, че в това отношение масонството е задължено на окултното обучение на други школи.

В този смисъл трябва да тълкуваме манифеста, даден от Великия Ориент на обреда Мемфис и Мисраим[17]като един вид идеален документ. Ще ви го прочета с едно или две обяснения. Това, което е дадено тук, не трябва да се тълкува като че ли може да се приложи на практика в наши дни. Трябва да се отбележи днес, че никой масон – дори и този, който има деветдесет и шеста степен – не би поел отговорност да преведе друг масон през тези предписания, тъй като самият той не ги е преминал.

Относно Тайните на Висшите Окултни Степени на нашия Орден. Манифест на Великия Ориент. „Една от тайните, принадлежащи на най-висшата степен на нашия Орден, се състои в това да се осигури на подходящо обучения Брат практическите

средства за издигане на истинския Храм на Соломон в Човека; за възстановяване на „Изгубеното Слово“, тоест, нашият Орден предоставя на посветения и избран Брат практически средства, които му позволяват да получи доказателство за чисто безсмъртие по време на настоящия си земен живот.“

Това е един от най-важните моменти. Следващият момент е такъв, който съществува във всички центрове за окултно обучение: никакво призоваване на духове или спиритуалистични дейности. Всеки, който практикува спиритизъм, е строго изключен.

„Тази тайна е една от истинските масонски тайни и е притежание единствено на висшите окултни степени на нашия Орден. Тя е предадена от уста на уста в нашия Орден от предците на всички истински масони, „Мъдреците на Изтока“, и ще бъде предадена от нас само по подобен начин.“

Това е практиката в окултните общества.

„Естествено обаче, успехът на това практическо обучение за постигането на тази тайна отново зависи изцяло от самия кандидат.“

„Защото каква е ползата от най-добрите, най-изпитаните и подробни инструкции, дадени на кандидат, който желае да се научи да плува, ако самият той не е подготвен да движи ръцете и краката си, когато влезе в контакт с водата? Или от каква е ползата от най-изчерпателното ръководство за изучаване на рисуване или от представянето на най-ярките цветове като пример, ако кандидатът, на когото се учи рисуване, не вземе четката в ръка и не се опита сам да смеси цветовете? Той никога няма да стане художник, освен ако не го направи.“

„Тези братя, откривателите на тази тайна, я пазели като рядко, самостоятелно придобито притежание и, за да не бъдат погрешно оценени или дори осмивани от обикновения човек, те я скрили с помощта на символи, както правим и до днес.“

Тези символи вече не са разгадаеми за масона на днешния ден. Такива символи не са произволно избрани. Това не са неща, чрез които някой може да изобрази нещо, като професор, който казва: „Ще илюстрирам това графично.“ Тези символи са взети от самите предмети, които са гравирани от Природата. Този, който ги разпознава такива, каквито са, който може наистина да разчете какво съдържат, влиза в контакт с най-съкровената им същност, той е воден от тях към тяхната вътрешна природа. Тези символи изобразяват самото нещо и нямат просто символично значение. В рамките на масонството няма никой, който да е способен да даде насоки, които биха позволили на човек да стигне до самия предмет.

„Тези символи обаче не са произволно избрани картини и не се основават на някакво случайно събитие, а са основани на атрибутите на Бог и човек и трябва да се разглеждат като архетипни. Но ние никога няма да приемем формата, съда, ритуала, символите за тяхно съдържание, а ще търсим духовното съдържание във формата.“ Тези думи показват [празнина], защото самият символ изобразява обекта.

„И когато сме открили това духовно съдържание – и сме го абсорбирали в себе си,

ще разпознаем чрез това духовно съдържание абсолютната необходимост на формата, ритуала, символизма.“
„Нашите висши степени сами по себе си предоставят на брата сигурно доказателство за безсмъртието на човека.“ Те биха направили това, ако бяха приложени. „Това е и е било голямото копнеж на човечеството, откакто съществуват човешките същества, които могат да разсъждават. Човечеството се нуждае от тази увереност за живот след смъртта, за да бъде истински щастливо в настоящия живот. Следователно всички мистерии, съдържащи се в религиите и центровете на скритата мъдрост, са се занимавали с този въпрос като своя най-висша и главна задача. Църквата естествено също се е занимавала с този въпрос за „Изгубеното слово“; „Изгубеното безсмъртие“, но тя насочва кандидата по пътя на благодатта и го изобразява като дар отгоре, а не като нещо, което трябва да се постигне с лични усилия. Нашият Орден обаче поставя във властта на всеки отделен търсещ, чрез практически средства, да се обедини съзнателно и доброволно със Световното съзнание, с крайните сили на Сътворението.“
Това означава, следователно, да се осигури прозрение и единение с този свят, който иначе е достъпен само през портала на смъртта.
От всичко това можете да заключите, че това, което принадлежи към дълбините на света, някога се е намирало в масонството, но вече не е там в празната обвивка, която то представлява днес. Трябва да се запитате защо. Сега значението на Легендата за храма, значението на оперативното зидарство, както всяко интуитивно знание, е трябвало да бъде изгубено за човечеството, защото петата културна епоха е всъщност епохата на разбирането. Интуицията е трябвало за известно време да спи в света, а масонството е интуитивно в цялото си отношение и начин на действие. Бих искал да насоча вниманието ви към Витрувий.[18]и към истинските символични строителни инструкции, които той е дал. Само онези обаче, които имат правилната интуиция за това, могат да следват тези инструкции. Днес тези символични инструкции са заменени от интелектуални, рационални. Разумът трябваше да се превърне в ключова нота в човешкото развитие за известно време, защото всичко, което междувременно е дошло до нас чрез велики завоевания на природата, трябва да бъде включено в целия организъм на човешката дейност. Разберете какво означава: цялото минерално царство ще бъде включено в развитието на света по време на настоящия Кръг на еволюцията. То ще бъде включено по такъв начин, че човекът постепенно ще трансформира цялата природа чрез собствената си духовност. Това е значението на Разтопеното море - цялата минерална природа ще бъде ефективно трансформирана.
Човекът работи в индустрията, за да вплете Организацията [собствената си духовност?] в минералната природа. Ако разгледате машина... [Пропаст]
По този начин човекът обработва цялото минерално царство напред-назад със собствения си дух. Това преобразуване на Природата, това преобразуване на

минералното, ще бъде усъвършенствано, когато настоящият ни Кръг на еволюция приключи. Цялата минерална природа тогава ще бъде променена. Човекът ще е поставил своя отпечатък върху нея, точно както отпечатва своя отпечатък върху количество метал, когато например изработва часовник. По този начин, когато започне нов Кръг на еволюция, минералното царство може да бъде засмукано, абсорбирано.

За да се завърши напълно развитието в тази сфера, целият начин на мислене, който е обзел човека от шестнадесети век, трябва да бъде пренесен директно в атома. По този начин, само когато разумното мислене може да схване атома, масонството може отново да се възроди. В първия етап ще бъде схваната външната форма. Следващата стъпка ще бъде, когато човекът се научи да мисли директно в минералния атом, когато разбере как да използва това, което живее в атома, и да го постави в служба на цялото. Вярно е, че едва сега - и може би само през последните пет години - човешкото мислене се е обърнало към проследяване на природните сили до атома и наистина, този, който иска да разбере това точно, трябва да следи последната фаза на различните развития в електричеството. Речта, която английският министър-председател Балфур произнесе[19] по темата за нашия съвременен мироглед е интересно в тази връзка, макар и само във външните си последици. Казаното от него там [за новата електрическа теория] е нещо от огромно значение. Той намеква за критичния поврат в развитието на човешкото мислене. До известна степен е наясно с това и го споменава в една част от речта си. Така виждаме как в съзнанието на естествената наука се заражда нещо, което е насочено към бъдещето. Това е известно на окултистите от 1879 г. Подчертавам това, въпреки че не мога да го докажа.[20] Окултистът знае, че това ще се случи: нова отправна точка от атома към минерално-физическия свят. Това ще бъде, което ще навлезе в света през шестата културна епоха и чрез това масонството също ще се възроди. В масонството окултистът има нещо много забележително, нещо безпрецедентно, защото има нещо първично в основата си. То принадлежи към най-древната традиция, която е запазила почти сто степени, в прецизно специализирана структура, въпреки факта, че е загубила почти цялото си съдържание и че никой от принадлежащите към него в Европа не е в състояние да си състави адекватна представа за него. Но все пак: нещото е там и човек ще трябва само да запълни цялата външна обвивка с ново съдържание. Нещото е там, чака да бъде съживено отново.

Точки от последвалата дискусия

Ритуали на Мемфис, Ориенталски ритуали и Велики Ориентски ритуали. Конференция на окултистите обсъжда дали окултната доктрина може да бъде оповестена публично или не. От това става ясно, че има две тенденции, лява и дясна тенденция,[21] една, която е свободомислеща, и една, която е консервативна.

9. Същността и задачата на масонството от гледна точка на духовната наука III

Важно е да говорим за висшите степени на масонството, защото този начин на обучение си поставя специални задачи, някои аспекти от които ще бъдат обсъдени в близко бъдеще. Ние се занимаваме главно със специален обред, наречен комбиниран обред на Мемфис и Мисраим.[1] Вече споменах, че ритуалът Мемфис и Мисраим притежава голям брой степени, че трябва да се преминат деветдесет и пет степени и че обикновено Върховните водачи на Великите Изтоци – т.е. тези на Германия, Великобритания и Америка – притежават деветдесет и шеста степен. Тези степени са подредени така, че до края на около осемдесетата до осемдесет и деветата степен те са разделени по начина, който сега ще ви опиша.

От около осем и седма степен нататък започват истинските окултни степени, в които никой не може да бъде посветен, ако не е направил задълбочено изучаване на темата. Винаги правя уговорката, че в Европа няма никой, който да е завършил всички тези степени или който наистина да е преминал окултно масонско обучение. Но това не е от особено значение, що се отнася до масонството, защото неговата обновена задача все още го очаква в бъдеще и когато му дойде времето, Организацията ще бъде на разположение; съдът, който е необходим, ще бъде там, за да се осъществи това, което трябва да се постигне.

Сега трябва да спомена различните клонове на масонството и техните тенденции, дори и само да посоча нещо накратко. Преди всичко, трябва да се има предвид, че всички висши масонски степени водят началото си от личност, за която често се говори, но също толкова много е била неразбрана. Той е бил особено неразбран от историците от деветнадесети век, които нямат представа за трудните ситуации, с които един окултист може да се сблъска в живота. Тази личност е злополучният и малко разбиран Калиостро. Така наречения граф Калиостро,[2] в когото се криеше индивидуалност, разпознавана в истинската си природа само от най-висшите посветени, първоначално се опита да издигне масонството в Лондон на по-високо ниво. Защото през последната третина на осемнадесети век масонството беше достигнало сравнително добре състоянието, което описах. По това време той не успя в Лондон. След това опита в Русия, а също и в Хага. Навсякъде беше неуспешен, по много определени причини.

След това обаче той успява в Лион, като сформира окултна масонска ложа на Филалете [Търсачи на Истината] от група местни масони, която е наречена Ложа на Триумфиращата Мъдрост. Целта на тази ложа е определена от Калиостро. Това, което можете да прочетете за нея обаче, не е нищо друго освен дело на невежи хора. Това, което може да се каже за нея, е само индикация. Калиостро се е занимавал с две неща: първо, с инструкции, позволяващи на човек да произведе така наречения Философски камък; второ, със създаването на разбиране за

мистичната пентаграма. Мога само да ви дам намек за значението на тези две неща. Те могат да бъдат третирани с известно презрение, но не трябва да се приемат само символично, те се основават на реални факти.
Философският камък има специфично предназначение, посочено от Калиостро; той е предназначен да удължи човешкия живот до 5527 години.[3]За свободомислещия това изглежда смешно. Всъщност обаче е възможно, чрез специално обучение, животът да се удължи за неопределено време, като се научим да живеем извън физическото тяло. Всеки обаче, който си въобразява, че никаква смърт, в общоприетия смисъл на думата, не може да повали адепт, би имал доста погрешна представа за въпроса. Така че, който си въобразява, че адепт не може да бъде ударен и убит от падаща покривна плоча, също би грешал. Разбира се, това обикновено би се случило само ако адептът го позволи. Тук не говорим за физическа смърт, а за следното. Физическата смърт е само привидно събитие за този, който е разбрал Философския камък за себе си и се е научил да го разделя. За други хора това е реално събитие, което означава голямо разделение в живота им. За този, който разбира как да използва Философския камък по начина, по който Калиостро е възнамерявал учениците си, смъртта е само привидно събитие. Тя дори не представлява решаващ поврат в живота; всъщност е нещо, което е налице само за другите, които могат да наблюдават адепта и да кажат, че той умира. Самият той обаче не умира в действителност. Много по-скоро въпросът е, че въпросният човек се е научил да живее без физическото си тяло; че се е научил през живота си да позволява на всички онези неща да се случват в него постепенно, които се случват внезапно във физическото тяло в момента на смъртта. Всичко вече се е случило в тялото на въпросния човек, което иначе се случва при смъртта. Тогава смъртта вече не е възможна, защото въпросният човек отдавна се е научил да живее без физическото тяло. Той оставя физическото тяло по същия начин, както човек сваля дъждобран, и облича ново тяло, точно както човек облича нов дъждобран.
Това ще ви даде представа. Това е един урок, който Калиостро ни е преподал – Философският камък – който позволява физическата смърт да се превърне в маловажен въпрос.
Вторият урок беше познаването на Пентаграма. Това е способността да се различават петте човешки тела едно от друго. Когато някой каже: физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло, тяло Кама-Манас, причинно тяло [висш Манас или духовно аз], това са просто думи или в най-добрия случай абстрактни идеи. Нищо обаче не се постига с това. Човек, който живее днес, като правило едва познава физическото тяло; само този, който познава Пентаграма, се научава да познава петте тела. Човек не познава тялото, като живее в него, а като го има като обект. Това е, което отличава обикновения човек от този, който е преминал през такова обучение, че петте тела са се превърнали в обекти. Обикновеният човек наистина живее в тези пет тела: той обаче *живее* в тях, не може да излезе извън [себе си] и

да ги погледне. В най-добрия случай той може да види физическото си тяло, когато погледне надолу към торса си или го види в огледало. Онези ученици на Калиостро, които бяха следвали неговите методи, по този начин биха постигнали това, което някои розенкройцери постигнаха, които по същество бяха преминали обучение със същата насоченост. Те бяха в школа на великите европейски адепти, които учеха, че петте тела са реалности, а не трябва да останат просто като понятия. Това се нарича „Познаване на Пентаграма“ и „Морално прераждане“.

Няма да кажа, че учениците на Калиостро никога не са постигнали нищо. Като цяло те са стигнали до разбирането на астралното тяло. Калиостро е бил изключително умел в предаването на гледна точка за астралното тяло. Много преди катастрофата да го сполети, той е успял да основе училища в Париж, Белгия, Санкт Петербург и няколко други места в Европа, в допълнение към това в Лион, от които по-късно са се появили поне няколко души, които са имали основата някои да преминат към осемнадесетата, деветнадесетата и двадесетата по-висши степени на масонството. По този начин граф Калиостро е оказал поне важно влияние върху окултното масонство в Европа, преди да завърши дните си в затвора в Рим. Светът всъщност не бива да произнася осъждане на Калиостро. Както вече посочих, когато хората говорят за Калиостро, е все едно хотентотите да говорят за изграждането на надземна железопътна линия, защото връзката между очевидно неморалните външни действия и световните събития не се разбира.

По-рано отбелязах, че Френската революция е възникнала от тайните общества.[4]на окултистите и ако тези течения бъдат изследвани по-нататък, те биха довели обратно до школата на адептите.

Може би това, което Мейбъл Колинс е изобразила в романа си *„Флита“*[5]е трудно за разбиране. В него тя описва, доста гротескно, как един адепт държи Световната шахматна дъска пред себе си на тайно място и оставя фигурите да играят, и как той, така да се каже, контролира Кармата на един континент върху една много проста малка дъска. Това не се случва точно както е описано там, но всъщност се случва нещо в много по-голям мащаб от това, за което описаното във *„Флита“* дава само изкривена картина.

Френската революция със сигурност е произлязла от подобни неща. В писанията на графиня д'Адемар е разказана една добре позната история. Тя разказва как преди избухването на Френската революция графиня д'Адемар, една от придворните дами на Мария-Антоанета, е получила посещение от граф Сен Жермен.[6]Той искал да бъде представен на кралицата и да поиска аудиенция от краля. Министърът на Луи XVI обаче бил враг на граф Сен Жермен, който следователно не бил допуснат в присъствието на краля. Но той описал на кралицата с голяма точност и подробности основните опасности, които надвисвали пред него. За съжаление обаче предупрежденията му били игнорирани. Именно тогава той изрекъл великата поговорка, основана на истината: „Който сее вятър, ще пожъне вихрушка.“[7]и добави,

че е изричал тези думи преди хилядолетия и че те са били повторени от Христос. Това са думи, които са неразбираеми за обикновения човек.
Но граф Сен Жермен е бил прав. Ще добавя само още няколко щриха, които са съвсем верни. В книгите за граф Сен Жермен можете да прочетете, че е починал през 1784 г.[8]в двора на ландграфа на Хесен,[9]който по-късно става един от най-напредналите германски масони. Ландграфът се грижи за него до края. Но графиня д'Адемар разказва в мемоарите си[10]че той ѝ се е явил дълго след 1784 г. и че тя го е видяла още шест пъти дълго след това. В действителност по това време, през 1790 г., той е бил с някои розенкройцери във Виена[11]

и каза, което е напълно вярно, че е бил принуден да се оттегли на Ориент за период от 85 години и че след това време хората отново ще осъзнаят дейността му в Европа. 1875 е годината на основаването на Теософското общество. Всички тези неща са свързани с етера по определен начин.
В школата, основана от ландграфа на Хесен, също е имало две основни теми: Философският камък и Познанието за Пентаграма. Масонството, основано от ландграфа на Хесен по това време, продължава да съществува в доста разредена форма. Всъщност цялото масонство, както го описах, се нарича египетски обред, обредът на Мемфис и Мисраим. Последният води началото си от цар Мисраим, който дошъл от Асирия – от Ориента – и след завладяването на Египет е бил посветен в египетските мистерии. Това наистина са мистериите, които произхождат от древна Атлантида. От това време съществува непрекъсната традиция. Съвременното масонство е само продължение на това, което е било установено тогава в Египет.
Преди да навляза в подробности, бих искал да кажа, че масонството, което се простира до по-висшите степени, е нещо, което в по-интимния си аспект е доста различно от нормалното занаятчийско зидарство. Обикновеното занаятчийско зидарство се основава на един вид демократичен принцип и ако демократичният

принцип се приложи към въпросите на знанието, очевидно е, че това ще доведе до състояние на нещата, при което братята, които са се събрали заедно, няма да правят нищо друго, освен да излагат собствените си възгледи. Истината обаче е нещо, за което човек не може да отстоява собствените си възгледи. Човек или знае истината, или не я знае. Никой не може да каже, че трите ъгъла на триъгълник се сумират до 725 градуса вместо до 180 градуса.
Когато хората седят заедно и обсъждат, те говорят за собствените си възгледи, понякога и за най-възвишените неща. Но всичко това съществува на нивото на илюзията и е също толкова неуместно, колкото и това, което казва човек, който не знае истинската сума на ъглите на триъгълника и само изразява собственото си мнение за нея. Точно както човек не може да обсъжда дали сумата на ъглите на триъгълника има този или онзи брой степени, така човек не може да обсъжда и висши истини. Ето защо демократичният принцип не е приложим към въпросите на знанието, защото няма основа за аргументация, на която да се обсъждат. Това, което отличава зидарството от висшите степени от занаятчийското зидарство, е, че човек се учи да познава истината стъпка по стъпка. Който е разпознал нещо, вече не може да има повече от едно мнение за него. Човек или го е разпознал, или не го е направил. Следователно деветдесет и шестте степени имат определено оправдание. Начело е така наречената Суверенно Светилище, което е идентично с това, което е известно като Велик Изток в масонството, и притежава истинското окултно знание.[12]

Той знае пътя и речта на това, което може да се разгадае в масонския манифест,[13]и което прави възможно да се чуе гласът на Мъдреците от Изтока. Когато е достигнал тази стъпка, той със сигурност е в състояние да чуе гласа на Мъдрите Учители. Дотук обаче човек трябва да е извървял пътя си нагоре, за да притежава много определени знания, а също и определени вътрешни качества и вътрешни способности, които в никакъв случай не се покриват изцяло с конвенционалните буржоазни добродетели, а са нещо по-смислено и интимно. Бих отбелязал, че [в сравнение с] това, за което говорихме тук, това, което теософската литература разкрива от теоретичен или практически характер, представлява само елементарна част. Така че теоретичната страна на висшите степени на масонството далеч надхвърля това, което може да бъде разкрито в популярната теософия. Това, което може да бъде разкрито там, зависи от разрешението, дадено от адептите, за да се позволи на тези неща да бъдат популяризирани до определена степен. Но не е възможно всички знания да бъдат публично достояние.
Правилно е да се каже, че човечеството ще бъде изумено от някои от откритията, които ще бъдат направени в близко бъдеще. Но те ще бъдат доста преждевременни открития и по този начин ще причинят известен хаос. Задачата на Теософското общество се състои главно в подготовката на хората за такива неща. Например, това, което описах в началото като знанието за Философския камък, преди е било

много по-всеобщо известно, отколкото е днес, и всъщност е било известно вече през определен период от Атлантската епоха. По това време възможността за победа над смъртта е била нещо общоизвестно. Искам само да отбележа, че не бях много щастлив да позволя тази истина да се появи в печат наскоро. Следователно, където това трябваше да се появи в дискусията за атлантските времена в статията за Луцифер, беше отпечатан ред от точки на мястото на онези неща, които може би все още не са съобщени.[14]Тя дори все още не може да бъде съобщена в нейната цялост. Има много подобна информация, записана от много напреднал медиум, която се появи в „ *Теософски преглед“.*[15]

справяне с абсолютно същото нещо в доста различна форма. Преодоляването на смъртта в атлантските времена е естествено запазено в спомените на засегнатите индивиди, без те да го осъзнават. Днес има много хора, преродени, които са преминали през този период в предишните си животи и които са доведени до подобни откровения чрез собствените си спомени. Това ще доведе преди всичко до един вид надценяване на определени медицински открития. Хората ще си въобразяват, че медицинската наука е откривателят на такива неща. В действителност хората ще са били доведени до тях чрез собствените си спомени от атлантските времена.

Някои неща ще узреят в близко бъдеще и затова ще говорим за тях. Това налага да се види необходимостта от постепенен напредък в придобиването на знания. Този постепенен напредък следователно е правилно подчертаван от онези, които желаят

да възродят Мисраим и Мемфиския ритуал в настоящето. Дори ако това не успее през следващата година или две, човек не бива да мисли, че провалът в подобни неща е от някакво значение. Начело на американското движение Мисраим стои човек, чийто значителен характер представлява сигурна гаранция за постоянство в напредъка. Това е отличният масон Джон Яркър.[16]
Трудно е да се каже в момента каква форма ще приеме въпросът във Великобритания и Германия. Ще разберете, че човек трябва да се съобразява с въпросния човешки материал и че следователно германското движение – ако ще се занимава с такива въпроси – също ще трябва да се съобразява с това, което е налично в тази посока. Ако истинските окултисти трябва да участват в подобни неща, те непременно трябва да бъдат активни в едната или другата посока. Те не винаги ще могат да участват в такива неща. Дори Учителите, когато предписват нещо подобно, трябва да се ръководят от велики вселенски закони.
Следователно, ако чуете нещо относно тенденцията на германския Мизраим-Мемфис, не бива да си въобразявате, че това сега има значение за бъдещето. Това е само рамката, в която по-късно може да се постави добра картина. Този германски орден на Мизраим е под общото ръководство на някой си Ройс,[17]кой държи реалното ръководство във Великобритания и Германия днес. След това, добре познатият Карл Келнер[18]също работи в тази посока. Самото литературно произведение е в ръцете на д-р Франц Хартман,[19]който служи на обряда Мисраим с перото си докрай. Това е всичко, което мога да ви съобщя в този или онзи фрагмент оттук или оттам, относно това движение.
Сега мога само да характеризирам какво е включено тук в общи линии. В обреда Мисраим са дадени четири вида инструкции.[20]

Деветдесет и шестте степени следователно могат да бъдат постигнати чрез четири различни вида обучение или дисциплини. Тези четири дисциплини, чрез които човек напредва, са следните: Първо, така нареченото символично обучение или дисциплина. Чрез него определени символи могат да бъдат разпознати като факти. Съответният човек бива обучаван в окултните закони на природата, чрез които се произвеждат съвсем определени ефекти чрез циклични движения в човечеството. Вторият вид обучение или дисциплина е така нареченото философско. Това е египетската херметична дисциплина. То се състои от по-теоретичен вид обучение. Третият вид обучение е така нареченото мистично обучение, което се основава повече на вътрешно развитие и което, ако се прилага правилно, би довело преди всичко до подходяща манипулация на Философския камък, т.е. до преодоляване на смъртта. Това е изразено по същество в едно от изреченията, които ви прочетох, в което се казва, че чрез масонството всеки е способен да се убеди във факта на

безсмъртието. Зависи обаче, както казва Кабала, дали това е поискано или не. Четвъртият вид обучение е кабалистичното. То се състои в разпознаването на принципите на световната хармония в тяхната истина и реалност, десетте основни... [Пропуск]

Чрез всеки от четирите пътя човек може да се издигне до по-висше възприятие чрез Ритуала Мисраим. Но всъщност няма никой в редиците на масонството днес, който би поел отговорността да дава практическо ръководство на някого, защото засегнатите не са преминали през тези неща сами и цялата работа е временно споразумение и е предназначено само да осигури рамка за нещо, което тепърва предстои. Възможно е тази рамка да бъде изпълнена с окултно знание. Окултното знание трябва да се отлива в съществуващи калъпи. Важното е, че такива калъпи съществуват в света. Ако има разтопен метал и няма калъп, в който да се излее, не можете да направите нищо друго, освен да го оставите да изтече на едно парче. Така е и с духовните течения. Важно е да съществуват калъпи, в които може да се излее духовният метал. Това е символизирано от Разтопеното море. Това ще бъде разпознато, когато това, което сега привидно само вегетира, получи форма за външно проявление.

Последния път ви прочетох откъс от речта на английския министър-председател Балфур.[21]От това вече е забележимо, че някои неща днес са физически истини, които са в първичните окултни възприятия. Ако прочетете *„Тайната доктрина“* на Блаватска , ще намерите там пасаж, отнасящ се до електричеството, който изразява дума по дума това, до което физиците сега постепенно стигат. Написаното там обаче е само намек за това какво всъщност е замесено. Става въпрос за физическия атом. Това беше погрешно разбрано от цялата външна – но не и окултна – наука допреди четири или пет години. Той беше приеман за [тяло с] маса в пространството. Днес човек започва да осъзнава, че този физически атом има същото отношение към силата на електричеството, каквото буца лед има към водата, от която е замръзнал. Ако си представите, че водата замръзва до лед, тогава и ледът е вода и по подобен начин атомът на физиката не е нищо друго освен замръзнало електричество. Ако можете да схванете този момент напълно и прегледате твърденията за атома, съдържащи се във всички научни списания допреди година-две, и ги сметнете за глупости, ще имате горе-долу правилната представа. Едва съвсем наскоро науката успя да си изгради представа какво представлява атомът. Той се намира [в същото отношение към електричеството], както ледът се намира към водата, от която е замръзнал. Физическият атом е кондензирано електричество. Считам речта на Балфур за нещо от изключителна важност.[22]

Това е ... [Gap] нещо, което е публикувано от 1875 [1879?] г. насам.[23]Фактът е известен на окултистите от хилядолетия. Сега човек започва да осъзнава, че физическият атом е кондензирано електричество. Но все още има второ нещо, което трябва да се вземе предвид: какво е самото електричество. Това все още е неизвестно. Те не знаят едно нещо: а именно къде трябва да се търси истинската природа на електричеството. Тази природа на електричеството не може да бъде открита чрез никакви външни експерименти или чрез външно наблюдение. Тайната, която ще бъде открита, е, че електричеството – когато човек се научи да го гледа от определено ниво – е точно същото като човешката мисъл. Човешката мисъл е същото като електричеството, гледано веднъж отвътре, друг път отвън.
Който сега е наясно какво е електричество, знае, че в него живее нещо, което в замръзнало състояние образува атома. Ето го мостът от човешката мисъл към атома. Човек ще се научи да познава градивните камъни на физическия свят; те са малки кондензирани монади, кондензирано електричество. В момента, в който човешките същества осъзнаят тази елементарна окултна истина за мисълта, електричеството и атома, в същия този момент те ще са разбрали нещо, което е от изключителна важност за бъдещето и за цялата шеста следатлантска епоха. Те ще са се научили как да строят с атоми чрез силата на мисленето.
Това ще бъде духовният поток, който отново ще трябва да бъде отлят в калъпите, подготвени за него от окултистите в продължение на хилядолетия. Но тъй като човешката раса е трябвало да премине през ерата на развитие на разбирането и да отвърне поглед от истинската вътрешна работа, калъпите са се превърнали в просто черупки. Но те все още запазват функцията си на калъпи и в тях ще трябва да се излее правилният вид знание.
Окултният изследовател получава истината си от едната страна, физикът - от другата. Точно както масонството се е развило от работата по зидарията, от строежа на катедрали и храмове, така и в бъдеще човек ще се научи да гради с най-малките строителни блокове, с кондензирано електричество. Това ще изисква нов вид зидария. Тогава индустрията няма да може да продължи да функционира както днес. Тя ще стане толкова хаотична и ще може да работи единствено от борбата за съществуване *сама по себе си* , стига човекът да не знае... [Пролука] Тогава би било възможно някой в Берлин да влезе в града с такси, докато в Москва се случва бедствие, което той е причинил. И никой изобщо няма да има представа, че той е бил причината за това. Безжичният телеграф е началото на това. Това, което изобразих, е в бъдещето. Съществуват само две възможности: Или нещата ще

продължават хаотично, както индустрията и технологиите са правили досега, като в този случай това ще доведе до това, че който притежава тези неща, ще може да причини хаос, или пък нещата ще бъдат вписани в моралния калъп на масонството.
*Последното изречение се появява по следния начин в бележките на Мари Щайнер-фон Сиверс: „Тези неща или ще продължат хаотично, както индустрията и технологиите са правили досега, или хармонично, каквато е целта на масонството; тогава ще бъде постигнато най-високото развитие.“
Защо Католическата църква е толкова враждебно настроена към масонството?
Отговор : Католическата църква не иска това, което предстои в бъдещето. Пий IX е посветен в масонството. Той се опитва, чрез капитула на Клермон, да осъществи връзка между йезуитите и масоните. Това не успява и затова старата вражда между двамата остава. Нашите йезуити знаят малко за тези неща, а духовенството също не е наясно какво представляват. Самото духовенство... [Голяма празнина]
Трапистите трябва да мълчат, защото е известно, че по този начин се внушава важна способност за вдъхновена реч в следващия живот. Това наистина може да се разбере само чрез познанието за прераждането.

10. Еволюцията и инволюцията, както са интерпретирани от окултните общества

В предишната си поредица от лекции говорих за окултни училища и тайни общества и смятам, че е редно днес да приключа целия този курс от лекции, преди следващия път да преминем към друга тема. След седмица ще говоря за значението на дните, свързани в църковния календар с Коледния празник – най-вече за Богоявление, което следва по-маловажния Нова година.[1]Следователно, днешната лекция ще бъде по-скоро заключение.

Може да се зададе въпросът: Какъв е по-дълбокият смисъл на подобни тайни общества и каква е цялата им цел в световната еволюция? На такъв въпрос отговорът ми би бил, че те имат реална връзка с начина, по който съществата в този свят еволюират и напредват. Ако желаете да се развивате, знаете, че за тази цел са необходими различни видове упражнения и че те са налични. Чували сте за Хатха Йога, Раджа Йога и други упражнения от различен вид, чрез които общества и братства, свързани с окултната наука, са посвещавали своите членове.

Някой би могъл да каже: Всичко това със сигурност би могло да се постигне и без тези тайни общества. Но мога да ви кажа – и в хода на лекцията ще го осъзнаете – че светът не може без такива общества. Казано направо, напълно неоправдано е да се говори публично в стила на Манифеста на масоните, който ви прочетох преди две седмици.[2]

Човек не може да постигне това, което обикновено е известно като безсмъртие, освен ако не е до известна степен запознат с окултните науки. Плодовете на окултната наука, разбира се, намират своя път в света по много различни канали. Много окултни знания съществуват в различните религии и всички, които участват дълбоко и искрено в живота на една религиозна общност, имат известен дял в тези знания и се подготвят за постигането на безсмъртието в истинския смисъл. Но все пак е нещо различно да се живее от знанието за това безсмъртие и чувството за принадлежност към духовния свят в конкретен опит и с пълно осъзнаване.

Всички вие сте живели много пъти; но не всички от вас осъзнавате, че сте преживели тези много животи. Вие обаче постепенно ще постигнете това съзнание, а без него животът на човека се преживява с непълно съзнание. Целта на окултната наука никога не е била да внуши на човека смътно чувство за оцеляване, а да му предаде ясно, напълно съзнателно познание за протичащия живот в духовния свят. И има определен велик закон, който управлява прогресивното развитие на съзнанието във всички бъдещи етапи от живота. А именно, това, върху което човек работи, за да помогне *на другите* да постигнат такова съзнание, допринася най-много за неговото развитие. Това е привидно парадоксално твърдение: Всичко, върху което едно същество работи, без да се стреми да развие собственото си съзнание, помага за поддържането на неговото съзнание.

Вземете за пример строежа на къща. Архитектът строи къща; той не строи тази къща за себе си, а се заема със задачата да я построи по причини, които нямат нищо общо с него самия. Вие добре знаете, че това е много рядко. Има много хора, които на пръв поглед не работят за себе си; и въпреки това, в действителност, те *работят* ...

Един адвокат, например, на практика работи за своите клиенти. Част от работата му може да е безкористна, но истинският въпрос е как да си изкарва прехраната. Каквото и да правят хората в бизнеса само заради собственото си препитание, доколкото бизнесът им служи само на тази цел, толкова много се губи в името на духовната изгода. От друга страна, всичко, което се въвежда в работата с обективна цел, всичко, което е свързано с интересите на друг, помага да се запази нашето съзнание за бъдеща еволюция. Така че това е съвсем ясно.

Сега помислете за масоните. В първоначалното си споразумение те са дали следното нареждане на своите членове: Строежете такива сгради, които изобщо не допринасят или нямат нищо общо с вашето собствено препитание. Всичко, което е оцеляло от доброто старо масонство, са определени благотворителни институции. И въпреки че ложите са загубили живите си корени в древната мъдрост и окултни знания, веднъж придобити от тях, тези благотворителни институции са доказателство за хуманитаризъм, който, макар и празен [от истинска субстанция], все още съществува и се култивира като традиция. Безкористната дейност е нещо, което принадлежи на масонството. Масонството първоначално е призовавало членовете си да работят в служба на човечеството, да се вграждат в обективния свят.

Сега живеем в епоха на еволюция, която може да се нарече минерална епоха; и нашата задача е да проникнем този минерален свят отвътре и отвъд със собствения си дух. Разберете точно какво означава това. Вие строите къща. Донасяте камъните от някаква кариера. Дялите ги във формите, необходими за къщата и така нататък. С какво съединявате тази суровина, получена от минералното царство? Вие съединявате суровина с човешкия дух. Когато правите машина, вие сте внесли своя дух в тази машина. Самата машина, разбира се, загива и се превръща в прах; тя ще бъде разбита. Нито следа от нея няма да оцелее. Но това, което е направила, не изчезва безследно, а преминава в самите атоми. Всеки атом носи следа от вашия дух и ще носи тази следа със себе си. Не е безразлично дали един атом някога е бил в машина. Самият атом е претърпял промяна в резултат на това, че някога е бил в машина, и тази промяна, която сте извършили в атома, никога повече няма да бъде загубена за него. Нещо повече, чрез промяната на атома, чрез обединението на духа ви с минералния свят, върху общото съзнание [на човечеството] е поставен траен отпечатък. Точно толкова много ще бъде отнето от нас в другия свят.

Факт е, че цялата окултна наука се състои в това да се знае как човек може да действа безкористно, за да постигне най-голямо развитие на собственото си

съзнание. Помислете как някои хора, които са знаели това много ясно, са били толкова безкористни, че са предприели стъпки, за да предотвратят запазването на имената им за потомството. Пример за това е „ *Немската теология“* .[3]Никой не знае кой го е написал. Външно съществува само „Човекът от Франкфурт“. Затова той се е погрижил името му дори да не може да се познае. Работил е по такъв начин, че просто е добавял нещо към обективния свят, без да иска почит или запазване на името си. За сравнение, нека спомена, че Учителите, като правило, не са личности, известни на историята;[4]Те понякога се превъплъщават, когато е необходимо, в исторически личности, но това в известен смисъл е жертва. Нивото на тяхното съзнание вече не е съвместимо с каквато и да е работа за себе си – а запазването на името все пак включва работа за себе си.

Трудно е да се разбере това правило. Сега обаче ще разберете, че масоните се стремят, доколкото е възможно, да вършат работата си в света по такъв начин, че тя да бъде скрита в катедралите, в социалните институции и организации, в благотворителните фондации. Защото безкористните дела са истинските основи на безсмъртието: това е отражение на безкористните дела във външния свят. Те не е нужно да бъдат от голямо значение. Ако някой даде монета на някого по безкористен начин, тогава това е действие, което трябва да се разбира по този начин; но само доколкото е било безкористно, то достига до безсмъртие. И много малко [дела] са безкористни. Едно добро дело може да бъде много егоистично, когато например създава чувство на комфорт. Добрите дела произтичат изключително често от егоистични мотиви. Ако беден човек, живеещ сред нас, няма печено месо по Коледа и аз чувствам нужда да му дам малко, за да се чувствам оправдан да [ям] собственото си печено месо, това в края на краищата е егоистично.

През Средновековието никой не е можел да каже кой е построил много от катедралите или е нарисувал много от картините. Едва в нашата епоха хората са започнали да отдават такава стойност на отделното човешко име. В по-ранни епохи, по-духовни от нашата, отделното име е имало по-малко значение. Духовността в онези дни е била насочена към реалността; докато нашата епоха се придържа към заблудата, че това, което е просто преходно, трябва да се запази.

Казах това само за да ви покажа принципа, на който са зависели тези тайни общества. За тях е било важно да се заличат напълно като личности и да позволят на това, което са правили, да живее само в своите последици. И това ни довежда до същината на тайните. Фактът, че нещо конкретно се пази в тайна, е от по-малко значение от това да се пази в тайна собственият дял в работата. Всеки, който пази в тайна собствената си част, по този начин си осигурява безсмъртие. Следователно правилото е ясно и недвусмислено: Колкото самият ти влагаш в света, толкова съзнание ще ти върне светът. Това е свързано с най-великите универсални закони.

Всички вие имате душа и всички вие имате дух. Тази душа и дух са призовани един ден да достигнат най-висшите етапи на съвършенство. Но вие вече сте били там преди първото си физическо въплъщение. Вие сте били въплътени физически за първи път в предходните раси след времето на хиперборейската и полярийската епоха.[5]Преди това бяхте чисто душевни същества. Но като душевни същества вие бяхте част от световната душа, а като дух бяхте част от общия световен дух. Световната душа и световният дух бяха разпространени около вас, както природата е разпространена около вас днес. Точно както минералният свят, растителният свят и животинският свят са около вас днес, така и световете на душата и духа бяха разпространени около вас тогава. И това, което някога беше извън вас, сега е вашата душа; вие сте направили вътрешно това, което в началото беше външно. Това, което днес е вашата вътрешна част, някога е било разпространено навън. Това сега се е превърнало във вашата душа. Духът също някога е бил разпространен около вас. И това, което сега е разпространено около вас, ще стане вашият вътрешен живот. Вие ще приемете в себе си това, което сега е минералното царство, и то ще стане вашата вътрешна част. Растителното царство ще стане вашата вътрешна част. Това, което ви заобикаля в Природата, ще стане вашето вътрешно същество.
Сега ще разберете как това е свързано с първия даден пример: вие строите църква за другите, не за себе си. Можете да поемете в себе си свят, пълен с величие, красота и великолепие, ако направите света величествен, красив и великолепен. Да направите нещо за висшия аз не е егоистично, защото не се прави само за себе си. Този висш аз ще бъде обединен с всички други висши аз, така че да бъде [правен] за всички едновременно.
Именно това са знаели масоните. Масонът е знаел, когато е помагал [чрез] изграждането с одухотворяването на минералния свят, че това един ден ще стане съдържанието на душата му – а да градиш не означава нищо друго освен да одухотвориш минералния свят. Това е важното: Бог някога ни е дал Природата, която ни заобикаля, като минерална, растителна и животинска природа. Ние ги приемаме [в себе си]. Не ни се дължи, че тя е там; всичко, което можем да направим, е да си я присвоим. Но това, което самите ние създаваме в света – това е, което чрез нас самите ще съставлява нашето бъдещо битие.
Минералният свят, като такъв, ние го възприемаме; това, което направим от него, ще бъдем в бъдеще. Това, което направим от растителния свят, от животинския свят и от света на хората, това ще бъдем и ние в бъдеще. Ако сте основали благотворителна институция или сте ѝ дали нещо, това, което сте дали, ще бъдете. Ако човек не направи нищо, което може да привлече обратно в душата си по този начин отвън, той ще остане празен. Човекът трябва да може да одухотвори колкото е възможно повече от трите царства на природата - четирите, защото човечеството

също принадлежи към тях. Да внесе дух в целия външен свят - това е била задачата на тайните общества от всяка епоха.
Разбирате, че това трябва да е така. Вземете дете, което тепърва се учи да чете и пише. Като начало, всички инструменти са около него. Днес детето започва да се учи да чете. Все още нищо не е в него, но учителят, букварите и т.н. са там. Така продължава, докато това, което е било извън детето, не бъде внушено в него. И детето придобие способността да чете. И така е и с Природата. В бъдеще ще имаме в себе си това, което сега е разпространено около нас. Ние сме души, ние произлизаме от световната душа и сме я привлекли, когато е била разпространена около нас. Духът е бил привлечен по същия начин и Природата също ще бъде привлечена от нас, за да остане в нас като активна способност.
Това е великата мисъл, която е в основата на тези тайни общества, че целият прогрес е резултат от инволюция и еволюция. Инволюцията е привличането, еволюцията е отдаването. Всички ситуации във вселената се редуват между тези два процеса. Когато виждате, чувате, помирисвате или вкусвате Природата, вие я вдишвате. Това, което виждате, не отминава, без да остави следа върху вас. Самото око загива, обектът загива, но [фактът], че сте видели нещо, остава. Сега ще разберете, че в определени моменти може да е необходимо разбирането на тези неща да е налично. Вървим напред към епоха, когато, както наскоро посочих, разбирането ще достигне право до атома. Ще бъде осъзнато – и от масовия ум, че атомът не е нищо друго освен втвърдено електричество. Самата мисъл е съставена от същото вещество.
Преди края на настоящата ни културна епоха човек всъщност ще е стигнал дотам, че хората ще могат да проникнат в самия атом. Когато човек е способен да схване материалността между мисълта и атома, тогава скоро ще може да разбере проникването на атома. И тогава нищо няма да бъде недостъпно за определени методи на работа. Човек, стоящ тук, да речем, ще може, като натисне бутон, скрит в джоба си, да [взриви] някакъв обект на голямо разстояние, да речем в Хамбург, точно както е възможна безжичната телеграфия, като се създаде вълново движение и то да приеме определена форма на някое друго място. Това ще бъде по силите на човека, когато окултната истина, че мисълта и атомът се състоят от едно и също вещество, бъде приложена в практическия живот.
Невъзможно е да си представим какво би могло да се случи при такива обстоятелства, ако човечеството дотогава не е достигнало безкористност. Само чрез постигането на безкористност ще бъде възможно човечеството да бъде предпазено от ръба на унищожението. Падението на пост-атлантската култура ще бъде причинено от липсата на морал. Лемурийската раса беше унищожена от огън, атлантската от вода; нашата ще бъде унищожена от Войната на всички срещу всички, [от?] злото, чрез борбата на хората помежду си. Човечеството ще се

самоунищожи във взаимна борба. И отчаяното нещо – по-отчайващо трагично от други катастрофи – ще бъде, че вината ще бъде върху самите човешки същества. Малка шепа хора ще се спасят и ще преминат в шестата епоха. Тази малка шепа ще е развила пълна безкористност. Останалите ще използват всяко [възможно] умение и финес в проникването и завладяването на физическите сили на Природата, но без да достигнат съществената степен на безкористност. Те ще започнат Войната на Всички срещу Всички и това ще бъде причината за унищожението на нашата цивилизация.

В седмата следатлантска културна епоха, за да бъдем точни, тази Война на всички срещу всички ще избухне по най-страшния начин. Велики и могъщи сили ще произлязат от открития, които ще превърнат целия свят в един вид самофункциониращ електрически апарат. Малката шепа ще бъдат защитени по начин, който не може да се обсъжда.

Сега ще можете да си представите по-ясно, отколкото беше възможно, когато говорих за тези неща последния път, защо трябва да се търси Добрата [и Правилна] Форма и в какъв смисъл масонството осъзна, че трябва да изгради сграда, [посветена на] безкористни [цели]. По-лесно е да оцелееш и да преминеш в бъдещето, към малката шепа ново човечество, с добрите стари форми, отколкото в хаос.

Лесно е да се подиграваме на празните форми, но те въпреки това имат дълбоко значение. Те са пригодени към структурата на нашата еволюция. В края на краищата те са свързани с необходимите етапи в човешката природа и развитието на човешката душа. Само помислете: ние живеем в петия период на петата велика следатлантска епоха;[6] Все още ни предстои да преживеем още два периода от тази велика епоха. След това ще последват седемте периода на шестата велика епоха и след това седемте периода на седмата велика епоха. Това прави шестнадесет етапа на еволюция в бъдеще. Човечеството все още трябва да премине през тези шестнадесет етапа. Човек, който може да изпита нещо от условията [на съществуване], които са възможни там, е до известна степен посветен. Съществува известно съответствие между степените на посвещение и тайните на епохите, които тепърва предстоят.

Във „формата-състояние“ на нашата планета има седем велики епохи и всяка от тези епохи има седем подпериода (културни епохи) – следователно общо четиридесет и девет състояния. В следващото „форма-състояние“ на нашата планета отново има четиридесет и девет състояния. По този начин има определени етапи за изследване на тайните на бъдещите фази на еволюцията. По-високите степени на масонството първоначално не са имали друга цел или предназначение, освен да бъдат израз на всеки един от бъдещите етапи на еволюцията на човечеството. Така в масонството всъщност имаме нещо много добро, а именно, че човек, който е достигнал определена степен, е знаел как трябва да се проправи път в бъдещето, за

да може да бъде един вид пионер. Той е знаел също, че този, който е достигнал по-висока степен, може да постигне повече. Това подреждане според степените може да се направи много добре, защото съответства на фактите.
Ако следователно отново беше възможно да се влее ново съдържание, заедно с ново знание, в тези форми, би се получило много добро. Тогава масонството би било отново пропито с истински дух. Но съдържанието и формата принадлежат на Цялото. Състоянието на нещата днес е, както казах: степените са налице, но никой не ги е проработил истински. Въпреки това обаче те не са там напразно. Те ще бъдат съживени отново в бъдеще.
Петата културна епоха е чисто интелектуална, епоха на егоизма. Сега сме във върхната точка на егоизма. Интелектът е егоистичен в най-висша степен и е отличителен белег на нашето време. И затова трябва да се издигнем нагоре чрез интелекта към духовността, която някога е била там... [Пропаст]
Тайната на тайните е следната: човешкото същество трябва да се научи да мълчи за пътищата, по които се разгръща неговото его, и да счита за критерий своите дела, а не егото си. Истинското сърце на тайната се крие в неговите дела и преодоляването на егото чрез действие. Егото трябва да остане скрито в делото. Елиминирането на интересите на егото от текущия поток на кармата – това принадлежи към първата степен. Каквато и карма да натрупа егото, по този начин се заличава от кармата. Нация, раса, пол, положение, религия – всичко това работи върху човешкия егоизъм. Само когато човечеството преодолее всички тези неща, то ще бъде освободено от егоизма.
Можете да идентифицирате в астралното тяло специфичен цвят за всяка нация, всяка раса, всяка епоха. Винаги ще намерите основен цвят там, който човекът има като член на една от тези класификации или категории. Този [специфичен цвят] трябва да бъде елиминиран. Теософското общество работи за изравняване на цветовете на астралните тела на своите последователи. Те трябва да са с подобен цвят, подобни по отношение на основния цвят. Този основен цвят поражда определена субстанция... [Пропаст]... [наречена кундалини, която държи заедно в човешкото същество силите, които в крайна сметка водят до духа.][7]
Осъществяването на това изравняване всъщност ще доведе до кървава война и чрез такива неща като икономически борби между народите, войни за експлоатация, финансови и индустриални предприятия, завоевания и т.н., и чрез приемането на определени мерки, ще бъде все по-възможно да се задвижат маси от хора и просто да се принудят. Отделният човек ще придобива все повече и повече власт над определени маси от хора. Защото целта на това развитие не е да станем демократични, а да станем брутално олигархични, в смисъл, че отделната личност ще придобива все повече и повече власт. Ако не се постигне облагородяване на морала, тогава най-бруталните сили ще водят. Това ще се случи, точно както водната катастрофа се случи с атлантите.

11. Относно изгубения храм и как той трябва да бъде възстановен I

(Във връзка с легендата за Истинския кръст или Златната легенда)

Днес ще обясним една велика алегория и ще се занимаем с обект, който е известен на окултната наука като образ или учение за изгубения храм, който трябва да бъде построен отново. Обясних го в по-ранни лекции.[1]Защо в окултната наука човек започва от такива образи; днес ще видим какъв огромен брой идеи се съдържат по същество в този образ. По този начин ще трябва да засегна и една тема, която е много погрешно разбрана от онези, които знаят малко или нищо за теософията. Има хора, които не разбират, че теософията и практическите [ежедневни неща] вървят ръка за ръка, че трябва да работят заедно през целия живот. Следователно ще трябва да говоря за връзката между теософията и практическите неща от живота. Защото, по същество, когато разглеждаме темата за изгубения храм, който трябва да бъде възстановен, говорим за ежедневна работа.

По този начин наистина ще бъда в позицията на учител, който подготвя учениците си за строеж на тунел. Строежът на тунел е нещо изключително практично. Някой би могъл да каже: строежът на тунел е лесен; човек трябва само да започне да копае в хълма от едната страна и да изкопава, докато не се появи от другата страна. Всеки може да види, че би било глупаво да се мисли по този начин. Но в други сфери на живота това не винаги се осъзнава. Който желае да построи тунел, разбира се, първо трябва да владее висша математика. След това ще трябва да научи как се прави технически. Без практически инженерни знания, без изкуството да се определя правилното ниво, човек не би могъл да продължи курса си на изкопаване на планината. След това човек трябва да знае основните понятия на геологията, на различните скални слоеве, посоката на водните течения и металните жилови залежи в планината и т.н. Би било глупаво да се мисли, че някой би могъл да построи тунел без всички тези предварителни знания или че обикновен каменоделец би могъл да построи цял тунел.

Би било също толкова глупаво, ако човек вярва, че може да започне изграждането на човешкото общество от гледна точка на обикновения живот. Тази глупост обаче се извършва не само от много хора, но и в безброй книги. Дори днес човек се смята за призван да знае и да решава как най-добре да реформира социалния живот и държавата. Хора, които почти не са научили нищо, пишат подробни книги за това как най-добре трябва да се оформи обществото и се чувстват призвани да основават реформаторски движения. Така има движения за реформи във всички сфери на живота. Но всичко, направено по този начин, е все едно някой да се опита да изсече тунел с чук и длето. Всичко това е резултат от незнанието, че съществуват велики закони, които управляват света и извират от живота на духа. Истинският проблем на нашето време се състои в това незнание [за факта], че има велики

закони за изграждането на държавата и на социалния организъм, точно както има и за строежа на тунел, и че човек трябва да знае тези закони, за да изпълнява най-необходимите и ежедневни задачи в социалния организъм. Точно както при строежа на тунел, човек трябва да знае за взаимодействието на всички сили на природата, така и всеки, който желае да започне да реформира обществото, трябва да познава законите [които се преплитат между един човек и следващия]. Човек трябва да изучава влиянието на една душа върху друга и да се доближава до духа. Ето защо теософията трябва да лежи в основата на всяка практическа дейност в живота. Теософията е истинският практически принцип на живота; и само този, който започва от теософските принципи и ги пренася в практическия живот, може да се чувства призван да бъде активен в социалния живот.

Ето защо теософията трябва да проникне във всички сфери на живота. Държавници, социални реформатори и други подобни са нищо без теософска основа, без теософски принципи. Ето защо за тези, които изучават тези неща, цялата работа в тази област, всичко, което се прави днес за изграждане на социалната структура, е външна пачуърк и пълен хаос. За този, който разбира материята, това, което социалният реформатор прави днес, е като някой да реже камъни и да ги трупа един върху друг с вярата, че по този начин една къща ще се появи от само себе си. Преди всичко трябва да се изготви план на къщата. Същото е, ако някой твърди, че в социалния живот нещата ще се оформят от само себе си. Човек не може да реформира обществото, без да знае законите на теософията.

Този начин на мислене, който работи по план, се нарича масонство. Средновековните масони, които са се занимавали и са сключвали договори с духовенството за това как трябва да строят, не са искали нищо друго, освен да оформят външния живот по такъв начин, че – заедно с готическата катедрала – той да може да се превърне в образ на великата духовна структура на вселената. Вземете готическата катедрала. Макар и съставена от хиляди отделни части, тя е построена според една-единствена идея, много по-всеобхватна от самата катедрала. За да стане завършена сама по себе си, божественият живот трябва да се влее в нея, точно както светлината свети в църквата през многоцветните прозорци. И когато средновековният свещеник е говорил от амвона, така че божествената светлина да свети в сърцата на слушателите му, точно както светлината, светеща през цветните стъкла, тогава вибрациите, създадени чрез словото на проповедника, са били в хармония с великия живот на Бога. И животът на точно такава проповед, роден от живота на духа, се е проявил в самата катедрала. По подобен начин целият външен живот трябва да се преобрази в Храма на Земята, в образ на цялата духовна структура на вселената.

Ако се върнем още по-назад във времето, ще открием, че именно този начин на мислене е бил присъщ на човечеството от най-ранни времена. Нека обясня какво имам предвид с един пример. Нашата епоха е времето на хаотичното

взаимодействие на едно човешко същество с друго. Всеки индивид преследва свои собствени цели. Тази епоха е предшествана от друга - епохата на древните жречески държави. Често съм говорил за културните епохи на нашата пета Велика епоха. Първата от тях е древноиндийската епоха, втората - на мидийците и персите, третата - на вавилонците, асирийците, халдейците, египтяните и семитите, а четвъртата - гръко-римският период. Сега сме в петата епоха.

Четвъртата и петата културни епохи са първите, основани на интелигентността на хората, на отделните хора. Имаме велик паметник на завладяването на старата жреческа култура от интелигентността на хората в изкуството, в „Лаокоон“.[2]Жрецът Лаокоон, обвит в змии – символ на финес – символизира завладяването, от цивилизацията на интелигентността, на старата жреческа култура, която е имала други възгледи за истината и мъдростта и за това какво трябва да се случи. Това е преодоляването на третата културна епоха от четвъртата. Това е представено в още един символ, в сагата за Троянския кон. Интелигентността на Одисей създава Троянския кон, чрез който троянската жреческа култура е свалена.

Развитието на старата римска държава от древната троянска жреческа култура е описано в сагата за Еней. Последният е един от най-изявените защитници на Троя, който по-късно преминава в Италия. Именно там неговите потомци полагат основите на древен Рим. Синът му Асканий основава Алба Лонга и историята сега изброява четиринадесет царе до времето на Нумитор и Амулий. Нумитор е ограбен от трона си от брат си Амулий, синът му е убит, а дъщеря му, Рея Силвия, е накарана да стане весталка, за да може родът на Нумитор да изчезне. И когато Рея ражда близнаците, Ромул и Рем, Амулий нарежда да бъдат хвърлени в Тибър. Децата са спасени, кърмени от вълчица и отгледани от царския пастир Фаустул.

Сега историята говори за седем римски царе: Ромул, Нума Помпилий, Туфлус Хостилий, Анкус Марций, Тарквиний Плиск, Сервий Тулий и Тарквиний Супербус. Следвайки разказа на Ливи[3]Преди се е смятало, че първите седем царе на Рим са били реални личности. Днес историците знаят, че тези първи седем царе никога не са съществували. Следователно, ние си имаме работа със сага, но историците нямат никаква представа какво се крие зад нея. Основата на сагата е следната: Жреческата държава Троя основава колония, жреческата колония Алба Лонга (*Алба* , алба или свещеническо облекло).[4]Това е била колония на жреческа държава, а Амулий е принадлежал към последната жреческа династия. От нея произлиза младша жреческа култура, която след това е била отрязана от цивилизация, основана на интелигентност. Историята не ни казва повече за тази жреческа култура. Завесата, която е била разпростряна върху жреческата култура на най-ранната римска история, е вдигната от теософията. Седемте римски царе не представляват нищо друго освен седемте принципа, както ги познаваме от теософията. Точно както човешкият организъм се състои от седем части – Стхула-Шарира [физическо тяло], Линга-Шарира [етерна], Кама-Рупа [астрална], Кама-

Манас [его], висш Манас [дух-аз], Будхи [жизнен дух] и Атма [дух-човек] – така и социалният организъм е бил заченат, както се е формирал по онова време, като последователност от седем етапа. И само ако е бил развит според закона на числото седем, което лежи в основата на цялата природа, е бил способен да просперира. Така дъгата има седем цвята; червено, оранжево, жълто, зелено, синьо, индиго, виолетово. По същия начин има седем [интервала в скалата]: първи, втори, трети, четвърти, пети и така нататък; по същия начин атомните тегла в химията следват правилото на числото седем. И това прониква в цялото творение. Следователно за Пазителите на Древната Мъдрост е било самоочевидно, че структурата на човешкото общество също трябва да бъде регулирана от такъв закон. Според прецизно разработен план, тези седем царе са седем етапа, седем [неразделни] части. Това е бил обичайният начин за откриване на нова епоха в историята по това време. Бил е измислен план, тъй като това се е смятало за средство за предотвратяване на всякакви глупости, и за него е бил написан закон. Този план всъщност е бил там в началото. Всички са знаели, че световната история се ръководи по фиксиран план. Всички са знаели: Когато съм в третата фаза на четвъртата епоха, трябва да се ръководя от това и онова. И така, в началото в древен Рим все още е имало жреческа държава с план в основата на културата си, който е бил записан в книги, наречени Сибилински книги. Те не са нищо друго освен първоначалният план, залегнал в основата на закона на седморната епоха, и към тях все още са били правени консултации при нужда в най-ранните дни на Римската империя.

Физическото тяло е било взето като модел за основите. Това не е чак толкова неразумно. Днес хората са склонни да се отнасят към физическото тяло като към нещо подчинено. Хората гледат на физическото с известно презрение. Това обаче не е оправдано, защото нашето физическо тяло е най-възвишената ни част. Вземете една-единствена кост. Погледнете добре горната част на бедрената кост и ще видите колко чудесно е устроена. Най-добрият инженер, най-великият техник не би могъл да създаде нещо толкова съвършено, ако му бъде поставена задачата да постигне възможно най-голяма здравина, използвайки най-малко количество материал. И така цялото човешко тяло е устроено по най-съвършения начин. Това физическо тяло е наистина най-съвършеното нещо, което можем да си представим. Анатомът винаги ще говори с най-голямо възхищение за човешкото сърце, което функционира по прекрасен начин, въпреки че човешките същества не правят нищо друго през целия си живот, освен да попиват това, което е отрова за него. Алкохолът, чаят, кафето и т.н. атакуват сърцето по най-невероятен начин. Но този орган е устроен толкова чудесно, че може да издържи на всичко това до дълбока старост.

Физическото тяло, най-нисшето от телата, следователно притежава най-голямо съвършенство. По-малко съвършени, от друга страна, са висшите тела, които все

още не са постигнали такова съвършенство в своето развитие: етерното тяло и астралното тяло непрекъснато обиждат нашето физическо тяло чрез атаките на нашите похоти, желания и мечти. След това следва, като четвърти [принцип], истинското бебе [от всички тях], човешкото его, което като скитащ се блуждаещ огън, все още трябва да чака бъдещето да му предложи онези правила, които ще му служат като ръководство за поведението му, точно както физическото тяло отдавна го е имало.
Когато развиваме социална структура, трябва да имаме това, което ще направи основите здрави. Така сагата позволява на Ромул, първият римски цар, който представлява първия принцип, да бъде издигнат на небето като бог Квирин. Вторият цар, Нума Помпилий, вторият принцип, въплъщава социалния ред; той донася закони за обикновения живот. Третият цар, Тул Хостилий, представлява страстите. При него започват атаките срещу божествената природа, причинявайки раздори, борби и войни, чрез които Рим става велик. При четвъртия цар, Анк Марций, се развиват изкуствата, онези неща, които извират от Кама-Манас [човешкото его]. Сега четирите по-нисши принципа на човека не са способни да родят трите по-висши принципа - петия, шестия и седмия. Това е символизирано и в римската история. Петият римски цар, Тарквиний Приск, не е роден от римския организъм, а е въведен в римската култура от етруската култура като нещо по-висше. Шестият цар, Сервий Тул, представлява шестия член на човешкия цикличен закон, Будхи. Той е способен да управлява Кама [астралното тяло], физическо-сензорния еквивалент на Будхи. Той представлява канона на закона. Седмият цар, Тарквиний Суперб, най-възвишеният принцип, е този, който трябва да бъде свален, тъй като не е възможно да се поддържа високото ниво, импулсът, на социалната система. Виждаме, че в римската история е доказано, че трябва да има план, който е в основата на изграждането на държавата, точно както за всяка друга сграда в света. Че светът е храм, че социалният живот трябва да бъде структуриран и организиран и трябва да има стълбове като храм, и че великите мъдреци трябва да бъдат тези стълбове - именно това намерение е пропито с древната мъдрост. Това не е вид мъдрост, която просто се учи, а такава, която трябва да бъде вградена в човешкото общество. Седемте принципа са били правилно приложени. Единственият човек, способен да работи за изграждането на обществото, е този, който е погълнал цялото това знание, цялата тази мъдрост в себе си. Ние не бихме постигнали много като теософи, ако се ограничим до съзерцание на това как човешкото същество е изградено от различните си членове. Не, ние сме способни да изпълним задачата си само ако пренесем принципите на теософията в ежедневието. Трябва да се научим да ги прилагаме по такъв начин, че всяко завъртане на ръката, всяко движение на пръста, всяка стъпка, която правим, да носи отпечатъка, да е израз на духа. В такъв случай ще се заемем с изграждането на изгубения храм.

Наред с това обаче върви и фактът, който споменах наскоро – че трябва да приемем в себе си нещо от величието и всеобхватността на универсалните закони. Нашите мисловни навици трябва да бъдат пропити от онзи вид мъдрост, която води от велики концепции към детайлите – точно както строителството на къща започва от завършения и цялостен план, а не от полагане на камък върху камък. Това изискване трябва да бъде отправено, ако не искаме светът ни да се превърне в хаос. Като теософи, ние трябва да признаем факта, че законът е длъжен да управлява в света, веднага щом осъзнаем, че всяка стъпка, която правим, всяко наше действие, е като отпечатък, отпечатан върху восък от духовния свят. Тогава ще се заемем с изграждането на храма. Това е смисълът на изграждането на храма: каквото и да си поставим за цел, трябва да бъде в съответствие със закона.
Знанието, че човек трябва да се включи в изграждането на великия световен храм, все повече се забравя. Човек може да се роди и да умре днес, без да има и най-малка представа за факта, че в нас се създават закони и че всичко, което правим, се управлява от законите на вселената. Целият съвременен живот е пропилян, защото хората не знаят, че трябва да живеят според законите. Затова жреческите мъдреци от древността са измислили начини да спасят за новата култура нещо от великите закони на духовния свят. Това е било, така да се каже, стратегия на великите мъдреци да скрият този ред и хармония в много клонове на живота - да, дори доколкото в игрите, които хората използват за развлечение в края на деня. В играта на карти, във фигурите на шаха, в смисъла на правилото, по което се играе, откриваме намек, макар и само слаб, за реда и хармонията, които описах. Когато седнете с някого на игра на карти, няма да е добре, ако не знаете правилата, начина на игра. И това наистина предава намек за великите закони на вселената. Това, което е известно като сефирот на Кабала, това, което познаваме като седемте принципа в различните им форми, се разпознава отново в начина, по който картите се подреждат една след друга в хода на играта. Дори в примамките на играта, адептите са знаели как да въведат великите космически закони, така че дори в играта хората да имат поне капка мъдрост. Поне за тези, които могат да играят карти, настоящото им въплъщение не е съвсем пропиляно. Това са тайни, как великите Адепти се намесват в колелото на съществуването. Ако някой каже на хората да се ръководят от великите космически закони, те няма да го направят. Ако обаче законите се въвеждат незабелязано в нещата, често е възможно да се внесе капка от това отношение в тях. Ако имате това отношение, тогава ще имате представа какво е това, което е символизирано в могъщата алегория за изгубения храм.
В тайните общества, сред които принадлежи и масонството, нещо, свързано с изгубения храм и неговото бъдещо възстановяване, е описано в Легендата за храма. Легендата за храма е много дълбока, но дори днешните масони обикновено нямат представа за нея. Един масон дори не е много лесен за разграничаване от

мнозинството хора и той не носи много значение със себе си в новия си живот. Но ако позволи на Легендата за храма да действа върху него, това е голяма помощ. Защото който усвои Легендата за храма, получава нещо, което по специфичен начин оформя мисленето му по подреден начин. И всичко зависи от подреденото мислене. Тази Легенда за храма е следната:

Някога един от Елохимите се съединил с Ева и от това се родил Каин. Друг от Елохимите, Адонай или Йехова-Яхве, създал Адам. Последният, от своя страна, се съединил с Ева и от този брак се родил Авел. Адонай причинил конфликт между принадлежащите към семейството на Каин и принадлежащите към семейството на Авел, и резултатът от това бил, че Каин убил Авел. Но от подновения съюз на Адам с Ева се основал родът на Сет.

Така имаме две различни човешки раси. Едната се състои от първоначалните потомци на Елохимите, синовете на Каин, които се наричат Синове на Огъня. Те са тези, които обработват земята, създават от неживата природа и я преобразяват чрез човешкото изкуство. Енох, един от потомците на Каин, е научил човечеството на изкуството да дяла камъни, да строи къщи, да организира общество, основавайки цивилизовани общности. Друг потомък на Каин е Тувал-Каин, който е работил с метал. Архитектът Хирам-Абиф е произлязъл от същата раса.

Авел беше пастир. Той се придържаше здраво към това, което откри, приемаше света такъв, какъвто беше. Винаги има тази антитеза между хората. Единият се придържа към нещата такива, каквито са, другият иска да създаде нов живот от неодушевеното, чрез изкуството. Други народи са изобразили прародителя на тези Синове на Огъня в сагата за Прометей.[5]Именно Синовете на Огъня трябва да внесат в света мъдростта, красотата и добротата от всеобхватната вселенска мисъл, за да превърнат света в храм.

Цар Соломон бил потомък на рода на Авел. Той не можел сам да построи храма; липсвало му е изкуството. Затова назначил архитекта Хирам-Абиф, потомък на рода на Каин. Соломон бил божествено красив. Когато Савската царица го срещнала, тя си помислила, че вижда изображение от злато и слонова кост. Тя дошла да се съедини с него.

Йехова е наричан още Бог на сътворената форма,[6]Богът, който превръща живото в жива сила, за разлика от другия Елохим, който създава чрез омагьосване живот от безжизненото. На кой от тях принадлежи бъдещето? Това е великият въпрос на Легендата за Храма. Ако човечеството се развиваше под религията на Йехова, целият живот би изчезнал във форма. В окултната наука това се нарича Преход към Осмата Сфера.[7]Но вече е настъпил моментът, в който самият човек трябва да събуди мъртвите към живот. Това ще се случи чрез Синовете на Каин, чрез онези, които не разчитат на нещата около себе си, а самите са създатели на нови форми. Самите Синове на Каин оформят структурата на света.

Когато Савската царица видяла храма и попитала кой е архитектът, ѝ казали, че е Хирам. И щом го видяла, ѝ се сторил, че той е предопределен за нея. Цар Соломон тогава се разревнал; и наистина, той сключил съюз с трима чираци, които не били успели да постигнат магистърска степен, за да подкопае великия шедьовър на Хирам, Разтопеното море. Този велик шедьовър трябвало да бъде направен чрез отливане. Човешкият дух трябвало да бъде съединен с метала. От тримата чираци единият бил сирийски зидар, вторият бил финикийски дърводелец, а третият бил еврейски миньор. Заговорът успял: отливката била унищожена чрез изливане на вода върху нея. Всичко се разбило. В отчаяние архитектът се канел да се хвърли в жегата на пламъците. Тогава чул глас от центъра на земята. Той дошъл от самия Каин, който му извикал: „Вземи тук чука на божествената мъдрост на света, с който трябва да оправиш всичко отново." И Каин му дал чука. Сега това е духът на човека, който човек вгражда в астралното си тяло, ако не му позволи да остане в състоянието, в което го е получил. Това е работата, която Хирам трябваше да извърши сега. Но имаше заговор срещу живота му. Ще продължим оттам следващия път.

Исках да разкажа легендата дотук, за да покажа как в първоначалните окултни братства е живяла мисълта, че човекът има задача, която трябва да изпълни; задачата да преустрои неодушевения свят, да не се задоволява с това, което вече е там. Така мъдростта се превръща в дело чрез проникването си в неодушевения свят, така че светът да се превърне в отражение на изначалната и вечна духовност. Мъдрост, Красота, Сила са трите основни думи на цялото масонство. Така че да промени външния свят, така че той да се превърне в дреха за духовното - това е неговата задача. Днес самите масони вече не разбират това и вярват, че човек трябва да работи върху собственото си его.[8]Те се смятат за особено умни, когато казват, че работещите зидари през Средновековието не са били масони. Но работещите зидари са били именно тези, които винаги са били масони, защото външната структура е трябвало да се превърне в отражение на духовното, на храма на света, който трябва да бъде изграден от интуитивна мъдрост. Това е мисълта, която някога е била в основата на великите архитектурни произведения и е била прокарана във всеки детайл.

Ще илюстрирам с пример превъзходството на мъдростта над обикновения интелект. Нека вземем една стара готическа катедрала и да разгледаме прекрасната акустика, която днес не може да се сравни с нищо друго, защото това дълбоко знание е загубено.

Известното езеро Моерис в Египет е точно такова чудо на човешкия дух. То не е било естествено езеро, а е било създадено чрез интуицията на мъдреците, за да може водата да се съхранява по време на наводнение и да се разпределя из цялата страна по време на суша. Това е било голямо постижение в напояването.

Когато човекът се научи да твори със същата мъдрост, с която божествените сили са създали Природата и са направили физическите неща, тогава ще бъде построен храмът [на земята]. Не зависи от това колко отделни неща имаме силата да създадем от собствената си мъдрост; ние обаче трябва просто да имаме нагласата на ума, която знае, че само чрез мъдрост може да бъде създаден храмът на човечеството.

Когато днес обикаляме градовете, тук има магазин за обувки, там аптека, по-нататък продавач на сирене и магазин за бастуни. Ако точно сега не искаме нищо, защо това би ни интересувало? Колко малко външният живот на такъв град отразява това, което чувстваме, мислим и възприемаме! Колко различно е било през Средновековието. Ако човек се разхождаше по улиците тогава, той виждаше фасадите на къщите, построени в стила, маниерите и характера на жителите. Всяка дръжка на вратата изразяваше това, което човекът с любов е оформил, за да отговаря на духа му. Разходете се например през град като Нюрнберг: там все още ще намерите основата на това как е било някога. А след това, за разлика от това, вземете модната абстракция, която вече няма нищо общо с хората. Това е епохата на материализма и неговите хаотични производства, до която човек стъпка по стъпка е стигнал от една по-ранна духовна епоха.

Човекът е роден от природа, която някога е била така оформена от боговете, че всичко в нея е пасвало на великата схема на света, на великия храм. Имало е време, когато на тази земя нямало нищо, което да можеш да гледаш, без да се налага да си кажеш: Божествените същества са построили този храм до степен, в която човешкото физическо тяло е било усъвършенствано. Тогава висшите принципи (психическите сили) [на човешката природа] го завладели и чрез този безпорядък и хаос дошли в света. Желания, копнежи и емоции внесли безредие в храма на света. Само когато, по собствената воля на човека, законът и редът отново заговорят по по-възвишен и по-красив начин, отколкото боговете някога са правили при създаването на Природата, само когато човекът позволи на бога в себе си да се издигне, така че като бог да може да гради към храма - само тогава изгубеният храм ще бъде възвърнат.

Не би било правилно, ако смятаме, че само тези, които са способни да строят, трябва да го правят. Не, това зависи от нагласата на ума, дори ако човек знае много. Ако човек има правилната посока на мислене и след това се заеме със социални, технически и юридически реформи, тогава той строи изгубения храм, който ще бъде възстановен. Но ако някой започне реформи - колкото и добронамерени да са те - без тази нагласа на ума, тогава той само причинява още повече хаос. Защото отделният камък е безполезен, ако не се вписва в общия план [на сградата]. Реформирайте закона, религията или каквото и да е друго - стига да вземате предвид само конкретния елемент, без да разбирате цялото, това води само до разрушаване.

Следователно теософията не е просто теория, а практика, най-практичното нещо на света. Погрешно е да се предполага, че теософите са отшелници, а не са ангажирани с оформянето на света. Ако можехме да накараме хората да се включат в социална реформа от теософска основа,[9]Те биха постигнали голяма част от това, което искат, бързо и сигурно. Защото, без да е необходимо да се казва нещо против конкретни движения, те водят само до фанатизъм, ако се прилагат изолирано. Всички отделни реформаторски движения – еманципатори, въздържатели, вегетарианци, защитници на животните и т.н. – са полезни само ако работят заедно. Техният идеал може да бъде правилно реализиран само в едно голямо универсално движение, което води в единство към универсалния световен храм.
Това е идеята, която стои зад алегорията за изгубения храм, който трябва да бъде построен отново.

Бележки от отговорите на въпроси

Каква е разликата между синовете на Каин и синовете на Авел?
Синовете на Каин са неузрелите; синовете на Авел са презрелите. Синовете на Авел се обръщат към по-висшите сфери, когато приключат с тези въплъщения. Синовете на Авел са Слънчевите Питри [тези, които са преминали човешкия си етап на Старото Слънце]; синовете на Каин са най-зрелите от Лунните Питри [тези, които са преминали човешкия си етап на Старата Луна].
Защо са се развили толкова много мистични и масонски асоциации?
Всяка висша работа може да се извършва само в сдружение. Рицарите на Кръглата маса обикновено наброяваха дванадесет.
Запознати ли сте с творчеството на Алберт Шефле? [10]
Алберт Шефле е написал труд за социологията и описанието, което той дава, е много по-масонско от това, което произлиза от ложите на масонството.

12. Относно изгубения храм и как той трябва да бъде възстановен II

(Във връзка с легендата за Истинския кръст или Златната легенда)

Още няколко размисли върху изгубения храм. Трябва да разглеждаме храма на Соломон като най-великия символ. Сега въпросът е да разберем този символ. Вие знаете хода на събитията от Библията, как е започнало. В този случай не става дума за просто символи, а всъщност за външни реалности, в които обаче едновременно с това намира своя израз дълбока световноисторическа символика. И тези, които са построили храма, са били наясно какво е трябвало да изрази.

Нека разгледаме защо е бил построен храмът. И ще видите, че всяка дума в библейския разказ за него[1]е дълбоко важен символ. В този случай е достатъчно само да помислите в кой период е била построена сградата. Нека си припомним по-специално библейското обяснение за това какво е трябвало да бъде храмът. Яхве отправи това обяснение към Давид: „Дом за Моето име“ – тоест, дом за името Яхве. А сега нека изясним какво означава името Яхве.

Древният юдаизъм в определен момент е станал съвсем ясен относно светостта на името Яхве. Какво означава то? Детето се научава в определен момент от живота си да използва думата „аз“. Преди това то се възприема като нещо. Точно както дава имена на други неща, така дори се нарича с обективно име. Едва по-късно то се научава да използва думата „аз“. Моментът в живота на велики личности, когато за първи път преживяват собственото си „аз“, когато за първи път осъзнават себе си, е зареден със значение. Жан Пол разказва следния инцидент:[2]Като малко момче той веднъж стоеше в плевня в селски двор: в този момент той за първи път изпита собственото си „аз“. И толкова спокоен и тържествен беше този миг за него, че той каза за него: „Тогава погледнах в най-съкровената си същност като в Светая Светих.“

Човечеството се е развивало през много епохи и всеки е възприемал себе си по този обективен начин до атлантската епоха; едва през атлантската епоха човекът се е развил до степен, в която е могъл да каже на себе си „аз“. Древните евреи са включили това в своите доктрини.

Човекът е преминал през царствата на Природата. Его съзнанието се е издигнало в него последно. Астралното, етерното и физическото тяло, както и егото, заедно образуват питагорейския квадрат. А юдаизмът добавя към него божественото его, което слиза отгоре, за разлика от егото отдолу. Така от квадрата е направен петоъгълник. Така юдаизмът е преживявал Господа Бога на своя народ и затова е било свещено да се произнася „Името“. Докато други имена, като „Елохим“ или „Адонай“, са навлизали все по-често в употреба, само помазаният свещеник в Светая Светих е имал право да произнася името „Яхве“.[3]Именно по времето на Соломон древният юдаизъм стига до светостта на името Яхве, до това „аз“, което

може да обитава в човека. Трябва да приемем предизвикателството на Йехова към човека като нещо, което се стреми самия човек да бъде превърнат в храм на най-святия Бог. Сега сме получили нова концепция за Божеството, а именно: Богът, който е скрит в човешката гърда, в най-дълбоката святост на човешкото аз, трябва да бъде променен в морален Бог. По този начин човешкото тяло се превръща във велик символ на Вътрешното Светилище.
И сега трябваше да се издигне външен символ, тъй като човекът е Божий храм. Храмът трябваше да бъде символ, илюстриращ собственото тяло на човека. Затова бяха изпратени строители – Хирам-Абиф – които разбираха практическите изкуства, които биха могли да превърнат самия човек в бог. Два образа в Библията са свързани с това: единият е Ноевият ковчег, а другият е Храмът на Соломон.[4]

В известен смисъл и двете са еднакви, но трябва да се разграничават. Ноевият ковчег е построен, за да запази човечеството за настоящия етап от човешкото съществуване. Преди Ной човекът е живял в епохите на Атлантида и Лемурия. По това време той не е построил кораба, който е трябвало да го пренесе през водите на астралния свят в земното съществуване. Човекът е дошъл по водите на астралния свят и Ноевият ковчег го е пренесъл. Ковчегът представлява конструкцията, построена от несъзнателни божествени сили. От дадените размери, пропорциите му съответстват на тези на човешкото тяло, а също и на тези на Соломоновия храм.[5]

Човекът се е развил отвъд Ноевия ковчег и сега трябва да обгради висшето си аз с дом, създаден от собствения му дух, от собствената му мъдрост, от мъдростта на Соломон.
Влизаме в Храма на Соломон. Самата врата е характерна. Квадратът е функционирал като древен символ. Човечеството вече е преминало от етапа на четиричленност към етапа на петчленност, като петчленен човек, който е осъзнал

собственото си висше аз. Вътрешният божествен Храм е оформен така, че да обгръща петчленното човешко същество. Квадратът е свещен. Вратата, покривът и страничните колони заедно образуват петоъгълник.[6, 7]

Когато човек се събуди от своето четворно състояние, тоест, когато влезе във вътрешното си същество – вътрешното светилище е най-важната част на храма – той вижда един вид олтар; възприемаме два херувима, които се реят, като два духа пазители, над Ковчега на Завета, Светая Светих; защото петият принцип [на човешкото същество], който все още не е слязъл на земята, трябва да бъде пазен от двете висши същества – Будхи и Манас. Така човек навлиза в етапа на развитие на Манас.

Цялото вътрешно светилище е покрито със злато, защото златото винаги е било символ на мъдростта. Сега мъдростта навлиза в етапа Манас. Палмовите листа са символ на мира. Това представлява определена епоха от човечеството и е вмъкнато тук като нещо, което се изразява едва по-късно, в християнството. Храмовите водачи са го пазили за себе си, като по този начин са внушавали нещо, свързано с по-късни развития.

По-късно, през Средновековието, идеята за Соломоновия храм е възродена отново сред рицарите тамплиери,[8]които се стремяха да въведат мисленето на Тамплиерите на Запад. Но рицарите тамплиери бяха неразбрани по това време (напр. процесът срещу Жак Моле, техния Велик магистър). Ако искаме да разберем тамплиерите, трябва да се вгледаме дълбоко в човешката история. Това, в което тамплиерите бяха упреквани по време на процеса им, се основава изцяло на едно голямо неразбиране. Рицарите тамплиери казаха по това време: „Всичко, което преживяхме досега, е подготовка за това, което Изкупителят е пожелал. Защото“, продължиха те, „християнството има бъдеще, нова задача. И ние имаме задачата да подготвим различните секти на Средновековието и човечеството като цяло за бъдеще, в което християнството ще се появи в нова яснота, както Изкупителят всъщност е възнамерявал. Видяхме как християнството се издигна в четвъртата културна епоха; то ще се развие допълнително в петата, но едва в шестата ще празнува Славата на своето възкресение. Трябва да се подготвим за това.“ Трябва да насочваме човешките души по такъв начин, че да може да се изрази едно истинско, истинско и чисто християнство, в което Името на Всевишния да намери своето обиталище.

Йерусалим трябваше да бъде центърът и оттам тайната относно връзката на човека с Христос трябваше да се разпространи по целия свят. Това, което символично беше представено от храма, трябваше да се превърне в жива реалност. За тамплиерите се говореше, и това беше укор за тях, че са въвели един вид

поклонение пред звездите или, подобно на това, поклонение пред слънцето. Зад това обаче се крие голяма мистерия. Жертвоприношението на литургията първоначално не беше нищо друго освен голяма мистерия. Литургията се разделяше на две части; така наречената малка литургия, в която всички можеха да участват; и когато тя приключи и основната част [от конгрегацията] си тръгна, следваше главната литургия, която беше предназначена само за онези, които желаеха да преминат окултно обучение, за да тръгнат по „Пътя“. В тази главна литургия първо се произнасяше Апостолският символ на вярата; след това се обясняваше развитието на християнството по целия свят и как то е свързано с великия поход на световната еволюция.
Условията на Земята не винаги са били същите като днешните. Земята някога е била съединена със Слънцето и Луната. Слънцето се е отделило, така да се каже, и след това е осветявало Земята отвън. По-късно Луната се е отделила. Така, в по-ранни времена, Земята е била съвсем различен вид обиталище за човека. Човекът е бил съвсем различен физически по това време. Но когато Слънцето и Луната се отделили от Земята, целият човешки живот претърпял промяна. Раждането и смъртта са се случили за първи път, човекът се е преродил за първи път и за първи път Егото на човека, индивидуалността, се е спуснало във физическото тяло, за да се прероди в непрекъсната последователност. Един ден това отново ще спре. Земята отново ще се съедини със Слънцето и тогава човекът ще може да премине през по-нататъшната си еволюция на Слънцето. Така имаме специфична поредица от стъпки, според които Слънцето и човекът се движат заедно. Такива неща са свързани с движението на Слънцето по небесния свод.
Сега всичко, което се случва в света, е накратко обобщено в следващите етапи. Всичко е било повторено, включително еволюцията на глобалните етапи в първата, втората и третата Велика епоха. *Вижте схемата в края на бележките към лекция 10. Тогава се случи така, че човекът се спусна в прераждане. Слънцето се отдели [от земята] по време на прехода от втората към третата Велика епоха, луната - по време на третата епоха [Лемурия]. Сега земята се развива от третата до шестата епоха, когато слънцето отново ще се съедини със земята. Тогава ще започне нова епоха, в която човекът ще е достигнал много по-висок етап и вече няма да се въплъщава.
Това учение относно хода на еволюцията дойде в света чрез религията под формата на историята за Ноевия ковчег. В това учение беше предсказано какво ще се случи в бъдещето. Съединението на слънцето със земята е предсказано в появата на Христос на земята. Винаги е така с подобни учения. За известно време това, което се случва, е повторение на миналото, след което ученията започва да бъде предзнаменование на бъдещето. Всяка отделна културна епоха, що се отнася до еволюцията на съзнанието за всяка нация, е свързана с движението на слънцето през зодиака.

Знаете, че времето на преход от третата към четвъртата културна епоха е било представено от знака на Овена или Агнето. Вавилоно-асирийската епоха е събрала в знака на Бика всичко важно за нейното време. Предишната персийска епоха е била обозначена в съзвездието със знака на Близнаците. И ако отидем още по-назад в миналото, ще стигнем до знака на Рака за санскритската култура. Тази епоха, в която слънцето е било в Рак по време на пролетното равноденствие, е била повратна точка за човечеството. Атлантида е била потопена и е започнала първата Подраса [културна епоха] на петата Велика Епоха. Тази повратна точка е била обозначена с Рака. Следващата културна епоха по подобен начин започва с прехода на слънцето в знака на Близнаците. По-нататъшен етап от историята ни води към културата на Мала Азия и Египет, тъй като слънцето преминава в знака на Бика. И докато слънцето продължава своя път през зодиака, започва четвъртата културна епоха, която в гръцката легенда е свързана с Овена или Агнето (сагата за Язон и търсенето на Златното руно). А самият Христос, по-късно, в ранните християнски времена, е представен от Агнето. Той нарича себе си Агнето. Проследихме времето от първата до четвъртата културна епоха.[9]Слънцето преминава през небесата и сега ние навлизаме в знака на Рибите, където самите ние се намираме в критична точка. След това, [в бъдеще], по времето на шестата епоха, ще настъпи времето, когато човекът ще се е пречистил толкова вътрешно, че самият той ще се превърне в храм за божественото. По това време слънцето ще влезе в знака на Водоносеца. Така слънцето, което всъщност е само външен израз на нашия духовен живот, напредва в небесното пространство. Когато слънцето влезе в знака на Водоносеца по време на пролетното равноденствие, то ще бъде разбрано напълно ясно за първи път.

Така продължила Великата литургия, от която били изключени всички непосветени. На останалите било ясно, че християнството, което започнало като семе, в бъдеще ще даде нещо съвсем различно като плод и че под името Водоносец се разбира Йоан [Кръстителят], който разпръсква християнството като семе, сякаш със синапено зърно. Водолей или Водоносец означава същия човек като Йоан, който кръщава с вода, за да подготви човечеството да приеме християнското огнено кръщение. Идването на „Йоан/Водолей“, който първо ще потвърди стария Йоан и ще обяви Христос, който ще обнови Храма, след като настъпи великият момент, когато Христос отново ще говори на човечеството – това се е учело в дълбините на Тамплиерите, за да може събитието да бъде разбрано.

Освен това, тамплиерите казвали: Днес живеем във време, когато хората все още не са узрели за разбиране на великите учения; ние все още трябва да ги подготвим за Кръстителя, Йоан, който кръщава с вода. Кръстът бил издигнат пред бъдещия тамплиер и му било казано: Трябва да се отречеш от Кръста сега, за да го разбереш по-късно; първо стани Петър, първо се отречи от писанията, като Петър Скалата,

който се отрече от Господа. Това било предавано на амбициозния тамплиер като предварително обучение.
Хората обикновено разбират толкова малко от всичко това, че дори буквите на кръста не се тълкуват правилно. Платон е казал за него, че световната душа ще бъде разпната на кръст върху световното тяло.[10]

Кръстът символизира четирите елемента. Растителното, животинското и човешкото царство са изградени от тези четири елемента. На кръста са изписани: JAM = вода = *Яков* ; NOUR = огън, което се отнася до самия *Исус* ; RUACH = въздух, символ на Йоан; и четвъртият JABESCHAH = земя или скала, за *Петър* .

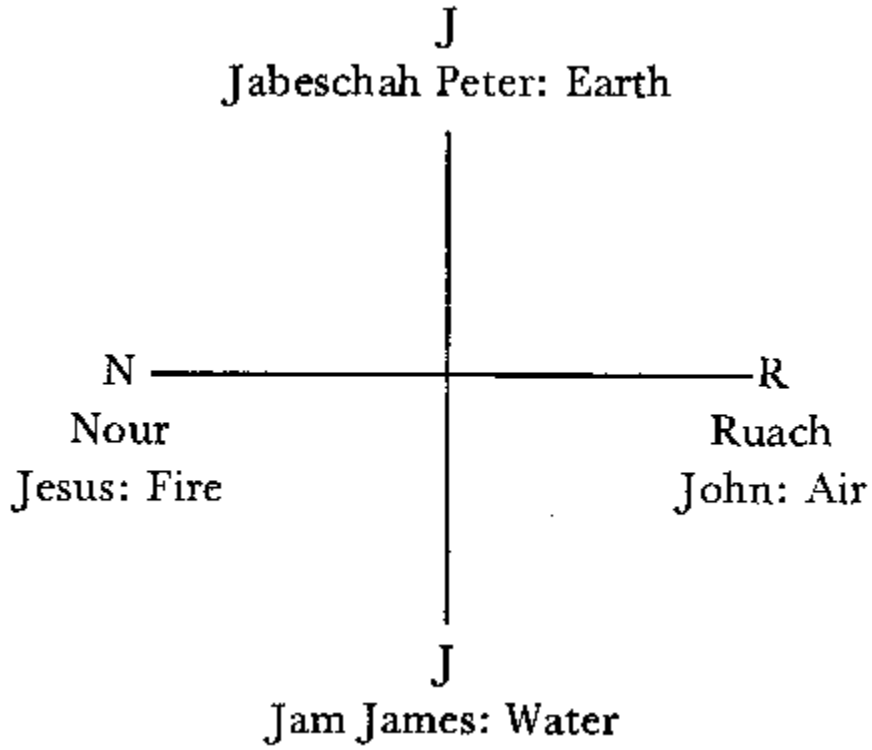

Така на Кръста стои това, което е изразено в имената на [тримата] апостоли [и Исус]. Докато едното име JNRI обозначава самия Христос. „Земята“ е мястото, където самото християнство трябва да бъде доведено първоначално, до онзи Храм, до който самият човек се е довел, за да бъде обвивка за това, което е по-висше. Но този Храм [Пауза в текста][11]
Петелът, който е символ както на висшето, така и на низшето „аз“ на човека, „пее два пъти“ [Марк 14:30]. Петелът пее за първи път, когато човекът слиза [на земята] и се материализира във физическа субстанция; той пее за втори път, когато човекът се издига отново, когато се е научил да разбира Христос, когато се появява Водоносецът. Това ще бъде в шестата културна епоха. Тогава човекът ще разбере духовно какво трябва да стане. Егото ще е достигнало определен етап тогава,

когато това, което представлява Соломоновият храм, ще бъде реалност в най-висшия смисъл, когато самият човек е храм за Яхве.
Преди това обаче човекът все още трябва да премине през три етапа на пречистване. Егото е в тройна обвивка: първо, в астралното тяло, второ, в етерното тяло, и трето, във физическото тяло. Тъй като сме в астралното тяло, ние отричаме божественото его за първи път, за втори път в етерното тяло и за трети път във физическото тяло. Първото пеене на петела е тройно отричане през тройната обвивка на човека. И когато той е преминал през трите тела, когато егото открие в Христос най-висшата си символична реализация, тогава петелът пропява за втори път.
Тази борба да се издигне човек до правилно разбиране на Христос, първо преминавайки през етапа на Петър, никой от тамплиерите не е намерил за възможно, под мъчения, да обясни на съдиите.
В началото тамплиерите се поставили в позиция, сякаш са се отрекли от Кръста. След като всичко това било изяснено на тамплиера, му била показана символична фигура на Божественото Същество под формата на почтен мъж с дълга брада (символизиращ Отца). Когато хората са се развили и са стигнали до това да приемат в Учителя водач измежду себе си, когато има такива, които са способни да водят човечеството, тогава, като Словото на водещия Отец, пред хората ще застане Учителят, който води хората към разбирането на Христос.
И тогава на тамплиерите било казано: Когато разберете всичко това, ще сте узрели да се присъедините към изграждането на великия Храм на Земята; трябва така да сътрудничите, така да подредите всичко, че тази велика сграда да стане обиталище за нашата истинска по-дълбока същност, за нашия вътрешен Ковчег на Завета.
Ако разгледаме всичко това, ще открием образи, имащи голямо значение. И този, в чиято душа тези образи оживяват, ще става все по-подходящ да стане ученик на онези велики Учители, които подготвят построяването на Храма на Човечеството. Защото такива велики понятия действат мощно в душите ни, така че по този начин ние претърпяваме пречистване, така че биваме водени към изобилен живот в духа.
Същата средновековна тенденция, проявена в рицарите тамплиери, откриваме и в две кръгли маси – тази на крал Артур и тази на Светия Граал. В кръглата маса на крал Артур може да се открие древната универсалност, докато духовността, присъща на християнското рицарство, е трябвало да бъде подготвена у онези, които са пазили Тайната на Светия Граал. Забележително е колко спокойно и спокойно средновековните хора са съзерцавали развиващата се сила (плод) и външната форма на християнството.
Когато следвате учението на тамплиерите, в основата му се крие един вид благоговение към нещо от женска природа. Тази женственост е била известна като Божествената София, Небесната Мъдрост. Манас е петият принцип, духовното „аз“ на човека, което трябва да се развие, за което трябва да се построи храм. И точно

както петоъгълникът на входа на Соломоновия храм характеризира петоъгълното човешко същество, този женски принцип по подобен начин олицетворява мъдростта на Средновековието. Тази мъдрост е точно това, което Данте се е стремял да олицетвори в своята Беатриче. Само от тази гледна точка може да се разбере „Божествената комедия“ на Данте. Следователно, виждате и Данте да използва същите символи, които намират израз у тамплиерите, християнските рицари, рицарите на Граала и т.н. Всичко, което ще се случи [в бъдещето], наистина е било отдавна подготвено от великите посветени, които предсказват бъдещи събития, по същия начин, както в Апокалипсиса, така че душите да бъдат подготвени за тези събития.
Според легендата, когато човечеството е дошло на Земята, имаме две различни течения: децата на Каин, които един от Елохимите е родил чрез Ева, децата на Земята, в които откриваме великите изкуства и външните науки. Това е едно от теченията; то е било прогонено, но въпреки това ще бъде осветено от християнството, когато петият принцип дойде на света. Другото течение е това на Божиите деца, които са довели човека до разбиране на петия принцип. Те са тези, които Адам е създал. Сега синовете на Каин са били призовани да създадат външна обвивка, която да съдържа това, което Божиите синове, децата на Авел-Сет, са създали.
В Ковчега на Завета е скрито Святото Име на Яхве. Обаче, това, което е необходимо, за да се преобрази светът, за да се създаде обвивката за Светая Светих, трябва да се осъществи отново чрез синовете на Каин. Бог създаде физическото тяло на човека, в което работи човешкото его, като първоначално разруши този храм. Човек може да се спаси само ако първо построи къщата, която да го преведе през водите на емоциите, ако построи Ноевия ковчег за себе си. Тази къща трябва да изправи човека отново на крака. Сега тези, които дойдоха на света като деца на Каин, изграждат външната част, а това, което Божиите деца са дали, е изграждането на вътрешната част.
Тези два потока вече бяха актуални, когато започна нашата раса... [Пропаст][12]
Така че ще разберем теософията само когато я разглеждаме като завет, полагащ основите за това, което Храмът на Соломон обозначава, и за това, което бъдещето ни подготвя. Трябва да се подготвим за Новия Завет, на мястото на Стария Завет. Старият е Заветът на Бога-творец, в който Бог работи върху Храма на човечеството. Новият Завет е този, в който самият човек обгражда божественото с Храма на Мъдростта, когато го възстановява, така че това „аз“ да намери светилище на тази земя, когато бъде възкресено от материята, освободено.
Толкова дълбоки са символите, и толкова дълбоки са били наставленията, че тамплиерите искали да им бъде позволено да ги дават на човечеството. Розенкройцерите не са никой друг освен наследници на Ордена на тамплиерите,

които не искат нищо друго освен тамплиерите, което е и това, което теософията желае: всички те работят върху великия Храм на човечеството.

13. Относно изгубения храм и как той трябва да бъде възстановен III

(Във връзка с легендата за Истинския кръст или Златната легенда)

Тъй като нееднократно говорихме за християнството и неговото настоящо и бъдещо развитие, стигнахме до точката, в която днес трябва да разгледаме и значението на символа на кръста – не толкова исторически, колкото фактически.

Разбира се, знаете какво всеобхватно и символично значение е имал емблемата на Кръста за християнството; и днес бих искал само да хвърля светлина върху връзката между символа на Кръста и значението на Соломоновия храм за световната история.

Всъщност съществува така наречената свещена легенда за цялото развитие на Кръста; в нея ние се занимаваме по-малко със знака на Кръста или неговото универсално символично значение, отколкото с онзи много специален и особен Кръст, за който говори Христос, самият Кръст, на който беше разпнат Христос Исус. Сега знаете също, че Кръстът е символ за всички хора и се среща не само в християнството, но и в религиозните вярвания и символика на всички народи, така че трябва да има едно и също общо значение за цялото човечество. Обаче това, което ни интересува особено днес, е как символът на Кръста е придобил основното си значение за християнството.

Християнската легенда за Кръста[1]

е следното: ще започнем с него.
Дървото, от което е бил взет Кръстът, не е обикновено дърво, а – както разказва легендата – в началото е било издънка от Дървото на живота, отсечено за Адам, първия човек. Тази издънка е била засадена в земята от сина на Адам, Сет, и младото дърво е развило три ствола, които са сраснали заедно. Известният жезъл на Мойсей[2]по-късно е била отрязана от това дърво. След това, в легендата, същото дърво играе роля във връзка с храма на цар Соломон в Йерусалим. Тоест, то е трябвало да бъде използвано като главен стълб при построяването на Храма. Но тогава се появило нещо странно. Оказало се, че то няма да пасне по никакъв начин. Не се позволило да бъде поставено в Храма и затова било положено през потока като мост. Тук то било малко ценено, докато не дошла Савската царица; докато го пресичала, тя видяла каква е целта на това парче дърво. Тук наистина тя за първи път се срещнала отново със значението на дървото [използвано за този] мост, който се намирал там между двете сфери, между брега от тази страна и брега от другата страна, за преминаване през потока. И така, Кръстът, на който е висял Изкупителят, бил направен от същото това дърво, след което то тръгнало по своите различни по-нататъшни пътувания.
Така виждате, че смисълът на тази легенда е свързан с произхода и еволюцията на човешката раса. Предполага се, че синът на Адам, Сет, е взел това издънка от Дървото на живота и след това от нея са израснали три ствола. Тези три ствола символизират трите принципа, трите основни сили на природата, Атма, Будхи и Манас, които са се сраснали заедно и образуват троицата, която е в основата на всеки растеж и всяко развитие. Подходящо е Сет - синът на Адам, който зае мястото на Авел, убит от Каин, да е засадил издънката в земята.
Знаете, че от една страна си имаме работа с Каиновото течение [на еволюцията], а от друга страна с потомците на Авел и Сет. Синовете на Каин, които работят във външния свят, развиват науките и изкуствата в частност. Те са тези, които внасят камъните от външния свят, за да построят Храма. Чрез тяхното изкуство ще бъде построен Храмът. Потомците на линията на Авел/Сет са така наречените Божии синове, които развиват истинската духовна част от човешката природа. Тези две течения винаги са били донякъде в противоположност. От една страна имаме светската дейност на човека, развитието на онези науки, които служат на човешкия комфорт и външния живот като цяло; от друга страна имаме Божиите синове, заети с развитието на висшите качества на човека.
Трябва да се изясним: гледната точка, от която произтича Легендата за Истинския кръст, прави твърдо разграничение между простото външно изграждане на

Световния храм чрез наука и технологии и това, което като религиозна основа и вътък работи за освещаването на целия Храм на човечеството. Само защото на този Храм на човечеството е дадена по-висша задача – само защото външната сграда, така да се каже, служеща само за наше удобство, се превръща в израз на Божия дом – той може да се превърне в съд за духовната вътрешна част, в която се подхранват по-висшите задачи на човечеството. Само защото силата се трансформира в стремеж към небесна добродетел, външната форма в красота, думите от обикновеното човешко общуване – в думи, които служат на божествената мъдрост, и по този начин само защото светското се преобразува в божествено, то може да постигне своето съвършенство. Когато трите добродетели – Мъдрост, Красота и Сила, станат съд на божественото, тогава Храмът на човечеството ще бъде усъвършенстван. Така гледа на въпроса гледната точка, залегнала в основата на тази легенда.

Следователно, трябва да си представим – точно в смисъла на тази легенда – че до появата на Христос Иисус на земята е имало две тенденции: едната, която е изградила земния храм, която е оказала своето влияние върху делата на хората, така че по-късно Божественото Слово, дошло на земята чрез Христос Иисус, да може да бъде прието. Трябвало е да се подготви жилище за появата на Божественото Слово на земята. След това самото Божествено е трябвало за известно време да се развива нагоре с течение на времето като един вид паралелна тенденция на второто течение. Следователно се прави разлика между човешките синове, потомците на Каин, които е трябвало да подготвят светския аспект, и синовете Авел/Сет, които са култивирали божествения аспект, докато двете течения не се обединят едно с друго, Христос Иисус е обединил тези две течения. Храмът е трябвало първо да бъде построен външно, следователно, докато, в образа на Христос Иисус, не дойде Той, Който е могъл да го въздигне отново за три дни. От една страна, следователно, имаме течението на Синовете на Каин, а от друга, това на линията Авел/Сет, като и двете подготвят развитието на човечеството, така че Божият Син да може след това да обедини двете страни и да направи двата потока в едно. Това намира израз в свещената легенда по дълбок начин.

Самият Сет е този, който е засадил издънката, която е взел за Адам от Дървото на живота, и е отгледал дърво с три ствола. Какво е значението на това тройно дърво? Нищо друго освен тройствеността Атма, Будхи и Манас, тройната висша природа на човека, която ще бъде имплантирана в неговите по-нисши принципи. Но в човека това е забулено в началото. Чрез трите си тела - физическо, етерно и астрално - човекът е отначало като външна обвивка за истинската божествена троица Атма, Будхи и Манас. Следователно, трябва да си представите, че тройствеността на физическото, етерното и астралното тяло е като външно представяне на висшите сили на Атма, Будхи и Манас. И точно както художникът създава външни форми или изразява определена идея в цветове, така и тези три обвивки изразяват

произведение на изкуството. Ако си представите тези висши принципи като идея за произведение на изкуството, ще сте стигнали до половината път до разбирането как е изграден животът на тези три тела.
Сега човекът наистина живее във своите физически, етерни и астрални обвивки, заедно със своето „аз“, чрез което той ще преобрази своята тройна природа така, че трите висши принципа да намерят подходящото си място за живеене и да се чувстват като у дома си тук, на земята. Това е трябвало да бъде предвидено от Стария Завет. Чрез изкуствата на расата на Каин, той е трябвало да доведе в света Синове човешки и чрез тези Синове човешки е трябвало да бъдат произведени всички външни неща, които биха служили на физическото, етерното и астралното тяло. Какви външни неща са били тези?
Нещата, които служат на физическото тяло, са първо всичко, което е създадено от технологиите, за да задоволи физическото тяло и да осигури неговия комфорт. След това, това, което имаме под формата на социални и политически институции, които [регулират] съвместния живот на хората, това, което се отнася до храненето и размножаването [на расата], всичко това служи за развитието на етерното тяло. А работейки върху астралното тяло, имаме сферата на моралните кодекси и етиката, които поставят инстинктите и емоциите под контрол, което регулира и издига астралната природа на по-високо ниво.
Така, по време на Стария завет, Синовете на Каин са строили Тристепенния храм. Във всичко това, тъй като е съставено от нашите външни институции – към които можете да включите нашите жилища и инструменти, социалните и политическите органи, системата от морални норми – е сградата на Синовете на Каин, която служи на по-нисшите членове на човешката природа.
Другата тенденция действаше успоредно, ръководена от Божиите Синове, техните ученици и последователи. От този поток произлизат служителите на божествения световен ред, служителите на Ковчега на Завета. В тях откриваме нещо, което като отделно течение протича успоредно на онези, които служат на външния свят. Те заемаха специално място. Едва след като Храмът на Соломон беше издигнат, Ковчегът на Завета трябваше да бъде поставен вътре в него; тоест, всичко останало трябваше да бъде подчинено на Ковчега на Завета, да бъде разположено около него. Всичко, което преди беше от светски характер, трябваше да се превърне във външен израз, във външна обвивка, за това, което Ковчегът на Завета означаваше за човечеството. Значението на Храма на Соломон ще бъде разбрано най-добре от този, който го визуализира като нещо, което изразява външно във физиономията си това, което трябва да бъде Ковчегът на Завета, в своята душевна природа.
Това, което е дало живот на външните три тела на човека, е било взето от Божиите синове от Дървото на живота. Това е символично изразено в дървесината, използвана по-късно за Христовия кръст. Тя е била дадена първо на Божиите

синове. Какво са направили те с нея? Какъв е по-дълбокият смисъл на дървото на кръста? В тази свята легенда за дървото на кръста се крие много дълбок смисъл. Защото каква е изобщо задачата на човешкото същество в неговата земна еволюция? Той трябва да издигне настоящите три тела, с които е надарен, на по-високо ниво. Следователно, той трябва да издигне физическото си тяло до по-висша сфера, както и етерното и астралното си тяло. Това развитие е дълг на човечеството. Това е истинският смисъл: да трансформираме нашите три тела в трите висши члена на целия божествен план на творението.
Съществува друго царство над това, което човекът има непосредствено и физически около себе си. Но към кое царство принадлежи човекът във физическата си природа? На настоящия етап от своята еволюция той принадлежи с физическата си природа към минералното царство. Физическите, химичните и минералните закони властват над физическото тяло на човека. Но дори що се отнася до духовната му природа, той принадлежи към минералното царство, тъй като чрез интелекта си разбира само минералното. Животът, като такъв, той едва постепенно се учи да разбира. Именно поради тази причина официалната наука се отрича от живота, тъй като все още е на този етап от развитието, в който може да схване само мъртвото, минерала. Тя е в процес на обучение да разбира това в много сложни детайли. Следователно тя разбира човешкото тяло само доколкото е мъртво, минерално нещо. Тя третира човешкото тяло основно като нещо мъртво, с което се работи, сякаш с вещество в химическа лаборатория. Други вещества се въвеждат в [тялото], по същия начин, както веществата се изливат в реторта. Дори когато лекарят, който днес е възпитан изцяло върху минералознанието, се заеме с работа върху човешкото тяло, той е сякаш последното е само изкуствен продукт.
Следователно, ние се занимаваме с човешкото тяло на етапа на минералното царство по два начина: човекът е придобил реалност в минералното царство чрез наличието на физическо тяло и с интелекта си е способен да схваща факти, свързани с минералното царство. Това е необходим преходен етап за човека. Когато обаче човекът вече не разчита само на интелекта, а и на интуицията и духовните си сили, тогава ще осъзнаем, че се движим към бъдеще, в което нашето мъртво минерално тяло ще работи, за да се превърне в живо. И нашата наука трябва да ни води, трябва да се подготви за това, което ще се случи с телесната същност в бъдеще. В близко бъдеще тя самата трябва да се развие в нещо, което има живот в себе си, да разпознае живота, присъщ на земята, такъв, какъвто е. Защото в по-дълбок смисъл е вярно, че мислите на човека подготвят бъдещето. Както правилно казва един стар индийски афоризъм: Това, което мислиш днес, това ще бъдеш утре.
Самото битие на света извира от живата мисъл, а не от мъртвата материя. Това, което е външната материя, е следствие от живата мисъл, точно както ледът е следствие от водата; материалният свят е, така да се каже, замръзнали мисли.

Трябва да го разтворим отново в неговите по-висши елементи, защото схващаме живота в мисълта. Ако сме способни да доведем минерала до живот, ако го трансформираме в мислите на цялата човешка природа, тогава ще сме успели, нашата наука ще се е превърнала в наука за живата, а не за мъртвата материя. По този начин ще издигнем най-нисшия принцип [на човека] – отначало в нашето разбиране, а по-късно и в реалността – в следващата сфера. И по този начин ще издигнем всеки член на човешката природа – включително етерната и астралната – с едно ниво по-високо.
Това, което човекът е бил преди, ние наричаме, в теософската терминология, трите Елементарни Царства [Вижте таблицата в края на бележките към Лекция 10]. Те предшестват Минералното Царство, в което живеем днес; тоест Царството, до което се ограничава нашата наука и в което живее нашето физическо тяло. Трите Елементарни Царства са отминали етапи [на еволюцията]. Трите Висши Царства – Растителното Царство, Животинското Царство и Човешкото Царство – които ще се развият от Минералното Царство, все още са само в рудиментарен стадий.
Най-нисшият принцип в човека, [физическото тяло], наистина трябва все още да премине през тези три царства, точно както в момента преминава през Минералното царство. Точно както днес човекът живее в Минералното царство с физическата си природа, така и в бъдеще той ще живее в Растителното царство и след това ще се издигне до още по-висши царства. Днес с нашата физическа природа ние сме в преходен етап между Минералното и Растителното царство, с нашата етерна природа в преход от Растителното царство към Животинското царство, а с нашата астрална природа в преход от Животинското царство към Човешкото царство. И накрая, ние се простираме отвъд трите царства в Божественото царство, с онази част, която имаме в Сферата на Мъдростта, където се простираме в собствената си природа отвъд астралното.
Така човекът е въвлечен във възход. Но това не се постига чрез някаква външна конструкция или конструкция, а чрез живото „аз“, което е пробудено в нас; което не използва просто външни строителни камъни, а работи по творчески и нарастващ начин. Тази сила на живота трябва да влезе в еволюция и първо трябва да завладее най-съкровеното същество на човека; неговият религиозен живот трябва да бъде обхванат от живи сили. Следователно това, което Синовете на Каин направиха за по-нисшите членове на човешката природа по време на Стария Завет, беше един вид подготовка, а това, което пророците, пазителите на Ковчега на Завета, направиха, беше като пророческо предсказание за бъдещето. Божественото сега трябваше да слезе в Ковчега на Завета, в душата, за да може тя самата да обитава в Храма като Светая на Светих.
Адам, първият човек, вече е бил надарен, от Дървото на живота, с тези живи сили на метаморфоза и трансформация, творчески работещите сили, които преобразяват Природата. Но [тези сили] са били поверени на онези, които не са се занимавали с

външното строителство, на Божиите синове, синовете на Авел и Сет. Чрез християнството тези сили сега трябва да станат общо достояние; двата потока трябва да се обединят. И това е основно християнска нагласа днес, която твърди, че нищо външно, никакъв храм, никакъв дом, никаква социална институция, не трябва да се създава, което да не е нажежено от вътрешен живот, с животворящата сила, а не с минералната сила, която може само да манипулира нещата.
Първият опит, който е направен да се насочи нисшата природа на човека към по-висш етап, е бил Храмът на Соломон, както видяхме. Петоъгълникът е трябвало да се разглежда на входа като велик символ, защото човекът е трябвало да се стреми към петия принцип [на своята природа]; тоест, човешката природа е трябвало да се издигне от нисшите принципи към висшите, всеки член [на човешкото същество] е трябвало да бъде облагороден.
И тук стигаме до истинското значение на Кръста, което го е довело до придобиването на такова основно и реално значение като символ на християнството. Какво е Кръстът? Има три Царства, към които човечеството се стреми – Растителното царство, Животинското царство и Човешкото царство. Днес човек намира своята реалност в Минералното царство, към което принадлежат растенията, животните и човекът. Трябва да го видите така, както е казано във всички вероизповедания на мъдростта, че човекът като същество от душа и дух е част от универсалната душа, световната душа, както например я е нарекъл Джордано Бруно.[3]Може би индивидуалната душа е като капка в световната душа, която можем да си представим като голям океан. Платон е казал за това, че световната душа е била разпната върху световното тяло.[4]
Световната душа, както се изразява в човека, е разпространена в Минералното царство. Тя трябва да се издигне над него и да еволюира нагоре към трите висши царства. Следователно, тя трябва да се включи в Растителното, Животинското и Човешкото царство през следващите три кръга. Четвъртият кръг не е нищо друго освен включването на човешката душа в Минералното царство, петият кръг - в Растителното царство, шестият - в Животинското царство и накрая седмият кръг е въплъщението на човека в самото Човешко царство, в което човекът ще стане изцяло образ на Божеството. Дотогава човек трябва да приеме световното тяло като своя обвивка три пъти.
Ако погледнем бъдещето на човечеството, то ни се представя като тройна материалност – растителна, животинска и човешка. Тази човешка [субстанция] обаче не е същата като субстанцията, която имаме днес; защото последната е минерална, тъй като човекът досега е стигнал само до минералния цикъл [в своята еволюция]. Едва когато най-нисшето Царство [стане] Човешкото Царство, когато вече няма по-нисши същества, когато всички същества бъдат изкупени от човека чрез силата на собствения му живот, тогава той ще е пристигнал в седмия кръг, където Бог почива, защото самият човек твори. Тогава ще дойде седмият Ден на

Сътворението, в който човекът ще е приел подобие на Бог. Това са етапите в историята на сътворението.
Сега растението, животното и човекът, както стоят пред нас днес, са само зародиш на това, в което трябва да се превърнат. Днешното растение е само символичен индикатор за нещо, което ще се появи в следващия човешки еволюционен цикъл в по-голяма слава и яснота. И когато човекът преодолее и съблече животинската си същност, той ще се превърне в нещо, за което днес е само намек. Така Растителното, Животинското и Човешкото царство са трите материални царства, през които човекът трябва да премине; те трябва да бъдат световно тяло, а душата трябва да бъде разпната на това световно тяло.
Отсега нататък бъдете наясно със съответните позиции на растението, животното и човека. Растението е точното съответствие на човека. Има много дълбок и значим смисъл в това, че разбираме растението като точно съответствие на човека, а човека като обратното на растителната природа. Външната наука не се занимава с такива въпроси; тя приема нещата такива, каквито се представят на външните сетива. Науката, свързана с теософията, обаче разглежда значението на нещата във връзка с цялата останала еволюция. Защото, както казва Гьоте,[5]Всяко нещо трябва да се разглежда само като притча.
Растението има корените си в земята и разгръща листата и цветовете си към слънцето. В момента слънцето носи в себе си силата, която някога е била обединена със земята. Слънцето, разбира се, се е отделило от нашата земя. Така всички слънчеви сили са нещо, с което нашата земя някога е била пропита; слънчевите сили тогава са живели в земята. Днес растението все още търси онези времена, когато слънчевите сили все още са били обединени със земята, като излага своята цветна система на тези сили. Слънчевите сили са [същите като тези, които действат като] етерни сили в растенията. Като представя репродуктивните си органи на слънцето, растението показва дълбоката си близост с него; неговият репродуктивен принцип е окултно свързан със слънчевите сили. Главата на растението, [коренът], която е вградена в тъмнината на земята, от друга страна е подобно сродна на земята. Земята и слънцето са двете полярни противоположности в еволюцията. Човекът е обратното на растението; [растението] има генеративните си органи, обърнати към слънцето, а главата му сочи надолу. При човека е точно обратното; той носи главата си високо, ориентирана към висшите светове, за да приеме духа - генеративните му органи са насочени надолу. Животното стои по средата между растението и човека. То е направило половин завой, образувайки, така да се каже, напречна греда на посоката както на растението, така и на човека. Животното носи гръбнака си хоризонтално, като по този начин пресича линията, образувана от растението и човека, за да направи кръст. Представете си Растителното царство да расте надолу, Човешкото царство нагоре и Животинското царство по този начин

хоризонтално; тогава сте образували Кръста от Растителното, Животинското и Човешкото царство.

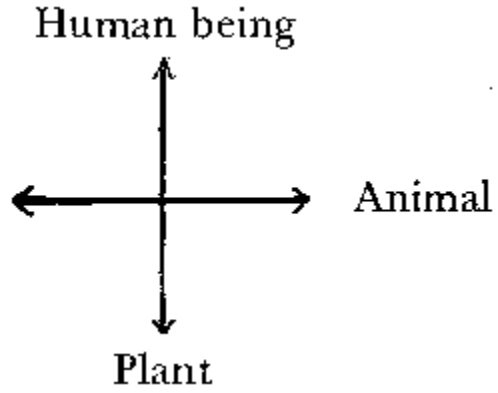

Това е символът на Кръста.
То представлява трите Царства на Живота, в които човекът трябва да влезе. Растителното, Животинското и Човешкото царство са следващите три материални царства [в които човек трябва да влезе]. Цялото еволюира от Минералното царство; това е основата днес - Животинското царство образува един вид язовир между Растителното и Човешкото царство, а растението е един вид огледален образ на човека. Това се свързва с човешкия живот - това, което живее физически в човека - намирайки най-близкото си родство с това, което живее в растението. Биха били необходими много лекции, за да се потвърди това задълбочено; днес мога само да го загатна. Когато човек иска да поддържа физическата си жизнена активност, той може най-добре да го направи с растителна диета, тъй като тогава би консумирал това, което първоначално е имало афинитет с физическата жизнена активност на земята. Слънцето е носител на жизнените сили, а растението е това, което расте в отговор на слънчевите сили. И човекът трябва да обедини това, което живее в растението, със собствените си жизнени сили. По този начин неговите хранителни продукти са, окултно, същите като растението. Животинското царство действа като язовир, като отстъп, като по този начин се намесва напречно срещу процеса на развитие, за да започне нов поток.
Човекът и растението, макар и противопоставени едно на друго, са взаимно сродни; докато животното – и всичко, което се проявява в астралното тяло, е животното – е кръстоска на двата принципа на живота. Човешкото етерно тяло ще осигури основата, на по-висок етап, за безсмъртния човек, който вече няма да бъде подвластен на смъртта. Етерното тяло в момента все още се разтваря със смъртта на човешкото същество. Но колкото повече човек се усъвършенства и пречиства отвътре, толкова повече ще се доближава до трайността, толкова по-малко ще загива. Всеки труд, поет за етерното тяло, допринася за безсмъртието на човека. В този смисъл е вярно, че човек ще овладее повече безсмъртието, колкото повече

еволюцията протича естествено, толкова повече е насочена към силите на живота – което не означава към животинската сексуалност и страст.
Животинството е течение, което пречупва човешкия живот; то е забавяне, необходимо за повратна точка в потока на живота. Човекът е трябвало да се съедини с животинското за известно време, защото този поврат е трябвало да се случи. Но той трябва отново да се освободи от него и да се върне отново в потока на живота.
В началото на нашите човешки въплъщения на земята ние бяхме надарени със силата на живота. Това е символично изразено в легендата, където синът на Адам, Сет, взел издънка от Дървото на живота; след това тя била допълнително култивирана от Божиите синове, [което изразявало] онази тройна човешка природа, която трябвало да бъде облагородена. След това Моисей отрязал жезъла си от това дърво на живота. Този жезъл на Моисей не е нищо друго освен външният закон. Но какво е външен закон?
Външен закон е налице, когато някой, който трябва да издигне външна сграда, има план – тоест систематична схема на хартия – така че външните строителни камъни да могат да бъдат оформени и съчетани според плана. По този начин законът, който е в основата на плана на една държава, е външен закон. Човечеството е под Мойсеевия жезъл. И всеки, който следва морален кодекс от страх или с надежда за награда, следва само външния закон. Нещо повече, който гледа на науката само по външен начин, следва само външен закон; защото какво друго може да има в нея освен външни закони! Всички закони, с които сме запознати в науката, са такива външни закони; чрез тях обаче никога няма да намерим този път към висшата човешка природа, а ще следваме само закона на Стария Завет, който е Мойсеевият жезъл. Този външен закон обаче трябва да бъде модел за вътрешния закон. Човек трябва да се научи вътрешно да следва закона. Този вътрешен закон трябва да се превърне за човека в импулс на живота; от вътрешния закон той трябва да се научи да следва външния закон. Човек не прави вътрешния закон реалност, като измисля план; Вместо това човек трябва да построи Храма от вътрешен импулс, така че душата да се влива в работата по съединяването на камъните. Този, който живее във вътрешния закон, не е този, който просто следва законите на държавата, а този, за когото те са импулс на живота му, защото душата му е потопена в тях. И не този, който следва морален кодекс от страх или заради награда, е морален човек, а този, който го следва, защото го обича.
Докато човечеството не беше узряло да следва закона вътрешно, докато човекът беше под иго и Моисеевият жезъл присъстваше в закона, дотогава законът щеше да лежи в Ковчега на Завета; докато Павловият принцип, принципът на благодатта, не дойде при човека, давайки му възможността да се освободи от закона. Дълбочината на Павловото учение се крие в това, че то прави разлика между закон и благодат. Когато законът се разпали с любов, когато любовта се е съединила със закона,

тогава това е благодат. Ето как трябва да се разбира Павловото разграничение между закон и благодат.
Сега можем да проследим легендата за Кръста още по-нататък. Дървото е било използвано като мост между два речни бряга, защото не е било подходящо за стълб в Соломоновия храм. Това е било подготовка. Ковчегът на Завета е бил в Храма, но Словото, станало Плът, все още не е било там. Дървото на Кръста е било положено като мост над поток; само Савската царица е признала стойността на дървото за храма, който трябва да живее в съзнанието на душата на цялото човечество. Сега същото дърво е било използвано за изграждането на Кръста, на който е висял Изкупителят. Този, който обединява двете по-ранни течения [на еволюцията], който позволява на светското и духовното да се влеят едно в друго, Христос, самият той е съединен с живия Кръст. Ето как Той може да носи дървото на Кръста като нещо [външно], което носи на гърба си. Самият Той е съединен с дървото на моста и следователно може да вземе мъртвото дърво върху Себе Си.
Човекът днес е привлечен към висшата природа. Преди е живял в нисшата природа. В християнския смисъл той сега живее във висшата природа и Кръста – нисшата природа – той носи напред като нещо чуждо, чрез вътрешните си живи сили. Религията сега става живата сила в света, сега животът във външната природа престава, Кръстът става изцяло дървен. Външното тяло [на човека] сега става средство за вътрешната жива сила. Там великата мистерия се завършва: Кръстът се взема на [човешкия] гръб.
Нашият велик поет Гьоте представи идеята за моста по красив и значим начин в своята „Приказка за зелената змия и красивата лилия“.[6]където той строи мост, като змията се прехвърля през реката като жив мост. Всички по-напреднали посветени използват същия този символ за едно и също нещо.
Така се запознахме с дълбокия вътрешен смисъл на святата легенда за Кръста. Видяхме как е била подготвена революцията, която християнството е предизвикало и която трябва да се осъществи все повече и повече с течение на времето чрез християнизиране на света. Видяхме как Кръстът, доколкото е образ на трите външни тела, умира; как той е способен да образува външен съюз само между трите нисши и трите висши царства, между двата бряга, разделени от потока – дървото на Кръста не е могло да стане стълб в Соломоновия храм – докато човекът не го разпознае като свой собствен символ. Едва тогава, когато той се жертва, прави собственото си тяло в Храма и става способен да носи Кръста, сливането на двата потока ще стане възможно.
Ето защо християнските църкви имат символа на Кръста в основите си; по този начин изразявайки тайната на живия Кръст във външната сграда на Храма. Тези два потока обаче, живият божествен поток от една страна, и светският минерален поток от друга, са се обединили в Изкупителя, висящ на Кръста, където висшите принципи са в Самия Изкупител, а низшите - в Кръста. И отсега нататък тази връзка трябва да

стане органична и жива, както апостол Павел изрази особено дълбоко. Без [познаване на] това, което беше обсъдено днес, писанията на апостол Павел не могат да бъдат разбрани. За него беше ясно, че Старият Завет, който създава антитеза между човека и закона, трябва да приключи. Само когато човекът се съедини със закона, го вземе на гърба си, го носи, вече няма да има противоречие между вътрешната природа на човека и външния закон. Тогава това, което християнството се стреми да постигне, е постигнато.
„Със закона грехът дойде на света.“[7]
Това е дълбоко казано от Павел. Кога има грях в света? Само когато има закон, който може да бъде нарушен. Но когато законът се слее дотолкова с човешката природа, че човекът върши само добро, тогава не може да има [повече] грях. Човекът противоречи на закона на Кръста само докато той не живее в него, а е нещо външно. Затова Пейд вижда Христос на Кръста като победа над закона и победа над греха. Да висиш на Кръста означава да бъдеш подчинен на закона – и това е проклятие. Грехът и законът принадлежат заедно в Стария Завет, законът и любовта принадлежат заедно в Новия Завет. Това е негативен закон, който е включен в Стария Завет; но законът на Новия Завет е жив положителен закон. Този, който е свързал Стария Завет със собствения Си живот, е Този, който го е преодолял. Той едновременно с това го е осветил.
Това се има предвид с думите на Павел, които се намират в Посланието до Галатяните, Глава 3:11–13: „Но че никой не се оправдава чрез закона пред Бога, това е очевидно, защото праведният ще живее чрез вяра, а законът не е от вяра, а който го изпълнява, ще живее чрез него. Христос ни изкупи от проклятието на закона, като стана проклятие за нас, защото е писано: „Проклет всеки, който виси на дърво.“
С думата „дърво“ [буквално „дърво“ в немската Библия] Павел свързва понятието, с което се занимаваме днес. Наистина трябва да продължаваме да проникваме по-дълбоко в казаното от великите посветени. Ние не се доближаваме до християнството, като го адаптираме към това, което бихме могли да наречем наши изисквания, като го адаптираме към съвременните материалистически съждения, които отричат всичко по-висше, а като непрекъснато се издигаме все повече в духовни висоти. Защото християнството е родено от посвещението и ние ще го разберем и ще можем да повярваме, че то съдържа безкрайни дълбини, само ако се откажем от възгледа, че трябва да доближим християнството до съвременните идеи; а вместо това издигнем отново нашето антидуховно материалистично мислене до християнството. Съвременният възглед трябва да се издигне от минералното и мъртвото до живото и духовното, ако иска да разбере християнството.
Представих тези възгледи, за да стигна до концепция за Новия Йерусалим.
Отговор на въпрос
Въпрос : Легендата много стара ли е?

Отговор (1): Тази легенда е съществувала по времето на мистериите, но не е била записана. Мистериите на Антиохия са били мистерии на Адонис. В тях са се чествало Разпятието, Полагането в гроб и Възкресението като външен образ на посвещение. Скръбта на жените на Кръста вече се е появявала там; това ни се е явило отново в [личността] на Мария и Мария Магдалена. Това се свързва с версия, подобна на тази в [тази] легенда, която се среща и в мистериите на Апис и Митра, и отново в мистериите на Озирис. Това, което все още е било апокалиптично там, се изпълнява в християнството. Старите апокалипсиси се превръщат в нови легенди, по същия начин, по който Йоан изобразява бъдещето в своите Откровения.

Отговор (2): Легендата е исторически средновековна, но е била записана преди това в цялата си пълнота от гностиците. Там е даден по-нататъшният път на Кръста. Нещо повече, средновековната версия също съдържа индикации за това; средновековните легенди посочват пътя към мистериите по-неясно; но можем да ги проследим всички назад. Тази легенда е свързана с мистериите на Адонис, с Антиохийската легенда, в която Разпятието, Полагането в гроб и Възкресението се превръщат във външен образ на вътрешно посвещение. Там се появяват и опечалените жени, а има и свързана версия, която е много подобна на легендата за Озирис. Всичко, което е апокалиптично в тези легенди, е осъщественото християнство. Савската царица вижда по-дълбоко и е запозната с истинската мъдрост.

14. Относно изгубения храм и как той трябва да бъде възстановен IV

(Във връзка с легендата за Истинския кръст или Златната легенда)

Алегорията на изгубеното слово и неговото търсене във връзка с фестивала Петдесетница

Сред алегориите и символите, които искахме да обсъдим в тези лекции, е и символът на така нареченото Изгубено слово, което трябва да бъде намерено отново. Говорихме за Храма, който беше изгубен и трябва да бъде възстановен; още по-подходящо е да добавим към това кратко описание на Изгубеното слово и неговото търсене, тъй като тази тема има известна връзка със символичното значение на празника Петдесетница. Говорих за някои от нещата, които ще бъдат споменати днес, преди година.[1]Но сред нас има някои, които може би не са чули миналогодишната лекция; така че може би не е излишно да се обърнем към тези неща отново. Освен това, ние сме в състояние да разглеждаме подобни въпроси ежегодно и да ги третираме фундаментално и изчерпателно; допълнихме донякъде знанията си, така че сега може би могат да бъдат обсъдени няколко неща, които все още не можеха да бъдат споменати миналата година.

Петдесетница е свързана именно с този символ, който е известен както в Църквата, така и в масонството като символ на Изгубеното слово, което трябва да бъде намерено отново. Но с него ние се докосваме до християнски мистерии с истинска и изключителна дълбочина. С него отново се докосваме – и по-задълбочено, отколкото можеше да бъде миналата седмица – до целта и мисията на Соломон Мъдри и до цялото бъдещо значение на християнските истини.

Петдесетница е свързана с онова възприятие за най-съкровената същност на човека, което е присъствало в ранното християнство, но което постепенно се е загубило в християнството, тъй като е оцеляло в различните западни църкви. Петдесетница е празникът, който трябва всяка година да напомня на човека за неговото освобождение – за това, което наричаме свобода на човешката душа. Как всъщност човекът е стигнал до това, което наричаме своя свобода – тоест до способността си да различава доброто от злото и до свободата да върши добро или зло? Знаете, че човекът е преминал през дълга последователност от еволюция, преди да стигне до етапа, в който се намира днес, и че сме преминали средната точка на тази еволюция. Средната точка на цялата човешка еволюция се намира приблизително в средата на Атлантската епоха, която предшества нашата собствена епоха. Сега ние вече сме преминали тази средна точка. Поради това ние сме първите мисионери на втората половина [на еволюцията], първите апостоли на възходяща дъга: докато човекът е бил в низходяща дъга до времето на Атлантида, е участвал в един вид низходяща еволюция, докато не се е потопи в най-крайните дълбини на материалния живот. Сега той отново се изкачва към духовно развитие.

Това, което ние, хората, не притежавахме преди средата на нашата земна еволюция, беше свободата на избор между добро и зло. Сега не можем да говорим за добро и зло в подчинените царства на природата. Би било нелепо да обсъждаме дали един минерал иска да кристализира или не; той кристализира, ако са налице подходящите условия. Би било също толкова нелепо да питаме дали лилията иска да цъфти или не; или да искаме от лъва доброволно да се въздържи от убиване и поглъщане на други животни. Само при човека, само в нашата фаза на еволюцията, говорим за това, което наричаме свобода на избора. Само на човешките същества приписваме способността да различават добро от зло. Как човекът е получил тази способност е описано в Библията, във великия символ на грехопадението, в сцената на изкушението, където Дяволът или Луцифер се явява на Ева и я убеждава да яде от Дървото на познанието. Чрез това човекът получава свободна воля; с нея той започва втората част от своя еволюционен път. Не можем повече да изследваме свободата, доброто и злото за човека преди тази еволюционна среда, отколкото можем за минералите, растенията и животните. Нещо друго е свързано с това.
В цялото езотерично [учение] нашият съвременен свят и всичко, свързано с него, означава Космоса на Любовта. А Космосът или Вселената на Мъдростта предшества тази Вселена на Любовта. Искаме да разгледаме това в един доста по-дълбок смисъл.
Знаете, че еволюцията на нашата Земя е била космологично предшествана от еволюцията на Луната.[2] Още по-далечен предшественик на нашата Земя е било Слънцето; още по-рано е бил Сатурн. Човекът е преминал през тези три еволюционни етапа: Сатурн, Слънце и Луна. Нашата Земя вече е преминала през три цикъла, в които развитието на Сатурн се е повторило в първия кръг, развитието на Слънцето във втория кръг и развитието на Луната в третия кръг. Всеки от тези кръгове започва така: планетата се оформя като изключително фина субстанция, като умствена субстанция. Земята е присъствала като такава субстанция, когато е започнала своя четвърти кръг, т.е. съвременния цикъл. След това е започнала да повтаря трите предишни кръга: цикъла на Сатурн в Арупа, цикъла на Слънцето в Рупа и цикъла или кръга на Луната в астралното пространство. [Вижте диаграмата в края на бележките за лекция 10.]
Така нашата Земя премина още веднъж през по-ранни материални условия, преди да достигне сегашната си физическа плътност. Преди сегашното ни състояние, тя беше астрална. Ние обозначаваме астралния Клобус като вид Космос на Мъдростта. Всеки Космос или Клобус отново е разделен на седем епохи. Така имаме седем Расови цикъла [или Велики Епохи] в нашия сегашен Клобус: Полярната, Хиперборейската, Лемурийската, Атлантската и сега Арийската Раса [или Епоха], в която живеем. Шестата и седмата Раса тепърва предстоят. След това Земята ще се върне в астралното състояние. Тези Расови цикли представляват седем последователни периода от нашата физическа еволюция на Земята. Астралният

предшественик ни се представя по подобен начин, в седем последователни Периода, съответстващи на седем Раси. Не е съвсем правилно обаче да се говори за Раси тук; формите, които тогава са живели, не могат правилно да се нарекат Раси. Аналогията е твърде далеч, за да се продължава да се говори за Раси. Имаше и други форми, които се проявиха. На езотеричен език тези предишни астрални периоди се наричат Царството на Мъдростта, а техните форми се наричат седемте Периода на Мъдростта, в които са управлявали седемте Царе на Мъдростта, седемте Царе от Династията на Соломон. Защото във всеки от тези периоди е живяло същество, подобно на душата на Соломон, на душата, която се е въплътила в Соломон. Този Космос на Мъдростта е бил заменен от собствения земен Космос, Космоса на Любовта.

Нека сега изясним какво се е случило по време на образуването на Земята от наша гледна точка. Когато Земята започнала да се формира, тя все още била обединена със Слънцето и с това, което сега наричаме Луната. Заедно с тези две тела Земята образувала едно цяло. Първо слънцето се отделило от Земята. По този начин целият земен живот станал различен. В този момент смъртта навлязла, донякъде във формата, в която я познаваме при растенията, носещи клетки; докато преди не можело да става дума за смърт, защото е имало непрекъснат материален живот. Докато растението се състои от една-единствена клетка, не настъпва разпад, когато се роди следващата клетка. Различно е, когато се изгради цял организъм [от много клетки]; този [организъм] се разпада на частите си и отделната част вече не е целият жив [процес]. Този вид смърт настъпила за първи път, когато слънцето се отделило от Земята. Разколът между половете започнал в средата на Лемурийската раса, в резултат на отделянето на Луната. Разделянето на луната доведе до разделянето на [съществото, което е едновременно] мъжко и женско на [същества, които са или] само мъжки, или само женски. Така човечеството прие формата, която сега има в света.

Какво се случи тогава по време на тези важни космически събития, когато първо слънцето, а след това и луната се отделиха от земята? Ако искаме да изясним това, би било добре да посочим, че по това време земята се е променяла от много тънка, но вече физическа материя, в нещо, което непрекъснато става по-дебело. Първата физическа субстанция беше етерната субстанция, която присъстваше във всички човешки същества на земята и която беше много фина субстанция, по-фина от нашия газ.

В момента разграничаваме три форми на материята на нашата земя – твърди, течни и газообразни тела, като последните преди са били известни като въздух. Освен това езотерично разграничаваме четири форми на етер: първо, огнен [или топлинен] етер, който прави всички тела способни да бъдат проникнати от топлина; второ, светлинен етер; трето, химичен етер, в който атомите се смесват според определени закони на числото („избирателният афинитет“ на атомите); и четвърто,

физически или жизнен етер; общо четири вида етер, носещи живот на земята. След това, земята, по същество казано, се е развила в тези четири вида етер. След това тя се е кондензирала – сложила се е от тези етери. Това уплътняване се е случило за първи път по време на Лемурийската епоха. Преди това човек трябва да си представи етерна земя, която е била достъпна за съвсем различни сили, отколкото е нашата настояща физическа земя. Исках да ви изясня това.
Когато казвам, че тази етерна земя е била достъпна за съвсем различни сили, тогава бъдете наясно, че всички живи същества, независимо дали са растения, животни или хора, наистина са били достъпни за тези сили, в най-съкровеното си същество. Етерът е достъпен за това, което на езотеричен език се нарича „Слово“, „Космическо Слово“. Мога също да ви обясня как етерното се отнася към това, което наричаме „Слово“, в подготовка за посвещение. Както знаете, човекът се състои от физическо, етерно и астрално тяло, а след това от самия „Аз“. Етерното тяло става видимо, ако човек [може да се изведе от] физическото тяло. Но човекът, какъвто е днес, по никакъв начин не може да въздейства върху физическото си тяло; той не е в състояние да помръдне и най-малката кръвна телца. Физическото тяло се контролира от висши космически сили; висши същества са тези, които могат да упражняват власт тук днес – по-късно човекът ще има тази способност. Когато той е в състояние да контролира силите на собственото си физическо тяло – за които материалистът говори като за природни сили – тогава човекът ще се е превърнал в Бог. Да му се приписват тези сили днес би било идолопоклонство, защото всъщност имаме работа с висши същества, които могат да влияят на физическото тяло.
Когато човек е способен да контролира субстанцията на огнения етер, той ще може да контролира всичко физическо. Когато е способен да контролира физическото в човека, тогава ще може да контролира и останалата част от физическото. Тази сила се нарича Силата на Отца или просто „Отец“ – всичко, чрез което едно същество се свързва с нашата земя, всичко, чрез което това същество може да контролира физическата материя. Когато човек може да проникне във физическото тяло с такива Сили на Отца, това се нарича Атма; ето как Атма може да бъде приписана на физическото.
Вторият член на [човешкото] същество е етерното тяло, което съответства на принципа на Сина или Логоса, „Словото“. Етерното тяло може да бъде движено и вътрешно оформено от Будхи, приведено във вибрация от принципа на Сина, точно както физическото [тяло може да бъде] от Атма.
Третият член е астралното тяло. В началото не можем да го контролираме; само много малко хора в момента имат някакъв значителен контрол над астралните си тела. Казваме, че човек е надарен с Манас до степента, в която може да контролира астралното си тяло отвътре.
Човекът започва да работи върху астралното си тяло в средата на Лемурийската епоха. Ако можехте да наблюдавате човек на етапа, който е достигнал в началото

на Лемурийската раса, тоест, когато е бил бисексуален, щяхте да откриете, че тялото му е изградено от другаде; но в средата на Лемурийската епоха човекът сам започва да работи върху астралното си тяло. Всичко, което човек вплита в себе си от своето его, което прави от дълг или по заповед, за да преодолее неподправените апетити и страсти, помага за усъвършенстване на астралното тяло; когато то е напълно проникнато от работата на собственото его на човека, тогава вече не можем да го наричаме астрално тяло, то се е превърнало в Манас. Когато цялото астрално тяло е трансформирано в Манас, човек може да започне да работи върху етерното си тяло, за да го трансформира в Будхи. Това, което той вплита там, не е нищо друго освен индивидуализираното Слово; Християнският езотеризъм нарича това „Син“ или „Логос“, а астралното тяло, когато се е превърнало в Манас, нарича „Светият Дух“, а физическото тяло, което се е превърнало в Атма, „Отец“.
Това, което се случва тук в малък мащаб в човека, се случва и в голям мащаб в света като цяло. Тези световни тайни са били изпълнявани в мистериите, в посвещението; по този начин е било направено нещо, което за повечето човешки същества би се случило едва в далечно бъдеще. Още в египетските мистерии човек е можел да бъде посветен само ако е проправил път през цялото си астрално тяло, така че астралното тяло да може да бъде напълно управлявано от егото. Сега такъв човек е заставал пред посветения жрец: той е нямал влияние върху физическото си тяло, нито пък върху етерното си тяло; но астралното му тяло е било негово собствено дело. Сега му е било показано как може да действа върху етерното си тяло и върху физическото си тяло. Физическото тяло е било доведено до летаргично състояние - то е трябвало да остане в това състояние три нощи и три дни - и през това време етерното тяло е било издигнато от него. И тъй като посветеният е станал силен по отношение на астралното тяло, той е могъл да придобие силата да действа върху етерното тяло. Той е можел да се научи да позволява на това, което има в астралното тяло, да действа върху етерното тяло. Това бяха трите дни на Погребението и Възкресението в етерно тяло, изцяло проникнато от това, което се нарича Свети Дух. Такъв посветен се наричаше човек, надарен с Логоса, със „Словото“. Това „Слово“ не е нищо друго освен Мъдростта, Манас, която е била вложена в астралното тяло. Тази мъдрост никога не може да влезе в етерното тяло, освен ако астралното тяло първо не е било проникнато от нея.
Същото беше и за Земята. Едва когато цялата Земя беше доведена толкова далеч в астралното пространство, можеше да се случи подобно събитие. Състоянието, в което е трябвало да се намира неофитът в египетските мистерии, съответства на това време на Астралния Сфера, за който говорих като непосредствен предшественик на нашата Земя; това е Сферата на Мъдростта. Цялата мъдрост беше вложена в нея от космическите сили. И това пренасяне на мъдрост в самата Земна Сфера направи възможно след отделянето на Слънцето и Луната от Земята, нещо

отново да може да бъде включено отгоре, от по-висши сфери [в Земята], точно както това се случи в малък мащаб при посвещението.
Седем пъти Астралната сфера [сцената] на Земята [вижте таблицата в края на бележките към лекция 10] е попаднала под управлението на Мъдрите, по начина на Соломон. Тогава земята се облече в етерно тяло и земната материя беше кристализирана или оформена. „Словото“ беше положено в него; това Слово е, така да се каже, погребано в земната материя, но трябва да бъде възкресено. Това е и красивото значение на мита за Бог Дионис. Светата Мъдрост на предшественика на нашата земя е положена във всички земни същества на нашия земен свят. Приемете това възможно най-дълбоко. Приемете човешкото етерно тяло такова, каквото го има всеки човек. Ако го погледнете ясновидски, то има почти същата форма като физическото тяло. При смъртта физическото тяло на човека се разтваря, както и етерното тяло; физическото тяло се разтваря във физическия свят, а етерното тяло - в общия космически етер. Но това етерно тяло е било много сложно създадено за човека от мъдростта, която първоначално го е имплантирала от Астралната сфера. Това етерно тяло се разсейва след смъртта. Само етерното тяло, което е изградено отвътре, е живо тяло, което остава вечно. Това е етерното тяло на Чела [кандидатът за посвещение] – и то не се разтваря след смъртта. Ако видите един съвременен цивилизован човек да умира, може да видите етерното тяло за известно време, но след това то се разтваря. При Чела то остава. Отказът от Девачан от Чела се състои във факта, че Чела остава на астралния план и там използва етерното си тяло. При обикновените човешки същества при всяко прераждане трябва да се формира ново етерно тяло; способността да се създаде ново се постига в Девачан. Етерното тяло, което Чела е изградил отвътре, никога повече няма да бъде загубено; докато това, което е създадено от космическа мъдрост от другаде, наистина се разтваря отново. Същото е и с етерните тела на растенията и животните. Това, което сега е все още етерно тяло, е било изградено от космически сили, които са се влели в него от Астралната сфера [състояние] на нашата земя. Тази мъдрост, която намирате в астралната земя, е изразена в легендата за Дионис.
Сега, в Лемурийската епоха, по-плътното [състояние] трябваше да се оформи. След това трябваше да се вплете принципът на Отца. Това е последният [принцип], който завладява нашата земна материя. Това, което е било вплетено по този начин, е дълбоко скрито във физическия свят. Първо Светият Дух се вплете в астралната материя. След това Духът, съюзен с астралната материя – тоест Синът – се вплете в етерната субстанция; и след това дойде Отецът, който контролира физическата плътност. Така макрокосмосът беше изграден в тройна прогресия – Дух, Син и Отец; и човекът, докато напредва по-нагоре, отива от Духа, през Сина, към Отца. Всичко това се случва под ръководството на еволюцията на земята.
До лемурийската епоха единствената еволюция е била навън. След това тази Троица е била привлечена в нашата физическа еволюция. В арийската епоха това,

което се е случило в по-ранна епоха, е било въведено в човешкото мислене като религия, правейки поетапно повторение.
Ние сме в петата Подраса на Арийската Коренна Раса (петата следатлантска културна епоха). Четири други Подраси са съществували преди тях. Първата Подраса е тази на Древна Индия. Тази почтена древна раса е била водена от древните Риши. Можем да си съставим само смътна представа за тях. Запознати сме с тяхната религия от разказите, достигнали до нас във Ведите. Учението на Ришите е било далеч по-велико и по-могъщо от сегашните ни традиции за него. Едва по време на третата Подраса са направени записи, които са запазени за нас във Ведите. Първоначалната религия на Ришите е имала велики традиции от божествените предшественици на хората, астралните посветени от династията на Соломон. В духа на древните индийски Риши са живели архетипни форми; великите интуиции черпят интелигентност и знания не само от законите на земята, но и от архетипните форми, които самите са създали споменатите мъдрости. Това е била първата религия, тази на Светия Дух.
Втората религия е била насърчавана в Близкия изток; в нея Вторият Принцип [на Троицата] е бил почитан като пресъздаване на първия път, когато Синът е оказал влиянието Си на земята. Изтласкването на определени същества е съпътствало [настъпването на] Принципа на Сина; няма по-висше развитие без друго [развитие] да бъде изтласкано надолу в дълбините. Минералното, растителното и животинското царства са били изтласкани надолу по този начин. Който се развива нагоре, поема върху себе си огромна отговорност, това е голямата трагедия; следствието от всеки светец е, че голям брой същества са изтласкани надолу. Нямаше да има развитие, ако този вид изтласкване надолу не се случваше. Човек трябва непрекъснато да изтласква другите надолу, докато се развива нагоре. Ето защо всяко развитие, което се случва от личен интерес, е зло и осъдително; то е оправдано само ако се прави за развитието на други същества. Само този, който би издигнал онези, които са били изтласкани надолу, е годен за развитие. По този начин, еволюцията, която се прояви на Земята и която вече беше подготвена на други космически тела, еволюцията, целяща да дарява етерното тяло с Логоса, със Словото, е била съпроводена от изтласкването на други същества, свързани с развитието на Земята. Тези [същества] са били замислени като противници, като Луциферически принцип. Така имаме точно тази двойственост - принципът на Злото, съпътстващ принципа на Доброто - в персийската религия. Добро е, ако човек или всъщност всяко същество работи Манасично в себе си; но той винаги е изправен пред злото. Ормузд и Ариман са имената за Добро и Зло в персийската религия.
Третият етап срещаме с халдейците, вавилонците, асирийците и египтяните; чрез [всички] тях се случва повторение на третия етап на Божеството. Така оттогава нататък, с всички народи, ние срещаме - Троицата, Триединството на Божеството.

Втората Подраса нямаше Триединно Божество, още по-малко първата. [Но] сега, в тази троичност, изкачването постепенно се подготвя за цялото човечество. Посветените извървяват пътя предварително... [Пропаст][3]
В първите три Подраси е имало отражение в религиозната [сфера] на това, което е било активно в макрокосмическите процеси. Сега се формира нова структура: първо Мъдрост, после Син, после Отец. Първият лъч мъдрост идва по време на четвъртата Подраса, чрез семитския народ, който се е появил по време на третата Подраса и е продължил в четвъртата. От тях произлиза християнството. В посветените на еврейския народ откриваме целия ход на минали събития на земята - всички събития, случили се в небесната сфера, се повтарят в елемента на интелекта. Кама-Манас, който наричаме нисш дух, се е развил там; който трябва да бъде надарен с други сили. Този дар, този *вътък* е самият Христос, Словото, станало плът, което сочи към бъдещото Слово, чрез което всички човешки същества ще бъдат в състояние да контролират етерните си тела с астралните си тела, ако те така вложат Словото в етерното тяло, че то да се събуди за живот в него. Възможността за това развитие в бъдеще е предсказана с появата на Словото, станало Плът, в четвъртата Подраса. Цялото човечество трябва да е постигнало контрол над етерното тяло, преди Логосът да може да се въплъти в етерното тяло. Това, като инициращ импулс, е произлязло от Христос, въплътен в Плът. Когато човекът, чрез силата на Сина, премине през [това], тогава той ще дойде при Отца.
Сега възходът трябва да бъде пресъздаден през етапите, през които цялото човечество постепенно достига до това, което е постигнато чрез появата на Христос в плът. В духа, който се е развил в юдаизма, е трябвало да се запали висшият Манас. Следователно, новата ера започва със слизането на Светия Дух, който ще доведе човечеството до точката в шестата епоха, когато Христовият Принцип, който само е загатнат в християнството днес, намира своето изпълнение. „Никой не дохожда при Отца, освен чрез Мен“, казва Синът. Той изпрати Духа на човечеството, за да бъде то подготвено за времето в шестата епоха, когато Доброто и Злото ще бъдат разделени. Човекът никога не би развил този импулс без този друг вътък, който нарекохме така наречения Зъл Принцип. Човекът е трябвало да получи свободна воля, за да може разбирането му да бъде използвано при вземането на решение между Добро и Зло. Този вътък от слизането на Духа се завършва на Петдесетница.
Духът, Синът и Отецът са сякаш погребани в земята: Отецът във физическото тяло, Синът в етерното тяло и Духът в астралното тяло. Човекът обаче е развил своето его и е станал самоосъзнат. Сега той трябва да се научи да работи директно надолу във физическото. Това ще стане в бъдещето. В момента човекът работи в астралното си тяло. Символът за това е слизането на Светия Дух в онези, които ще станат водачи на човечеството. Това е нещо в човека, което е подобно на този Дух, който го е възнесъл.

Преди Синът да може да стане ефективен – което е било в хиперборейските времена – част от универсалния Принцип на Духа е трябвало да се откъсне, да бъде изтласкана и да се скита по други пътища. Това е изразено в Змията, символ на знанието, Луциферическия принцип. Именно тази искра от Духа е направила човека свободно същество и му е дала възможност да желае Доброто от собствения си импулс. Този Дух, който е слязъл при човека чрез великия празник Петдесетница, е подобен на онзи Дух, който е бил изтласкан, който наистина е въплътен в Прометей, който е раздухал искрата в пламък, така че нашето его да може да реши да следва Духа, точно както по-късно ще последва Сина и още по-късно Отца. Човекът със сигурност е могъл да стане зъл, но от друга страна, тази потенциалност за зло е била цената да бъде насочен обратно към Света на Боговете, от който произхожда. Това е връзката между Петдесетница и Луциферическия принцип. По този начин празникът Петдесетница е и празник на Прометей и на свободата.

Сега ще разберете връзката между Синовете на Каин и седемте Соломонови царе от предземните времена, на които цар Соломон от Библията се явява като потомък. Мъдростта първоначално е била предадена на човека отвън. По-късно тя е трябвало да извире отвътре. Соломон построил Храма, но само с помощта на Хирам-Абиф; в сътрудничество с този Син на Каин той усвоил изкуствата, необходими за издигането на Храма. Така потоците, които са текли разделени [един от друг] в света, отново се сливат.

Когато слънцето се отдели от земята, Словото се погреба в земята. То ще бъде възкресено отново, когато земята е напреднала до шестата Коренна Раса. Човекът ще възкреси това Слово от мъртвите, от земята; но първо духът трябва да живее в него, за да може Словото да докосне струна в него. Това беше постигнато от апостолите на Петдесетница. В *светлината на пътя*[4] намираме думите: „Придобий знание и ще имаш реч.“ Речта идва с истинското знание, което слиза като огнени езици върху апостолите на светата Петдесетница. Когато дойде вътрешното Слово, което е сродно на святото божествено Слово, и което потъва във всичко етерно, за да го оживи, тогава човекът вече няма да говори от себе си, а от божествения Дух. Тогава той е пратеник на Божеството и провъзгласява вътрешното Слово на Божеството по собствена свободна воля.

Така вътрешното Слово оживя в апостолите; така то разпространи влиянието си навън от тях. Те провъзгласиха огненото Слово и осъзнаха ролята си на посланици на Божеството. Затова Светият Дух се носеше над тях под формата на огнени езици. Те подготвяха човечеството да приеме Логоса. Великият посветен, Христос Исус, продължи напред. Светият Дух го последва, опложданки астралните тела, така че те да узреят, за да направят етерните си тела безсмъртни. След като това се случи, тогава Христовият Принцип ще бъде привлечен в човечеството. Това са имали предвид и посветените, когато са казвали, донякъде както Хераклит: Ако, бягайки от

земното,[5]Възнасяш се до свободния етер, с вяра в безсмъртието, ставаш безсмъртен дух, свободен от смъртта и физическото.
Всеки един човек ще достигне тази точка в средата на шестата Коренна Раса. Сега обаче човекът е все още уязвим за смъртта, тъй като етерното му тяло все още не е постигнало безсмъртие. Християнството съдържа тайната как човекът може постепенно да се развива към възкресението на етерното тяло. Тук третият велик празник е свързан с другите два християнски празника.
Исках да стигна до заключението, че празникът Петдесетница има безкрайна дълбочина и да покажа как човекът постепенно развива живо осъзнаване на света около себе си и че е свързан с всички неща около себе си, с всичко, което се случва около него. В имената на дните от седмицата ще намерите това, което се е случило около нас, изложено.
Човекът празнува Петдесетница най-добре, като си изясни какви дълбоки истини са били вложени в този празник от мъдреците. А да празнуваш празник всъщност означава да се съединиш духовно с Космическия Дух.

15. Атомите и Логосът в светлината на окултизма

Ако искаме да оценим теософията в нейната истинска стойност, тогава трябва да бъдем пропити с фундаменталното разбиране, че в теософския поток получаваме разширяване на душата, чувстваме сърцето си разширено и издигнато за по-висши задачи, за участие в делата на вселената. Никой не може да има и представа за това, ако не знае нещо за окултизма.

Често се обсъжда великата цел на теософското движение - да се води човечеството чрез него към момента, в който в бъдеще ще се появи нова раса от човешки същества, когато нашата интелектуалност, каквато е сега, вече няма да играе водеща роля в света, а ще бъде обогатена от Буди. Трябва да работим заедно с това велико световно течение и затова носим голяма отговорност към теософското движение. Задачата на теософа се простира в далечното бъдеще. В това отношение ние не се оттегляме в някаква облачна кукувича земя; защото това, което научаваме за толкова далечно бъдеще, е ободряващо за нас, нещо продуктивно за нас, което е полезно и в ежедневните неща. Всеки, който позволява на тези велики световни перспективи да заемат ума му дори само за десет минути на ден, ще се държи различно от някой, който е потопен в ежедневните дела. Той може да внесе в съвременния живот нещо ново, продуктивно и оригинално. Целият прогрес зависи от внасянето на оригиналност в човечеството.

Искаме да започнем с нещо, което е свързано с влиянието на Девите.[1]Девите са същества, които са на по-висок етап от човека и са способни да работят на по-високи нива на съществуване. Така ние откриваме Девите, когато навлезем в по-висшите планове ясновидски. Откриваме Девите на астралния план, на плана Рупа, на плана Арупа и още по-високо. Какво означава влиянието на Девите за света, в който самите ние се намираме? Ще отговорим на този въпрос, като зададем друг: Каква е целта на нашето човешко съществуване, на това продължаващо прераждане? Човек би дошъл на този свят съвсем безцелно, ако не беше научил никакъв конкретен урок, не беше изпълнил никаква конкретна задача при всяко идване. Всеки път, когато [човекът се въплъщава], земята трябва да се е променила толкова много, че той се сблъсква със ситуация, с която не се е сблъсквал преди в по-ранните си въплъщения.

Мъжкото и женското въплъщение [заедно] се считат за едно въплъщение. Между две такива свързани въплъщения има от 2600 до 3000 години. Опитът, който мъжете преживяват през настоящия етап от земната еволюция, е толкова различен при мъжа и жената, че е крайно необходимо това да е така.

Промените, които настъпват в света между две превъплъщения на един човек, са наистина доста неразбираеми за хората извън теософския свят. Всъщност обаче хората се натъкват на съвсем различни ситуации, не само морално, но и физически. За всеки, който погледне назад окултно, физическите обстоятелства също са се

променили коренно през последните три хиляди години. Средно бихме се сблъскали с предишните си превъплъщения по времето на древните гърци, Омировите гърци, 800 г. пр.н.е. По това време е имало съвсем различни географски и климатични условия, коренно различен растителен живот и дори различен животински свят. В тези царства се случват [непрекъснати] промени. Външен израз на тези промени е движението на слънцето по небесния свод. Имаме дванадесет знака на зодиака и слънцето непрекъснато се движи от един към друг при пролетното равноденствие. Преди осем хиляди години слънцето за първи път е влязло в съзвездието Рак. Времето, през което слънцето преминава през съзвездие, това време, което след това изтича, трае около две хиляди и шестстотин години.[2]Това е и времето между две човешки превъплъщения. Приблизително в началото на 18-ти и 19-ти век слънцето напуснало съзвездието Овен и преминало към това на Рибите, така че сега се намира в съзвездието Риби по време на пролетното [равноденствие].

Тези, които все още имаха усет за окултизъм, знаеха нещо за връзката в човешкия живот с тези промени на небесния свод. По-рано, преди слънцето да влезе в съзвездието Овен, в Азия е преобладавало култът към Бика (Митра, Апис). След това започва почитането на Овена, което започва с легендата за Язон и Златното руно. Христос е наричан „Агнецът Божий“. Още по-рано се среща персийският символ на Близнаците. Това е свързано с [персийската] култура от онова време [и нейния възглед] за Доброто и Злото.

Ако слънцето грее на земята от различна страна, тогава ситуацията там също се променя. Следователно навлизането на слънцето в ново съзвездие също води всеки път до ново въплъщение. Горе, в небесата, е движението на слънцето, долу, на земята, промяна в климатичните условия в растителността и т.н.

Кой причинява това? Теософът трябва да се запита, защото за него не може да има чудеса. Има факти на по-висше ниво, но няма чудеса. Изправен пред въпроса за връзката на човешкото същество с проявленията на земята, човек трябва да заеме по-висока гледна точка.

След смъртта човекът е в Камалока. Ние не питаме: Имат *ли* животните и растенията [някакво] съзнание? Вместо това питаме: *Къде* се намира тяхното съзнание? Знаем, че животните имат своето съзнание в Камалока, на астралния план, растенията на Рупа плана, а минералите на Арупа плана. Човекът има своето съзнание на физическия план. Нека предположим, че човекът сега идва в Камалока. Тогава той ще бъде на същото място, където е съзнанието на животните. След това се издига до Девачан, където растенията имат своето съзнание. На настоящия етап от еволюцията човекът не е в състояние да упражнява каквото и да е влияние върху животинското или растителното царство. Той обаче има такова влияние в по-ниските области на Девачанския план. Неговите спътници там са всички онези, които притежават Девачанско съзнание; това са сили, същества, които работят от

Девачан, за да насърчат растежа и благосъстоянието на растителния свят. Целият живот на растенията се контролира от Девачанския план. Там човекът помага за създаването и трансформирането на растенията. Там в него се развиват сили, така че той наистина може да развие влияние върху растителността. Но Девите все още са там, за да управляват тази дейност. Той е ръководен от тях, за да може да помогне в трансформацията на растителния свят. В Девачан той използва силите, които е събрал във въплъщението си, за да преобрази растителния свят. Както жизнените сили се променят по време на престоя на човека в Девачан, така и той [помага] да се промени растителността на земята. От Девачан човекът всъщност променя обкръжението, което расте около него.
Като пребивава дълго време в Девачан, [човекът] също така помага за трансформацията на физическите сили. Ако се върнем милион години назад в Германия,[3]Човек все още открива вулканични планини там, а Алпите като ниски вълнообразни хълмове. Последвалите промени са причинени от човека, [работещ] от равнината Арупа, така че по-късно той да срещне подходящи физически конфигурации в Европа. Дейността на човека във Вселената е вътрешният аспект на това, което виждаме външно в околната среда.
Сега стигаме до това, което ще повлияе на трансформацията в света от още по-висша равнина и под друга форма.
Човек често чете за Логоса, струящ отгоре, и се пита как е възможно това [да бъде замислено], как може да се стигне до представа за Логоса, до представа, която е нещо повече от просто дума. Сега ще разгледаме връзката между Логоса и най-малките [частици]. Ще ви дам описание – не спекулации – на резултатите от много древни окултни изследвания, такива каквито са били предавани и обработвани специално в окултните школи на Германия, особено от четиринадесети век нататък. Ако медитираме върху атома, това, което ни поразява, е, че той е много мъничко нещо. Всеки знае, че това малко нещо, наречено атом, никога не е било виждано през какъвто и да е микроскоп, независимо колко е сложен. И все пак окултните книги дават описания и изображения на атома.[4]Откъде са получени тези снимки? Как може човек, като окултист, сега да знае нещо за атома?
Сега си представете, че е възможно да накарате един атом да расте непрекъснато все по-голям и по-голям, докато стане голям колкото Земята; тогава човек би открил един много сложен свят. Човек би възприел много движения, различни видове явления, в това малко нещо. Имайте предвид тази аналогия с атома, уголемен до размера на Земята. Ако наистина беше възможно да се увеличи атомът до тази степен, щяхме да можем да наблюдаваме всеки отделен процес в него. Само окултистът е в състояние да увеличи атома толкова много и да съзерцава неговата вътрешност.
Нека след това разгледаме гамата от човешки мотиви на земята, започвайки с най-ниските нива на човешко развитие, с инстинктите и страстите, издигайки се до

морални идеали и религиозни общности и така нататък; след това ще видим, че човешките същества сякаш преплитат нишки помежду си, които се вплитат от човек на човек, образувайки непрекъснато по-висши асоциации: семейството, племето и по-нататъшните етнически и политически групи, накрая религиозните общности. В това наистина се проявява дейността на висшите индивидуалности. Такива асоциации са изникнали от изворите и кладенците на чистата универсална мъдрост, чрез религиозен основател. Всички религии са единодушни [в по-дълбок смисъл], защото имат основатели, които принадлежат към великата Ложа [на Учителите]. Съществува една специфична Бяла Ложа, която има дванадесет членове, от които седем имат специално влияние, и тези седем наистина са основали религиозни групи. Такива са били Буда, Хермес, Питагор и т.н. Великият план за цялата човешка еволюция всъщност е бил духовно замислен в Бялата Ложа, която е толкова стара, колкото самото човечество. Тук ни предстои координиран план за ръководство на целия човешки прогрес. Всички други асоциации са само подчинени клонове; дори семейните групи и т.н. са свързани във великия план, който ни води до Ложата на Учителите. Там се изплита и изплита планът, според който се развива цялото човечество.

Нека проследим всичко, което се случва впоследствие. Сега първо трябва да се запознаем с един конкретен план, а именно плана за нашата земя. Нека съзерцаваме четвъртия кръг на земята, в който се намираме сега. Той е предназначен да хуманизира минералното царство. Помислете как човешкото разбиране вече е преобразило минералния свят, например Кьолнската катедрала и съвременните технологии. Нашата човечност има задачата да превърне целия минерален свят в чисто произведение на изкуството. Електричеството вече ни сочи към окултните дълбини на материята.

Когато, от вътрешното си същество, човекът е преструктурирал минералния свят, тогава ще е настъпил краят на нашата земя; тогава земята е в края на своята физическа еволюция. Конкретният план, по който минералният свят ще бъде преоформен, съществува в Ложата на Майсторите. Този план вече е завършен; така че ако човек го изучи, може да види какво тепърва предстои чрез прекрасни сгради, прекрасни машини и т.н. Когато земята достигне края на физическото Кълбо [състояние], цялата земя ще има вътрешна структура, вътрешна артикулация, дадена ѝ от самия човек, така че ще се превърне в произведение на изкуството, както е планирано от Майсторите на Бялата Ложа. След като това бъде постигнато, цялата земя ще премине в своето астрално състояние. Това е нещо подобно на това, когато растението започне да вехне; физическото изчезва, всичко отива в астралното. При преминаването в астралния свят физическото постепенно се свива, превръща се в свиващо се ядро, обгърнато от астралното, преминавайки в състояние Рупа и след това в състояние Арупа, докато изчезне в състояние, подобно на сън.

Какво тогава остава от физическото? Когато земята премине в състояние Арупа, все още има доста кондензиран мъничък отпечатък на цялата физическа еволюция на това, което е било замислено в плана на Учителите; като мъничка миниатюрна версия на това, което някога е била минералната земя. Това е, което преминава [от физическото]; физическото е там само като тази мъничка миниатюрна версия на предишната еволюция, но Арупа е голяма. Когато премине от състоянието Девачан, тя се умножава навън в безброй подобни неща. И когато земята отново се върне във физическото състояние, тя е съставена от безброй малки глобули, всяка от които е отпечатък на това, което земята е била преди. Всички тези глобули обаче са подредени по различен начин, въпреки че споделят общ произход. Така новата физическа земя на петия кръг[5]ще се състои от безброй малки части, всяка от които съдържа целта на минералния свят, който Учителите имат под формата на план в своята Ложа. Всеки атом от петия Кръг [на земната еволюция] ще съдържа целия план на Учителите. Днес Учителите работят върху атома на петия Кръг. Всичко, което предхожда, в човечеството, е компресирано в резултат, който е атомът на петия Кръг.

Следователно, ако разгледаме атома в сегашната му форма и след това се върнем в Акашовите записи, ще видим, че днешният атом претърпява процес на растеж. Той расте все повече и повече, става все по-отделен [Пауза в текста] ... и съдържа преплетените сили на човечеството от третия кръг на еволюцията. В това можем да разгледаме плана на Учителите за третия Земен кръг. Това, което в началото е изцяло външно, става съвсем вътрешно и в най-малкия атом, който виждаме, се отразяват плановете на Учителите. Тези малки, частни планове не са нищо друго освен част от целия план за човечеството. Ако човек по този начин приеме, че планът на един кръг е атомът на следващия кръг, тогава може да види модела на великия вселенски план. Великият вселенски план се развива в непрекъснато по-високи етапи, до същества, които имат непрекъснато по-високи планове за развитие на света. Когато съзерцаваме този план, стигаме до третия Логос. По този начин Логосът непрекъснато се промъква в атома; първо е отвън и се превръща в план за атома, а след това атомът се превръща в образ на този план. Окултистът просто отбелязва плана от Акашовите записи за по-ранните кръгове и така изучава атома.

Откъде висшите същества получават този план? Отговор на това намираме, ако вземем предвид, че има още по-висши етапи на еволюцията, където се измислят плановете. Там се разработва световната еволюция. Тези по-висши етапи са ни посочени от древните, например от Дионисий, ученикът на апостол Павел.[6]а също и от Николай Кузански.[7]Неговото възприятие беше: По-висше от всяко знание и възприятие е Невъзприятието. Но това Незнание е по-висше знание, а това Невъзприятие е по-висше възприемане.

Когато спрем да гледаме това, което държим в мисленето и представите си за света, и се обърнем към това, което блика, към вътрешните си сили, тогава откриваме

нещо още по-висше. Учителите могат да втъкат [третия] Логос, защото са се издигнали още по-високо от природата на мисленето. Когато висшите сили са развити, тогава в такива същества мисълта се явява като нещо различно. Тогава тя е като изговорена дума за нас. Мисълта, която представлява най-съкровеното същество за Учителите, сама по себе си може да бъде израз на висше същество, точно както думата е израз на мисълта [за нас]. Ако самите ние разглеждаме мисълта като дума на още по-висше същество, тогава се доближаваме до понятието за Логоса. Знанието, извлечено от мисълта, стои на още по-високо ниво.
Когато съзерцаваме света, откриваме атома в единия край. Той е образ на плана, произлязъл от дълбините на духа на Учителите, който е Логосът.
Ако сега потърсим трансформацията на самия човек по време на великата световна епоха - тогава биваме върнати обратно в света.
Точно както човекът е слязъл, е потънал надолу във физическия план, така е и със света като цяло. Това, което човекът е развил в себе си, лежи около него в света. Но след това биваме отведени надолу към по-нисшите планове, които обаче самите по себе си съдържат по-висшите планове - Ложата на Учителите.
Духът на Земята живее с Учителите днес и този Дух на Земята ще бъде физическото облекло на следващата планета [бъдещия Юпитер]. Най-малкото нещо, което правим, ще засегне и най-малкия атом на следващата планета. Това чувство ни дава първо пълна връзка с Ложата на Учителите. Това би трябвало да осигури централен фокус за Теософското общество, тъй като ние знаем това, което знаят Мъдрите.
Когато Гьоте говори за Духа на Земята[8]Той изразява една истина. Духът на Земята тъче дрехите на следващата планета. „В потоците на живота, в бурята на действието“ [In *Lebensfluten—im Tatensturm*] Духът [на Земята] тъче дрехите за следващата планетарна Божественост.
Допълнение:
Две години по-късно, на 21 октомври 1907 г., отново по време на Общото събрание, Рудолф Щайнер говори още веднъж – в една все още непубликувана лекция – за атома в контекста на това как духовното влияние преминава от една планета на друга, как следователно това ще бъде „между [Старата] Луна и Земята и отново между Земята и нейния наследник, [бъдещия] Юпитер“. Тази лекция ще бъде публикувана на немски език в том 101 от пълните съчинения на Рудолф Щайнер.
Съответният откъс гласи следното:
Всички знаете, че Земята се ръководи по определен начин от така наречената Бяла Ложа, в която са обединени високоразвити човешки индивидуалности и индивидуалности от още по-висш вид. Какво правят те там? Те работят; те ръководят еволюцията на Земята; докато ръководят тази еволюция, те измислят съвсем специфичен план. Всъщност е така, че по време на еволюцията на всяка планета, водещите сили разработват специфичен план. Докато Земята еволюира, плановете за атома за еволюцията на Юпитер – който наследява Земята – се

изготвят в така наречената Бяла Ложа на Земята. Планът е разработен в пълни подробности. В това се крие благословията и спасението на прогреса – в това, че той се предприема в хармония с този план.
Сега, когато една планетарна еволюция приключи, следователно, когато нашата Земя е завършила своя [настоящ] планетарен цикъл, тогава Майсторите на Мъдростта, които хармонизират възприятията, ще бъдат готови с плана, който трябва да разработят за [цикъла на Юпитер]. И сега, в края на такава еволюция на планетите, се случва нещо много специално.
Този план, чрез процедура, ще бъде безкрайно намаляван по размер и безкрайно умножаван по брой; така че в безброй копия от целия план за Юпитер да има на разположение, макар и много миниатюризиран. Така е било и на [Старата] Луна: планът на земната еволюция е съществувал там, безкрайно умножен и миниатюризиран. И знаете ли какво представляват те, тези миниатюризирани планове, които са били духовно развити там? Те са действителните атоми, които са в основата на земната структура. И атомите, които ще бъдат в основата на Юпитер [планетата], също ще бъдат планът, възпроизведен във възможно най-малката единица - планът, който сега се разработва във водещата Бяла Ложа. Само този, който е наясно с този план, може наистина да знае какво е атом.
Ако искате да развиете познанията си за този атом, който е в основата на земята, тогава, за да изследвате атома, ще се сблъскате именно с онези мистерии, които идват от великите влъхви на света.
Естествено, сега можем да говорим само индикативно за тези неща, но поне можем да дадем нещо, което ще ни даде представа за какво става въпрос.
Земята е съставена от тези атоми по специфичен начин. Всичко, което съществува, включително и вие, е съставено от тези атоми. Следователно вие съществувате в хармония с цялата земна еволюция, тъй като носите в себе си безкраен брой миниатюрни [копия] на плана за Земята, който е бил разработен в миналото. Този план за Земята е могъл да бъде разработен само в предишното планетарно състояние на нашата Земя, [Старата] Луна; водещите същества са го разработили в хармония с цялото планетарно развитие чрез [Стария] Сатурн, [Старото] Слънце и [Старата] Луна. Сега въпросът беше да се въведе нещо в този безкраен брой атоми, което би ги привело в правилната връзка [един с друг], което би ги подредило по правилния начин. Да се въведе това беше възможно само за водещите духове на Луната, ако, както често съм казвал, те управляваха еволюцията на Земята според много специфичен план.
Начинът, по който Земята се появи отново след Лунната еволюция, първоначално не беше наистина „Земя“, а „Земя плюс Слънце плюс Луна“; тяло, каквото бихте имали, ако смесите Земята, Слънцето и Луната заедно, за да направите едно единствено [небесно] тяло. Такава беше Земята в началото. След това първо Слънцето се отдели, отнасяйки със себе си всички онези сили, които бяха твърде тънки, твърде

духовни за човека, под чието влияние той би се одухотворил твърде бързо. Ако човекът просто беше останал под влиянието на силите, които се съдържаха в съвместното тяло Слънце-Луна-Земя, тогава той нямаше да еволюира надолу към физическата материалност и нямаше да може да достигне до това съзнание за себе си, за егото, което трябваше да постигне...

16. Връзката на окултизма с теософското движение

Мога ли още веднъж да го заявя[1]че възнамерявам да изнеса лекция утре сутринта върху някои съвременни окултни въпроси, свързани с масонството. И тя ще се проведе, следвайки древна окултна практика, отделно за мъже и за жени. Лекцията за мъжете ще се проведе в десет часа; за жените в единадесет и половина. Може би ще попитате защо този обичай се запазва, тъй като – само чрез теософския поглед върху нещата – той ще бъде изместен. Това ще стане ясно от съдържанието на лекцията. Бих искал също да кажа, че клонът Безант[2]ще проведе редовното си заседание утре вечер в осем часа.

Сега бих искал да говоря за връзката на окултизма с теософското движение и за няколко други свързани въпроса. По тази тема много често се обсъжда дали теософското движение, и по-специално Теософското общество, трябва да бъде окултно движение или трябва да се разграничава от целия окултизъм. Теософското движение като такова, доколкото се изразява в Теософското общество, не може да бъде окултно движение. Окултното движение се основава на различни предположения от тези, които могат да намерят израз в Теософското общество. Окултни общества е имало във всички периоди. Едно нещо е било необходимо преди всичко за тях, а именно, поради целия начин на своите усилия, да имат някаква йерархия в своята Организация. Това означава, че членовете на такова общество, на такова братство, са били подредени по степени. Всяка степен, от първата до деветдесетата, е имала своя съвсем специфична задача. Във всяка степен е имало съвсем специфични задачи. Никой не е можел да бъде повишен в по-висока степен, докато не е изпълнил задачите на по-ниската.

Мога само да посоча много общо защо е така. Тогава трябва да говорим само общо за задачите на подобни окултни братства. Уважаемите приятели, които толкова често са ме чували да говоря за такива неща, ще ме разберат още по-добре днес. Окултните братства са водещите братства на човечеството. Те имат задачата да подготвят нещата на бъдещето. Всичко, което трябва да се случи в бъдеще, наистина се подготвя сега, намира своя израз сега, като идея, като план, и след това ще се реализира в бъдеще. Дори когато разгледате развитието на човешката раса на външния физически план, тогава ще откриете, че нещата, които по-късно намират изпълнение, са били много по-рано в зародиш като идеи, избухващи, за да намерят израз в умовете и душите на водещи личности и индивидуалности. Вземете например парната машина: ще откриете, ако проследите въпроса назад, как парната машина се е развила от най-простите факти; как тенджерата, пълна с вряща вода, вече е съдържала идеята за парната машина, която след това се е развила от тази най-проста форма до най-сложния механизъм.

Това обаче са дреболии в сравнение с великата структура на човечеството, с която се сблъскваме. Най-важните въпроси се основават на много по-големи и по-

значими перспективи. Те предполагат, че това, което ще се случи в далечното бъдеще, вече, по специфичен начин, се подготвя днес. Как може нещо да се случи по този начин? Чрез това, което е в ръцете ни днес, да се въведат сили в света, които ще влязат в сила в бъдеще. Всичко, което ще се случи тук, на физическия план, в бъдеще се е подготвило на астралния и Девачанския план, много преди физическото си проявление; така че силите, водещи до наистина далечни бъдещи събития, могат да бъдат идентифицирани във висшите планове и светове. Човекът обаче не може задоволително да повлияе на бъдещето, освен ако не подготви ефекта в светлината на познанието за влияещите сили. Човекът е самоосъзнаващо се същество и трябва да вземе съдбата си в свои ръце. Следователно, винаги е имало напреднали Братя от нашата човешка раса, които могат да виждат не само на физическия план, но и на висшите планове.

Нека се опитаме да разберем какво означава да имаш предвидливост на по-висши нива. Да предположим, че имаш вода в езеро. Можеш да предвидиш, че езерото ще замръзне, ако температурата падне, така че ще бъде възможно карането на кънки и т.н. По подобен начин имаме [предвидливост] с връзката на така наречения астрален план с физическия план, тоест със света, в който сме въвлечени. Следователно, ако човек проследи събитията на астралния план, тогава всъщност би могъл да види какво ще се случи в по-късен период с помощта на астралните събития, сякаш това е тяхно сгъстяване. И така човек може да наблюдава онези астрални събития, които впоследствие се проявяват, втвърдени, на физическия план. Физическите събития не са нищо друго освен такива сгъстени събития, които вече са се случили във висшите светове.

Един пример: през цялата древност е имало мистерии. Те имали задачата да приемат отделни хора и да ги посвещават в тайните на съществуването или – както казва Йоан от Апокалипсиса – да показват какво трябва да се случи „скоро“, тоест в бъдеще. В пределите на такива храмове учениците, които е трябвало да бъдат приети в първата степен, били обучавани. Сега е имало допълнително обучение за всяко следващо по-високо ниво на развитие на учениците. Първият етап е бил кандидатите да пречистят астралните си тела. Това е означавало, че те не просто са възприемали обикновената буржоазна етика; буржоазната етика е била предварителното изискване, което е трябвало да се следва при най-стриктно изпълнение на дълга. Защото, докато ученикът прогресивно напредваше към по-висши идеали, преминавайки отвъд страстите и инстинктите на обикновения живот към копнежи над човешката дребнавост, пречиствайки своите симпатии и антипатии дотолкова, че великите световни дела на човешката раса ставаха негови – докато той се протягаше отвъд себе си в своите чувства и възприятия, тогава той беше на път да завърши това, което се нарича пречистване на астралното тяло. След това му беше позволено да работи върху по-плътните тела. Беше му позволено да работи върху етерното си тяло и вече не беше ограничен до преоформяне на

меката, гъвкава и податлива астрална субстанция на своята душа и дух, а му беше позволено да работи върху етерното си тяло. Тогава той беше това, което се нарича Чела. Такъв Чела е този, който признава не само по-висши задължения, който е поел не само достатъчно пречистване, за да направи задълженията на човечеството свои, но е толкова напреднал, че е надраснал по-нисшите и по-висши дела на отделните нации и дори на отделните вероизповедания. Погледът му сега е насочен към живота на цялото човечество. И чрез своето вече напълно структурирано етерно тяло той става участник във великите дела на изграждането на земята. За да направи всичко това, трябва да се случи следното.

Чела трябва да обездвижи всички сили, които възпрепятстват работата му върху етерното му тяло. Ако пред вас е човешко същество, то наистина има физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло. Чела е пречистил астралното си тяло и му е позволено да работи върху етерното си тяло. Какво се случва, когато астралното тяло е пречистено? Какво тогава прониква в етерното тяло? - това, което е организирано в астралното тяло. Нещата, които живеят в астралното тяло, се отпечатват върху етерното тяло. Колкото повече работите върху астралното си тяло, толкова повече можете да поправите неговите дефекти; астралната субстанция е тънка и мека, винаги можете да я върнете в баланс. Ако обаче човек е започнал да развива етерното си тяло като Чела, тогава тези качества се отпечатват върху етерното тяло и това е много по-трайно. Човекът, който е направил земните си дефекти постоянни, по този начин би станал опасен като член на човечеството. Оттук и постоянният стрес върху необходимото пречистване. Етерното тяло е отпечатано от силите, които работят върху него. Представете си го отделено от физическото тяло, тогава то би имало съвсем различна еластичност. Ако е фиксирано във [физическото тяло], това се задържа от формата; но докато остава там, то в началото е твърде слабо, за да впечатли в себе си това, което е претърпяло катарзис като астралност.

Следователно, през древността е трябвало да се направи следното. Човек е трябвало да премахне силите, които са възпрепятствали еластичността на етерното тяло. Това се е постигало чрез привеждане на цялото физическо тяло в летаргично състояние. Човекът е лягал и етерното тяло е било извадено от физическото тяло. Докато физическото тяло е лежало сякаш е мъртво, астралното тяло се е формирало от неговите автономни сили. Това е погребването, като съответното [тяло] се държи в летаргично състояние в продължение на три до три и половина дни. И след това той е можел да работи върху етерното тяло. И след това, след като е оформил етерното си тяло в съответствие с астралното си тяло, се е връщал във физическото си тяло. По този начин е събудил вътрешен живот в себе си; той е бил един от възкръсналите и е получил ново име.

Това беше транзакция на астралния план. Всичко, което описах, се случи на астралния план; физическото тяло нямаше нищо общо с това. Това събитие се

повтаряше във всички древни мистерии. Всеки посветен го знаеше. Сега си представете, че то се уплътнява, пренася се надолу във физическия план, така че нещо [физическо] се е случило чрез това събитие, което преди това се е случвало само астрално; аналогично например на това, че имате парче лед там, където преди сте имали вода. Много такива астрални събития трябва да се комбинират, трябва да се слеят заедно, за да стане евентуално възможно физическото уплътняване. Чрез това Мистерията на Голгота стана исторически възможна, тя можеше да бъде пренесена надолу във физическия план, тъй като чрез появата на Христос на физическия план се случиха неща, които преди това се случваха отново и отново на астралния план. Чрез този пример се учим да разбираме как всъщност се подготвя бъдещето в окултните братства.

Ако сега се запитаме: какво всъщност се случва тук? - тогава бихме отговорили: Човек със сигурност може да разбере много в мисълта, в идеите. Но идеите нямат реално съществуване. Идеята не е нищо повече от това, което е било свалено от по-висши планове на физическия план. Това, за което човек мисли [за нещо], обаче е най-неефективният аспект, тъй като то съществува само на физическия план. Различно е, когато такава идея се изправи лице в лице с нещо, което също произхожда от по-висшите сфери. Вземете за пример учението на Питагор за музиката на сферите.[3] както го е предавал на учениците си. Философите се опитват да представят окултната музика на Питагор като съвсем проста идея. Разумът лесно би могъл да я схване. Но важното [за Питагор] е било, че ученикът е подхождал към тази [тема] едва когато душата му, неговото разположение са били подготвени за нея. По този начин е невъзможно да се обясни по-дълбокият смисъл на „Сикстинската мадона“ на Рафаел на някой, който няма чувство за картини, произхождащи от астрала. Човек трябва да издигне сърцето и душата си към нея. Това, което оставя студен като идея, се появява в картината като артистично изпълнено с живот, като божествено универсално мислене, като нещо, което божествените сили са следвали при създаването на света – и една проста линия се превръща в нещо свято! Мисълта, като се увива около божествен елемент, е изправена лице в лице с божественото влияние. По този начин, важното в този вид обучение е човекът да се подготвя стъпка по стъпка, тъй като е способен да се доближава до великите световни мисли, както ги приема. След това той постепенно ще се слее с онази влиятелна, но иначе окултна сила, която прониква в тези велики световни мисли и която вече подготвя, на астрален план, бъдещето на физическия план. Ако водещият брат на човечеството може би има ученици, които следват такива изпълнени с дух идеи, тогава те ще бъдат сила, която също ще му помага в работата му за външния свят; ще възникнат големи центрове на духовна дейност. Виждате следователно, че това, което нарекох окултизъм, всъщност има много общо с прогреса на човечеството. А в наше време имаме една особено важна задача. Нека се опитаме само да посочим, накратко, как сме стигнали до тази наша задача.

Ние сме част от великата Коренна Раса на човечеството, която е населявала земята, откакто земята, на която сега живеем, се е издигнала от наводненията на океана. Откакто Атлантската Раса започна бавно да изчезва, великата Арийска Раса е доминираща на земята. Ако се замислим, ние тук, в Европа, сме петата Подраса на великата Арийска Коренна Раса. Първата Подраса е живяла в далечното минало в Древна Индия. А днешните индийци са потомци на тази първа Подраса, чийто духовен живот все още е запазен в древните индийски Веди.[4]Ведите са наистина само отгласи от древната култура на Ришите. По това време, разбира се, все още не е имало писменост – имало е само традиция. След това се появили втората, третата и четвъртата подраса. Четвъртата подраса приела християнството. След това, по средата на Средновековието, виждаме, че се е формирала петата подраса, към която принадлежим ние и съседните народи.

Древните индийци от първата подраса са живели при условия, различни от нашите, и са били по същество организирани по различен начин. Дори съвременните им потомци, днешните индийци, са организирани по същество различно от нашите европейски раси. Този, който като окултист изследва разликата, открива, че при древните индийски хора етерното тяло е било много по-малко тясно обвързано с физическото тяло, не се е потапяло толкова напълно във физическото тяло и че е било много по-лесно да му се влияе от астралното тяло. Следствието от това е, че индийската раса може лесно да прехвърли нещо от астралното в етерното тяло, може лесно да работи върху етерното тяло. Това означава не по-малко от това, че индиецът може по-лесно да достигне до определени по-висши възприятия чрез окултно обучение. Колкото по-лесно е етерното тяло да бъде повлияно чрез астралното тяло, толкова по-лесно е да се работи в етерното тяло с картини, без абстрактни понятия. И толкова по-лесно ще бъде за някой, който преминава йога обучение в астралното, да влезе в контакт с по-висши сфери чрез картинни понятия. Те работят в етерното тяло, което е все още гъвкаво. Не е нужно да се работи със сурови понятия, тъй като може да се въздейства върху душата на индийския човек с много ясни картинни образи; и по този начин той ще може да достигне много високи нива на развитие.

Човешката раса е претърпяла промяна чрез различните подраси. Нашето етерно тяло днес е много по-силно под влиянието на физическото тяло, отколкото е било при древните индийци. И по този начин се получава така, че трябва да работим много по-усърдно и по-вътрешно, за да повлияем на етерното тяло. Не можем да схващаме полусънни понятия. Трябва да подложим всичко на строга концентрация, трябва да работим върху вътрешното си същество, като силно концентрираме душата си в чисто свръхсетивното, не само чрез въображаеми понятия. Такава концепция, която води до силна концентрация на вътрешното ни същество, може след това да повлияе много по-силно на етерното тяло, обвързано с физическото тяло. За да може астралното тяло да работи върху етерното тяло, в по-ранни

времена то е трябвало да бъде извадено от етерното [физическото?] тяло. Днес обаче етерното тяло може да бъде повлияно от астралното тяло дори вътре във физическото тяло. Ако направим същия експеримент, който е бил обичаен в древните мистерии, и предизвикаме състояние на летаргия, тогава бихме могли да повлияем на етерното тяло. Но когато земното съзнание, подвижността на мисълта, се завърнеше, това, което астралното тяло беше отпечатало върху етерното тяло, веднага щеше да бъде изтрито отново. Трябва да въздействаме много силно върху етерното тяло, ако искаме то да запази това, което сме му отпечатали. Окултната задача днес е станала различна и е насочена по-скоро навътре.
Така виждате и колко големи разлики възникват с течение на времето в последователните окултни школи. Йога системата на индийците е нещо различно от обучението на розенкройцерите. Розенкройцерското учение взема предвид това, което току-що обясних. Но все пак изниква нещо друго. За да може изобщо да се случи такава крачка напред, е трябвало да се повлияе на силата на разсъждението. Разумът е бил натоварен много повече от досега и тогава е могъл да развие процеса си на пренасяне към разбиране на свръхсетивното. Следователно в по-ново време много повече се е учило в понятията; по-голямо значение се е отдавало на развитието на разума и на способността за абстрактно концептуализиране. Просто сравнете пресъществяването в културата между древноиндийската епоха и нашата собствена. В древна Индия имате висока интуиция и много малко външно изразяване на цивилизацията; днес, в наше време, е обратното. Последицата е, че дори позицията на окултизма се е превърнала в нещо съвсем различно; последицата е, че много от това, което преди се е пазило в тайна, днес се е превърнало в общоизвестно. Много, много подобни възприятия и концепции преди са били пазени в рамките на окултните братства и хората са се доближавали до тези неща само ако целите им сърца са били преобразени. Днес това вече не е в ръцете на окултиста. Много от това, което преди е било запазено за по-късните етапи на обучението, сега трябва да се признае за разкрито в културата на външния свят. Посветеният в мистериите трябва да се съобразява с това. И толкова много от истините, които са били преподавани в окултните училища, са били постепенно разпространени на физическия план.
Дори това, което се преподава в днешните начални училища, би ни отклонило от духовното, ако окултните знания не се появяваха от друга страна. В по-ранни времена ученикът е знаел, че зад това, което е получил в училище и в академичния свят като предписания, се крие нещо още по-висше и че самият той може би един ден ще постигне това висше знание. Той е знаел, че е клетка в духовен организъм. Днес, в демократичния свят, човек получава много понятия, които не водят до подобно прозрение. Следователно към структурата на външното демократично познание, така да се каже, трябва да се добави върхът на пирамидата. Елементарното познание за скритите в света сили вече е било дадено; все още

липсваше върхът, който би довел до духовен поглед върху света. За да се осигури това, трябваше да се основе движение, обхващащо света. Теософското движение беше замислено като такова. Следователно, в някои братства, с все по-нататъшното популяризиране на досегашните тайни знания, било решено да се споделят със света колкото е необходимо от скритите тайни, за да се приведат знанията за външния свят в хармония с всеобхватните окултни знания на братствата.
Тук стигнахме до точката, в която можем да видим връзката на теософското движение и Теософското общество с окултизма. Теософското движение не е окултно движение, нито окултно братство, защото е формирано на демократична основа, при която всеки член е също толкова достоен, колкото и следващия. Въпреки това, съвсем друг е въпросът дали човек иска да разбере задачата на Теософското общество. Задачата на Обществото е на физически план. Ако човек иска да я схване напълно, той трябва да може да вижда във висшите светове. Но въпросът не е, че теософът вече е способен да вижда във висшите светове, а че в рамките на движението наистина се развиват окултни сили, така че Теософското общество може да бъде място, от което окултизмът може да произлиза и да бъде обсъждан. Друг е въпросът дали едно общество е окултно братство или си казва: Ние наистина не сме окултно братство, но в нашето общество окултизмът се обсъжда.
Днес, когато по същество цялото човечество с копнеж гледа към висшите светове, без да намира пътя там, трябва да се популяризира още една част от окултното знание във форма, подходяща за него. И окултизмът в Теософското общество има тази задача. Духовните движения винаги са имали плодотворно влияние върху културното развитие, дори на физически план. Неговият външен израз не е нищо друго освен осъществяването на земята на това, което е било духовно подготвено. Каква е разликата, ако съзерцаваме например произведенията на Микеланджело и Леонардо да Винчи? В тези произведения имате нещо духовно, извикано върху стената в цвят и форма; картината е пропита с това, което първоначално е живяло в душата на художника като нещо духовно. Духовното предшества последващото си изразяване като проявление в материалния свят.
И материалистичната външна култура е само копие на материалистическата тенденция във вътрешните убеждения на човечеството. Чисто материалистическата градска култура се е разпространила в цивилизованите страни от 1850 г. насам. Можем да видим великите неща, които тя е постигнала на физически план, но виждаме и това, което не е успяла да постигне. В сферата на изкуството, например, не е развил истински нов стил, с едно изключение, а именно стилът на универсалния магазин. Това е нещо, което по отношение на нашата външна цивилизация е вътрешно реално. Всичко останало, наследено от миналото, няма връзка с настоящето. Само ако сме изградили общество, чиито членове са обзети от духовна сила, каквато е живяла в християнството, и която все още живее като

копнеж в най-добрите християнски души и може да бъде спечелена отново, тогава отново ще имаме духовна култура. И такава култура отново ще създаде творци във всички сфери на живота. Само нека теософията живее в душите на хората и тя ще изтече отново от тези души като стил, като изкуство, тя ще бъде видимо и чуто там. Светът може отново да бъде външен израз на духовното, ако това вече може да се оживи в такова общество днес.

В този смисъл Теософското общество би могло да помогне за оформянето на културата на далечното [бъдеще]. Ако сме заедно, трябва да сме наясно, че ние сме клетките, които трябва да се обединят, за да създадат бъдеща култура. В нашите души ще бъдат подготвени онези сили, които ще преобразят бъдещия свят дотолкова, че той ще бъде физическо копие на нашето настоящо състояние на ума и поглед върху живота. Всичко, което сега е разкрито и проявено, някога е било окултно. Точно както електричеството е разкрита сила днес, така и някога е било окултна сила. И това, което все още е окултно днес, е предопределено да се превърне в движеща сила за бъдещето. Точно както нашето човешко тяло е било предварително подготвено преди милиони години от сили, които са навсякъде около нас, така и днес в нас се подготвя едно висше тяло, тяло на бъдещето; това тяло на бъдещето обаче ще стане наше едва в далечно време.

Нека накратко проследим пътя на нашата еволюция. Какво е било там преди? Едно смътно, подобно на сън човешко съзнание, отразяващо един свят, много различен от нашия; хората са имали сънливо съзнание. И дори когато се е развило тяхното общностно съществуване, те не са имали парламент за обмен на мнения; те не са имали нищо подобно. Всичко е било просто отразено в съзнанието, което се е развивало у човека. Що се отнася до съвременните телесни органи, как са възникнали те? Чрез тези сили, които са действали върху човека. Точно както животните в тъмните пещери на Кентъки са загубили способността си да виждат...[5]Тъй като те не са го използвали, така и това, което ние притежаваме като очи и уши, е било организирано от външни сили. Те са били формирани от силите на звука и светлината и са еволюирали от нашия организъм. Нашият духовен организъм на бъдещето ще се развие от това, което живее в нас днес. Тези неща, които стоят пред нас като израз на нашата духовна култура, църквите и т.н., произведенията на културата, които ни носят красота и истина, те ще се отпечатат във висшите членове на нашето същество. И когато един ден те се разгърнат към саморазвиващ се живот, тогава това, което живее във външната култура като красота и истина, ще се издигне във вътрешното ни същество. Това, което очите и ушите възприемат сега, ще бъдат камъните за изграждане и организиране на по-висше бъдеще. Ако съзерцаваме света от тази гледна точка, тогава вътрешното същество на човека придобива съвсем различно значение. Тук се сблъскваме с факт, който може да обясни по прост начин това, което се нарича йога или вътрешна тренировка. От думите, които изговорих, ще можете да разберете, че

силите, които са създали света, които работят и творят в света, са били взети преди от нашето вътрешно същество. Това, което е в мен днес, преди е било извън мен: това е основната мисъл в окултното обучение. Преди да съществува нашето физическо тяло, нашето етерно тяло вече е било там. Отново, нашето етерно тяло е структура, която е била образувана от нашето астрално тяло. И това е отправната точка на йога обучението. Всеки, който се занимава с йога обучение, се спуска в своето етерно тяло и знае, че ще намери в него сили, които са го изградили някога, преди милиони години. Физическото тяло бавно се е развило от основата на етерното тяло.

Мога само накратко да опиша как се осъществява спускането в етерното тяло. В етерното тяло съществуват определени течения, които са предшественици на физическите телесни органи. Нервната система, самите нерви, симпатиковата [нервна] система, която се простира в гърба, ганглиите на симпатиковата нервна система - това са части, които са били развити етерно в първобитни времена. Това е процес, който се е случил в далечното минало. След това, след като човекът е напреднал все повече и повече, е дошло време, когато в тялото му - което вече е съдържало потенциала да развие физическата нервна система - се е развила структура, която е дала на човека способността да развива вътрешната си телесна топлина, която го е подготвила за топла кръв. Това отново е по-късна структура от етерното тяло, което тогава вече е било силно повлияно от силите на астралното тяло. И от това, което впоследствие откриваме, че е основната структура на мозъка, се е образувал гръбначният стълб, отново от етерното тяло, като другия полюс на етерното тяло, който от една страна се е развил към мозъка, а от друга - към вътрешната топла кръв. Това се е случвало и в миналото. Не само природните сили са работили върху това развитие на човека, но и висши духовни същества.

Когато йогинът се спуска стъпка по стъпка в своето етерно тяло, той прониква в отминалите времена, в които неговата духовна архетипна форма е била повлияна от тези сили и същества, времена, когато е било създадено това, което живее в нас днес. Когато човек по този начин се спусне в живота, той може отново да достигне тази точка в своето спускане. Той се спуска от главата надолу в долните части на тялото, които са били формирани в най-древни времена, и след това се връща обратно в главата. Това е описание, макар и само схематично, на пътя на окултното възприятие. Повече може да се даде в окултните школи. Ученикът на мистериозната мъдрост по този начин развива способността да гледа назад към минали епохи; така идва времето, когато той е способен да предприеме своето окултно поклонение. Той постига това чрез специално упражнение, чрез което преодолява собственото си аз и по този начин престава да бъде малко, оковано его. Едва тогава той може да осъществи своето изкачване във вселената. Той отново се спуска в океана на миналото, отнасяйки със себе си световните сили. След това, поемайки по възходящата крива, той може бавно да проследи точка по точка пътя, който е

изминал по този начин. Бавно, постепенно, човекът се научава да се спуска [по-нататък] надолу в океана на своите формиращи сили и накрая достига до точка близо до [своя] произход. Така трябва да е било за човека, в когото за първи път се е развило око, с което да насочи погледа си към вселената. След това, за зеницата, сливането на неговото его с великото вселенско его разцъфтява. И сега той трябва да се научи да казва на малкото его: Аз не съм ти.
Важен момент е, когато той осъзнава какво означава това: Аз не съм ти. Това е момент, в който човек започва да разбира, че в природата има по-висши сили от мисълта, че има нещо извън него, което не може да бъде изразено в съвременната мисъл, но което води до това двама души, и двамата способни да говорят за едно и също нещо, да могат в случая на единия да говори ясно, но да бъде скучен, докато речта на другия е изпълнена с топла светлина, която ще създаде бъдещето.
Когато ученикът е стигнал толкова далеч, той може да учи по различен начин, отколкото досега е било възможно за него. По този начин той преживява нещо много специално. В свръхсетивния свят му се изправя духовно същество: той среща онази индивидуалност, с която някога, преди, е бил много близък. Това е велика и значима мистерия, когато отделни етапи от нашето съществуване се преразказват. Ние се издигаме съзнателно от Манас до висшите сили; някога сме слезли от духовните светове и по това време същото това същество е вложило нещо в нас, което сега срещаме отново на нивото, съответстващо на онази точка в миналото, в която е било с нас. Това е учителят, така наречения гуру. Преди много време го срещнахме за първи път; сега го срещаме отново, когато можем съзнателно да схванем това, което той е вложил в нас по това време и е било прието от нас несъзнателно. И ако се спуснем още по-надолу, срещаме духовете, които са участвали в нашето творение преди векове. Срещаме се с Дванадесетте Духа: Духовете на Волята, Духовете на Мъдростта, Духовете на Формата, Духовете на Движението, Духовете на Личността или Егоизма, Духовете на Топлината или Огъня, Духовете на Здрача или Сумрака и т.н. Всичко това се предлага на нашето духовно чувство чрез това спускане във Вселената, чрез това поклонение. И само това ни дава възможност да надникнем в бъдещето, прави възможно да предвидим какво „скоро“ – както се изразява авторът на Апокалипсиса – ще се случи.
Това е задачата на окултизма. Той трябва да бъде освободен, защото това освобождаване е необходимо. Има много движения, които са идеалистични, които са етични. Но движението, наречено теософия, се отличава от останалите по това, че окултизмът съзнателно се изразява в това движение.
С това връзката между окултизма и теософията е ясна. Теософското общество никога не може да иска да бъде окултно братство. Това, което трябва да му даде силата да изпълни задачата си, това, което трябва да му даде живот, могат да бъдат само нещата, произтичащи от окултизма. Следователно Теософското общество ще процъфтява, ако се разбира култивирането на окултното учение и окултния живот.

Това не е твърдо изискване самите членове да бъдат окултисти. Но ако Теософското общество забрави, че тази кръв пулсира в него, тогава то може да остане интересно общество, но това, което е било предназначено за него от възвишените сили, които са помогнали за неговото раждане, няма да бъде постигнато.
Който разбере това, никога няма да иска да отнеме окултния характер на Теософското общество. Въпреки това, който по този начин принадлежи към Теософското общество, ще бъде поставен в двустранна ситуация. Той непременно трябва да обърне внимание на страната, от която извират окултните истини, а от друга страна, трябва да насочи вниманието си към екзотеричния живот на Обществото. Тези аспекти трябва да се държат строго разделени; никога не трябва да се смесват. Когато се говори за външното Теософско общество, никога не бива дори да се споменават окултните личности, които са стояли при неговото създаване. Силите, които живеят на по-висшите планове и които живеят в името на еволюцията на човечеството, извън физическото тяло, никога не се намесват в тези дела. Те никога не предават нищо друго освен импулси. Винаги, когато сме ангажирани, по практически начин, с разширяването на Теософското общество, великите индивидуалности, които наричаме Учители, стоят до нас; можем да се обърнем към тях и да им позволим да говорят чрез нас. Когато става въпрос за разпространение на окултния живот, Учителите са тези, които говорят. Когато става въпрос само за Организацията на Обществото, те го оставят на онези, които живеят на физически план. Това е разликата между окултното течение и рамката на теософската организация. Позволете ми да изразя разликата между това, което тече като вътрешен духовен поток, и това, което се проявява чрез отделните личности, както може би най-добре може да се изрази: Когато става въпрос за духовен живот, тогава говорят Учителите; когато става въпрос само за Организацията, тъй като е възможна грешка, Учителите тогава мълчат.

17. Масонство и човешка еволюция I (само за мъже)

Поканих ви да присъствате на кратка дискусия по окултни въпроси, защото трябва да се признае, че всеки, който участва в теософското движение, трябва да е наясно не само с външните неща, които се разглеждат в програмата, но и с посоката, в която това теософско движение може да го води. Окултните течения, които живеят в теософското движение, всъщност са сродни, в определено отношение, на по-ранни окултни течения. Темата, която възнамеряваме да засегнем днес, се отнася именно до едно от тях, което все още съществува и до днес: масонството.

Знаете, че поне до края на седемнадесети век всякакъв вид женски член е бил строго табу за масонството.[1] По онова време за това е имало основателна причина. Когато в даден момент от световната еволюция причината масоните да нямат жени членове да отпадне, тогава ще дойде времето работата на масонството на физически план да бъде поета от работата на теософията. *На практика* работата на теософията е подготвителна работа. Мъжете и жените ще участват в теософската работа на една и съща основа.

Ако сега ми бъде позволено да кажа накратко защо жените трябваше да бъдат изключени от дейностите на масонството, бих могъл само да кажа, че човек не издава точно тайните си на противника; човек едва ли му изпраща плана си за кампания. Това не се прави при воденето на каквато и да е война. И ще видим, че масонството е в определено отношение в опозиция на женския свят.

Свободното зидарство е продължение на много древни тайни общества и братства. Такива тайни общества – поне във формата, в която са оцелели в Свободното зидарство, са възникнали точно в самото начало на нашата четвърта следатлантска епоха, тоест в същата епоха, в която по-късно е възникнало християнството.

Знаете, че външното съставяне на Библията с право се приписва само на няколкостотин години преди раждането на Христос.[2] Но библейското откровение е било [жива] традиция хиляди години преди това. В древността не е било обичайно да се записват подобни неща; вместо това те са се предавали от уста на уста. Следователно може да се предположи, че тайните, които Моисей е поверил на свещениците, са били записани едва по-късно.

В същия период, в който Библията за първи път се появява в световната история като документ, започва да се съставя и разпространява и това, което е известно като легендата за масонството.

В световната еволюция винаги трябва да се разглежда като закон, че случилото се по-рано се повтаря накратко. Всяко човешко същество повтаря в майчината утроба етапите, през които човешката раса вече е преминала. Всяка планета повтаря в началните си етапи предварително завършените стъпки на своята еволюция. Това, което вече е преминало, винаги се повтаря накратко. Така е и с расите. Следователно, първата, втората и третата следатлантска раса са повторение на по-

ранни земни условия, само че в специфична по-висша сфера. Това, което е започнало с Лемурия, се е развило в цялата Атлантида и е повторено в нашите три културни епохи в специфична по-висша сфера. Така че по този начин имаме повторение на това, което се е случило по-рано, в лемурийска епоха, в по-слабо развита сфера. Преди да възникне системата от два пола, е имало един вид бисексуалност, единен пол, доколкото във всеки индивид са били представени и двата пола. Защото разделянето на два пола е станало едва по-късно; едва тогава мъжко-женското е станало мъжко и женско. На духовно ниво нещо подобно се повтаря и в нашата епоха. Всъщност, този вид знание и мъдрост, които са принадлежали на предведическата древна Индия, са имали мъжко-женско качество и по този начин, в същото време, нещо съвсем несвързано с какъвто и да е дуализъм или с какъвто и да е външен принцип. След това идва цивилизацията на втората културна епоха; това е преди всичко духовна култура, състояща се от два пола. Тогава се появява дуализмът - Ормузд и Ариман, Доброто и Злото. Всичко това сега се слива с човешкото познание.

Сега искаме да изясним как се е случило това. Станало е така: в началото, преди да е имало отделен мъжки и женски пол, във всеки отделен индивид е имало двойна сексуалност. Сега трябва да се запитаме: Какво е могло да се оплоди и какво е извършило оплождането в един-единствен индивид? В древногръцката митология Зевс е изобразяван с пищни женски гърди.[3] В него се изразява една истина, която е била известна в старите мистерии и която научаваме и от летописите, че полът – ако мога да го нарека така – който непосредствено предшества нашия собствен, външно и физически е приличал не на мъжкия, а на женския пол. Така че, преди външното разделяне, ние имаме и двата пола в един индивид, който външно – във физически израз и във всички възприятия и битие – е бил женски. Следователно, в началото на човешката раса имаме работа с бисексуален индивид, клонящ към женския. Едва по-късно е последвал мъжкият пол. Сега трябва да сме наясно, че в този индивид, който е имал и двата пола в себе си, е присъствал и оплождащ агент или мъжко семе. Жената е съдържала мъжа в себе си. Когато сме схванали факта, че жената е имала мъжкия принцип в себе си, тогава можем да си представим, с нашите обикновени научни понятия, че възпроизводството е било осигурено. Искаме да имаме предвид, че по това време това се е случвало *чрез* жената.

Сега дойде времето, когато нещата трябваше да вървят по различен начин. Какъв характер имаше тогава оплождащият принцип в жената, който на физически план би оплодил женската природа? Това, което действаше в женското [тяло] като семе, беше мъжкото; и това беше духовното, мъдростта. Жената допринесе със субстанцията; духът му даде форма. Всяко структуриране на физическия план е реализация на мъдростта. Мъдростта действаше в женското. Сега двете се диференцираха, тъй като двете неща, които преди това бяха действали като едно, сега се появиха като два отделни полюса. Това, което преди беше обединено в

един човешки орган, се раздели, откъдето възникна двойственост в човешкото развитие. Тази двойственост се случи по следния начин: първо, плодовитостта - способността на женската яйцеклетка да се оплоди - в рамките на един индивид, престана [да функционира]. Женската яйцеклетка загуби възможността да бъде оплодена от собственото си тяло. Така че сега си имаме работа с жена, която е станала безплодна и, преди всичко, духовна. Разделянето на двата пола се случи чрез отделянето на физическите органи и другият пол вече беше надарен с възможността за оплождане. Появиха се два индивида, единият с физическа женственост, а другият с физическа мъжественост. При мъжа мъдростта има женски характер, а при жената - мъжки.
Разделянето е много определено събитие, което човек може да проследи; сега обаче ще трябва да се задоволим с [прости] индикации. Тогава си имаме работа с мъжка мъдрост у жената и женска мъдрост у мъжа. Тази женска мъдрост е пасивна, подходяща за приемане, слушане, наблюдение - за поемане на информация от заобикалящата среда. Мъжката мъдрост, активната мъдрост, [е подходяща] да бъде продуктивна. По този начин имаме двойна мъдрост; женската мъдрост, която е активна и която естествено ще бъде пренесена и на мъжете. За да може наистина да има много мъже, които да поемат женската мъдрост, расата [се размножава] долу [на физическия план]; а по-горе си имаме работа с активна интуиция, произтичаща от жените, и с пасивно познание, определено мъжко по характер.
Това фигурира в старото мистерийно учение като антитеза между Синовете на Авел или Синовете Божии и Синовете на Каин или Синовете човешки. Авел представлява женската, активна интуиция. Следователно той не е в състояние да се добере до нищо от външния свят, върху което трябва да се работи. Той приема божественото, което струи през него, което се влива в неговата интуиция. „Пастирът“ символизира това. Той се грижи и подхранва живота, докато интуицията подхранва божествения живот на мъдростта. Каин притежава мъжката мъдрост, която приема външното. Тази [мъдрост] се обвързва със земята, за да я обработва; материалът е отвън [него самия]. Той е „Строителят на полето“ [буквално значение на немския *der Ackerbauer* = „земеделец“]. Какво постига сега мъдростта на Каин? Тази наука на Каин, която, бидейки пасивна наука, само приема - какво постига тя?
Сега има една много интересна и важна легенда, в която тези истини са символично изразени за масоните. Това е Легендата за Храма. А причината за нея е следната: Самата Библия, Старият Завет, произлиза от женската, интуитивната мъдрост и носи нейния печат. Старият Завет е женска мъдрост. Мъжката мъдрост не е била в състояние да достигне до интуицията. Тя се е ограничавала до строителство и работа. Вземала е камъни и е строила сгради. Вземала е метали и е правила инструменти. Легендата за Храма го казва така:
Един от Елохимите оплодил Ева и Каин. След това друг Елохим, Йехова, известен още като Адонай, създал Адам. И Адам родил Авел от Ева. Тази легенда

противопоставила мъдростта на Каин и библейската мъдрост, така че до началото на четвъртата следатлантска епоха имаме две противоположни течения: Библията, представяща женската мъдрост, и мъдростта на Храма като неин противоположен мъжки еквивалент. Още в предхристиянските времена това, което мъжът [мъжката мъдрост?] искал, стояло в противовес на женската мъдрост. Нещо повече, Каин убил брат си Авел. Това също се среща в легендата за Храма. Йехова предизвикал конфликт между расата на Каин и расата на Авел и Каин убил Авел. Това не означава нищо друго... [Някои много неясни изречения следват тук в (немския) препис.]

Каква беше последицата от появата на тази Каинова мъдрост? Резултатът от всичко това беше, че плодородието, което се разпространяваше чрез собствената си мъдрост, беше убито. Чрез убийството на Авел мъжкото знание в Каин уби възможността за саморазпространение, която беше създадена от боговете. Това означава, че именно защото знанието е било пренесено на човека, Авел в човека е бил убит.

Това е процес в самия човек.[4]Чрез мъжкото знание творческата сила, Авел [вътре], е била убита. Сега враждебно се противопоставят един на друг потомците на Каин и расата на онези, които бяха поставени на мястото на Авел, потомците на Сет. Потомците на Каин са тези, които използват мъжката си мъдрост, за да изградят външния свят; пасивната мъдрост се прилага за външно изграждане. Божествената мъдрост не се влива в него. От това, което е свободно, тя трябва да гради в света. Тя няма божествена интуиция. Чрез опит, чрез опит, се получава хармонизирането на чисто минералните продукти на земята. Така Тубал-Каин се ражда от расата на Каин и така по-късно от същия род ще се родят Хирам-Абиф или Адон-Хирам. Запазил съм за себе си ... [Вижте бележката].[5]

Сред авелитите най-силният представител е Соломон. През третата културна епоха всички представители на линията на Авел са били жреци. Древната жреческа мъдрост е била интуитивната мъдрост, която преди е действала в жената като силата на оплождането, но след това е била трансформирана на по-високо ниво в духовна мъдрост. От тази жреческа мъдрост произлиза Библията; по този начин Библията се превръща в женска мъдрост. Тази женска мъдрост е способна да прави велики откровения за Божественото; и да каже как това се отнася до ангелите и духовете. Работата на Синовете на Каин е да оформят земята. Така първоначалният баща на всички ковачи наистина е Тубал-Каин. Затова Соломон е трябвало да изпрати за Хирам-Абиф, който може да построи Храма за него. Той го е построил за цар Соломон, наследникът на древната жреческа мъдрост; за него, за Соломон,

който е превърнал тази жреческа мъдрост във външна власт. Царството, като външна институция, произтича от управлението на жреците.
И така Соломон изпратил да повикат Хирам-Абиф. И така бил построен Храмът на Соломон. Но сега Савската царица дошла в двора на Соломон и там между двамата се отпразнувал един вид годеж. Храмът бил показан на царицата и тя пожелала да бъде представена на строителя на този чуден храм. Когато била представена на Хирам-Абиф, нещо съвсем специално се случило в нея. Поглед от Хирам-Абиф паднал върху нея и това действало в нея като огън. И тогава се случило второ нещо, както следва: Тя искала да види работниците и да ѝ бъде показано как всичко това се постига на физически план, затова Хирам-Абиф взел Символа Тау, вдигнал го и работниците се стекли като мравки. Чрез това тя [била толкова впечатлена, че] изоставила Соломон [заради Хирам]. Някои от чираците на Хирам, които той отказал да направи Майстори, се притекли на помощ на Соломон. Сега те се опитали да развалят шедьовъра на Хирам - отливането на Разтопеното море. Вместо да се превърне в произведение на изкуството, потоци от огън бликаха във всички посоки. Хирам-Абиф се опита да го угаси с вода, но всичко, което постигна с това, беше пълна катастрофа. Огнен дъжд се изсипа върху всичко, включително Хирам-Абиф. Глас обаче го призова да не се страхува, защото от това щеше да дойде най-големият му успех. Тогава той беше отведен от фигура до центъра на земята. Там той срещна самия Каин, при когото беше отведен от Тувал-Каин, основателят на изкуството на металообработването. Тук му беше разкрита важна мъдрост. Казаха му: Сега познай истинския Йехова, който е причината да си тук. Йехова мрази Синовете на Огъня и иска да ги унищожи; иска да унищожи собственото си творение. Но няма от какво да се страхуваш. Ще ти се роди син, когото самият ти няма да видиш, но от когото ще произлезе раса, от която на земята ще се развие ново култ към огъня. – С чука, който Тубал-Каин му даде, той успя да завърши проектираното Разтопено море, като по този начин се издигна още повече в обичта на Савската царица. По време на разходка във въздуха се появила птица, показваща ѝ мистичния знак Тау. От това дойката на царицата разбрала, че мъдростта на бъдещето е скрита под този знак на Тау. По време на пиршество, на което Соломон се опиянил, Савската царица взела годежния пръстен от ръката му. Хирам-Абиф обаче бил нападнат от чираците и убит. Той едва успял да напише тайната дума върху златен триъгълник и да я скрие. По-късно тя била извадена и затворена в камък, оформен във формата на куб. Десетте заповеди са изписани върху този камък, който крие скритата дума.
Това е храмовата мъдрост, която мъжката наука е противопоставила на женската мъдрост. Това са неща, които само трябва да бъдат изяснени, да бъдат изследвани по отношение на окултното им значение, за да бъде разпознато дълбокото им значение.

Помислете, че Хирам-Абиф е бил доведен пред първоначалния баща на своята раса. Казали му, че Йехова е враг на Синовете на Огъня. Кои са Синовете на Огъня? Те са тези, които са могли да се появят само след разделянето на половете, чрез проникването на физическа жена от физически мъж. Огънят е активният принцип в мъжката сперма. В мъжката сперма живее огънят, в окултния смисъл. Йехова е трябвало да създаде тази основна сила, за да може расата да се размножава. Йехова е създал Синовете на Огъня, което е било възможно само въз основа на този [окултен] огън. Следователно той е противник на промяната. Той е този, който е ценял [?] стария вид размножаване. Защото това е било средство [?], което е било създадено, и затова той се е обърнал отново към свещениците и ги е направил свои проповедници. Той е накарал силата и славата на собствената си мъдрост да бъдат провъзгласени чрез свещеническата мъдрост; чрез свещеническата мъдрост мъдростта на Йехова е станала известна.
Хирам-Абиф е назначен да се заеме с Разтопеното море, което означава трансформацията на минералното царство чрез изкуство. Казали му също, че ще му се роди син, който – макар самият той да не може да го види – ще създаде нова раса. Този син не е нищо друго освен новата раса, която един ден ще заеме мястото на старата, настоящата; новата раса, за която вече няма да е необходимо два пола да се обединяват помежду си, а отново ще може да осъществи размножаване чрез един човешки индивид. Това се отнася до далечно бъдеще. Старата женска култура ще бъде заменена от мъжка култура. Женското, като физическа форма, ще изчезне. Тогава мъжкият трябва да има силата в себе си да създаде друг индивид от себе си. И къде се намира тази сила?
Мъжкото и женското са били в един индивид. И когато тези две се разделили, се случило разгръщането на днешния индивид. Образувала се горната част [на човешкото същество]. Това, което [днес] е горната част, по онова време е било комбинирано с половите органи. Половите органи днес са само половината от тогавашната [размножителна] сила. Силата в ларинкса е всъщност другата половина. Речта все още не е творческа днес. Първо трябва да бъде проникната от мъдростта на Каин и тогава трябва да произвежда. Когато човекът е постигнал силата на ларинкса си да се развие така, че словото му да бъде творческо, така че да произвежда свой собствен вид чрез Словото, тогава цялата продуктивна сила ще бъде прехвърлена на мъжа. Тогава [делото на сътворението], което някога е било извършено от боговете, ще бъде предадено на човека. Кога словото е било изгубено? Когато е възникнала системата от два пола. То е било погребано, скрито. Синовете на Каин са го имали само чрез първоначалния баща на своята раса. Хирам-Абиф е трябвало поне да получи пророчеството за това. Въпреки това, той беше убит веднага след това.
Словото лежи погребано, но все още е там. Ако не беше погребано, човекът би бил самотворчески, точно както Елохимите са самотворчески. Следователно „Словото“

на днешното масонство не е истинското Слово, а лъжливото. Истинското Слово е скрито. Десетте заповеди са издълбани върху камъка, който съдържа скритото Слово. Какво представляват десетте заповеди? Те са законите на моралния световен ред. Те регулират външния общуване [на човечеството], точно както е сега – под влиянието на раса, имаща два пола. Такива закони няма да са необходими, когато вече няма два пола. Те са онзи човешки кодекс, който е възникнал в контекста на двата пола.
Така в масонството имаме запазването на спомена за Изгубеното слово, към което работещите в масонството трябва да се стремят и което може да бъде постигнато само когато пасивната мъжка мъдрост събуди активност в себе си. Затова масоните казват: Всичко, което не произтича от това обобщено знание за света и не е присъщо на него, трябва да произтича от женското жреческо управление от древни времена. Вместо да се задоволяваме само с това да го поемем [да го завладеем?], ние всъщност искаме да започнем нова спирала на съществуване; ние самите трябва да дадем интуиция на мъжката мъдрост на Каин. Това би било невъзможно, ако човек въвлече женското в тайната, което би отнело мъжката сила от него. Всичко би било безполезно в момента, в който се обсъждаше пред жени.
По този начин стана необходимо целият женски пол да бъде изключен от масонството. Това е тясно свързано с връзката между органа на речта и пола или сексуалността. Следователно мъжът се променя, когато достигне пубертета. Промяната [на гласа] не е нищо друго освен израз на предишната връзка между органите на речта и сексуалността. Сега и вие можете да разберете какво казва масонът: Само мъжът е назначен да изрече Изгубената дума и да я възстанови; само мъжката форма на ларинкса е в състояние да каже, да знае какво може да бъде възстановено чрез Изгубената дума. Когато го разберем по този начин, ще разберем защо на жената не е било позволено да допусне новото да премине през устните ѝ. – Комично е да видим учените да посочват като причина за това, че жените не са били допускани, защото са избърборили всичко. Женският ларинкс е останал като рудимент. Именно мъжкият ларинкс обаче ще формира органа на бъдещето.
Виждате, че става въпрос за дълбоки и смислени взаимоотношения и че изразът „зидар“ трябва да се приема възможно най-буквално. Ето защо зидарите от гръцка и римска епоха са били строителите на неща, създадени, за да изразят красотата. Катедрали, храмове и други значими сгради са били построени от тези майстори строители.
Въпросът е следният: част от постигнатото от Ордена на масоните е трябвало естествено да бъде заимствано отново от старата жреческа мъдрост. Така че, отново, имаме смесване на женска мъдрост и мъжки стремеж. По същество тайната на масонството е нещо, което все още не е разкрито, което дори все още не е там, така че не може да бъде разкрито, именно защото все още не съществува. Това е

нещо, което ще бъде изречено, когато словото отново бъде пропито с продуктивна сила.
Това са няколко думи, които ще изяснят мисленето на масонството за окултиста. До осемнадесети век се е знаело, че нещата са такива. Едва когато връзката с висшите светове е била изгубена, съзнанието за изгубеното избледнява и от масонството. И отново, не е така. Някой разводнява масонството, някой казва, че вече не знае значението му. Трябва да е ясно обаче, че всичко, което съществува като символи, произлиза от старата жреческа мъдрост и че това, което е вложено в нея, в символите, първо трябва да излезе наяве. Истинската женска мъдрост постепенно се губи напълно. Поради това така наречените Висши степени на масонството, които са запазили женската мъдрост, са били оставени да изчезнат. Всичко, което все още е останало, е това, което се нарича занаятчийско масонство, което се занимава само със светските неща и разбира само малко от тях, във всеки случай. Но това е съвсем естествено; с развитието на материализма, свещеническата мъдрост наистина е трябвало да избледнее. Какво може да се случи сега? Старата мъдрост си е отишла. Трябва да живеем във външното. Какво следва от това? Това, че нещо по-добро може да се появи отново, само когато пристигне мъдрост, която отново е безполова, която не е свързана нито с мъжката, нито с женската мъдрост, нито с женската Библия, нито с мъжката Храмова легенда. Тази мъдрост намираме в теософията. В тази мъдрост и двата пола се разбират. В нея мъжът, който е в жената, работи върху жената, а това, което отново е безполово, работи върху мъжа. Мъжът и жената се срещат там в познанието за по-висши планове. Следователно е съвсем естествено, че в масонството се е появила правилната окултна основа и че е поставено ново начало. Нещо подобно се нарича „вихър“:

В наше време тези неща се преплитат в своето влияние. Следователно трябва да ги мислим като взаимодействащи си. По този начин теософията не се е осланяла нито на библейската легенда, нито на легендата за храма, а безполово търси зрънцето на мъдростта, което трябва да бъде възстановено отново, във всичко. Сега виждате как теософията е носител на мир, хармонизатор.
Как това работи заедно в нашата Коренна Раса? Нашата Коренна Раса преразказва това, което вече е било там преди. Тя довежда антитезата на това, което вече е било там в Лемурийската епоха, до смислен израз в духовния свят. Следователно е трябвало да възникне противопоставяне, защото женският пол е бил там

първоначално и следва низходяща крива, докато мъжкият пол е във възходяща крива и търси в себе си размножителната сила, която женският пол вече притежава. Когато оставаме в по-нисши сфери, трябва да направим точно разграничение чрез окултизма: Който и да е расово атлантски мъж, не е необходимо да е атлантски и по душевни [качества]. Следователно, душата не е обвързана и с [определен] пол. Душите на женския пол работят сами през [това], докато не могат да живеят наравно с мъжете в телата, които последните са създали от и за себе си, и [тогава] ще има един пол на земята.
Докато мъжете все още се противопоставяха на жените, те трябваше да си мълчат. Основаването на Ложите за осиновяване през осемнадесети век проправи пътя за обединяването на половете.[6]

Първата от тях е основана през 1775 г. В тях се е практикувало масонство, което е имало различни символи от мъжкото масонство. Въпреки това, приемането на жени в такива Ложи за осиновяване на мъжете масони е проправило пътя за обединяването на половете. Основателката на нашето общество наистина е била [жена] член на такава Ложа за осиновяване.[7]Това, което трябва да се посочи като начало на теософията, наистина е изиграло роля в случая. Така че, теософията е световна задача, свързана с окултните течения, и трябва да продължи оттам, където е спряло масонството. Масонството наистина все още може да бъде събудено и би могло да ни помогне.
Но по-дълбоката мисъл е следната: тези едностранчиви мъжки начинания трябва да бъдат победени в теософските кръгове. През цялото Средновековие е имало възвишена подготовка за духовно пораждане на противоположния пол у човека. Човекът е развивал в себе си, като е концентрирал, първоначално като мисъл, това, което по-късно е трябвало да стане реалност в него. Следователно, като подготовка за това, през Средновековието е възникнал Култът към Мария. Това не е нищо друго освен концентриране, за да се създаде женското в мъжа, докато за жената Култът към Исус е служил на паралелна цел. Култът към Мария е възникнал на тази основа. Сега ще видите какво оборкване би могло да се получи, когато възникне Орден, който скъса с всичко това и се опита да си върне женската мъдрост. Залогът е световно господство; ако някой иска да остави старата мъдрост такава, каквато е, ще трябва да завладее света за старите сили. Има такъв Орден: това е Орденът на Йезуитите. Той съзнателно си е поставил тази задача. Ето защо йезуитите и масоните се конфронтират толкова остро.

18. Масонство и човешка еволюция II (само за жени)

Нещата, които искаме да обсъдим днес, досега не са били обсъждани пред жени. Затова е доста смела стъпка, която предприемам, за да говоря за тези неща с вас. Въпреки това, специфични окултни течения го правят необходимо.

В рамките на тези течения има някои неща от интимен характер, които доскоро не можеха да се споменават в присъствието на жени, защото окултното братство, чиято задача беше да подхранва тези интимни неща, имаше строго правило да не допуска жени членове. Това, което те трябваше да правят в света, не можеше да се прави в сътрудничество с женския елемент. Доскоро това правило се спазваше стриктно. Днес единствената възможност за създаване на баланс между двата пола съществува само в Теософското общество. Това наистина е единственото място, където тези неща се обсъждат пред жени.

Сега се питаме: Защо се е стигнало до това разделение на половете – което е приело такава гротескна форма в ложите на масонството? Ако някой иска да разбере защо това разделение наистина е станало обичайно, трябва да използва една доста гротескна метафора: Когато две сили са във война помежду си, би било много глупаво, ако генералът на едната страна разкрие плана си за кампания на вражеския генерал, преди да започне битката. Би било същото като да предаде оръжията си на врага, ако човек завербува жени в масоните. Защото това е въпрос на война за масоните, война наистина срещу женския дух, въпрос на остро противопоставяне на женския дух като такъв. Този начин е бил необходим, да, окултното масонство е основано именно за тази цел. Затова е било обичайно да се говори за окултни въпроси с двата пола поотделно. Първо, трябва да се намери форма, в която тези неща могат да се говорят с жените.

Основаването на масонството датира далеч в миналото. То се е случило в началото на четвъртата културна епоха на нашата настояща пета [следатлантска] коренна раса. Старият завет, който ни дава обяснение на тези неща, е бил записан по същото време. Казано ни е, че висши духове са правили откровения на Моисей, които след това той е записал. Знанието за висшите неща обаче вече е било налице много по-рано и се е предавало от поколение на поколение, от свещенически уста на свещенически уста, докато не е било документирано от Ездра.[1]на когото се приписва написването на тези неща. Когато Старият завет започнал да придобива сила чрез свещениците, в масонските братства възникнала огромна опозиция срещу тази жреческа книга по определена причина. Разбира се, тази опозиция винаги е съществувала и е била необходима. Трябва да сме наясно защо.

Нека се съгласим, че всичко, което се случва на физически план, трябва да пресъздаде по-ранни етапи по определен начин. На земята винаги има пресъздаване на събитията от по-ранни времена. [В живота си] преди раждането човек трябва да премине през етапите, които някога е преживял с притъпеното си

животинско съзнание [в по-ранни времена]. Така например, периодът на Ренесанса през Средновековието е бил пресъздаване на древногръцките времена. Откриваме такова пресъздаване и в планетарните събития. Преди сегашната Земя да стане това, което е днес, тя е трябвало да пресъздаде по-ранни условия, преди да може да се превърне в независима планета, всъщност нашата Земя, в Четвъртия кръг [или пресъздаване]. По този начин, когато нещо ново трябва да се появи на земята, по-ранните етапи винаги трябва да бъдат пресъздадени в нова форма. Така човешкият дух в петата Коренна Раса [нашата настояща Раса] е работил чрез пресъздаване на [събитията на] Лемурийската Коренна Раса [третата Раса], когато човечеството все още е било само от един пол, а след това е станало двуполово. Това е оказало голямо влияние върху неговото духовно развитие. В третата подраса на петата коренна раса, египетско-вавилонския период, е имало прогресивно повторение в сферата на духовния живот на това, което се е случило физически с човека от лемурийската епоха.
Преди да има [отделно] мъжки и женски пол, двата пола са били комбинирани; така че след това двата пола са се отделили един от друг. Що се отнася до духовното развитие, в петата Коренна Раса се случва следното:

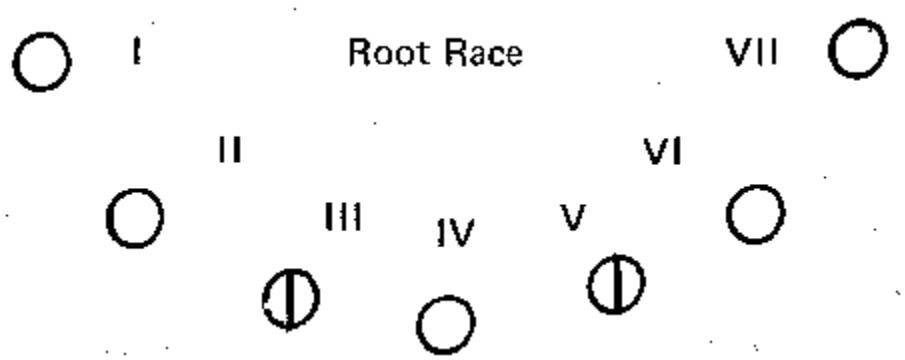

Трета коренна раса : Лемурия: разделение на физическата еволюция на два пола, мъжки и женски.
Пета коренна раса : Разделяне на духовната еволюция на мъжки и женски дух, на поклонение пред Йехова или свещенство и масонство.
В първата следатлантска епоха, в [древната] индийска култура, всичко все още е било на по-високо ниво от физическия план. Първоначалната индийска мъдрост, която произтича от първата следатлантска култура, е, духовно погледнато, свързана предимно не с настоящия физически план, а с условията на онова по-ранно време, когато човечеството все още е било [комбинирано] мъжко-женско. Следователно, по това време, малко внимание се е обръщало на съществуването на [отделни] полове. В това не е имало и дума за дуалистичен принцип; това се случва едва в следващата Подраса. Ведите принадлежат на много по-късно време. Вече във втората Подраса е имало голям разкол. Външният израз на този разкол е изобразен

за нас в Стария завет, доста чудесно. Битие го казва много красиво и ясно: Преди Яхве да създаде човека, той е създал плодове, животни и т.н. на земята и едва тогава е създал човека, Адам, когото след това е разделил на два пола.
Това описание се основава на окултни възприятия за физическите факти. Разбира се, цялата окултна мъдрост представя връзка между физическите събития и по-късната духовна мъдрост; защото физическите събития възникват от Божествената Мъдрост, а мъдростта по-късно се появява отново от физическия живот, от човека. Там има връзка между мъдростта, възприятието и физическия живот.
Цялата оплождаща и плодоносяща сила, чрез която се създава новият човек, е била комбинирана в един пол. След това човешкото същество е било разделено на мъжки и женски. Кой пол може най-добре да претендира за раждащата сила? Това е женският. Затова Зевс, който е бил почитан като прародител на човешката раса, е бил изобразяван в най-старите [версии на] гръцката митология като имащ женски гърди.[2]Зевс, като свръхчовешко същество, е бил по-близо до женския пол. Следователно женският пол е бил първият, по-ранният и по това време е притежавал силата да създаде цялостния човешки индивид. Тази раждаща сила се е намирала в човешко същество с неразделен пол, което във външната си физическа форма се е доближавало повече до женския пол. В това еднополово човешко същество оплождащият [принцип] е била мъдростта, самият дух; и оплождането на женския дух чрез вдъхновена мъдрост е по-късно обобщение на това. Това човешко същество от еднополовата епоха е резултат от оплождането от Божествения Дух на веществото, произведено в жената.
Сега разбирате как една жена може да роди човешко същество. Физически, на първо място е жена, която е оплодена свише. Божественият Дух в жената е бил оплождащият принцип. Когато се е случило разделянето на половете, диференциацията е започнала с трансформацията на женските духовни органи на оплождане в органи на мъдростта. Мъжката сила, която жената е имала в себе си, е превърнала творческата сила в органи на мъдростта. Така половината от генеративната сила е останала при жената; творческите физически сили са останали при мъжа. В резултат на това разделяне са се появили гръбначният мозък и мозъкът с нервните им разклонения, както е изобразено в Дървото на живота и Дървото на познанието. Органът на мъдростта се образува в прешлените от гръбначния мозък и неговото продължение в мозъка. Оттогава нататък в човека съществува двойственост, а именно двете дървета от библейския летопис, Дървото на познанието и Дървото на живота.
И сега новите същества се адаптират към промяната. Индивидите, които преди това са били жени, не всички впоследствие са приели женска форма. Женската страна – способността да се създават човешки същества – се е оттеглила от една част и е оставила след себе си, в замяна, силата да опложда по съвсем различен начин. Физическата природа се е разделила на това, което е оплодено, и това, което е

трябвало да бъде оплодено. Духовната природа също се е разделила по подобен начин. При женските индивиди духът е придобил мъжки характер и оцветяване; при мъжкия духът е имал женски характер. Това все още е женското в мъжа.
Библейската легенда показва това много ясно. Както е известно, на мъжа, имащ два пола, е било забранено да яде от Дървото на познанието. Силата, с която Йехова е обзавел човечеството, е била: да накара мъдростта си да действа в жената. „Няма да ядеш от Дървото на познанието“ означава същото като „Няма да отделяш силата на оплождането и да я правиш независима“. Защото силата на Йехова, оплождащата сила, по този начин би била загубена за жената. Когато жената яде от Дървото на познанието, тя по този начин полага основата да стане независима по отношение на мъдростта, като по този начин престава да бъде просто инструмент на Йехова, както той е планирал. Но по този начин тя губи, заедно със силата на Йехова, и силата да се оплоди чрез мъдрост. Като яде [от Дървото на познанието] и дава ябълката на мъжа, тя унищожава тази сила. Така жената става зависима от мъжа. Луцифер е този, който повежда човечеството по този път, за да го направи независимо. Йехова е бил против това и забранява на човека да яде от Дървото на познанието поради тази причина. Въпреки това жената яде и даде на мъжа. Мъжът също яде, така че последва наказанието, отредено от Йехова. Трябва да се появят нови тела, които ще извършат Кармата на предишното съществуване; смъртта и [пре]раждането идват на света. Жената вече не е плодовита чрез себе си, а е станала безплодна. И с оплождането, идващо отвън, възможността за този вид смърт навлиза в света.
Библейската история за Рая разкрива тази дълбока връзка в образи; древни жречески традиции са станали съдържание в тези образи, а древната жреческа мъдрост е била интуитивно [? *или* очевидно: немски *anschaulich*] включена в тях. Тогава жената е станала безплодна по отношение на духовната мъдрост, защото е изисквала физическо възприятие. Тя е дала на мъжа и той също е ял; те са били виновни и са били изгонени от Рая, за чието формиране не са допринесли. Това е старата жреческа традиция за произхода на половете; тя съдържа дълбоко прозрение за връзката между действителните събития.
Какво се случи сега в резултат на отделянето на женското от мъжкото? Кой от половете все още притежаваше сянка на тази сила на продуктивна духовна мъдрост, мъжкият или женският? Видяхме, че мъдростта на жената всъщност имаше мъжки характер; това е творческото, продуктивното, интуитивното, това, което е изначално, това, което е плодородно. Същата божествена сила, която преди е действала в жената, за да оплоди, да създаде физическото човешко същество, сега действа като оплождащ принцип във възприятието на Божествения център в същността на човека. Религиите работят чрез думи и образи, за да подпомогнат този процес.
Женското същество става физически безплодно, в смисъл, че не може да произвежда потомство от себе си, както е правело преди. Мъжкият, пасивен дух е

този, който е духовно безплоден, но мъжът е този, който може да оплоди физически. Духовно той сега се оставя да бъде оплоден от всичко в света; сега той се опложда духовно, за да може самият той да оплоди физически. Целият свят го прониква първо; той се опложда духовно, жената физически. Жената, за разлика от нея, е духовно самоопложданща се, докато мъжът се опложда от духа. Мъжката мъдрост се опложда от всичко външно, което се събира и комбинира. Така се получава мъжката мъдрост, която е ориентирана към събиране на светска мъдрост. Този [вид мъдрост] всъщност не е бил там в началото, както [против] това, което е текло отгоре; първо е трябвало да бъде сглобено чрез възприемане на физическия свят. Женската мъдрост, за разлика от нея, всъщност е била пренесена в свещеничеството. Мъдростта на жреците се оказва свойство, произтичащо първоначално от древната женска мъдрост. Всъщност, само ако го раздели на два пола, Йехова би могъл да поддържа човешката раса. В резултат на това се появиха две противоположни фракции - масонството и жреческото управление, символизирани от Каин и Авел.
Сега, има разлика между женската жреческа мъдрост и мъжкия стремеж. Това ни е описано в легендата за Каин и Авел. Авел бил пастир и се занимавал с живота, който вече бил там. Той е символ на вродената божествена сила, която действа в човека като мъдрост, която той не придобива сам за себе си, която се влива в него. Каин създава нещо ново от това, което светът предлага. Той представлява пасивната мъжка мъдрост, която първо трябва да бъде оплодена отвън, която излиза в света, за да събира мъдрост и да твори от събраното. Каин убил Авел; което означава, че мъжката мъдрост оказва съпротива срещу женската мъдрост, тъй като чувства, че трябва да подчини и преобрази физическата мъдрост.
Следователно, старите масони си поставили за цел да поемат това предизвикателство. Те искали да използват мъжката мъдрост, за да се противопоставят на женската мъдрост, която била поета от свещеничеството. Великите образи на Библията трябвало да се разглеждат като интуитивна женска мъдрост, предадена на свещениците; на която те искали да противопоставят мъдростта, самостоятелно придобита от мъжа. Тази битка срещу мъдростта на свещениците изразявала противопоставянето на масоните. Участниците в нея трябвало да бъдат държани свободни от всяко влияние на женската мъдрост. Тази битка се отнасяла до физическата еволюция и затова било необходимо масоните да избягват всякакъв контакт с женския пол, що се отнася до работата им. Те знаели, че противопоставянето им на женския дух може да се осъществи само ако не са обезпокоявани от женското мислене. Трябвало да се утвърди нещо положително и като цяло да се предотврати намесата на всякакви смущаващи елементи.
Така масонството създаде Храмовата легенда като отговор на Библейската легенда. Тя трябваше да бъде мечът на битката срещу жречеството. Затова искаме да представим тази Храмова легенда на вашата душа. Тя има следното съдържание:

В началото един от Елохимите създал Каин, като се съединил с Ева. Друг Елохим, Яхве, противодействал, като създал Адам, който се съединил с Ева, в резултат на което се родил Авел. Каин убил Авел и затова Йехова подчинил расата на Каин на расата на Авел.
Това означава, че първоначално светската мъдрост се е разбунтувала срещу свещеническата мъдрост и е била победена; защото Авеловата мъдрост е била продължена в Сет и цялата светска мъдрост е била подчинена на свещеническата мъдрост.
След това се разказва как потомците на Каин завладели света, как развили изкуствата. Музиката, изкуствата и науките били култивирани от тях. Тувал-Каин (Битие 4:21–22), майсторът на месинг и желязо, Ювал, от когото произлизат гайдарите и цигуларите, и Хирам, строителят на Соломоновия храм (3 Царе 7:13), са сред потомците на Каин.
И така, с Хирам стигнахме до прехода от третата към четвъртата следатлантска епоха,[3]когато свещеническото управление се превърна в управление на царе. Царството е резултат от Божията благодат, както е представено от цар Соломон. Властта на Соломон не се поддържаше от работа, извършена на физически план, а беше проявление на Божията благодат. Свещеническата мъдрост се превърна в управление на царе. По този начин това се смяташе за наследник на свещеническото управление, което [сега] не беше в състояние да направи – със собствени ресурси – това, което беше необходимо за напредъка на човечеството на земята. Този, който трябваше да построи Храма, трябваше да бъде избран измежду потомците на Каин, защото той щеше да притежава автономно разработеното мислене.
Легендата продължава, разказвайки, че Балкис, Савската царица, била сгодена за цар Соломон. Тя го посетила и била [смаяна] от строежа на Храма - както и той бил от нейната мъдрост. Тя искала да види самия майстор-строител, защото не можела да си представи как [такава] прекрасна сграда може да е резултат от човешка мъдрост. Хирам дошъл и ѝ направил силно впечатление само с погледа си. След това тя поискала да види и онези, които са работили по Храма. Когато Соломон казал, че това е невъзможно, Хирам направил мистичния знак Тау във въздуха и всички работници веднага се стекли заедно. В мистичния знак Тау се крият силите, които Синовете на Каин използват, за да работят на физическия план.
Трима от чираците на Хирам са недоволни, защото не ги е повишил до степен „Майстор“. Те заговорничат да му навредят. Искат да развалят шедьовъра му. Сега той възнамерява да създаде Разтопеното море; това е голямо произведение на изкуството, което ще бъде отлято от течен елемент, от разтопен месинг. Това е символ на Великото произведение на изкуството, за което цялото минерално царство трябва да бъде прелято; [което е] задачата на нашата Манвантара.[4]Тримата чираци правят следното: развалят отливката на Разтопеното море. Хирам се опитва

да поправи това, като излива вода върху отливката; след това всичко се разпада в порой от огнен дъжд. Докато Хирам, отчаян, се предава на изгубен, той е отведен до центъра на земята от фигура, която разпознава като Тувал-Каин. Там му се казва, че Йехова, или Адонай, не е нищо друго освен враг на Синовете на Огъня; той иска да унищожи Синовете на Огъня. Хирам обаче ще има син, когото наистина никога няма да види, но който ще започне нова раса на земята. Тогава Тувал-Каин му дава чук, с който може да завърши отливката на Разтопеното море. Тримата чираци обаче го убиват. Преди смъртта си той изрича дума, която изписва върху златен триъгълник и го погребва. Никой не разбира думата; това е Изгубената дума на масоните. Хирам е погребан и на гроба му е засадена акациева клонка. Триъгълникът е изкопан отново, но никой не знае стойността му. Заравят го отново и върху него издигат куб, върху който са изписани Десетте Божи заповеди.
Какво се има предвид под „Йехова мрази Синовете на Огъня“? Това са хората, родени от единия пол. В тях мъдростта е смесена с Кама, земния камически огън [-астралното тяло]. Тези, които са се посветили на женското свещенство, са синовете на Авел. На Хирам е било обещано: „Ще имаш син, който ще основе нова раса. Ти обаче няма да го познаваш.“ Тази нова раса трябва да дойде, когато Изгубеното Слово възвърне силата си и бъде установено по нов начин. Окултната традиция, въплътена в масонството, работи за възстановяването на Изгубеното Слово. Тя работи, за да позволи въвеждането на активния в пасивния мъжки елемент; за да може той да възвърне размножителната [сила] в духа, да превърне пасивното в нещо активно, за да могат Синовете на Каин да произведат от себе си.
Развила се следната традиция: женското начало е било първичната сила. Това е дало на света всичко, което е било в света, като мъдрост. Обаче [женският елемент] е загубил част от физическата сила на размножаване, която е била прехвърлена на мъжкия. Сега всичко отново се одухотворява, като в този процес мъжката сила се опитва да завземе контрола за себе си. Мъжкият елемент в мисленето се стреми да надживее женския. Ще дойде обаче време, когато безполовостта отново ще бъде установена и борбата е за това кой от двата пола пръв ще достигне това състояние на безполовост. Затова масонството се стреми да накара мъжкия пол – или, по-добре да се изразим, мъжкия дух – да надживее женския и да достигне състояние на безполовост.
Сега съществува окултна връзка между силата на речта и силата на половото производство. Словото е създало всичко. Първоначално то е живяло в човека. След това човекът го е загубил. Той вече не може да твори самостоятелно, защото вече няма Словото. Само някой, който е присъствал на Сътворението, може да го знае. Тубал-Каин го е знаел и го е дал на Хирам. Който иска да си възвърне силата на размножаването, трябва да придобие владението на Словото. Истинската съзидателна сила трябва да се обедини със Словото. Словото ще роди човека на бъдещето; защото синът на Хирам наистина ще бъде видян. Огънят, Божествената

Сила, тогава ще се утвърди по нов начин. Нова раса ще замени старата. В древноеврейския език има Слово, Мантрам, което, както се казва, ще създаде света, ако бъде произнесено достатъчно силно.[5]По този начин човекът ще роди духовен човек чрез самата реч, след като Словото се е развило достатъчно. Сега разбираме какво е представено от Дървото на познанието. Змията е това, което се извива нагоре в гръбначния стълб като гръбначен мозък. Възприятието във физическото е онова [вид знание], което произлиза от нервната система. „Ще поставя вражда между теб и жената, и между твоето потомство и нейното потомство;“[6]Под това се разбира вражда между семето на физическото, физическото възприятие, и семето на духа, духовното възприятие. Духовното, жената, наистина смаже главата на змията, но едва след като я е ранило в петата. Това е [силата], която отблъсква крака [на човека] от центъра на земята.

Силата на речта се променя с навършването на мъжкия пол. Това се е смятало за предзнаменование за новия Син на Хирам (II Летописи 2:13). Идеалът, който масоните са си поставили, е бил да доведат до създаването на този син от мъжкия пол, което е резултат от силата на ларинкса. Всичко, което впоследствие се е появило на земята във физическа форма, е имало своя произход в духа. В самото начало единствените неща, които са действали на земята, са били тези, които са произлезли от Божествения Дух. Тогава се е появила, от една страна, женската образна мъдрост на жреците, а от друга, безобразната мъдрост на Каин. Интересно е, че когато се е търсило образно съдържание за мъдростта на Каин, мъжката мъдрост е заимствана от женската мъдрост; Храмовата легенда и цялото съдържание на масонството произлиза от старата жреческа мъдрост, от откровението свише. Това е било скрито в символи. Символите обаче постепенно са престанали да бъдат разбирани. Постепенно всичко окултно изчезва от масонството. Трите степени на занаятчийското масонство са изцяло ориентирани към физическия план.

Тъй като видяхме защо тези духовни течения протичат успоредно едно с друго, сега ще разберем и значението на теософското движение. То подготвя в духовната сфера това, което по-късно ще се случи на физически план - обединението на половете. Разделената мъдрост трябва по подобен начин да се слее отново в *единната* Божествена мъдрост. Чрез теософската мъдрост трябва да се намери баланс в човека между религиозната жреческа мъдрост и мъдростта на масонството. Мъдростта на бъдещето трябва да бъде извлечена от висшето човешко, което живее еднакво както в мъжкия, така и в женския пол. Целта на теософското движение е да развие това, което е необходимо и което е напълно неповлияно от нещата на физическия план.

Теософията е истинска мъдрост между мъже и жени, мъдрост, която е еднакво валидна и за двата пола. Чрез учението за прераждането човек осъзнава, че това, което се изразява във всеки нов земен живот, не е личността на този конкретен

земен живот, а че причинното тяло, ентелехията, се създава безполово. Когато осъзнаем това, ние се ускоряваме духовно с това, което е по-висше от сексуалното, с това, което е независимо от причините за конфликт между двете течения. По този начин теософията е балансиращото движение; и само то може да постигне баланса. Само в теософията може да се говори за окултизъм, който се отнася еднакво и за двата пола; само от този източник може да се мисли за истински баланс между двата пола. Всичко останало е последица от предишната двойствена сексуалност. Масонството си поставя задачата да се подготви за бъдещето. Така, изцяло изключителният принцип от предишни времена е изоставен още през осемнадесети век. И през 1775 г. е основана първата от така наречените Ложи за осиновяване; ложа за жени, тъй като е признат законът за баланс между половете. И така е установена връзката между мъжете и жените чрез основаването на ложа за жени. Но всеки член на женска ложа е трябвало да бъде осиновен от мъж от мъжка ложа. Всъщност, Е. П. Блаватска е принадлежала към такава Ложа за осиновяване.[7] И така, този теософски експеримент е направен от самото масонство. Това ви показва, че всичко, което е правилно, винаги е предшествано от експеримент; само че причината, поради която се прави такъв експеримент, може да не бъде разбрана веднага. Човек обаче не може да очаква, че фундаменталните сили в света винаги ще бъдат разбрани веднага. Възможно е човек да предпочете едното или другото течение; следователно двете течения ще вървят успоредно едно на друго още дълго време. За да се постигне хармоничен баланс, може да е необходимо в масонството да се влее това, което ще го насочи към теософското движение.

Сега ще разберете и защо през Средновековието Църквата е трябвало да развие един съвсем специфичен идеал. Масонството е създало своя идеал за бъдещето – Църквата е създала своя идеал за бъдещето. Това няма нищо общо с масонството. Христос е живял в Църквата като идеал – всъщност мъжки идеал. Този мъжки идеал не е можел да е достатъчен за окултното течение в Църквата. Човекът се е нуждаел както от активния, така и от пасивния [принцип]; той е трябвало да измисли какво му липсва. Той се е нуждаел от нещо, което да го допълни, като средство за концентрация. Той вече е бил мъж; той е трябвало да измисли жената. Окултистът, който е разбирал нещо от това, който не е бил масон, е трябвало да зачене жената. Така култът към Мария е възникнал от монашеството. Той е дошъл в Църквата – в свещеничеството и в масонството, тоест – като трето течение.

И трите течения имаха по същество една и съща цел – да направят човечеството независимо от половете. Но начинът за постигане на тази цел вариираше. Християнският окултист търсеше мъжкия принцип в жената, за да го въплъти в себе си.

Трябва да е ясно, че истинският вътрешен човек е независим от половете, които са разделящи; ето защо човек преминава през двата пола по време на различните си превъплъщения. А сега трябва да вземете предвид, че за масонството битката на

външния физически план се води така, че всички индивидуалности, които се въплъщават в женски тела, постепенно да бъдат водени към мъжкото, така че мъжкото да съществува по-дълго от женското. То трябва да надживее женското, защото женското е било по-ранното. Това е било в съзнанието на масона, като идеал; но е било едностранчиво.
Какъв идеал има теософията в съзнанието си - идеалът на теософията е да използва мъдростта, идваща от по-висши планове, за да създаде на самия физически план човешка раса, която е над сексуалността. Следователно теософията наистина е мъдрост, която не е разделена на [различни] религии, която не се основава на никоя конкретна религия, а се връща към първичната мъдрост, създала света, която замества онази мъдрост, която като жреческа мъдрост се е диференцирала на различни мъдрости. Тя трябва да направи това; защото с течение на времето жреческата мъдрост е изпълнила задачата си. Теософията обаче иска да завладее бъдещето, да завладее това, което тепърва предстои, а не това, което вече е било; тя е в определен смисъл продължение на древната жреческа мъдрост, на Мистериите, и въпреки това, в друг смисъл, е в контраст с тях.
Противници на теософското движение биха били онези, които искат да се придържат твърдо към древната жреческа мъдрост, които се стремят да я запазят и, така да се каже, да я мумифицират в старата ѝ форма. Планът на висшите [светове] за световно развитие е да насочат еволюцията към модерен духовен живот, който ще изкове бъдещето. Първият проблясък на развитието на нова мъдрост – която трябва да дойде – се прояви по времето, когато розенкройцерите донесоха нов духовен живот в човешкото развитие, през петнадесети век. Това беше въпрос на нов импулс, идващ в света. Темата беше, че старата жреческа мъдрост трябва да се трансформира в нова [мъдрост].
Съществували и сили, които искали да завладеят отново света за древната жреческа мъдрост; така бил основан Орден с цел да се спечели земята обратно за старата жреческа мъдрост. Този Орден [Йезуитският Орден] избрал идеалния мъж, за разлика от Култа към Мария. Той използвал окултни сили, за да издигне нещо като язовир, за да задържи целия поток от независим живот и да запази това, което се стреми да се вкопчи в Кръста. Той защитавал мъжкия принцип, самия Кръст, без розите. Друг Орден обаче добавил рози към Кръста и от тях изникнал нов живот.
И така, имаме две съвременни течения. Едното е внесло старото в настоящето и се стреми да спре прогреса с всички сили. Другото е обградило стария кръст с рози. То е присадило нов филиз – кръста, обвит с рози. Тези две течения вървят успоредно едно с друго, като единият орден има кръст без рози, а другият почита розите на нов кръст, който трябва да дойде. Това са розенкройцерите. Теософското движение е израснало от това течение; то произлиза от новоцъфтяващия филиз на розата, който трябва да узрее в бъдеще.

Така видяхме как започна тази битка, в която на жените не беше позволено да участват. Нашата задача е да преодолеем пропастта между масоните и розенкройцерите. Работата е трудна, но трябва да се свърши. Тя включва достигане до осъзнаването на висшето човечество отвъд сексуалността. Трудно е да се стигне до това, но е възможно и това ще успее, това ще стане реалност.

19. Връзката между окултното знание и ежедневието

Днес, позволете ми да кажа няколко неща, свързани с някои от въпросите, които напоследък ви вълнуват. Днес, позволете ми да разширя нещо, което може би е било провокирано [във вашите умове] от забележки, направени през последните няколко дни. Много е казано за връзката на окултизма с теософията, на езотеризма с теософията и т.н.; но все още нищо не е казано за връзката на теософията с ежедневието. Вече посочих преди седмица, че искам да кажа няколко думи именно по тази тема;[1] и че бих могъл да насочвам вниманието ви по-малко към по-висши гледни точки, а по-скоро да говоря за това как окултното възприятие пряко влияе върху ежедневието. Теософският мироглед не само насочва нашата перспектива към далечно време и пространство, но освен това можем да получим съвсем различно обяснение на ежедневните въпроси чрез окултни понятия, което не би било възможно чрез други понятия. След това ще видим колко погрешно е мнението, с което се сблъскваме толкова често, а именно, че окултизмът е нещо непрактично, необичайно далеч от обикновения ежедневен живот.

И ще спомена и друг въпрос. Този въпрос е: Как може някой, който все още не е развил способността – която обаче е предопределена да притежава всяко човешко същество в бъдеще – да вижда в свръхсетивните светове, как може такъв човек – предвид гледната точка, която всеки усвоява в обикновеното си образование – да се убеди, че теософските учения са истинни и че усилията на теософията са валидни на практика? Доказателствата не е необходимо да се получават само чрез окултни наблюдения; всъщност те не могат да бъдат получени, докато първо не бъдат извлечени от друга сфера, тази на ежедневието, която [всъщност] ни подготвя да придобием убеждение за висшите сфери на съществуването. Каквото и да се е случило в миналото, все още се случва днес в нашето ежедневие.

Ако проследим човечеството до най-ранните периоди на неговото развитие, ще открием, че човекът е произлязъл от много по-фина, по-духовна субстанция от тази, от която е съставен днес. Съвременният човек показва форма, състояща се от три основни тела - физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло. Етерното тяло е вид архетипен образ на физическото тяло. Астралното тяло, ауричната обвивка, която обгръща и прониква в човешкото същество, е структурата, в която намират израз душевният живот, животът на инстинктите и страстите, както и всяка мисъл. По същество от все още недиференцираното астрално тяло еволюира цялото човешко същество с течение на времето. Ако се върнем достатъчно назад, към ранните първични епохи на човечеството, ще открием, че физическата и етерната субстанция, която отличава съвременния човек, е била разтворена в първоначалното астрално тяло, като семе, [заровено] в земята.

Съвременният човек е, така да се каже, кондензиран от астралната основна субстанция. Този процес все още се случва всеки ден. Когато двама души се

изправят един срещу друг, тогава преди всичко астралните тела се изправят едно срещу друго в любов или омраза, в доброта или недоволство, гняв или добродушие, антипатия или привличане. Всичко това са явления, които се проявяват между астралните тела. Взаимодействието между хората се състои от непрекъснат обмен на състояния и взаимоотношения на астрално тяло. Когато се изправя срещу друг човек, моето физическо тяло не претърпява голяма промяна, нито етерното ми тяло, но астралното ми тяло със сигурност претърпява. Ако някой човек ми каже нещо, изпълнено с омраза, тогава вълните на омразата навлизат в моето астрално тяло и го променят. Трябва да приема това, което извира от него, в моето собствено астрално тяло, което след това се пропива с много различни качества, в зависимост от това дали от другия човек към мен се стичат любов и търпение или гняв и нетърпение.

Нещо много подобно се случва между учител и ученик. Има голяма разлика дали един учител има любящ нрав или е тесногръд егоист. В астралното тяло на детето имаме нещо, което се различава по външен вид от астралното тяло на възрастен. Астралното тяло на детето е светло и ясно и ни се разкрива като нещо девствено в сравнение с астралното тяло, което се е развило през живота. Какво е астралното тяло на детето? То изглежда като недиференциран облак светлина, който само постепенно придобива форма. Това, което постепенно ще фиксира астралното тяло, едва е започнало да се гравира в него, така че всичко възможно все още може да се роди в него. То ще бъде формирано от понятията, които детето усвоява от обкръжението си. Те влизат в него, оцветяват го и го правят различно.

Различни структури се вливат в астралното тяло на детето и го оформят, в зависимост от това дали това, което детето възприема чрез понятия, произлиза от материалистическа или идеалистична гледна точка. Защото започва процес на постепенно изпълване на душата с понятия. Ако с детето се отнасят без любов, ехото на тази липса на любов се проявява в астралното тяло на детето. След това то се запечатва, сякаш с кожа, срещу външния свят. Всичко това ни показва, че всъщност се извършва непрекъснато преобразуване на астралното тяло и че взаимодействието с хората има голямо влияние върху това преобразуване.

По този начин детето има астрално тяло, което все още е недиференцирано по форма, но което съдържа безгранично изобилие от възможности. Вземете астралното тяло на дете, което се е срещнало с идеалистичен учител, който самият той има хармонична душа, гледа на света с преданост и е възприемчив към неговата красота и възвишеност, учител, който е в състояние да създаде в себе си образ на красотата на света; такъв учител ще развие и способността да проникне в разположението на детската душа. По този начин той ще насърчи нежни и чувствителни структури у детето, в които може да насочва течения, които се абсорбират в собствената астрална субстанция на детето. Учител, който е толкова хармонично оформен в себе си, непрекъснато насочва хармонични течения към

детето. Характеристиките на учителя се вливат съвсем естествено в детето, а заедно с тях и цялата онази световна хармония, която учителят е почерпил от заобикалящата го среда под формата на красота. Като учител той насочва в детската природа цялото величие, което е получил като добър човек и добър наблюдател, като по този начин води до хармонично развитие у детето.
Нека вземем за контраст учител, който се изправя срещу детето като егоистичен и педантичен човек с тесни и самоуверени понятия и идеи. Тези качества извикат структури в неговото собствено астрално тяло, които му придават вид на покрито с твърда кора, което го прави напълно твърдо и тежко по структура. След това то излъчва стрели, които са здраво затворени в себе си, така че е невъзможно астралното тяло на детето да ги абсорбира. Най-много те раняват астралното тяло на детето като стрела, но не могат да бъдат абсорбирани [от него] и просто преминават през него.
Или вземете нещо още по-ежедневно. Двама души разговарят помежду си. У двама такива хора може много добре да се наблюдава взаимодействието на астралните им тела, което е резултат от взаимна комуникация помежду им.
В астралното тяло, в астралната субстанция, винаги се заражда нещо ново. Ще ви го обясня по следния начин. Чрез своите понятия човек непрекъснато създава структури в астралното си тяло. Те се проявяват в най-разнообразни форми. Астралната субстанция, която остава неизползвана между отделните структури, се нарича „междинна“ астрална субстанция, за да се разграничи от тази, която е оформена в структури. Тази междинна астрална субстанция непрекъснато се допълва от астралната субстанция в нашата среда, непрекъснато се влива и излива, непрекъснато се обновява. Но структурите, които човекът е култивирал чрез начина, по който чувства, мисли и решава, остават неподвижни.
Нека тогава предположим, че имаме двама души, които водят обикновен разговор помежду си. Единият от тях е култивирал твърди, фиксирани понятия, които съответно са породили много фиксирани структури в астралната субстанция. Другият разговаря с него и се опитва да му обясни нещо. Какво трябва да се случи, за да може единият човек да изясни нещо на друг? Той трябва да вложи собствената си концепция в астралната субстанция на другия човек. Тази концепция, тази мисъл, по този начин се влива в астралната субстанция на другия човек. Веднъж попаднала там, тя първо трябва да бъде абсорбирана от междинната субстанция и [след това] да се преобрази и трансформира [по начин], съответстващ на вече развитите там форми.
Нека сега предположим, че единият се опитва да обясни на другия нещо, свързано, да речем, с прераждането. Другият обаче вече е формирал фиксирана представа за прераждането. Нека предположим, че той е предубеден човек, който си е формирал идеята, че прераждането е нещо глупаво и абсурдно. Тази мисъл се е задържала в неговата астрална субстанция. Новата мисъл на първия човек сега пристига и се

разтваря в междинната астрална субстанция на другия и след това би трябвало да бъде трансформирана от вече съществуващите там мисловни форми. Това обаче няма да проработи, защото неговите [на втория човек] понятия са твърде твърди, твърде фиксирани. Той не може да адаптира новопредадената мисъл към своите [собствени] мисловни форми и следователно не я разбира.
Колкото по-гъвкави са понятията на човек, така че те винаги да могат да бъдат разтворени в обкръжаващата го междинна субстанция, толкова по-добре ще разбира другите хора, с които се среща. Ето защо е толкова трудно да се предаде теософският живот на академично обучени хора. Понятията, придобити в университета, пораждат структури, които са твърди, фиксирани и затворени в себе си, които не са лесно разтворими. Академикът обикновено идва на теософска лекция, пълна с такива структури, и след това не е в състояние да разбере теософския живот. Би било съвсем различно, ако той беше образован да каже за някое понятие: Да, възможно е да е и различно, защото наистина имаме само ограничен опит и голяма част от това, което смятаме за правилно, все още ще трябва да бъде променено в бъдеще. – Ако той направи това, тогава душата му все още ще бъде способна на усъвършенстване.
Нека вземем още една ситуация, тази на човек, който среща някой друг, към когото изпитва благоговение. Как това благоговение се разкрива на всеки, надарен с астрално възприятие? Благоговението означава излъчване на мисли, които потъват в субстанцията на странното астрално тяло, които тази субстанция сякаш абсорбира. Ако например таите благоговейна мисъл, тя се изразява чрез това, че вие самите предавате това благоговение на другия човек като излъчваща топлина. Тази ваша излъчваща топлина се отразява в астралния свят, който се проявява като мисловна форма на благоговение и преданост със синкав цвят. Топлото благоговейно чувство поражда мисловна форма, която е синя по характер.
Но какво е това, което изглежда синьо? Можете да го усетите, ако се вгледате в безкрайността на тъмната вселена. Тя ви се струва синя заради светлината в атмосферата. По подобен начин [благогичната мисъл кара астрала], който преди е бил тъмен, да ви се струва също с този синкав оттенък; защото сега е осветен от яркото топло чувство на благоговение. Ако едно тъмно място е обградено от чувство на благоговение, тогава тъмният център изглежда синкав; точно както пламъкът ви се струва със синя сърцевина, обградена от светлина. Така е и с благоговейната мисъл. Това е празно пространство, пронизано от топлина. Ако някой предаде благоговейна мисъл на друг човек, по този начин му предлага възможността да позволи на собственото си същество да се влее в това празно пространство. Така се осъществява взаимодействието между почитания човек и човека, който проявява благоговение.
Ако, от друга страна, срещнете някого с чувство на ревност, тогава във вас съществува различна мисъл-форма и вие я насочвате срещу него. След това

излъчвате червената мисъл-форма на егоизма или самолюбието. Тя, от своя страна, обхваща още една мисъл-форма, която е изпълнена с концепцията за собственото аз на [мислителите], може би в резултат на амбиция. Тя се изразява не в празно пространство или в куха структура, а чрез форма, която е напълно пълна, в която нищо друго не може да влезе. Тя е обградена от чувство на студ и има точно противоположната мисъл-форма на външен пръстен от синьо около вътрешно ядро от червено. Студенината на синия цвят отблъсква всичко, което иска да влезе, и безполезната червена мисъл-форма остава такава, каквато е. Тя не приема нищо. Ето как ревнивият човек, който не може да почита нищо, стои по отношение на другите.

Виждате ли, това, което се случва в нашето астрално тяло, не е нищо друго освен продукт на ежедневния живот. Само някой, който е обучен да прави това, може да види какво се случва в астралното тяло. Обаче ефектите от тези процеси в астралното тяло непрекъснато присъстват във физическия [план] и всеки може да се увери в тях в [обикновения] живот. Всеки може да направи следния тест, ако си каже: Ще оставя нерешено дали посланието на окултизма е вярно или невярно; но ще го проверя без предразсъдъци. Мога да живея така, сякаш това послание се основава на истина. Защото мога да се държа съответно с моите ближни; и ако правя това предпазливо, наистина ще видя дали животът потвърждава за мен това, което окултистът казва във всеки отделен случай. И животът [наистина] ще ви го потвърди във всеки случай. Ще реализирате огромна печалба от това.

Който размишлява върху това сам; който, да речем, като учител, се посвещава не само на собствените си педагогически концепции и идеи и работи не само чрез това, което казва, но и чрез това, което чувства, възприема и мисли; който осъзнава напълно, че две астрални тела взаимодействат и знае какво се случва в тази конфронтация; който прави всичко това, ще знае също, че има дълг непрекъснато да се усъвършенства. Доколкото става по-добър, толкова по-добро е влиянието му върху нагласите на детето. Той не разрушава тези нагласи – напротив, той ги култивира.

Това означава нещо съвсем различно от това просто да знаем истината, реалността на това, което получаваме в замяна, като се покланяме на друг човек, който е достоен за това – означава нещо съвсем различно да преживеем това: ако предаваме на други хора безброй такива мисловни форми, обгърнати от топлина, ние самите растем по този начин, чрез величието на този друг човек. Това е нещо съвсем различно от това просто да схващаме такива неща с интелекта си, от това просто да знаем какво представляват. В окултизма се учим да схващаме живота по-сериозно, учим се да възприемаме, че нещата, които не са осезаеми, които не могат да бъдат наблюдавани от сетивата, все още са реалност. Учим се да разбираме и ценим целия обхват и значение на нашия душевен свят.

Може би някой ще каже, че това са по-скоро теоретични трансформации. Не, не са! Трябва да се убедим по съвсем различен начин относно важността на нашите действия и отговорностите, които животът ни възлага. Именно най-земните аспекти на живота могат да бъдат повлияни по този начин от окултизма. Този, който знае какво се случва в невидимия свят като следствие от мислите и чувствата, със сигурност ще разбере, че е също толкова важно за него да не насочва зли мисли към човек, колкото и да се въздържа от стрелба по него. Той знае, че хвърлянето на мисъл за омраза към астралния човек е също толкова вредно за него, колкото хвърлянето на покривна плоча е вредно за физическия човек.
Разбирането на това е достатъчно лесно; тези, които се събират в групи като теософските групи, ще го усетят и преживеят. Защото там намират нов източник на живот. Може да си кажете, че за другите хора има [само] опростена реалност, а за нас – тройна. Други хора изпитват реалността само чрез сетивния свят и не смятат за нечестно да казват, че „мисленето е безмилостно!“. Всеки, който е изучавал светогледа на теософията, обаче вече не може да каже, че мисленето не е заплащане, а е убеден, че е отговорен за това, което мисли и чувства за другите хора. Вие изнасяте това чувство за отговорност в света като най-добрия плод на теософската концепция за света. Дори и да сме само начинаещи в репетициите, ние все още влияем на видимия свят чрез скрития, окултен свят. Ние усъвършенстваме и коригираме света чрез скритите сфери на съществуването.
Това е един аспект на това как разбираме живота. Съществуват обаче и други. Човек не живее сам в света като индивид; той принадлежи и към семейство, към племе, към народ, тоест към [по-голямо] цяло. Само във физическото и етерното си тяло той е действително отделен от другите; астралното тяло, както вече споменах, има пореста външна повърхност. Междинната субстанция е непрекъснато предразположена да приема течения отвън и да се обновява. Ако обаче вземем предвид, че принадлежим към нация, племе, семейство, тогава въпросът придобива допълнително измерение.
Ако наблюдаваме астралните тела на отделните хора, ще открием, че почти всеки се различава от другите по основния цвят на астралното тяло. Всеки има специфичен нюанс, който се проявява външно като темперамент. Темпераментът се изразява чрез определен основен цвят. Човек се отнася към цялото си обкръжение по този начин; характерът на семейството, племето или нацията, към която принадлежи, се изразява в основния цвят.
Като окултист, човек може да направи интересни наблюдения, ако например посети отново град, който не е виждал, да речем, от десет години. Ако наблюдава неопетнените астрални тела на децата, ще открие, че те притежават, освен личния си основен цвят, и друг основен цвят. Ако човек внимателно е наблюдавал тези девствени астрални тела при първото си посещение и сега ги е сравнил с това, което открива в астралните тела на децата десет години по-късно, ще види, че

външният им вид се е променил. Има нещо в човешкия индивид, което се движи с еволюцията на града, племето или нацията. Това е така, защото теченията в колективното астрално тяло, което е навсякъде около мен, са в непрекъснат обмен с моето собствено [астрално тяло], което живее в колективното астрално тяло. Следователно имаме национален темперамент, изразяващ се в груповото астрално тяло на нацията.
Всяка нация, всяка друга общност има такова астрално тяло и то се влива в астралните тела на отделния човек. Поради тази причина може да се развие голяма дисхармония между отделния човек и задачата на цялата нация; тенденциите в еволюцията не винаги поемат по един и същ курс в света. По-всеобхватното често изпреварва по-малко всеобхватното.
Нека разгледаме например една нация. Нацията, като структура, не е създадена произволно в света, не е нещо, създадено случайно; всяка нация, напротив, има своята предписана задача в хода на човешката еволюция. Всеки, който съзерцава една нация от по-висока гледна точка, може да разсъждава, че всяка нация има специфична задача; че неговата собствена нация трябва сама да изпълни задача, която е възложена на нея. Той може да си каже: Аз принадлежа към тази нация, затова трябва да помогна за изпълнението на общата национална задача – и мога да служа, защото в мен живее астралност, която принадлежи на цялата нация. Тази национална цел е ясно изразена на астралния план; тя е преднамерена мисъл – нещо, което живее на по-висши планове от астралния план. За да медитира върху мислите за световните закони, човек трябва да се издигне над астралния план до менталния план [девачан].
Например, четвъртата подраса, от която произлиза нашата раса, се е развила от малка група хора в Азия и се е превърнала в еврейско-гръко-латинска раса. Тя е имала за задача да изпълни първата мисия на християнството от етническа гледна точка. Мисълта [вдъхновяваща] тази раса е била да разпространи християнството в първия му етап из Европа и съседните региони. Това е етническа мисъл.
В по-ранни времена идеята за прераждането и кармата е била всеобщо приета. След това настъпила радикална промяна; хората били образовани с убеждението, че единичният физически живот е важен. Това е много очевидно в гръцкото изкуство, защото то развива чувството за външна форма. В това се крие облагородяването на физическия план за външните сетива. След това законът се развива в римската нация; това има пряко въздействие върху физическия план. Накрая, християнството пронизва закона с морал, така че един-единствен земен живот придобива толкова голямо значение, че цяла вечност става зависима от него. Това е едностранчива мисъл, но е била правилна и необходима. Католическите народи поели върху себе си мисията да разпространяват християнството, пренасяйки го в Северна Европа, при което германските народи получили нова мисия.

Така виждаме, че в цялата нация живее национална мисъл и всеки отделен [член] е съобразен с тази мисъл. В наше време ние сме се обърнали към технологията, в полза на градския жител, към същото нещо, което първоначално е било култивирано от гръцкото изкуство в красивите форми на сетивния свят в сферата на скулптурата, същото нещо, което е било култивирано като закон, а по-късно задълбочено в морал. Градовете са били основани, те са растели и процъфтявали и по този начин са развили своя собствена култура, културата на буржоазията. От това се е развил утилитарен морал, който е дал тласък за развитието на едностранчива наука, която би трябвало да достигне най-високата си точка в нашето настояще време.
В това можем да разпознаем действието на деваканичния принцип. Именно универсалният аспект на тези промени в хода на еволюцията ни показва по какъв начин националната мисъл оказва своето въздействие. Как тази мисъл се изразява зависи от груповото астрално тяло на нацията, от националния темперамент. Изкуството, например, при всяка друга нация, различна от гърците, би намерило израз по съвсем различен начин.
Въпреки че националната мисъл живее във всеки отделен [член], индивидът е много повече от просто национална мисъл. Освен това, той изразява собствената си личност. Нещо наистина забележително и специално ни се разкрива тук. Много по-лесно е за човек да се ориентира в света на мисълта на своята нация, в своята девачанска мисия, отколкото да постигне [правилния] баланс между собствените си чувства и националните чувства. Това не е толкова лесно, особено за тези, които са придобили висше образование и изтънченост от определен вид. Приспособяването между чувствата на индивида и нацията се осъществява по-бързо на по-ниските нива на еволюция, защото на тези нива се развива по-голяма емпатия между индивидуалната чувствителност и националната чувствителност. Колкото по-ниско е индивидуалното ниво, толкова по-силен е изразът на националната чувствителност в него, подобно на това как животното е израз на вида.
С развитието си обаче човек издига собственото си астрално тяло нагоре, то става по-диференцирано, по-специфично. И тогава е възможно неговото астрално тяло да бъде в състояние да придобие онази форма на ум, която се намира над ума на неговата нация. Когато това, което свети от това по-висше ниво, бъде интелектуално или ментално схванато, тогава идеалите могат лесно да бъдат възприети. Понякога се случва и чувствата на астралното тяло на човек да не са се развили до степен на мислене. Мислите на една нация биха могли да повлияят толкова силно на мисленето на индивида, че да го завладеят, преди той да се е развил достатъчно в себе си.
Индивидите, за които това се оказва така, са страстни идеалисти; те са мъченици за прогреса на една нация. Те са такива, защото самите те бързат пред това, което всъщност е в останалата част от тяхното астрално тяло, защото насочват своите изцяло издигнати души към идеал по безкористен начин. След това, когато такива

хора умрат, тяхната неразвита астралност се утвърждава още по-силно; защото онази част от нея, която не лежи в рамките на националния идеал, влиза в действие. Оттук нататък тя се занимава само със собственото си развитие. Когато умре такъв човек, който е бил велик и благороден идеалист, който се е посветил на идеалите на своята нация, той бива завладян от личния елемент, който все още присъства в него. Защото по-нисшите качества на астралното му тяло стават напълно доминиращи. Сега да предположим, че такъв човек е станал мъченик. Той е създал нещо благородно, но е бил малтретиран от своята нация, точно както понякога се случва с такива напреднали натури. Въпреки това, той наистина би следвал своите идеали смело и ревностно, докато е жив, без да гледа нито наляво, нито надясно. Но ако бъде преследван, може би убит, заради идеалите си, тогава мисълта за отмъщение се появява веднага след смъртта му. Това, което е потискал като лично, все още ще бъде там в Камалока.

Нация, която се отнася по този начин със своите идеалисти, създава за себе си лоши сили в Камалока, които се отвръщат срещу нея. Русия е създала лоши сили от този вид. В продължение на години тя е малтретирала много благородни личности с камшик. По-низшите сили на тези личности сега са активни в Камалока като врагове на това, което живее в Русия, като врагове на онези, за които са правили жертви в живота си. Такива мъченици, които наскоро са починали, сега могат да бъдат видени да се бият на страната на японците, срещу собствения си народ. Това е факт, който става разбираем за нас, ако се вгледаме в по-дълбоките активни сили на живота на душата. Събитията на бъдещето ни стават ясни, ако ги погледнем от тази гледна точка.

Ние живеем като членове на германските народи, оградени от славянски народи на изток и от англо-американски народи на запад. Както американците, така и славяните са изгряващи раси, които трябва да изпълнят своята цел в бъдеще, раси, които все още стоят в началото на своята национална мисъл. Основната характеристика на славянските народи се изразява в техните духовни таланти. Ако се опитате да разберете славянската култура, ще откриете, че тя се стреми към духовна култура, че нещо духовно расте там. Тези славянски народи първо е трябвало да се изправят срещу расите, разположени на изток, китайците и японците. Това са останки от по-ранни раси от Атлантида, както всъщност всички монголци са останки от по-късна атлантска култура. Те имат астрални тела, които по своята същност са склонни към духовност. Славянските народи трябва да се изправят срещу тях.

В Америка имаме известен паралел. Там материализмът е доведен до крайност и е преследван радикално във всички национални перспективи. В днешно време това е довело до това самият дух да се тълкува по материалистичен начин. Докато сред славянските народи са се появили отделни личности като Толстой, които са се стремили да стимулират развитието по велик и красив начин, американският народ

е положил усилия да осмисли духовността и душата по материален начин. Така откриваме силно материална духовност и [наистина] спиритуализъм сред тях. При тях духът се търси по абсолютно същия начин, по който търсят физически истини. Но именно в начина на търсене се крие разликата. Ако се стремите да видите духовното с очите, то става психическо и този психически аспект се е развил много силно в Америка.
Американската нация трябва да се изправи срещу друг етнически елемент, произлизащ от Атлантида и надарен с психически наклонности. Този етнически елемент живее сред негрите. Начинът, по който тези две раси се развиват заедно, е важен: психичното трябва да се изправи срещу психичното, духовното трябва да се изправи срещу духовното. По този начин имаме духовна национална мисъл на изток и психическа на запад.
Преживяхме науката и изкуството на външно ниво; сега духът трябва да бъде отново издигнат. Това може да се случи по двояк начин – или по духовен, или по психически. Духовният път води до прогрес, психическият път е регресивен.
Можете да видите как светът тук става разбираем, когато го съзерцаваме от окултна основа. Отново, никой не е нужно да казва, че не можем да се убедим в тези неща. Човек трябва само да вземе това, което всъщност се случва. Човек ще бъде доведен до убеждение чрез опит, когато сравни психическия поглед върху света и психическите изследвания с окултния поглед върху света. Ако се стремим да разберем окултния поглед върху света, тогава светът на явленията също става все по-разбираем. Такъв окултно-духовен светоглед не ни оставя празнини в разбирането на света. От това ще придобием вярата в света, за която съобщават окултистите; и чрез това ще възпитаме елемент в себе си, който ще ни издигне по-високо. Това не е сляпа вяра, а изпитана вяра. Тази вяра ще става по-силна и по-оправдана, по-твърда и по-сигурна с всеки натрупан опит. И когато вярата е породила това чувство на сигурност в себе си, тя е развила и основата за знание. Човекът винаги е трябвало да експериментира, преди да бъде издигнат до знание. Всеки, който иска да има знание преди изследване, е като някой, който иска да има плода преди семето. Трябва да *си спечелим* знанията. Това, което вече знаем, не е нужно да изследваме. Това, което на изследователя липсва по отношение на сигурност или увереност, трябва да се осигури от сигурността и увереността на вярата. Следователно [двете] трябва да работят заедно и тогава те неразделно ще произведат накрая това, което трябва да ни дойде неразделно – плодът на опита, знанието.
Нека слушаме окултистите и нека не им казваме нито „да“, нито „не“. А нека се отнасяме към това като към основа за нашия собствен живот и нашето поведение; нека се отнасяме към това сякаш техните изследвания са полезни ръководства за нашия живот, защото ще открием, че те [наистина] ще ни водят през живота и в крайна сметка ще ни доведат до вътрешно познание, до живот, пулсиращ в нас.

Тогава ще открием, че наистина можем да им се доверим да ни водят към изследване, към удовлетворение и към хармоничен живот в самите нас.

20. Кралското изкуство в нова форма

Позволете ми днес да ви говоря за нещо, което е обект на много недоразумения и за което се разпространяват много изключителни заблуди. Повечето от вас знаят, че вече говорих...[1]по същата тема по случай нашето Общо събрание тази година и че по това време, следвайки древна окултна практика, говорих отделно на мъже и на жени. Поради специфични причини, които вероятно биха могли да станат още по-ясни от самата лекция, днес се отклоних от този древен обичай и всъщност, защото точно това, което ме мотивира както тогава, така и сега да обсъдя този въпрос, е свързано с [перспективата], че рано или късно – да се надяваме по-скоро – този древен обичай ще бъде напълно изоставен.

Казах: много недоразумения са се появили по темата. Трябва само да спомена един факт от моя собствен живот, за да ви покажа, че днес наистина не е съвсем лесно да се преодолеят отвъд това, което са откровено странните и суеверни представи, съществуващи по този въпрос. От друга страна, трябва само да кажа колко лесно, колко невероятно е човек да се забърка в това, когато се занимава с тези необикновени факти.

Позволете ми само да си припомня един инцидент от живота ми. Може би едва ли ще го повярвате, но все пак е истина. Това е било преди около седемнадесет или осемнадесет години.[2]че бях в компания на университетски професори и някои особено надарени поети. Сред професорите имаше и някои богослови от богословския факултет на въпросния университет. Те бяха католици. В тази компания се каза, не без основание и съвсем сериозно, следното, че един от тези богослови, много ерудиран човек, вече не излизал през нощта, защото вярвал, че масоните ще се разхождат. Въпросният човек представлявал важен отдел; но не той разказал историята, а един колега. Той продължил да разказва, че докато бил в Рим, няколко монаси от определен орден – щяло да са били единадесет, дванадесет или тринадесет – са потвърдили под клетва [истината на] следното събитие.

В Париж един виден епископ проповядвал проповед, в която говорил за ужасната опасност за света от Ордена на свободните зидари. След проповедта при него в ризницата дошъл мъж и казал, че е масон и може да даде възможност на епископа да присъства на среща на Ложата. Епископът се съгласил, казвайки си: „Ще взема обаче някои свети мощи със себе си, за да бъда защитен.“ – След това било уговорено място за среща. Въпросният мъж завел епископа в Ложата, където му било показано скривалище, от което можел да наблюдава всичко, което се случвало. Той заел позиция, държал светите мощи пред себе си и зачакал каквото и да се случи. Това, което видял тогава, било разказано по следния начин. Подчертавам, че някои от присъстващите по онова време смятали всичко това за доста съмнително.

След това Ложата беше отворена. (В действителност тя носеше името „Ложата на Сатаната“ - макар че във външния свят имаше съвсем различно име.) Тогава се появи забележителна фигура. По древен обичай - откъде е знаел този обичай, той не разказа - фигурата не ходеше. (Наистина е добре известно, че духовете не ходят, а се носят, така вярват мнозина.) Тази забележителна фигура откри заседанието. Епископът в никакъв случай не пожела да разкрие какво се е случило след това - стана твърде ужасно - но той призова цялата сила на мощите и през всички редове [на местата] се чу тътен като гръм, призивът отекна: Предадени сме! - и този, който беше открил заседанието, изчезна. За кратко, блестяща победа на епископските сили над това, което трябваше да се направи, предполага се.
Това беше обсъдено като напълно сериозен въпрос[3][в компанията]. От това можете да видите, че днес има хора, може би господа по-ерудирани от много други, известни личности, които въпреки това са на мнение, че подобно нещо може да се случи в масонството.
Сега това, което се случи, беше[4]

че в средата на осемдесетте години се появява френска книга, която представя тайните на масоните по най-зловещ начин, правейки ги със сигурност по-зловещи, отколкото тайни. Тази книга разкрива по-специално как масоните са отслужвали Черната литургия. Тази книга е била тактика на френски журналист на име Лео Таксил. Той вдига много прах, като привлича госпожица Вон като свидетел. Резултатът от всичко това е, че Църквата намира масоните и техните нощни интриги за толкова опасни, че смята за необходимо да основе световно общество срещу масонството. В Трент се провежда един вид събор; макар че не е истински събор, той е наречен „Вторият Трентски събор“. На него присъстват много епископи и стотици свещеници; председателства го кардинал. [Конгресът се превръща в голям удар за Таксил.] Но впоследствие са публикувани опровержения, след които г-н Таксил разкрива, че цялото съдържание на книгите му, включително споменатите в тях хора, е негова собствена измислица.
Виждате ли, има много възможности да се навлече порицание заради подобни неща. Това беше един от най-лошите случаи, в които организация със световна репутация прави това. От него трябва да се направи поне едно заключение: че почти нищо не се знае за масоните. Защото, ако нещо се знаеше за тях, би било лесно да се информираме и тогава подобни глупости не биха могли да се разпространяват.
Всъщност, това или онова мнение за масонството преобладава сред големи части от обществото. Днес, разбира се, не е чак толкова трудно да се формира мнение, тъй като вече има сравнително изобилна литература, написана отчасти от хора, които са изучавали много документи, но отчасти съдържаща и неща, които масоните биха казали, че са били изнесени наяве от предатели. Всеки, който се занимава до

известна степен с тази литература, ще си направи някакво заключение от това, което тя разглежда. Човек обаче може да изключи възможността да стигне до правилно заключение от нея, тъй като все още е изключително вярно казаното от Лесинг, който самият той е бил масон.[5]Когато бил приет, достопочтеният майстор го попитал: „Сега виждате, нали, че не сте били посветени в нищо особено подривно или антирелигиозно?“ На което Лесинг отговорил: „Да, трябва да призная, че не съм научил нищо подобно. Всъщност бих се радвал да го направя, защото тогава поне щях да науча нещо.“

Това е твърдението на човек, който е успял да обмисли въпроса с правилното разбиране и който е признал, че не е научил абсолютно нищо от случилото се там. От това можете поне да направите заключението, че тези, които не са масони, не знаят нищо [за това], тъй като дори тези, които са масони, не знаят нищо важно. Те обикновено остават с впечатлението, че не са спечелили нищо конкретно от това. И все пак би било съвсем погрешно да се прави подобно заключение.

Сега има и друго мнение, което няма много общо с истинското масонство. В текст, публикуван през 1875 г.,[6]Авторът твърди, че Адам е станал първият масон. Едва ли може да се стигне по-далеч от първия човек в търсене на основателя на едно сдружение.

Други твърдят, че масонството е старо египетско изкуство; накратко, че то е това, което винаги е било известно като „Царско изкуство“ и това наистина се поставя от някои назад в първобитните времена. И накрая, много ритуали – защото така се обозначават символичните пътища и маниери на масоните – носят египетски имена и от тези имена може да се заключи, че е замесено нещо, произлизащо от древноегипетската култура. Поне широко разпространено е мнението, както в, така и извън масонството, че то е нещо много древно.

Масонството е нещо, което наистина може да предостави на хората поле за размисъл. Самото име се свързва с две напълно различни възприятия. Някои твърдят – и те не са особено голяма група в рамките на масонството – че цялото масонство е възникнало от работата, извършвана от зидарите, от занаята на издигането на сгради; докато другото мнение смята това за детинско и наивно схващане и твърди, че масонството всъщност винаги е било изкуство, свързано с душата; и че символите, взети от работата на зидарите – като например престилка, чук, мистрия, длето, пергел, линийка, триъгълник, отвес, нивелир и т.н. – трябва да се разглеждат като символи на развитието на душата. По този начин, под израза „масонство“ не трябва да се разбира нищо друго освен изграждането на вътрешния човек, работата по усъвършенстването на себе си. Ако днес говорите с масон, можете да го видите да ви каже, че е детинско и наивно виждане, че вярването, че масонството някога е имало нещо общо с работата, която вършат зидарите. Напротив, то никога не се е занимавало с нищо друго освен с тези неща: построяването на Чудесния храм, който е театърът на човешката душа, работата

върху самата човешка душа, която трябва да бъде усъвършенствана, и изкуството, което човек трябва да приложи към всичко това. Сега всичко това е изразено в тези символи, за да не бъде изложено на нечестиви очи.
Погледнато от нашата съвременна гледна точка, и двете гледни точки са напълно и абсолютно погрешни и са такива поради следните причини. Що се отнася до първото мнение, съвременният човек – говорейки за това, че масоните са произлезли от строителната работа – вече не се възприема като толкова значим, колкото би трябвало; що се отнася до второто мнение, че символите са там само за да служат като метафори за работата върху душата, това мнение – въпреки че се счита от повечето масони за нещо напълно неопровержимо – когато се разбира правилно, е безсмислица. Много по-правилно е да се свързва масонството със строителната работа, не както днес се мисли за архитектура или строителство, а в един фундаментално по-дълбок смисъл.
Днес в масонството има две основни течения. Едното е представено от далеч по-големия брой от тези, които се наричат масони днес. И това мнозинство твърди сега, че цялото масонство е съставено от това, което то нарича така нареченото Символично или Занаятчийско Масонство. Неговата основна външна характеристика е, че е разделено на три степени - чирак, калфа и майстор; що се отнася до вътрешните характеристики, ще имаме какво да кажем малко по-късно. Освен тези Занаятчийски Масони, все още има доста масони, които твърдят, че Занаятчийското Масонство е само продукт на упадъка на великата универсална масонска идея. [Те смятат], че би било отпадане от тази велика масонска идея, ако се твърди, че масонството обхваща само тези три Символични или Занаятчийски степени; докато всъщност същността, фундаменталното значение на Свободното зидарство се крие в така наречените Висши степени, които са най-добре запазени в така наречения Шотландски или Приет Ритуал, който в определено отношение все още съхранява [реликва от] това, което се нарича Египетски, Мицраимски или Мемфиски Ритуал.[7]
Така имаме две тенденции, които се противопоставят една на друга: занаятчийското зидарство и зидарството от по-висока степен. Занаятчийските зидари твърдят, че по-високите степени не са нищо друго освен глупости, основани на човешката суета, които намират удоволствие да притежават нещо специално, нещо духовно аристократично, с изкачването си от степен на степен и гордостта си от притежанието на осемнадесета, двадесета или дори по-висока степен.
Вече сте се запознали с доста неща, които е вероятно да доведат до недоразумения.
Висшето масонство води началото си от старите Мистерии, от процедурите, които, доколкото е възможно, сме описали и ще опишем в нашата теософия; процедури, които са съществували от първични времена и все още съществуват днес, и които са запазили висшето свръхсетивно знание за човечеството. Това свръхсетивно знание,

достъпно за хората, би било предадено [от] онези, които биха могли да постигнат достъп до тези центрове на Мистериите; защото в тях са били развити определени свръхсетивни сили, които им позволяват да виждат в свръхсетивния свят. Тези първични Мистерии - те са се превърнали в нещо друго днес и ние не искаме да говорим за това сега - съдържаха първоначалното семе за цялата по-късна духовна култура. Защото това, което се е състояло в тези първични мистерии, не е това, което представлява човешката култура днес.

Ако желаете да разберете съвременната култура и да се потопите в нея, ще откриете, че тя се разделя на три царства – царството на мъдростта, царството на красотата и царството на силата. Цялата степен на духовната култура всъщност се съдържа в тези три думи. Затова те са известни като трите стълба на човешката култура. Те са същите като тримата царе в приказката на Гьоте за Зелената змия и красивата лилия.[8]— Златният крал, Сребърният крал и Месинговият крал. Това е свързано с това, че масонството се нарича „Царското изкуство“. Днес тези три сфери са отделени една от друга. Мъдростта по същество се съдържа в това, което наричаме наука; красотата е по същество въплътена в това, което наричаме изкуство; и това, което в терминологията на масонството е известно като Сила, се съдържа в регулирания и организиран съвместен живот на човечеството в държавата. Масонът включва всичко това в отношението на волята към тези три принципа: мъдрост, красота и сила.

Това, което те [тези три принципа] е трябвало да дадат на човечеството, в първобитни времена е било дарено на кандидата за посвещение чрез разкриването на тайните на Мистерията. Сега гледаме назад към време, когато религията, науката и изкуството все още не са били разделени, а когато са били все още съчетани. Всъщност, за всеки, който може да вижда свръхсетивно, астрално, тези три принципа не са за него отделни; мъдростта, красотата и областта на волевите импулси са за него едно единство – във висшите сфери на зрението няма абстрактна наука; само наука, която съществува в картини, в това, което има само сенчесто съществуване във [външния] свят и намира сенчест израз във въображението. Това, което [сега] може да се прочете в книги, в този или онзи летопис за Сътворението [за произхода на света и на човечеството], не е било *описано* ; вместо това е било представено пред очите на ученика в живи картини, във великолепен хармоничен цвят. И това, което ученикът би възприел като мъдрост, е било едновременно изкуство и красота, е било нещо, което е раздвижвало чувствата му до по-големи висоти, отколкото ние изпитваме пред изящно произведение на изкуството. Копнежът за истина и красота, мъдрост и изкуство, както и религиозният импулс, [всички] се развиваха едновременно. Погледът на художника гледаше какво се случва [в Мистериите].[9]и този, който търсеше благочестие, намираше обекта на религиозния си плам в тези възвишени

събития, които се разиграваха пред очите му. Религията, изкуството и науката бяха едно цяло.
След това дойде времето, когато това единство се раздели на три културни провинции; времето, когато интелектът пое по свой собствен път. Науката възникна по същото време, когато Мистериите, които току-що описах, загубиха значението си. Знаете, че западната философия и наука, науката в самия смисъл на думата, започна с Талес. Това е времето, когато те за първи път се развиха от предишната пълнота на живота на Мистериите. Тогава започна и това, което в западен смисъл се разбира като изкуство; защото гръцкото драматично изкуство се разви от Мистериите. Докато в Индия, до времето на египетския култ,[10]Човек се е занимавал със страданието и смъртта на боговете, с великите гръцки трагични поети, като Есхил, Софокъл и др., ние си имаме работа с отделни човешки същества, които са образи на великото Божество. Чрез тези човешки същества, учениците на Мистериите са реконструирали страдащото, борещо се и нуждаещо се Божество, като по този начин са показвали Бога на човешката аудитория чрез своите човешки образи.
Който иска да разбере какво е имал предвид Аристотел под пречистване, катарзис,[11]
трябва да тълкува концепцията посредством астрала, посредством тайните на Мистериите. Изразите, които той използва за трагедията [като начин да я обясни], са смътно отражение на това, което учениците са учили в [школите на Мистериите]. Спомнете си как Лесинг е изследвал душевните сили на страха и състраданието, които трябва да бъдат събудени чрез трагедията. Това е предоставило материал за много големи и учени дискусии от времето на Лесинг. [За ученика на Мистериите] тези емоции биха били събудени в действителност, когато Бог му е бил изобразен в пътуването му през света. Страстите, присъстващи [дълбоко] в човешката душа, по този начин са били директно раздвижени и изтласкани, точно както човек предизвиква треска и я довежда до нейната кулминация. Това е довело до пречистване, за да може да се продължи към прераждане. Всичко това се е появявало в сенчести образи в древногръцките трагедии. Точно както науката, така и изкуството се е развило от тези древни Мистерии.
Именно до тези древни Мистерии води началото си висшите масони. В своите висши степени те нямат нищо друго освен имитация на висшите степени на Мистериите, в които кандидатът за Мистерии е бил постепенно посветен. Сега можем да разберем и защо занаятчийските масони настояват толкова много, че не трябва да има повече такива висши степени. Всъщност висшите степени са загубили повече или по-малко значението си в масонството през последните векове. Това, което се е случило в културата през последните векове, е било до голяма степен неповлияно от тази страна. Но е имало време, когато великите културни импулси са произлизали именно от това, което трябва да бъде масонството. За да разберем

това, трябва да погледнем малко по-дълбоко в една епоха, за която често съм се позовавал тук, но сега искам да спомена в масонски контекст, а именно дванадесетия век на нашето европейско културно развитие.
По онова време окултизмът, появяващ се под най-различни имена, е играл много по-голяма роля в съвременната култура, отколкото някой би могъл да си представи днес. Но всички тези различни имена вече не са актуални днес и аз наистина ще обясня защо. С пример от самото масонство ще ви покажа защо тези имена не допринасят с нищо съществено за разбирането на въпроса.
Това, което сега ще разкажа, може да изпита всеки, ако стане чирак на масон; и тъй като тези неща са известни, поне по име, мога да говоря за тях.
Обичайна практика е това, което е известно като „тилинг“. Когато Ложата се отвори и Почитаемият Майстор заеме мястото си, а Външната Гвардия е на поста си, първият въпрос на Почитаемия Майстор е: Тилингувана ли е Ложата? Броят на Свободните зидари, които разбират какво означава този израз, вероятно е много малък. Тъй като въпросът е прост, наистина мога да ви дам обяснение на термина.
По времето, за което говоря, да си Свободен зидар е означавало да се противопоставяш яростно на всичко, което е повелявало външната, официална власт. Следователно е било необходимо да се управляват делата на Свободните зидари с изключително голяма предпазливост. Именно поради тази причина по това време е било необходимо Свободното зидарство да се появява под различни имена, които звучат безобидно. Наред с други имена, те са се наричали „Братя на занаята“ и т.н. Днес Свободното зидарство е постигнало голяма част от това, което тогава си е поставило за цел. Днес то самото е официално сила в света.
Ако ме питате какво всъщност представлява масонството, ще трябва да отговоря с абстрактни думи; то се състои в това, че членовете му се стремят да предвидят с няколко века събитията, които ще се случат в света; и да усъвършенстват високите идеали на човечеството по напълно съзнателен начин, така че тези идеали да не са просто абстрактни идеи.
Днес, когато един масон говори за идеали и някой го попита какво има предвид под най-висши идеали, той ще каже, че най-висшите идеали са мъдростта, красотата и силата; което обаче, при по-нататъшно разглеждане, обикновено не е нищо друго освен словесна форма. Ако по това време – или всъщност сега – дискусията за тези идеали е с някой, който действително разбира нещо по въпроса, тогава дискусията ще бъде за нещо съвсем специфично – за нещо толкова специфично, че се отнася до хода на събитията през следващите векове, по същия начин, както мислите на архитект, който строи фабрика, се отнасят до фабриката, когато е завършена.
По онова време [през дванадесети век] е било опасно да се знае [предварително] какво ще се случи по-късно. Затова е било необходимо да се използват безобидно звучащи думи като прикритие. И оттам произлиза и изразът „Ложата ли е облечена в стил?“, което всъщност означава „Само присъстващите ли знаят значението на

нещата, които трябва да бъдат вложени в бъдещото развитие на човечеството от масонството?“ Защото всеки е трябвало да размисли, че никога не трябва да позволява да бъде разпознат като масон, когато се появява публично. Това предпазно правило, тогава съществено, се е запазило до наше време. Дали много масони знаят какво се има предвид, е спорно. Повечето смятат, че това е някаква словесна формалност или тълкуват повече или по-малко проницателно. Бих могъл да ви дам още безброй подобни примери, които биха ви показали как външните обстоятелства са довели до приемането на практически правила, за които хората сега се опитват да открият някакво дълбоко символично обяснение.

Но сега за самата същност на опита, направен през дванадесети век. Това е изразено в дълбоко значимата Сага за Светия Граал,[12]на онзи омагьосан съд, за който се казва, че е дошъл от далечния Изток и има силата да подмладява хората, да връща мъртвите към живот и т.н.

И така, какво е Светият Граал – в терминологията на масонството – и какво се крие в основата на цялата сага? Най-добре ще можем да разберем за какво става въпрос, ако си спомним един символ на определени масонски асоциации, символ, погрешно разбран днес по най-грубия начин, който можем да си представим. Това е символ, взет от сексуалния живот. Абсолютно вярно е, че точно една от най-дълбоките тайни на масонството има символ, взет от сексуалния живот; и че много хора, които се опитват да обяснят такива символи днес, следват само собствените си мръсни фантазии, когато разбират тези символи в нечист смисъл. Много е вероятно тълкуването на тези сексуални символи да играе не малка роля в бъдеще, че именно то ще разкрие тежкото състояние, в което са изпаднали великите древни тайни на масонството днес; и от друга страна, колко е необходимо в днешно време чистата, благородна и дълбока основа на масонството, символите, да се пази свещена и неопетнена.

Тези от вас, които чуха последната ми лекция[13]На Общото събрание ще знаете, че истинското първоначално значение на тези символи е свързано с причината, поради която на жените не е било позволено да стават масони доскоро, и с причината, поради която мъжете и жените са били разглеждани отделно по тези въпроси доскоро. От друга страна, вие също знаете, че тези символи са свързани – и аз особено подчертавам това – с двата велики потока, преминаващи през целия свят и издигащи се до най-висшата духовна сфера; тези потоци, които срещаме и като закона за полярността в силите на мъжкото и женското.[14]В рамките на тази култура, която сега трябва да разгледаме, жреческият принцип се изразява в масонската терминология като женски принцип в духовната сфера – в тази духовна сфера, която е най-тясно свързана с културната еволюция. Управлението на жреците се изразява чрез женския [принцип]. От друга страна, мъжкият принцип е всичко, което се противопоставя на това жреческо управление; обаче по такъв начин, че този противник трябва да се счита за най-святия, най-благородния, най-

великия и най-духовния [принцип] в света, ни повече, ни по-малко. Следователно има две течения, с които трябва да се справим: женско и мъжко течение. Масоните виждат Авел като представител на женското течение, а Каин – мъжкото.
Тук стигаме до фундаменталната концепция на масонството, която несъмнено е стара, много стара. Масонството се е развило в древността като противник на жреческата култура. Сега обаче трябва да изясним по правилния начин какво трябва да се разбира под жреческа култура.
Това, което е замесено тук, няма нищо общо с дребнаво противопоставяне на църкви или вероизповедания. Свещенството може да се прояви и у най-светските [хора]; дори това, което днес се проявява като наука, което господства в много културни групи, не е нищо друго освен това, което е известно в термините на масонството като жречески елемент, въпреки че [има?] други [такива групи?], които са дълбоко масонски. Тогава трябва да схванем такива неща в цялата им дълбочина, ако искаме да ги оценим правилно. Мога ли да обясня с пример как това, което се проявява като наука, често може да бъде това, което в масонството се обозначава като жречески елемент.
Кой днес от лекарите не би се присмивал, ако му се каже за лечебните свойства на извора в Лурд? От друга страна, кой лекар не би приел за нещо съвсем естествено, че е напълно разумно определени хора да ходят във Висбаден или Карлсбад? Знам, че казвам нещо ужасно еретично, но аз не представлявам нито свещеничеството, нито дори медицината; обаче вече идва време, когато ще бъде произнесена безпристрастна преценка и за двете. Ако днес имаше ефикасно лекарство, вярата в силата на изцелението щеше да е сред нещата, които един лекар би предписал. Един пациент би бил изпратен в Карлсбад, а друг в Лурд, но и двете по една и съща причина. Независимо дали го наричате голямо благочестие от една страна или крещящо суеверие от друга, в крайна сметка това е едно и също нещо.
Разбрано по този начин, можем да характеризираме това, което е в основата на жреческия принцип, като въздържане от изследване на основите, като приемане на нещата такива, каквито се представят от който и да е аспект на света, като задоволство с това, което е дадено по този начин. Символът на това, за което човек не прави нищо, правилният символ за това, което в най-истинския смисъл на думата е дарено на човека, този символ е взет от сексуалния живот. Човешкото същество е [наистина] продуктивно там, но това, което се проявява в тази продуктивна сила, няма нищо общо с човешкото изкуство, с човешката наука или с човешките способности; от него е изключено всичко, което се изразява в трите стълба на „Царското изкуство“. Така че, когато някои представят тези сексуални символи на човечеството, те искат да кажат: В този символ човешката природа се изразява не така, както човекът я е създал, а така, както е дадена от боговете. Това намира своя израз в Авел, ловеца и пастир, който принася жертвеното животно, жертвеното

агне, като по този начин принася това, за което самият той не е направил нищо, което е възникнало независимо от него.
Какво, от друга страна, предложи Каин? Той пожертва това, което беше придобил със собствения си труд, това, което беше спечелил от плодовете на земята, обработвайки почвата. Това, което пожертва, изискваше човешки умения, знания и мъдрост: това, което изисква разбиране на стореното, което се основава в духовен смисъл на свободата на човека да решава сам нещата. Това трябва да бъде платено с вина, като се убият, на първо място, живите същества, дадени от Природата или от Божествените Сили, точно както Каин уби Авел.
Чрез вината се крие пътят към свободата. Всичко, което се ражда в света – върху което човек може в най-добрия случай да действа само вторично – всичко, дадено на човека от Божествени Сили, всичко, което е там, без той да е необходимо да работи непрестанно върху него; всичко това ни е дадено преди всичко в Царствата на Природата, над които нямаме контрол – в *онези* Царства (Растителното, Животинското и Човешкото царство), чиито сили са изолирани от всякакъв човешки принос, защото в тези Царства става въпрос за физическо размножаване. Всички репродуктивни сили в тези Царства са ни дадени от Природата. Доколкото приемаме това, което е живо, за наша употреба – защото правим света наш дом, който се е развил от това, което е живото – ние по този начин принасяме жертвата, дадена ни, точно както Авел е принесъл жертвата, дадена на него.
Символът на тези три царства е Кръстът. Долната греда символизира Растителното царство, средната или напречната греда - Животинското царство, а горната греда - Човешкото царство.
Корените на растението са заровени в земята и насочват нагоре, в цвета, онези части, които при човека са насочени надолу. Именно репродуктивните органи на растението се появяват в цвета. Обърнатата надолу част, коренът, е главата на растението, заровена в земята. Животното е растението, обърнато наполовина и носещо гръбнака си хоризонтално спрямо земята. Човекът е растението, обърнато напълно, така че долната част е насочена нагоре.

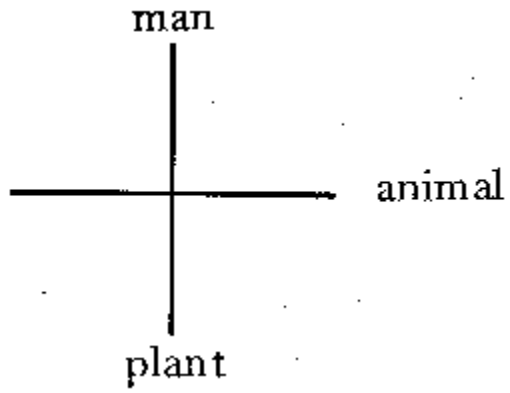

Този възглед е в основата на всички мистерии на Кръста. И когато теософията ни показва как човекът трябва да премине, в хода на своята еволюция, през различните царства на природата, през растителното, животинското и човешкото царство, тогава това е същото, изразено от Платон с красивите думи: „Световната душа е прикована към Кръста на Световното тяло.“[15]Човешката душа е искра, откъсната от Световната душа, а човекът, като физически човек, е едновременно растение, животно и физически човек. Доколкото Световната душа се е разделила на отделните искри на човешките души, тя е сякаш прикована към Световния кръст, прикована към това, което е изразено в трите царства - Животинското, Растителното и Човешкото. В тези царства действат сили, които човекът не е овладял. Ако иска да ги контролира, тогава трябва да създаде свое ново царство, което не е изразено в Кръста.
Когато говоря по тази тема, често ме питат: Къде е Минералното царство във всичко това? Минералното царство не е символизирано с Кръста; защото това е Царството, което човекът вече може да изрази с ясна и ослепителна яснота, където се е научил да прилага техниките на претегляне и смятане, на геометрия и аритметика; накратко, всичко, отнасящо се до неорганичната природа, към неорганичното Минерално царство.
Ако съзерцавате храм, знаете, че човекът го е издигнал с линийка, пергел, триъгълник, отвес и нивелир и накрая с мисленето, което неорганичната природа е предала на архитекта в геометрията и механиката. И докато продължавате да съзерцавате целия храм, ще откриете, че той е неодушевен обект, роден от човешката свобода и умствена работа. Не можете да кажете това обаче, ако подложите растение или животно на човешко наблюдение.
И така, виждате, че това, което човекът е усвоил, това, което е способен да усвои, досега е царството на неодушевеното. И всичко, което човешкото същество е превърнало в хармония и ред от неодушевения свят, е символ на неговото Царско Изкуство на земята. Това, което той е имплантирал в Минералното Царство със своето Царско Изкуство, е започнало като изтичане, въплъщение на Божествената мъдрост. Върнете се във времето на древните халдейци и египтяни, когато не само интелектът е бил използван в строителството, но и когато повишените възприятия са проникивали във всичко; контролирането на неорганичната природа тогава се е разглеждало като „Царско Изкуство“, поради което контролът върху природата е бил обозначаван като „Свободно зидарство“. В началото това може да изглежда като фантазия, но е повече от това.
Представете си този миг, този момент от развитието на нашата Земя, когато никой още не е приложил ръката си към оформянето на неорганичната Природа, когато цялата планета е била представена на човека точно такава, каквато е произлязла от Природата! И какво се е случило тогава? Обърнете внимание на строежа на египетските пирамиди, при които камъкът е бил съединяван с камък чрез човешката

посредничество. Творението на Природата е получило нова форма в резултат на човешката мисъл. Човешката мъдрост е преобразила земята. Това е било възприемано като истинска мисия на свободното изграждане на човека на Земята. Използвайки голямо разнообразие от инструменти, водени от човешката мъдрост, човешките сили са довели до трансформация в минералния свят, която се е разгърнала между първичните времена и наши дни, когато човешките сили могат да влияят на далечни разстояния без механични средства. И това е първият стълб, стълбът на мъдростта.

Малко по-късно виждаме установяването на втория стълб, стълбът на красотата, на изкуството. Изкуството е също средство за изливане на човешкия дух в безжизнена материя и отново резултатът е одушевление (завладяване).[16]на неодушевеното, което се намира в Природата. Опитайте се за момент да си представите как мъдростта в изкуството постепенно преодолява и овладява безжизнената Природа и ще видите как това, което е там без човешко участие, се преоформя парче по парче от самия човек. Визуализирайте – като фантазия, ако трябва – ефекта от това, че цялата земя е била преобразена от човешката ръка, ефекта от това, че цялата земя се превръща в произведение на изкуството, изпълнено с мъдрост и излъчваща красота, построено от човешката ръка, заченато от човешката мъдрост! Може да изглежда фантастично, но е повече от това. Защото мисията на човечеството на земята е да преобрази планетата артистично. Това се изразява във втория стълб, стълбът на красотата.

Към което можете да добавите, като трети стълб, преобразяването на човешката раса в националния и държавен живот и имате разпространението на човешкия дух в света; имате това точно тук, в царството на безжизненото.

Следователно, средновековните хора от дванадесети век, поглеждайки назад към древната мъдрост, са разсъждавали, че мъдростта на отминалите времена е била запазена в мраморни паметници, докато съвременната мъдрост се намира в човешкото сърце. Защото тя се проявява чрез художника, превръщайки се в произведение на изкуството чрез труда на неговите ръце. Това, което чувства, той отпечатва в неоформената материя, издълбава от мъртвия камък; макар вътрешната душа на човека, разбира се, да не живее в този мъртъв камък, тя се проявява там. Цялото изкуство е посветено на тази цел; винаги има това овладяване на неживата, неорганична природа, независимо дали става дума за скулптор, издълбаващ мрамор, или за художник, който подрежда цвят, светлина и сянка. И дори държавникът придава структура на Природата [?][17]... винаги, — освен когато в това се намесват растителни, животински или човешки сили — имате работа със собствения дух на човека.

Така средновековният мислител от дванадесети век се е обърнал назад към окултната мъдрост на древните халдейци, към гръцкото изкуство и красота и към силата в концепцията за държавата в Римската империя. Това са трите велики

стълба на световната история – мъдрост, красота и сила. Гьоте ги е изобразил в своята „Приказка“ като Тримата царе – окултна мъдрост в Златния цар, красота, както в Гърция в Сребърния цар, и в Месинговия цар сила, каквато е намерила своя световноисторически израз в римската концепция за държавата и каквато след това е възприета в организацията на християнската църква. И Средновековието; с неговия хаос[18]резултат от въздействието на мигриращите народи и със смесените си стилове, е изразен в безформения Смесен Цар, изработен от злато, сребро и месинг; това, което е било съхранявано отделно в различните древни култури, е смесено в него. По-късно отделните сили трябва отново да се развият от този хаос, на по-високо ниво.
Всички онези, които през Средновековието са приемали Свещения Граал за свой символ, са си поставили за задача да използват човешките сили, за да издигнат тези отделни сили на по-висок етап [на развитие]. Свещеният Граал е трябвало да бъде нещо по същество ново, въпреки че е тясно свързан по своята символика със символите на една много древна мистична традиция.
Какво тогава е Светият Граал? За тези, които разбират правилно тази легенда, той означава – както може да се докаже дори с литературни средства[19]—следното: Досега човекът е овладял само неодушевеното в Природата - трансформацията на живите сили, трансформацията на това, което пониква и расте в растенията, и на това, което се проявява в животинското [и човешкото] размножаване, което е извън неговите възможности. Човекът трябва да остави тези мистериозни сили на Природата недокоснати. Там той не може да посегне. Това, което е резултат от тези сили, не може да бъде напълно разбрано от него. Един художник със сигурност може да създаде странно красив Зевс, но не може напълно да разбере този Зевс; в бъдеще човекът ще достигне ниво, където ще може да прави и това. Точно както е така, че човекът е постигнал контрол над неживата природа, е овладял гравитацията с нивелир и отвес и насочващите сили на Природата с помощта на геометрията и механиката; така е и така, че в бъдеще човекът сам ще контролира това, което получава само като дар от Природата или Божествените сили - а именно, живото. Когато в миналото Авел жертвал това, което му било дадено от Божията ръка, той по този начин жертвал, в царството на живите, само това, което бил получил от природата. Каин, за разлика от него, бил предложил нещо, което самият той бил спечелил от земята чрез собствения си труд, като плод на усилията.[20]Следователно, по това време [през Средновековието], в масонството е въведен радикално нов импулс. И този импулс е обозначен със символа на Светия Граал, силата на саможертвата. Често съм казвал, че хармонията в човешките отношения не се постига чрез проповядването ѝ, а чрез създаването ѝ. След като необходимите сили са били събудени в човешката природа, вече няма небратство. [Понятията за] мнозинство и малцинство са безсмислени в това, което масонските символи изразяват; в това не може да има спор, защото става въпрос само за „може“ или „не

може“. Никое мнозинство не може да реши дали човек трябва да използва отвес или нивелир; фактите трябва да решат това. В това, че всички хора са братя, те се оказват едно цяло. В това отношение не може да има спор, ако всеки върви по пътя на обективността, пътя, който води до придобиване на висши сили. По този начин връзката [на масоните] е без съмнение връзка на братство, която в най-широк смисъл зависи от това, което хората имат общо в неживата природа.
Обаче, не всяка сила е все още налична там. Някои неща, които някога са били там, са изчезнали отново, защото в цикъла на Природата, в който сега се намираме и който наричаме земя, материалното възприятие е на преден план, докато интуитивното възприятие е загубено. Мога ли да посоча само един случай; в архитектурата способността да се проектира наистина акустична сграда е напълно изгубена. И все пак, в миналото това изкуство е било разбираемо. Който сглоби сграда само чрез външни [концепции], никога няма да създаде акустична сграда; но всеки, който мисли интуитивно, с мисли, вкоренени във висши сфери, ще може да осъществи акустична сграда. Тези, които знаят това, знаят също, че в бъдеще онези сили на външната природа, над които в момента нямаме контрол, трябва да бъдат победени, точно както човекът вече е победил гравитацията, светлината и електричеството в неживата природа.
Въпреки че нашата епоха все още не е толкова напреднала, че да може да контролира външно живата Природа, въпреки че все още не е настъпила онази културна епоха, в която живите и животворящи сили да бъдат овладени, въпреки това вече съществува подготвителното училище за това, основано от движението, наречено Ложата на Светия Граал. Ще дойде обаче времето – и това ще бъде доста специфичен момент – когато човечеството, отклонявайки се от сегашната си тенденция, ще види, че дълбоките вътрешни душевни сили не могат да бъдат решени с резолюции на мнозинството; че никакво гласуване не може да реши въпроси, свързани с безграничното царство на любовта, свързани с това, което човек чувства или усеща. Тази сила, която е обща за цялото човечество, която се изразява в интелектуалното като всеобхватно единство, за което не може да има конфликт, се нарича Манас. И когато хората са напреднали дотолкова, че са не само едно цяло в интелекта си, но и в възприятията и чувствата си, и са в хармония в най-съкровените си души, дотолкова, че намират себе си в благородното и доброто, дотолкова, че с любов се обединяват в обективното, в това, което имат общо, по същия начин, по който са съгласни, че две по две прави четири и три по три е равно на девет; тогава ще е настъпило времето, когато хората ще могат да контролират и живите. Единодушие – обективно единодушие във възприятието и чувството – с цялото човечество, наистина обгърнато в любов: това е предварителното условие за постигане на контрол над живите.
Тези, които основаха движението на Светия Граал през дванадесети век, казват, че този контрол над живата [природа] някога е бил достъпен, достъпен за боговете,

които са създали Космоса и са слезли [на земята], за да дадат на човечеството зародиша на способността за същите божествени сили, които самите те вече са притежавали; така че човекът сега е на път да стане бог, имайки нещо във вътрешното си същество, което се стреми нагоре към мястото, където някога са били боговете. Днес разбирането, интелектът, е преобладаващата сила; в бъдеще това ще бъде любовта [Будхи], а в още по-далечно бъдеще човекът ще достигне етапа на Атма.
Тази съвместна сила (общинска сила)[21]което дава на човека власт над това, което е символизирано от кръста,

се изразява, що се отнася до използването на силата от боговете – чрез символ, а именно чрез триъгълник с връх, насочен надолу. А когато става въпрос за това, че тази сила се изразява в човешката природа, докато зародишно се стреми нагоре към Божествената сила, тогава тя се символизира с триъгълник с връх, насочен нагоре. Боговете са се издигнали от човешката природа и са се оттеглили от него; но са оставили триъгълника при него, който ще се развие по-нататък в него. Този триъгълник е и символ на Светия Граал.[†]

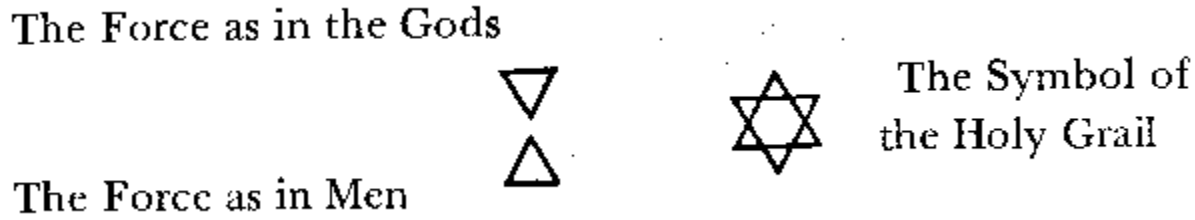

Средновековният окултист е изразил символа на Граала – символът за пробуждане на съвършенство у живите – във формата на триъгълник. Това не се нуждае от общностна църква, обгръщаща планетата в твърда организация, макар че това може да даде нещо на отделната душа; но ако всички души искат да ударят една и съща нота, тогава силата на Светия Граал трябва да бъде пробудена във всеки индивид. Който иска да пробуди силата на Граала в себе си, няма да спечели нищо, като пита силите на официалната църква дали може би могат да му кажат нещо; по-скоро той трябва да пробуди тази сила в себе си и да не задава толкова много въпроси. Човек започва от тъпотата [на ума] и напредва през съмнението към силата. Това

поклонничество на душата е изразено в личността на Парсифал, който търси Светия Граал. Това е едно от многобройните по-дълбоки значения на фигурата на Парсифал.
Допринася ли това за моите познания, ако една колективна организация, колкото и велика да е тя, провъзгласява математическа истина чрез своите официални говорители? Ако искам да науча математика, трябва да се занимавам с нея и да я разбирам или да я разбирам за себе си. И каква е ползата, ако една колективна организация притежава силата на Кръста?[22]Ако искам да използвам силата на Кръста, контрола над живото, тогава трябва да го постигна сам. Никой друг не може да ми го каже или да го предаде чрез думи; в най-добрия случай могат да ми го покажат чрез символа, да ми дадат блестящия символ на Граала, но не може да бъде разказано с интелектуална формула.
Първото постижение на този средновековен окултизъм би било следователно това, което се проявява в толкова много различни движения в Европа: стремежът към индивидуалност в религията, бягството от скованата еднообразност на организираната църква. Едва ли можете да си представите до каква степен тази тенденция е в основата на „ *Парцивал“* на Волфрам фон Ешенбах .[23]Това, което се проявява за първи път по време на Реформацията, е било присъщо на символа на Светия Граал. Който има чувство за великия смисъл на това, което може да ни изправи пред тази символика, ще разбере нейната голяма и дълбока културна стойност. Великите неща на света не се раждат в шум и суматоха, а в интимност и тишина. Човечеството не се развива в своето развитие от гръмотевицата на оръдията, а чрез силата на това, което се ражда в интимността на такива тайни братства, чрез силата на това, което се изразява в такива обхващащи света символи, които вдъхновяват човечеството.
Оттогава, по безброй канали, сърцата на хората са получавали като приток това, което е било замислено от онези, които са били посветени в мистериите на Светия Граал в средата на дванадесети век; които са били принудени да се крият от света под псевдоними, но които всъщност са били квасът, подготвящ културата на последните четиристотин години,
Пазителите на велики тайни, на онези сили, които непрекъснато влияят на човешкото развитие, живеят в окултните братства. Мога само да загатна за какво всъщност става въпрос, защото самият въпрос отива много дълбоко в окултната сфера.
За тези, които наистина получат достъп до подобни мистерии, един практичен резултат е по-ясна перспектива за световните събития [в бъдещето].
Бавно, но сигурно органичните, живите сили се намесват в съвременния цикъл на развитие на човечеството. Ще дойде време – колкото и фантастично да изглежда това за съвременните хора – когато човекът вече няма да рисува само картини,

няма да прави само безжизнени скулптури, а ще може да вдъхне живот на това, което сега само рисува, само оформя с цветове или с длето.
Обаче, това, което ще изглежда по-малко фантастично, е фактът, че днес вече започва първата зора за използването на тези живи сили в делата на социалния живот - това е истинската тайна около Граала. Последното събитие, породено в социалната сфера от старото масонство, е Френската революция, в която основната идея на старото масонство излиза наяве в социалната сфера с идеите за равенство, свобода и братство като нейни следствия. Който знае това, знае също, че идеите, произлизащи от Граала, са били разпространявани по безброй канали и са представлявали действително активната сила във Френската революция.
Това, което днес се нарича социализъм, съществува само като неуспешен и невъзможен експеримент, като последна, бих казал отчаяна, борба в отстъпващата вълна на [развитието на човечеството]. То не може да доведе до никакъв наистина положителен резултат. Това, което се стреми да постигне, може да бъде постигнато само чрез жива дейност; стълбът на силата не е достатъчен. Социализмът вече не може да бъде контролиран с неодушевени сили. Идеите на Френската революция – свобода, равенство, братство – бяха последните идеи, извиращи от неодушевеното. Всичко, което все още се движи по този път, е безплодно и обречено на смърт. Защото голямото зло, съществуващо в света днес, ужасната мизерия, която се изразява с такава ужасяваща сила, наречена социален въпрос, вече не може да бъде контролирана от неодушевеното. За това е необходимо Кралско изкуство; и именно това Кралско изкуство беше въведено в символа на Светия Граал.
Чрез това Царско Изкуство човекът трябва да придобие контрол над нещо подобно на силата, която пониква в растението, същата сила, която окултистът използва, когато ускорява растежа на растение пред себе си. По подобен начин част от тази сила трябва да се използва за социално спасение. Тази сила, която е описана от онези, които познават нещо за розенкройцерските мистерии – както например Булвер Литън в своя футуристичен роман *„Врил“*[24]

<="" span="" style="box-sizing: border-box;">в момента е все още в начален, зародишен етап. В бъдещото масонство то ще бъде истинското съдържание на висшите степени. Кралското изкуство в бъдеще ще бъде социално изкуство.
Отново трябва да ви кажа нещо, което ще изглежда фантастично за непосветените, поради, бих казал, всеобхватния, всеобхватен обхват на идеята. Това, което човек отпечатва като форма, произтичаща от душата му върху материята на този земен кръг, е вечно, то няма да премине. Дори ако така придадената форма материя външно се разлага, това, на което Кралското изкуство е придало форма в пирамиди, храмове и църкви, е нетленно. Това, на което човешкият дух е придал форма в материята, ще остане присъстващо в света като продължаваща сила. Това е напълно

ясно за онези, които са посветени в подобни въпроси. Готическата катедрала в Кьолн например ще премине; но е от голямо значение, че атомите някога са били в тази форма. Самата тази форма е нетленното нещо, което отсега нататък ще участва в продължаващия еволюционен процес на човечеството, точно както живата сила, която е в растението, участва в еволюцията на Природата! Художникът, който рисува картина днес, който отпечатва мъртва материя с кръвта на душата си, също създава нещо, което рано или късно ще бъде разпръснато в хиляди атоми. Това, което има нетленна и трайна стойност, това, което е вечно, е, че той е *създал* , че нещо от душата му се е вляло в материята.

Държавите и всички други човешки общности възникват и си отиват пред очите ни. Но това, което хората са формирали от душите си, като такива общности, представлява човешки замислени идеи с вечна стойност, с вечно трайно значение. И когато този човешки род отново се появи на земята в нова форма, тогава той ще види плодовете на тези елементи на вечна стойност.

Днес, който отправи поглед нагоре към звездното небе, вижда прекрасна хармония. Тази хармония се е развила, не винаги е била там. Когато строим катедрала, ние поставяме камък върху камък, когато рисуваме картина, поставяме цвят до цвят, когато организираме общност, ние създаваме закон върху закон; по абсолютно същия начин, творческите същества някога са работили върху това, което ни е изправено днес като космос. Нито луната, нито слънцето биха светели, нито едно животно, нито едно растение не би се възпроизвело, освен ако всичко, с което се сблъскваме в космоса, не беше обработено от същества, освен ако нямаше такива същества, които да работят така, както ние работим днес, върху преобразуването на космоса. Точно както ние работим върху космоса днес чрез мъдрост, красота и сила, така и същества, които не принадлежат към нашето сегашно човешко царство, някога са работили върху космоса.

Всяка хармония винаги е резултат от дисхармонията на по-ранно време. Точно както камъните са получили форма за гръцки храм, точно както са изобилствали в други форми, в обърквашо разнообразие от форми, от които са се превърнали в координирана структура, точно както изобилието от цветове върху палитрата е смислено подредено в картина, така и по същия начин цялата материя е била в други хаотични взаимоотношения, преди творящият дух да я трансформира в този космос. Същото нещо се преразказва на ново ниво и само този, който вижда цялото, може да работи правилно и ясно върху детайлите. Всичко, което е имало истинско значение за човешкия прогрес в света, е било постигнато с грижа и преценка и чрез посвещение във великите закони на световния план. Това, което денят произвежда, е ефимерно. Това, което се създава през деня чрез познаване на вечните закони, обаче е нетленно. Да твориш през деня чрез познаване на вечните закони е същото като масонството.

Така виждате, че това, което ни се изправя в изкуството, науката и религията, отвъд даденото от боговете и изразено в символа на Кръста, всъщност е дело на масонството, от което произлиза всичко, което е правилно построено в света. По този начин масонството е тясно свързано с всичко, което човешката ръка е оформила в света, с всичко, което културата е създала от сурова, нежива материя. Върнете се към великите неща, които културните епохи са създали; помислете например за поемите на Омир. Какво се съдържа в тях? Какво посветените са научили човечеството на велики идеи, обхващащи света. Великите художници не са измислили своите теми, а по-скоро са дали форма на това, което обхваща цялото човечество. Възможно ли е един Микеланджело да бъде представен без силата на християнските понятия? Опитайте се по същия начин да проследите до неговия произход всичко, което е постигнало наистина проницателно културно значение, и във всеки случай ще бъдете отведени обратно до това, което е дошло от посвещението [в Мистериите].

В крайна сметка всичко трябва да премине през обучение. Последните четиристотин години всъщност бяха обучение за човечеството – училище на безбожието, в което имаше чисто човешко експериментиране, завръщане към хаоса, ако се погледне от определена гледна точка. Днес всеки експериментира, без да осъзнава връзката с висшите светове – освен онези, които отново са потърсили и са намерили тази връзка с духовните сфери. Почти всеки живее изцяло за себе си днес, без да възприема нищо от истинския и всепроникващ общ замисъл. Това, разбира се, е причината за ужасното недоволство навсякъде.

Това, от което се нуждаем, е обновяване на Рицарството на Граала в съвременна форма. Всеки, който може да се доближи до това, ще опознае истинските сили, които днес все още лежат скрити в хода на човешката еволюция.

Днес толкова много хора се захващат със старите символи, без да ги разбират; това, което се прави по този начин от сексуалните символи по един неразбиращ начин, не се доближава до правилното разбиране на масонските концепции. Такова разбиране трябва да се търси именно в онези неща, които спасяват просто природните сили; в проникването и овладяването на живото по същия начин, по който геометрият прониква и овладява неодушевеното със своята линийка, пергел, нивелир и т.н.; и в работата върху живото по същия начин, по който онези, които строят храм, сглобяват неживите камъни. Това е великата масонска концепция на бъдещето.

В масонството има един много древен символ, така наречения Тау:

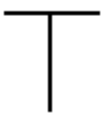

Този знак Тау играе важна роля в масонството. Той е по същество нищо друго освен кръст, от който е отнета горната част на ръката. Минералното царство е изключено, за да се получи Кръстът изобщо – човекът вече го контролира. Ако човек позволи на Растителното царство да влезе в действие [in *Aktion treten*], тогава получава Кръст, насочен нагоре:[25]

Това, което се разгръща от земята, от душата, като власт над земята, е символ на бъдещото масонство.
Който и да е чул последната ми лекция за масонството[26]Ще си спомните как ви разказвах за масонската легенда за Хирам-Абиф и как в един момент той използва знака Тау, когато Савската царица искала той да свика отново работниците, заети в строежа на Храма. Хората, работещи заедно в социално партньорство, никога нямало да се появят по заповед на Соломон; но по сигнала на Тау – който Хирам-Абиф издигнал – всички те се появили от всички страни. Знакът Тау символизира напълно нова сила, основана на свободата и състояща се в пробуждането на нова природна сила.
Позволете ми да продължа с коментара, с който завърших последния път,[27]когато ви казах докъде води такъв голям контрол над неживата природа. Без много фантазия, човек може да покаже какво е свързано с един пример. Безжичната телеграфия работи на разстояние от предаващата станция до приемащата станция. Апаратът може да бъде настроен да работи по желание, той е ефективен на големи разстояния и човек може да се разбере чрез него. Подобна сила на тази, чрез която работи безжичната телеграфия, ще бъде на разположение на човека в бъдеща епоха, дори без никакъв апарат; това ще направи възможно причиняването на големи опустошения на дълги разстояния, без никой да може да открие откъде произлиза смущението. След това, когато бъде достигнат връхният момент на това

развитие, то в крайна сметка ще стигне до точката, в която ще се върне обратно към себе си.
Това, което се изразява чрез Тау, е движеща сила, която може да бъде задействана само чрез силата на безкористната любов. Тази сила ще бъде възможно да се използва за задвижване на машини, които обаче ще престанат да функционират, ако егоистични хора се възползват от тях.
Може би ви е известно, че Кийли е изобретил мотор[28]което би се случило само ако самият той присъстваше. Той не заблуждаваше хората за това; защото притежаваше в себе си онази движеща сила, произлизаща от душата, която може да задвижи машините. Движеща сила, която може да бъде само морална, това е идеята за бъдещето; най-важна сила, с която културата трябва да бъде инокулирана, ако не иска да се озове обратно в себе си. Механичното и моралното трябва да се проникват взаимно, защото механичното е нищо без морала. Днес ние стоим твърдо на тази граница. В бъдеще машините ще бъдат задвижвани не само от вода и пара, но и от духовна сила, от духовен морал. Тази сила е символизирана от знака Тау и всъщност е била поетично символизирана от образа на Светия Граал.[29]Човекът вече не е зависим само от това, което Природата ще му даде свободно за употреба; той може да оформя и трансформира Природата, той се е превърнал в майстор-занаятчия на неодушевеното. По същия начин той ще стане майстор-занаятчия и на живото.
Като нещо, което трябва да бъде преодоляно, старият сексуален символ стои на повратната точка за масонството. Може да се сравни старият сексуален символ на масоните с новата символика за бъдещото масонство по аналогията с поставянето на скала, откъсната от скална стена и покрита с груба трева, до красиво изработена статуя от скулптор. Тези, които са били до известна степен посветени в Царското изкуство, са били наясно с това. Гьоте, например, е изразил това чудесно в епизода с Хомункулуса във втората част на „Фауст“. Все още има много мистерии.[30]в тази работа, които предстои да бъдат разкрити.
Всичко това показва, че човечеството е изправено пред нова епоха в развитието на окултното Царско Изкуство. Тези, които официално представляват масонството днес, знаят най-малко за това какво ще представлява това бъдещо масонство. Те са най-малко наясно, че нещо съвсем ново ще замени старите символи, които толкова често са тълкували погрешно, и че това ще има изцяло ново значение.
Точно както е вярно, че всичко с истинска важност в миналото произтича от Царското изкуство, така е вярно и че всичко с истинска важност в бъдещето ще произтича от култивирането на същия източник. Разбира се, всеки ученик днес може да демонстрира теоремата на Питагор; само Питагор е могъл да я открие, защото е бил майстор в Царското изкуство. Същото ще бъде и в Царското изкуство на бъдещето. Така виждате, че масонското изкуство се намира в повратна точка в

своето развитие и има най-тесни връзки с делото на Ложата на Граала, с това, което може да изглежда като спасение в ужасните конфликти около нас.
Тези конфликти едва започват. Човечеството не осъзнава, че танцува върху вулкан. Но е така. Революциите, започващи на нашата земя, правят необходима нова фаза на Кралското изкуство. Хората, които не се носят безразсъдно през живота, ще знаят какво трябва да правят; че трябва да участват в еволюцията на нашата земя. Следователно, от определена гледна точка, това много древно Кралско изкуство трябва да бъде представено в нова форма, за да стои редом с това, което е толкова древно, в което се крие неизчерпаема сила. Тези, които могат да схванат новите масонски идеи, ще запалят нови искри от древните символи на масонството. Тогава ще стане ясно и че спорът между занаята и висшето масонство е безсмислен в сравнение с усилията на истинското масонство.
За тази цел е необходимо да се отговори на въпроса – и това ни връща към началната ни точка – „Какво беше Кралското изкуство досега?“ Кралското изкуство беше душата на нашата култура. И тази наша култура има две основни съставки. От една страна, то е изградено от онези сили в човешката душа, които се занимават с неодушевеното; а от друга страна, от силите на онези хора, които си поставят за основна задача да контролират неодушевеното просто чрез силите, призовани от техния организъм; и те са мъжете, следователно Кралското изкуство досега е било мъжко изкуство. Следователно жените са били изключени и не са могли да участват в него. Задачите, изпълнявани в Ложите, са били отделени, държани отделно – подробностите нямат значение – от всичко, свързано със семейството или с възпроизвеждането на чисто естествената основа на човешката раса. В масонството се е водил двоен живот; великите идеи, които са се изразявали в Ложите, не е трябвало да се смесват с нищо, свързано със семейството. Работата в Ложите, свързана с най-съкровения живот на душата, протичаше успоредно с подхранването на социалния живот на семейството. Едното течение беше в конфликт с другото. Жените бяха изключени от масонството. Това престана в момента, в който масонството спря да гледа назад и обърна поглед напред. Защото именно това, което се вливаше отвън, се възприемаше като женско течение; масоните смятаха това, което идваше от Природата, за нещо жреческо. А дотогава масонството го смяташе за враждебно.
Мъжът по своята природа е представител на силата, която действа върху неодушевеното, докато жената се разглежда като представител на живата творческа сила, която непрекъснато развива човешкия род от основата в Природата. Тази антитеза трябва да бъде разрешена.
Това, което трябва да се постигне в бъдеще, може да се осъществи само чрез преодоляване на всичко в света, което разчита на старите символи, изразяващи се именно в сексуалното. Масонството, което е остаряло днес, има тези символи, но е наясно и с факта, че трябва да ги преодолеем. Тези сексуални [символи] обаче

трябва да се запазят в съществуване отвън, в институциите, които се отнасят до естественото, и само в това разделение въпросът може да бъде решен. Нито архитектът, нито художникът, нито държавникът имат нещо общо – по техния начин на мислене, моля ви – помислете върху това – с основата на сексуалността в Природата. Всички те работят за контрол над неодушевените сили с разум, с интелект. Това се изразява в масонските символи. Преодоляването на тази основа в Природата в далечното бъдеще, постигането на контрол над силите на живота – както в далечните времена на лемурийската раса, човекът е започнал да постига контрол над неодушевените сили – това ще се изразява в нови символи. Тогава естествената основа ще бъде завладяна не само в сферата на неодушевеното, но и в сферата на одушевеното.

Когато размишляваме върху това, тогава старите сексуални символи ни се струват точно това, което трябва да бъде преодоляно, в най-широк смисъл; и тогава откриваме какъв в бъдеще трябва да бъде творческият и наистина ефективен принцип в концепцията за обединяване както на мъжките, така и на женските духовни сили. Външното проявление на този прогрес в масонството е следователно допускането на женския пол.

В масонството има важен обичай, свързан с този въпрос. Всеки, въведен в ложата, получава два чифта ръкавици. Той си слага единия чифт; другият чифт трябва да се сложи на избраната от него дама. С това се означава, че двойката трябва да се докосва само с ръкавици, така че чувствените импулси да нямат нищо общо с това, което се отнася за масонството. Тази мисъл е изразена и в друг символ; престилката е символ на преодоляване на сексуалността, която е покрита с престилката. Тези, които не знаят за тази дълбока масонска идея, няма да могат да имат никаква представа какво всъщност означава престилката. Човек не може да приведе престилката в съответствие с масонството в тесен смисъл.

Така, от една страна, имаме завладяване на естественото от свободния творчески дух, но от друга, разделяне чрез ръкавиците. В крайна сметка обаче бихме могли дори да свалим ръкавиците, след като по-нисшето бъде победено чрез прилагане на непосредствените свободни духовни сили на двата пола. Едва тогава това, което се проявява днес в сексуалността, ще бъде окончателно преодоляно. Когато човешкото творение е свободно, напълно свободно, когато мъжът и жената работят заедно върху великата структура на човечеството, ръкавиците вече няма да бъдат раздадени, защото мъжът и жената ще могат свободно да протягат ръце един към друг, защото тогава духът ще говори на дух, а не чувствеността на чувствеността. Това е великата идея на бъдещето.

Ако някой днес иска да се докосне до древното масонство, той ще достигне върха на масонското мислене за бъдещия облик на човечеството само ако работи в този дух и ако разбира какво изискват от нас времената, независимо какъв е бил Орденът в древността. Ако стане възможно да се открие разбирането за това, което

се нарича тайната на Царското изкуство, тогава бъдещето несъмнено ще ни донесе прераждането на старото добро и великолепно масонство, колкото и упадъчно да е то днес.
Един от начините, по които окултизмът ще проникне в човечеството, ще бъде чрез прераждането на масонството. Най-добрите неща се разкриват именно чрез недостатъците на собствените си добродетели. И въпреки че днес можем да гледаме на масонството само като на карикатура на великото Царско Изкуство, въпреки това не бива да губим кураж в стремежа си да събудим отново спящите му сили, задача, която е възложена на нас.[31] и което протича в успоредна посока на теософското движение. Докато не се занимаваме с въпроса, който ни тежи, а наистина се борим с него от дълбините на нашето разбиране за световните събития, опитваме се да разберем какво се проявява в душите на половете, в битката между половете, тогава ще видим, че именно от тези сили трябва да извират формиращите сили на бъдещето.
Цялото днешно бърборене е нищо. На тези въпроси не може да се отговори, освен ако отговорът не се извлече от дълбините. Това, което съществува в света днес като социален въпрос или въпрос за жената, е нищо, освен ако не се разбере от дълбините на световните сили и не се приведе в хармония с тях.
Точно както е вярно, че великите дела на миналото са произлезли от масонството, така е вярно и че великите практически дела на бъдещето ще бъдат постигнати от дълбините на бъдещите масонски идеи.

21. Гьоте и връзката му с розенкройцерството

Има два начина за проникване в Розенкройцерската мистерия на Гьоте – екзотеричен и езотеричен или окултен. Езотеричният път се разкрива чрез изучаване на онези негови стихотворения, които са външен израз на неговите розенкройцерски възгледи и други знания, свързани с този въпрос.
Стихотворението *„Geheimnisse“* („Мистериите“): то описва мистерията на Ложата на дванадесетте, начело с тринадесетия. Съдържанието е препратка към преживяванията във външния двор на Розенкройцерското Парсифалско Посвещение (Посвещение в Граала).
Основната тема във „Фауст“. Хомункулусът е астралното тяло; пътуването към „Майките“ е представяне на търсенето на Златния триъгълник и Изгубената дума. Пасажите във *„Вилхелм Майстер“*, изобразяващи „Пътешествието и трансформацията на душата“, що се отнася до разширяването на съзнанието до космическо виждане. (Съзерцание на космически събития. Видението на Макарий е такъв акт на съзерцание)
„Приказката за Зелената змия и красивата лилия“ е описание на *алхимично посвещение* , установено от Кристиан Розенкройц; това е написано правилно – не както е в дефектната традиция на Ложите – като 030-та степен (просто известна на масонския жаргон като 30-та степен). Тази басня съдържа на символичен език всички тайни на тази степен; точно както митът за Херкулес съдържа всички тайни на степента на Царската Арка, която правилно се пише като 013-та степен и която се нарича още четвърта степен.
Важни аспекти на розенкройцерското посвещение могат да бъдат открити и в поемата *„Пандора“*.
Средствата за проникване в розенкройцерството на Гьоте по езотеричен или окултен начин са дадени в посвещението на истинската 020-та степен, която – за да се скрие тайната – се пише също като 6 3 степен, което се чете като 6 x 3 = 18-та степен (Роза и кръст). В това е показано, по окултен начин, че Гьоте е претърпял посвещение между посещенията си в Лайпциг и Страсбург, което се осъществява в живота му едва постепенно и което му позволява да изпълни една много специфична розенкройцерска мисия. Повече за това не може да се *напише ;* все още може да се каже малко повече за това устно и още повече само в истинска розенкройцерска ложа от 6 3 = 6 x 3 = 18-та степен.

Бележка върху лекция III

Единственият източник за тази лекция бяха кратките бележки на Мари Щайнер фон Сиверс. Изреченията, оградени в квадратни скоби, са поправките на редактора, където текстът е изглеждал недостатъчно ясен.

По-долу са приложени допълнителни източници, събрани от трудовете на Чарлз Уилям Хекеторн по темата за друидите и скандинавските мистерии. Копие от книгата на Хекеторн в немски превод се е намирало в личната библиотека на Рудолф Щайнер и от бележките в полетата с почерка на Рудолф Щайнер изглежда, че е била използвана от него във връзка с тази лекция и други лекции, включени в този том. (Чарлз Уилям Хекеторн „ *Тайни общества, тайни бюста и тайни общества“* , Лайпциг, 1900 г. Оригинално английско издание: *„Тайните общества на всички възрасти и страни“* , Лондон, 1875 г.)

От Чарлз Уилям Хектърн

Тайните общества от всички епохи и страни

Глава VIII. Друидите.

Друидите, маговете на Запада .

Тайните доктрини на друидите били много същите като тези на гимнософистите и браминте на Индия, маговете на Персия, жреците на Египет и всички други жреци от древността. Подобно на тях, те имали два набора от религиозни доктрини – екзотерични и езотерични. Техните ритуали били практикувани в Британия и Галия, макар че били доведени до много по-голямо съвършенство в първата страна, където остров Ангълси се смятал за тяхно главно седалище. Думата „друид“ обикновено се приема, че произлиза от „дъб“, което дърво е било особено свещено сред тях, въпреки че етимологията ѝ може да се намери и в галската дума *„друид“* , „мъдрец“ или „магьосник“.

Храмове .

Техните храмове, където се е съхранявал свещеният огън, обикновено са били разположени на възвишения и в гъсти дъбови горички и са приемали различни форми - кръгли, защото кръгът е бил емблема на вселената; овални, като алюзия към светското яйце, от което според традициите на много народи е произлязла вселената или според други - нашите прародители; змийски, защото змията е била символ на Ху, друидския Озирис; кръстовидни, защото кръстът е емблема на прераждането; или крилати, за да представят движението на божествения дух. Единственият им балдахин е бил небето и са били построени от недялани камъни, като номерата им са се отнасяли до астрономически изчисления. В центъра е бил поставен камък с по-големи размери от останалите и е бил почитан като представител на Божеството. Трите основни храма от това описание във Великобритания са несъмнено тези на Стоунхендж и Ейвбъри на юг и този на Шап в Кумбрия. Където камъкът е бил оскъден, са били заменени с груби земни насипи, а

храмът е бил оформен от висок валум и ров. Най-херкулесовският труд е бил извършен при изграждането им; Стъкли казва, че понастоящем би струвало 20 000 паунда, за да се издигне такава могила като Силбъри Хил.

Места за посвещение .

Адитумът или ковчегът на мистериите се е наричал кромлех и е бил използван като свещен пастос или място за прераждане. Той се е състоял от три изправени камъка, които са служили като опори на широк, плосък камък, положен върху тях отгоре, така че да образува малка клетка. Къщата на Кит Коти в Кент е била такъв пастос. Значително пространство обаче е било необходимо за механизма на посвещението в най-големия и най-обхватен мащаб. Следователно, Коер Сиди, където са се извършвали мистериите на друидизма, се е състоял от редица сгради, съседни на храма, съдържащи апартаменти с всякакви размери, килии, сводове, бани и дълги и изкусно изработени проходи, с всички апарати за ужас, използвани в тези случаи. Най-често тези места са били подземни; и много от пещерите в тази страна са били сцени на друидско посвещение. Огромната пещера в Касълтън, в Дарбишир [Пийк Кейвърн], наречена от Стъкли Стигийската пещера, както и „Гигантските пещери“ между Лъкингтън и Бадминтън [в Уилтс], със сигурност са били използвани за тази цел.

Обряди .

Системата на друидизма обхващала всяко религиозно и философско занимание, познато тогава на тези острови. Обрядите несъмнено са имали връзка с астрономически факти. Главните им божества се свеждат до две - мъж и жена, великият баща и майка, Ху и Керидвен, отличаващи се със същите характеристики, каквито са принадлежали на Озирис и Изида, Бакхус и Церера или който и да е друг върховен бог и богиня, представляващи двата принципа на цялото битие. Великите периоди на посвещение са били на тримесечие и са се определяли от движението на слънцето и неговото пристигане в точките на равноденствие и слънцестоене. Но времето за годишно празненство е било в навечерието на май, когато по всички могили и кромлехи на острова са се палили огньове, които са горели цяла нощ, за да въведат спортовете на Първи май, откъдето произлизат всички национални спортове, практикувани преди или все още практикувани. Около тези огньове са се изпълнявали хорови танци в чест на слънцето, за което образно се е казвало, че през този сезон се издига от гробницата си. Фестивалът бил разпуснат и продължавал, докато светилото достигнело своя меридиан, когато жреците и придружителите се оттегляли в горите, където се извършвали най-позорните оргии. Но тържествените посвещения се извършвали в полунощ и съдържали три степени, първата или най-ниската била Евбатите, втората - Бардите, а третата - Друидите. Кандидатът първо бил поставян в пастос леглото или ковчега, където символичната му смърт представлявала смъртта на Ху, или слънцето; а възстановяването му в третата степен символизирало възкресението на слънцето. Той трябвало да

премине през изпитания и тестове за смелост, подобни на тези, практикувани в мистериите на други страни, и следователно не е необходимо да се описват подробно тук.
Празникът на 25 декември се е празнувал с големи огньове, запалени по върховете на хълмовете, за да се обяви рожденият ден на бог Сол. Това е бил моментът, в който след предполагаемото зимно слънцестоене той е започвал да се увеличава и постепенно да се издига. Този празник наистина е бил спазван не само от друидите, но и в целия древен свят, от Индия до Ултима Туле. Огньовете, разбира се, са били типични за силата и пламенността на слънцето, докато вечнозелените дървета, използвани по този случай, са предвещавали резултатите от подновеното действие на слънцето върху растителността. Празникът на лятното слънцестоене се е празнувал на 24 юни. И двата дни все още се празнуват в християнската църква, първият като Коледа, вторият като Ден на Свети Йоан; защото ранните християни разумно са възприели не само празничните дни на езичниците, но и, доколкото това е било възможно, техния начин на отбелязване; заместващи обаче астрономическите алюзии с теологично значение. Използването на вечнозелени растения в църквите по Коледа е християнско увековечаване на древен друидски обичай.
Доктрини .
Друидите проповядвали доктрината за едно върховно същество, бъдещо състояние на награди и наказания, безсмъртието на душата и метемпсихоза. Те вярвали, че водата е първият принцип на всички неща и съществува преди сътворението в неопетнена чистота, което изглежда противоречи на другата им доктрина, че денят е плод на нощта, защото нощта или хаосът са съществували преди създаването на деня. Те учели, че времето е само откъснат фрагмент от вечността и че има безкрайна последователност от светове. Всъщност техните доктрини били главно тези на Питагор. Те почитали числата три, седем, деветнадесет (метоновият цикъл) и сто четиридесет и седем, получени чрез умножение на квадрата на седем по три. Те също така практикували вацинация [пророчество], преструвайки се, че предсказват бъдещи събития от полетите на птиците, човешките жертвоприношения, от бели коне, вълнението на водата и жребия. Изглежда обаче, че са притежавали значителни научни познания.
Политическа и съдебна власт .
В много случаи тяхната власт надвишавала тази на монарха. Разбира се, те били единствените тълкуватели на религията и следователно надзиравали всички жертвоприношения; защото никое частно лице не е имало право да принесе жертва без тяхното одобрение. Те притежавали правото на отлъчване, което било най-ужасното наказание, което можело да бъде наложено след смъртното, и от чиито последици не бил освободен и най-висшият магистрат. Великият съвет на кралството не бил компетентен да обявява война или да сключва мир без тяхното

съгласие. Те решавали всички спорове с окончателно и непроменимо решение и имали правомощието да налагат смъртно наказание. И наистина, олтарите им се леели от кръвта на човешки жертви. Холокости на мъже, жени и деца, затворени в големи кули от ракита, понякога били принасяни в жертва като всеизгаряне на техните суеверия, които същевременно имали за цел да засилят уважението към жреците, които били амбициозна раса, наслаждаваща се на кръвта. Твърди се, че друидите предпочитали онези, които били виновни за кражба, грабеж или други престъпления, като най-приемливи за своите богове; но когато е имало недостиг на престъпници, те не са се притеснявали да заменят невинни хора. Тези ужасни жертвоприношения са били принасяни от друидите за обществото в навечерието на опасна война или по време на национално бедствие; а също и за определени високопоставени лица, когато са били засегнати от опасна болест.

Жрици .

Жриците, облечени в бяло и носещи метален пояс, предсказвали бъдещето от наблюдение на природни явления, но по-специално от човешки жертвоприношения. За тях била запазена ужасната задача да убиват пленниците, взети във война, и лицата, осъдени от друидите; а техните предсказания се извличали от начина, по който кръвта изтичала от многото нанесени рани, а също и от димящите вътрешности. Много от тези жрици поддържали вечна девственост, други се отдавали на най-луксозни ексцесии. Те живеели на самотни скали, разбивани от вълните на океана, които моряците смятали за храмове, заобиколени от неописуеми чудеса. Така остров Сена или Лиамбис, Светиите, близо до Ушант, бил резиденция на някои от тези жрици, които предсказвали оракули на моряците; и нямало сила, която да не им се приписвала. Други, живеещи близо до устието на Лоара, веднъж годишно разрушавали храма си, разпръсквали материалите му и, след като събрали други, построявали нов – разбира се, символична церемония; и ако някоя от жриците изпускала някой от свещените материали, останалите се нахвърляли върху нея с яростни викове, разкъсвали я на парчета и разпръсквали кървящите ѝ крайници.

Премахване .

С настъпването на тези острови на римляните, силата на друидите постепенно намалява; и те накрая са нападнати от Светоний Паулин, управител на Британия при Нерон, през 61 г. сл. Хр., в тяхната крепост, остров Ангълси, и напълно победени, като завоевателят поглъща много от тях в огньовете, които са запалили, за да изгорят римските пленници, които са очаквали да направят - много справедливо отмъщение срещу тези кръвожадни жреци. Но въпреки че владението им е било разрушено по този начин, много от религиозните им практики са продължили много по-дълго; и чак до единадесети век, по време на управлението на Кнут, е било необходимо да се забрани на хората да се покланят на слънцето, луната, огньовете и т.н. Разбира се, много от практиките на друидите все още се спазват в

масонството; и някои автори на този орден се стремят да покажат, че той е основан скоро след едикта на Кнут и че тъй като по този начин друидското поклонение е било забранено in total, са били необходими най-силните клетви, за да се обвържат посветените с тайна.

Глава IX. Скандинавски мистерии

Дротс .

Жреците на Скандинавия били наричани Дротс и били назначени от Сиге, скитски принц, за когото по-късно се твърди, че приел името Один. Техният брой бил дванадесет, които били едновременно жреци и съдии; и от този ред произлиза създаването на британски журита. Тяхната власт била разширена до крайни граници, като им била позволена дискреционна привилегия да определят избора на човешки жертви за жертвоприношение, от която дори монархът не бил освободен – оттук произтичала необходимостта от култивиране на добрата воля на тези суверенни понтифици; и тъй като този орден, подобно на израилтянската жреческа служба, бил ограничен до едно семейство, те придобили неограничено богатство и накрая станали толкова тирани, че били обект на ужас за цялата общност. Християнството, обещавайки да я освободи от това иго, било приветствано с ентусиазъм; и жителите на Скандинавия, вдъхновени от жажда за отмъщение заради натрупаните и дълготрайни страдания, отмъстили с ужасяваща суровост на своите гонители, като съборили дворците и храмовете, статуите на своите богове и всички принадлежности на готското суеверие. От това не останало нищо освен няколко кромлеха; някои изумителни паметници от необработен камък, които човешката ярост не могла да разруши; определени редици пещери, издълбани в солидната скала; и някои естествени пещери, използвани за посвещение.

Ритуали .

Целият ритуал имал астрономическо значение. Местата за посвещение, както и в други мистерии, се намирали в пещери, естествени или изкуствени, и кандидатът трябвало да се подложи на изпитания, толкова ужасяващи, колкото жреците можели да ги изобразят. Но вместо да се налага да преминава през седем пещери или прохода, както в Митра и други мистерии, той слизал през девет – квадратът на мистичното число три – подземни прохода и му било наредено да търси тялото на Балдур, скандинавския Озирис, убит от Локи, принципа на тъмнината, и да положи максимални усилия, за да го възкреси. За да навлезем в подробности за процеса на посвещение, би било необходимо да повторим казаното по-рано; следователно е достатъчно да се отбележи, че при пристигането си в светилището кандидатът получавал тържествена клетва върху гол меч и я потвърждавал, като пиел медовина от човешки череп. Върху него бил отпечатан свещеният знак на кръста и му бил връчен пръстен с магически добродетели, дарът на Балдур Добрия.

Демонстрирано астрономическо значение .

Първата песен на Еда, която очевидно съдържа описание на церемониите,

извършвани при посвещението на един стремящ се, казва, че той се стреми да опознае науките, притежавани от Аеси или богове. Той открива дворец, чийто покрив с безгранични размери е покрит със златни щитове. Среща човек, зает да изстрелва нагоре седем цветя. Тук лесно откриваме астрономическото значение: дворецът е светът, покривът - небето; златните щитове са звездите, седемте цветя - седемте планети. Кандидатът е попитан как се казва и отговаря Ганглер, тоест скитникът, този, който извършва революция, разпределяйки необходимите неща на човечеството; защото кандидатът олицетворява слънцето. Дворецът е този на царя, епитетът, който древните Мистагози са дали на главата на планетарната система. След това той открива три места; на най-ниското е царят, наречен Хар, възвишен; на централното - Джафухар, равен на възвишеното; на най-високото - Тредие, числото три. Тези персонажи са онези, които неофитът вижда в Елевзинското посвещение - йерофантът, дадухът или факлоносецът, и епибомитът или служителят на олтара; тези, които вижда в масонството - майсторът и старшият и младши пазители, символични олицетворения на слънцето, луната и Демиург, или великия архитект на вселената. Но скандинавската триада обикновено е представена от Один, главното божество; Тор, неговият първороден, предполагаемият посредник между бога и човека, притежаващ неограничена власт над вселената, поради което главата му е била обградена от кръг от дванадесет звезди; и Фрея, хермафродит, украсена с различни символи, значими за господството над любовта и брака. В инструкциите, дадени на неофита, му се казва, че най-великият и най-древен от боговете се нарича Алфадер (бащата на всички) и има дванадесет епитета, които напомнят за дванадесетте атрибута на слънцето, дванадесетте съзвездия, дванадесетте висши богове на Египет, Гърция и Рим. Сред боговете на скандинавската теогония е Балдур Добрият, чиято история, както вече беше загатнато по-горе, е била обект на инициационните церемонии. Балдур е Митра, любовта на слънцето. Той предвижда опасността, която го заплашва; сънува я през нощта. Другите богове на Валхала, скандинавския Олимп, на които той разкрива тъжните си предчувствия, го успокояват и за да се предпазят от всякакво зло, което може да го сполети, изискват клетва от всичко в природата в негова полза, с изключение на имела, който е пропуснат поради привидно безобидните му качества. За експеримент и за забавление боговете хвърлят по Балдур всякакви снаряди, без да го ранят. Ходер слепият [тоест Съдбата] не участва в забавлението; но Локи [принципът на злото, тъмнината, зимния сезон] поставя клонче в ръцете на Ходер и го убеждава да го хвърли по преданата жертва, която пада пронизана от смъртоносни рани.Поради тази причина това растение е било събирано по време на зимното слънцестоене от друидите в Скандинавия, Галия и Британия с извит нож, чиято форма символизира сегмента от зодиакалния кръг, по време на който е станало убийството на Балдур. В Еда на Сноро имаме друга легенда за Один и Фрея, скандинавската Изида или Венера, която разказва за скитанията на последната в

търсене на първата, които, разбира се, имат същото астрономическо значение като търсенето на Озирис от Изида, на Прозерпина от Церера и т.н. Един от главните празници в годината, както и при друидите, е зимното слънцестоене; и тъй като това е най-дългата нощ в годината, скандинавците са му отдавали значение за формирането на света от първичния мрак и са го наричали „Майка нощ“. Този празник е бил наречен „Юл“ и е бил сезон на всеобщо празненство.

Специална бележка относно масонството и „Атома“

За да се избегне евентуален източник на сериозно недоразумение относно различните твърдения на Рудолф Щайнер за атома и бъдещите нови сили на природата, е необходимо да се отбележи, че тези различни твърдения трябва да се разглеждат в техния контекст. Особено необходимо е да се прави разлика между критиката на Рудолф Щайнер към атомната теория като философия на живота и неговите възгледи за природата на атома от окултна гледна точка.

Критиката му към атомната теория като философия на живота е изразена за първи път в есетата му: „Einzig mögliche Kritik der atomistischen Begriffe“ 1882 г. („Единственият възможен поглед върху атомистичните концепции“) и „Die Atomistik und ihre Widerlegung“ 1890 г. („Атомна теория и нейното опровержение“), чиято цел е да покажат, че е невъзможно да се разглежда атомът като „основен принцип на цялото съществуване“. Точно както телеграфните жици и електричеството са само преносители на това, което е съществено, така и атомите са само агенти или носители на ефектите, произведени от духа. Този основен възглед преминава през цялото творчество на Рудолф Щайнер. Дори в едно от последните му произведения, в автобиографията му („Пътят на моя живот“, глава 32), се казва: „Атомите или атомната структура могат да бъдат само резултат от духовно действие или органично действие.“

Нещо съвсем различно е замесено в твърденията за атома, които той направи в настоящите лекции. Тук той говореше от окултна гледна точка пред много ограничен кръг за атома като архетипен строителен материал на природата, във връзка с масонството. Защото, по същия начин, както природата е трябвало да бъде осветена чрез масонската култова символика, така и Рудолф Щайнер е искал да събуди чрез култово-символичната секция на своята Езотерична школа, за която тези лекции са били подготовка, знанието, че „лабораторната маса трябва да се превърне в олтар на бъдещето“ и че импулсът на безкористността трябва да бъде имплантиран в социалния ред, ако нашата утилитарна култура не иска да загине от егоизъм. Ето защо той публикува едновременно с това своя „Основен социален закон“, който гласи: „В общност от човешки същества, работещи заедно, благосъстоянието на общността ще бъде толкова по-голямо, колкото по-малко индивидът претендира за себе си за приходите от работата, която самият той е свършил; т.е. колкото повече от тези приходи той предоставя на своите колеги, толкова повече са задоволени неговите собствени нужди, не от собствената му работа, а от работата, извършена от другите.“ (Цитирано от: Антропософия и социалният въпрос).

Поводът, предоставен не от окултни подтици, а от външна наука, беше резултат от прозрение за ефектите, които най-новите открития на физиката в началото на деветнадесети и двадесети век биха могли да имат върху човечеството.

Осъзнаването на факта, че съвременната наука и технологии бързо се приближават до етап, в който могат да допринесат за благосъстоянието на човечеството само ако човешките души бъдат обогатени и задълбочени от теософски поглед върху живота, подтикна Рудолф Щайнер да се обяви в подкрепа на публикуването на духовните истини. Фактът, че физиката от този период започва да изследва връзката между атома, електричеството и етерните сили, е признат от Рудолф Щайнер за изключително важен повратен момент в развитието на човешката мисъл, защото като окултист е знаел, че „ще бъде направена нова отправна точка от атома към минерално-физическия свят“. (Виж също лекция 9 от 16 декември 1904 г. и бележка 22 към нея).

Поради тази причина той отдаваше огромно значение на речта на тогавашния министър-председател Балфур, която сочеше в тази посока.

Пророчеството, дадено в трите лекции от 9, 16 и 23 декември 1904 г., че човекът ще се научи да „мисли в атома“ и ще придобие способността да използва неговата вътрешна сила, е съчетано не само с предупреждение за сериозните опасности, които биха го заплашвали, ако тази сила не бъде използвана безкористно в служба на цялото, но и с намек за факта, че като нещо от най-голямо значение за бъдещето, човекът ще може да гради с атоми като „най-малките градивни камъни“ в бъдеще. Това последно, неразработено по-нататък предложение, получава по-твърди очертания чрез бележките към лекция 15 от 21 октомври 1905 г. и допълнителните бележки към лекцията от 21 октомври 1907 г., според които окултистът е способен да накара атома да „расте“.[1] В същото време се споменава и способността му да го „свива“. За неговата аудитория по това време тези мисли не са били съвсем нови. Защото в литературата на Теософското общество, особено тази на К. У. Лийдбитър и Ани Безант, се говори много за силата на растежа и свиването като способност, която трябва да се развива по-специално в случай на етерно ясновидство; това обикновено се срещаше във връзка с описание на ясновидското изследване на атомите. Точно през 1905 г. Ани Безант говори и пише по тази тема по различни поводи. Съществува и изследване, направено от Лийдбитър и Безант в сътрудничество през 1895 г., което се появява отново по това време под заглавието „Окултна химия“. Рудолф Щайнер отхвърля този начин на представяне като „материалистичен спиритуализъм“, точно както отхвърля атомизма на естествената наука като основа за философия на живота, защото и в тази теософска литература атомите са разглеждани като основополагащ принцип на цялото съществуване, вместо да се признават за резултат и агенти на определени духовни ефекти.

По същата причина той не говореше за просто външна техника на етерно уголемяване и намаляване, а за факта, че от двадесети век нататък етерното ясновидство постепенно ще се развие като нова естествена способност на човечеството, чрез която повторната поява на Христос в етерните сфери ще стане осезаема (виж: „Етеризацията на кръвта“ и „Истинската природа на Второто

пришествие“). След това ще има химици и физици, които вече няма да проповядват доктрината, че светът се състои само от материални атоми, а ще учат, че материята е изградена „по начина, по който Христос я е устроил“. (Виж: Духовното ръководство на човека и човечеството, Глава 3).
От лекция 20, произнесена на 2 януари 1906 г. (в този том), може да се заключи, че когато се казва, че човекът ще използва атома в бъдеще време за строителни цели, това е свързано с постигането на господство над етерното, над жизнените сили. В малко по-късна лекция (Мюнхен, 4 декември 1907 г. - публикувана в том 98 на пълното издание) този факт е посочен отново много ясно със следните думи:
„... Когато човекът се е развил дотолкова, че е достигнал първия етап на ясновидството, тогава животът на растенията, законите, управляващи живота, ще му бъдат също толкова ясни, колкото са му ясни законите на минералния свят в момента.“
„Когато сглобявате машина или строите къща, вие действате в съответствие със законите на минералния свят. Машината е конструирана според законите на минералния свят, но растение не може да бъде построено по този начин. Ако искате да имате растение, трябва да го оставите на онези същества, които са в основата на структурата на природата. В бъдещи времена човекът ще може да създава растения в лаборатория, но само когато това се превърне в тайнство за него, свята служба, която той изпълнява. Всяко създаване на живи същества ще бъде позволено на човека само когато той стане толкова искрен и чист умствено, че за него лабораторната маса се превърне в олтар. Преди това време нито най-малкият намек няма да му бъде разкрит как са съставени живите същества. С други думи: Егото като орган на съзнанието живее в минералния свят и ще се издигне до растителното царство, което ще се научи да разбира, точно както сега разбира минералния свят. По-късно ще се научи да разбира законите на животинското царство, а след това и тези на човешкото царство. Всички човешки същества ще се научат да разбират вътрешния живот на растенията, на животните и на човека; това е перспектива за бъдещето.“ Каквото и наистина да е способен да разбере човек, той може да го демонстрира – например часовник. Съвременният човек никога няма да може да демонстрира нищо, взето от живата природа, без помощта на съществата, които стоят зад нея – стига това да не е тайнствено действие, което той извършва.
—Хела Вийзбергер